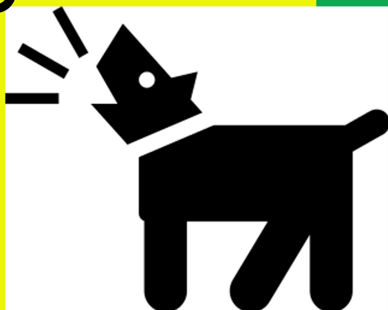
Brian E. Drake

LA ABOYANTA LANDO

Romano

LA ABOYANTA LANDO

Farso politikal

Brian E. Drake

THE OXFORD RATIONALIST
NEW YORK MMXVIII

(Olime titulizita *Sencesa bruiso,* revizita ed emendita
Creative Commons 2018 by Brian E. Drake
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 Unported
International

La karakteri ed eventi skribita interne esas tote fiktiva.
Simileso ad homi vivanta o mortinta esas hazardala.

THE OXFORD RATIONALIST
56 Albany Street
Oxford, NY 13830 USA
(607) 843-2636
TheOxfordRationalist@gmail.com

En politiko, to quo komencas pro timo kustumale finas en foleso.

— Samuel Taylor Coleridge

1

Inter Italia, Austria, e Slovenia situesas du mikra republiki kustumale obliviata da la moderna mondumo. En la felica e tranquila lando Serenno, ube la vetero sempre plezas e la homi sempre sorgas nur lia propra aferi, Borgo esas un de la maxim tranquila urbeti, famoza kom loko en qua nulo eventas. Borgo situesas este de la centrala montani an la rivi dil fluvio Aluva, qua formacas la bordo nacional, e juas bela peizaji ed inundi rara ed oportuna. Trans la fluvio, ligita a Borgo per du ponti pitoreska, situesas l'urbeto Vijnul en Roijna, lando nur poke min perfekta kam Serenno. Ita du urbeti, Borgo e Vijnul, kune konstitucas speco di urbo internaciona. La Roijnani vizitas Borgo por kompradar en la butiki e manjar en la eleganta

restorerii, e la Serennani vizitas Roijna por juar la teatri, koncert-hali, e muzei. Tale l'una urbo profitas l'altra, ed omni vivas kontente e felice.

Dum sunlumoza posdimezo en mayo, la maxim kontenta civitano di Borgo, la burokrato Ugo Onesti, sidis kun glaseto de vino en kafeerio e vartis sua spozino e bomatro. Kun glaseto de vino e kuketo. La vino esis lokal, reda, poke sika, agreabla komplemento di la *strudel*, e sro Onesti komfortoze ridetis. Lua rideto plularjeskis kande lua vicinulo Aldo Tretta eniris la kafeerio.

'Aldo! Nun la dio esas kompleta.' Onesti pulsis stulo ad il kom invito.

'Me pensis trovar tu hike.' Tretta pozis sua granda ventro inter la stulo e tablo e regardis atenceme la *strudel*. 'Tu fortigas tu kontre la grand okaziono, ka ne?'

'Yes ya. La seniora filiulo obtenonta diplomo, on bezonas sua tota forteso.' Il frapis sua propra granda ventro. 'Ka tu deziras drinkar kun me?'

'Nu ... forsan nur drinketo.... '

Onesti gestis al garsono, qua quik adportis glaso ad un de sua maxim frequa klienti.

'E kuketo, ka ne?'

'Ho, nu, me ne devas, ma, nu, forsan, nu, kuketo ne nocus.... '

'Certe no. Nur fortigajo,' grave dicis Onesti.

'Mm, nu, forsan tu esas justa.... '

La kuketo adportesis, la glasi levesis.

'A la filiulo,' tostis Tretta.

'Danko, danko.'

Li drinkis.

‘Esas granda dio por il, tu komprenas. Il esas nun adulto. Il forpulsez infantatra kozi, il penseskez pri la futuro. Sato de foleso.’

‘Nu, forsan un plusa fola nokto. Rimemorez nia propra yuneso.’

‘Yes, olim ni esis yuna.’

Tretta gustis la *strudel*. Quale sempre, delicoza. ‘Ni donis kelka ridi al diablo.’

‘Tu esis mala yunulo, Aldo.’

‘Tu esis plu mala! Sempre tu men humiligis.’

‘Me! Ha! Aldo, ulfoye me ne kredas to quo ekiras tua boko.’ Il drinketis la vino. ‘Nur jokaji di yunuli, omnu agas talmaniere.’

‘Certe. Qua ne agas talmaniere ne esas vera yunulo, segun me.’ Tretta triste regardis la plado: la *strudel* ja desaparabis. Il levis sua glaso. ‘Ma tua Pietro esas bona puero.’

‘Lo esas justa. Bona puero. Ne quale ni esis.’

La du amiki sidis senvorte dum kurta tempo. La Café Ris esas tre rafinita kafeerio, qua fierigas su pri sua politeso. Ol konformigis su a kafeerii en Wien, od adminime a ta kafeerio quan la proprietero vizitabis ante duadek yari. Kliento povas sidar tam longe kam lu deziras, komendinte nur un taso de kafeo o glaso de biro. Café Ris ne luras turbi. Laboristi preferas la Kafeerio Manriko, ube esas sempre turbo e multa bruiso.

‘Ube esas tua Giuliana?’

Onesti vekigis su de lua meditado. ‘Hm? Ho, el e la matro venos balde. Eli vestizas su.’

Onesti pardrinkis sua vino, konsideris komendar plusa glaso, decidis no. ‘Nu, quon tu

opinionas pri ta elekto?'

Tretta sospiris.

'Yes,' dicis Onesti, 'sempre ula skandalo. E pri quo? Nulo, absolute nulo!'

'Ube fumo esas … '

'Ho, tu e tua fumo. E se esus neregulaji en la konti, quon ti signifikus? Nur erori, admaxime miskompreno. Askoltez, ta skandalo esas nur produkturacho dil jurnali. Yes, ne negez lo. Li sizas irgo, irgo, inflas ol quale templico-floro til ke ol malodoras. Ridindacha! E nur por vendar lia mala shifoni. Nu, enterigez la mortinti e juez la heredajo, me dicas. Cakaze ta damnita jurnalisti forsan senintence helpos ni. Ca kerlo Canale probable remplasos ta idioto Stanko, e lo esus vera bonajo. Konsiderante omno, Stanko es tote senmerita.'

'Ho, nu—'

'Yes, senmerita,' Onesti dicis itere. 'Il facis nulo, absolute nulo. E nuntempe, kande la tale nomita Progresemi atakas—'

Tretta ridis. 'Quon tu dicas!'

'—kande li minacas la vera bazo di nia guvernerio, nu!'

'Onesti, tu parolas quale perfekta politikisto. Tu devas prizentar tu kom kandidato por la parlamento-plaso di Stanko.'

'Ka tu ne kredas me?' Onesti frapetis la tablo per indiko-fingro. 'La Progresemi ya deziras subversar la konstituco per lia fola nocioni pri socialismo, chomeso-salarii, ta omna eskombri. Liberala sensencaji. Li deziras transformar ni ad Francia, yes ya! Fakte, ta skandalo quan Stanko

kreis divenos bonajo por la Konservemi. Nun ni povas enpozar ulu qua represos ta Progresemi ed facos … ulo.’

Tretta dicis ridetante, ‘Ni vidos sat balde. Advere, Ugo, prizentez tu kom kandidato.’

Onesti bufis sua pektoro pro la komplimento di sua amiko. Il jus decidabis komendar plusa glaso de vino, kande sua spozino ed elua matro eniris la kafeerio. La du mulieri, tre shika en simila blua robi ed chapeli, venis vers ili. Tretta ed Ugo staceskis, Tretta reverencis ad eli.

‘Bona jorno, dami!’

‘Belega!’ Onesti dicis. ‘Quala rurano me aspektas apud vi belini!’

‘Flatanto.’ Giuliana sideskis. La matro, sro Sette, adjustigis sua ganti ed anke sideskis pos ke Tretta cedis sua stulo.

Il trovis altra stulo. ‘Me ne flatas, komprenende, ma me jus dicabis, ke tua Ugo, havanta ta ora lango, devas prizentar su kom kandidato en ca elekto minacata.’

La mulieri ridis. ‘Ne jokez tale!’ sro Sette dicis. ‘Ni bezonas lu heme.’

‘Evidente vi parolis pri politiko,’ Giuliana dicis. ‘Me ne komprenas pro quo. Politiko esas nur motivo por disputachi.’

Onesti solene dicis, ‘Politiko es ya la devo di omna civitani en republiko, mea karino. En monarkio forsan no, privata civitano en monarkio havas nul influo praktikal. Nek en stato totalitara. Ma en republiko—’

Tretta klamis, ‘Ka vi audas? Altra diskurso! Il advere devas prizentar su.’

Li ridis.

Sro Sette dicis, ‘Ma Ugo esas justa, Giuli’. Esas devo atencar politiko. Vu, Aldo, sendubite vu votos por siorino Nova, ka ne?’

Il regardetis Onesti. ‘Nu … ’

‘Matro, Matro!’ Onesti protestis. ‘Nia senfina disputo,’ il explikis a sua amiko.

‘Mea bofiliulo esas tro yuna rimemorar quale ni vivis pos la milito. Se il travivus tatempe … ’

‘Yes, Matro, imaginez.’

‘Se il konocabus tala dii, se il vidabus amasi de hungreganta homi, homi senkulpe neemployata, se il ipsa ultempe hungregus … ’

‘Me hungregis,’ Onesti dicis per santa mieno.

‘Ho yes!’ El tushis lua pancho.

‘Me decidis komendar plusa glaso de vino, karino,’ dicis Onesti a Giuliana. ‘Ka vu deziras?’

‘No, mea amo, ni ne havas sata tempo. Regardez la horlojo. Aldo, vu savas to quo eventas hodie.’

‘Ho, yes, me gratulas vi.’

‘Vua nevino anke ganos diplomo hodie, ka ne?’

‘No, no, ne til la venonta yaro.’

‘Ka ne? Ed el esas tante granda. Tante bela!’

Tretta staceskis. ‘Danko.’

Onesti anke staceskis. ‘Yes, me supozas, ke ni devas irar.’ Il pozis moneti adsur la tablo. ‘Til rivido, Aldo.’

‘Adio. Adio, siorini.’

Exter la kafeerio, Giuliana prenis la brakio di Onesti. ‘Nun, Ugo, ni hastez. Ni ne tardesez.’

‘Me advokos taxio.’

Sro Sette dicis, 'Ho, esas tante bela dio, ni promenez. Ni havas sata tempo, adminime mihoro.'

'Yes, ni promenez,' dicis Onesti. Il nun sentis la konsequo dil vino e pensis, ke kurta promeno helpos. 'Venez, mea karino, Matro, ni irez alonge la fluvio til strado Oprava. Me kompros flori por via chapeli.'

Giuliana dicis anxie, 'Nu, ni ne flanez.'

'Certe no.'

Li promenis, ne tro rapide, preter la librovendisti ube studenti konversetas e flirtas; preter la du Indiana restorerii situita l'una apud l'altra quale kunjuntita jemeli (ma ta plu weste esas plu bona); preter la Roijnana tabakovendisto ube Onesti kompras sua diala sigaro. La printempala suno brilis, la venteto suflis freshe de sua voyajo trans la fluvio.

'Ube es Vito?' Onesti questionis.

'Ulloke, kun amiki. Tu savas, quale yunuli esas.'

'Hm. On supozus, ke filiulo povus irar kun sua familio por vidar sua propra fratulo ganar diplomo.'

'Il asistos. Abeli mustas zumar.'

'Pos du yari il anke obtenos diplomo. Me esperas. Il esas ne plus infanto.'

'Mea filii adulteskas.'

La manuo di Giuliana tremis sur ilua brakio. Il presis ol.

'Quale le mea,' kontente dicis sro Sette. 'Tale jiras la mondo.'

'Matro, me pregas!' Giuliana dicis, ma ridetis.

‘Me ja sentas me esar tre anciena.’

‘Ho! Nur vartez, Giuli’, nur vartez.’

An la rivo li haltis dum instanto por regardar la barki e bateli pasanta. Hike situesas la famoza bazaro, e la stradi esis plena de homi. Furgon-korni sonis; vendisti klamegis; Roijnani veturiris per kamioni plena de la fragi granda e reda qui esas specalaji di lia lando. Tante multa agado komercal venigis rideto a la vizajo di Onesti, qua laboris kom impost-oficisto en la provincala Financ-Ministerio. Singla vendo sonis quale tinklado di moneti en la banko di lua kordio. Il klakis sua fingro-artikli pro pura bonhumuro.

Ulu vokis ad il. Onesti remarkis Karl Mitek, Roijnana fabrikisto kun qua sua chefo ofte kart-ludis.

‘Saluto, Mitek!’

‘He, Onesti! Bon jorno, siorini.’

Giuliana salutis per la kapo. ‘Bona jorno, sioro.’

‘Bel dio, kad ne? Vi promenas, kad yes? Kad vakanco del ofico?’

Onesti respondis, ‘Yes. Hodie nia filiulo ganas la diplomo, do ni iras al skolo.’

‘Gratuli! Bonege!’ Mitek pozis sua polexi en sua poshi. ‘Esas marveloza. Mea Elena anke ganos sua diplomo, ma restas du plusa semani en la skolo. Me supozas, ke nia pueri Roijnana lernas plu kam le via.’ Il ridis. ‘Nia infanteti adulteskas.’

‘Giuliana jus dicis lo, ka ne, Giuli’?’

‘Yes, me dicis lo.’

‘E vu, Mitek, pro quo vu ne esas che vua fabrikerio? Ka vu juas festo-dio?’

Mitek ridetis vers la cielo. ‘Ho, no, no. Me iras ad kunveno hike, tre grava kunveno.’

Onesti erektis sua oreli. ‘Mm? Kun qua?’

Mitek sukusis sua fingro. ‘Vu saveskos, vu saveskos pos kurta tempo. Dume, mea labii … ’ Il facis klozanta gesto avan sua boko.

Giuliana dicis, ‘Pardonez, me pregas, ma ni ya devas hastar, sro Mitek.’

‘Certe, komprenende. Me anke devas irar. Me nur deziris vin salutar. Itere, gratuli!’ Il foriris ociligante gaye la brakii e siflante sen melodio.

Onesti regardis il. ‘Bona kerlo,’ il murmuris. ‘Por Roijnano. Ka tu audis ta komenturo? Lia pueri lernas plu kam le nia. Tre humuroza. Me esas kurioza, kun qua il kunvenos…. ’

Giuliana prenis lua brakio e fortiris lu.

Li pasis du stradi ed eniris la flor-merkato, un de la maxim favorita loki di Giuliana. La printempala flori blindigis la okuli quale juveli, e gloriizis la aero per lia parfumi. Onesti dufoye sternutis. Sro Sette selektis granda magnolio por sua chapelo. Giuliana ne povis decidar komprar o blanka rozo o simpla narciso, fine selektis kaskado de blanka lilaci. Nun li esis ya tarda ed hastis ek la flor-vendeyo vers strado Oprava e la gimnazio.

La gimnazio konstruktesis en Greka stilo ek reda briki e granito; sis alta koloni suportis la frontono. Super la enireyo, grabita per antiqua literi, stacis la moto: *De la edukado di la populo dependas la fato dil naciono.*

Tre profunda, pensis Onesti.

La familii di la kinadek-e-du studenti obtenanta diplomi ja plenigis la gazono dil skolo. Hike ed ibe instruktisti konversetis kun genitori. La preside[*] dil gimnazio stacis sur la perono presante una pos altra manuo. Giuliana cirkumregardis e dicis, 'Yen Vito. Vito! Hike, mea karo! Ha, il ne audas.'

'Ube?' Onesti strabe regardis la bando cirkum Vito. 'Me ne konocas ta pueruli. Qui es lia genitori?'

'Me ne savas. Venez, Ugo, ni salutez la preside.'

Onesti ne esis tote felica pri la preside dil gimnazio. El esis Progresemo, sempre probis chanjar la studio-programo segun teorii nova e kapricoza. Ma fortunoze la konsilantaro ne facile trompesis. Ed il devis konfesar, ke el nultempe diskutas politiko kun studenti; el esas adminime prudenta.

Li vartis en serio. Avan li stacis sro Gluck, lokala buchisto. L'unu salutis l'altru ed ofris la gratuli kustumal. Onesti trovis oportun instanto por exkuzar su, e serchis Vito. Il transiris la gazono adube Vito stacis kun amiki.

'Vito.'

'He? Ho, he, Papa.'

Onesti grimasis pro ta 'he' e dicis, 'Tua matro ed avino vartas.'

Vito forsukusis longa hari de sua okuli. 'Ka me mustas?'

[*] Skolestro.

‘Nun.’

L’altra pueri celis ridegi dum ke Onesti fortduktis Vito.

‘Ne disputez koram tua amiki,’ sisis Onesti. ‘Qui li esas? Me ne konocas ili.’

‘Kamaradi de mea klasi.’

‘E qui?’

‘Nu, l’altulo es Aronne Fazzoli. Ta portanta l’orel-binoklo es Ivo Garrani—’

‘Garrani?’ Onesti interruptis. ‘Ka filiulo di Marcello Garrani?’

‘Mm-hm.’

La familio Garrani esis advokati e borsisti, bone konocata en la chefurbo. Onesti ne plus questionis.

‘Ha, yen la viri!’ vokis la preside. Giuliana e sro Sette nun stacis apud l’oficistino. ‘Bona jorno, sro Onesti. Saluto, Vito.’

‘He,’ murmuris Vito.

Onesti presis elua manuo e dicis maxim amikale, ‘Sro Casoni, me joyas rividar vu. Nu, ni nun forsendas altra klaso aden la larja mondo.’

‘Yes, e me nultempe vidis plu bone auguranta klaso. Via Pietro esas advera erudito. Il certe havos granda suceso che l’universitato.’

‘Danko, ni esas fiera pri lu.’

Sro Casoni turnis su a Vito. ‘E Vito certe sequos la pazi di sua frato, ka ne, Vito?’

Vito regardegis sua pedi.

‘Nu,’ gaye duris la preside, ‘la tempo forkuras. Me pregas, enirez e trovez via plasi. Ni quik komencos.’

La audeyo lente plenigesis. Onesti e Giuliana movante tra la turbo salutis ica od ita vicino. Pos ke li sideskis, Vito dicis, ‘Me kuros al latrino,’ ed esforcis eskapar, ma Onesti sizis lua karpo e tiris lu aden sidilo.

‘Prepensez, Vit’. Tu nultempe pensas! Ne esas tempo, vartez.’

‘Ma Papa—’

‘Nula vorto.’

‘Pa!’

‘Sideskez e tacez!’ Il turnis su a sua spozo. ‘Giuliana, ube tua filio lernas tala parolado? “He” e “pa” e qua savas quo!’ Il retroturnis su a Vito. ‘Pensez pri tua frato. La preside laudas lu, l’omna instruktisti laudegas lu, lu frequentos l’universitato, e tu ne audas tala vorti ek lu.’

Vito budis.

Giuliana kalme dicis, ‘Ne desquieteskez, Ugo, esas nulo nedecanta en nia Vito. Tale omna yuni parolas nuntempe. Esas nur slango.’

‘Slango!’

‘Omnu parolas talmaniere. Mem Pietro.’

Onesti levis sua brovi. ‘Ne a me!’

Giuliana ridetis a Vito. ‘E Vito ne itere parolos talmaniere, ne a Papa, ka yes?’

Vito ridachis.

‘Ed il ridachas!’ Onesti explozis.

Lore la preside eniris la ceneyo e la ceremonio komencis.

La rituo procedis quale omna tala ritui. Sro Casoni deklamis. La familii aplaudis. Sro Stiero, vice-preside, anke deklamis, plu longe kam sua superioro. La familii aplaudis. Du studenti

deklamis tre longe, laudis la stabo, la fakultato, la municipala guvernerio, l'urbestro, la prezidanto, la parlamento, la glorioza naciono ed olua glorioza historio e ne min glorioza futuro. La familii aplaudis. Fine la studenti recevis lia diplomi, la familii aplaudis e ploris e fugis la tre varmega audeyo.

Le Onesti apene atingabis la pordo kande Vito desaparis en vort-vortico. 'Latrino … rividos vi heme … Chao!' La okuli di Onesti dilatis su ed il regardis sua spozo. El nur sukusis sua kapo. Sro Sette klukis la lango.

Dicis Onesti, 'Nu, ni trovez Pietro. Un de nia pueri ne shamas videsar kun sua familio.'

'Rimemorez quale tu agis kande tu esis puero,' dicis sro Sette. 'Tale agas omna pueri.'

'Me rimemoras perfekte, ed me agis sempre respekteme a mea patro. Me sidis apud il sen agitar me. Me dicis "Yes, sioro," o "Yes, patro." Me askoltis lua bona konsili.'

'E pose facis exakte to quon tu deziris.'

'Nultempe!' Il luktis kontre rideto. 'Ne se il saveskus.'

La mulieri ridis.

Sro Sette dicis, 'Yen Pietro. Fine! Se me ne quik embracas lu, me ne esas avino.'

Pietro stacis kun sua amiko Paolo Bassano e lua matro, qua posedis la maxim bona bakerio en la provinco, populara loko partikulare di la yuni, qui ibe manjis kuketi e pani e sandwich-i e babilis pos klasi. Sro Bassano esis nealta homino, dina, semblante frajila; ma elua manui esis pezoza ed reda pro petrisar pasto dum

multa yari. Elua hararo pala e bruna, nun liberigita de sua har-reto, flotis cirkum la vizajo quale aureolo. El semblis parolar serioze a Pietro. El subite haltis remarkante, ke le Onesti proximeskis.

'Sro Onesti, e la kara siorini! Me gratulas vi omna.'

'Danko, e ni anke gratulas vu, sro Bassano. Gratuli, Paolo.'

'Danko, sioro.'

'Vi joyas pri via filiulo hodie, ka yes?' sro Bassano dicis. 'Tante bona yunulo, me esas fiera, ke lu e mea Paolo esas bon amiki.'

Giuliana dicis, 'Me timas, ke Piet' tro ofte frequentas vua butiko. Certe il jenas vu.'

'No, tote ne. Fakte, il helpas me, pro ke il igas Paolo studiar. Il esas vera erudito, Paolo dicas lo. Me parius, ke il divenos profesoro.'

'Ka profesoro?' Giuliana ridis. 'No, mea Pietro esas tro praktikal por tala mestiero. Ma il sempre trovis cienco e tala faki interesiva.'

Sro Sette dicis, 'Ho, me ya povas imaginar lu kom profesoro. Yes, facile. Lu havas distraktata mieno. E tante serioza! Quon tu docus, karo? Kad forsan l'anciena Greka linguo? Homeros e la mizeri di Agamemnon? "Mênin áeide, theà ... " Nu, me ne plus rimemoras.'

Pietro redeskis. Lu esis alta yunulo, magra, pala, tam negracioza ed aminda kam kavalyuno. Pro lua alteso, lu ofte abasis sua kapo por de-infre regardar homi, pudoroze ma avide, tra tufo de blonda hari qua pendis an lua fronto. Ol luris la manui di omna homini qui renkontris

lu.

Sro Bassano pozis sua manuo adsur la brakio di Paolo. 'Nu, nia pueri facos segun lia voli. On remas sua propra batelo. Ni nur povas spektar e dezirar prospero a li.'

Onesti dicis, 'Bona konsili ne domajus, se li askoltus.'

'Komprenende,' dicis sro Bassano. 'Sajulo savas, ke lu savas poko.'

'Ma ili esas avida irar a lia partii. Quon vi projetas, viri? No, ne revelez ol, me ne deziras saveskar! Plu bone ke ni oldi restez inocenta.'

La adulti ridis, la yunuli regardis l'una l'altra.

Giuliana questionis, 'Ka vu klozis la butiko? Me ne rimemoras, ka vu ultempe klozis ol?'

'No, la helpanti laboras hodie. Me klozis nur unfoye, pos la morto di mea spozo. Vu komprenas, vidvino ne ... '

Dum ke la homini interparolis, Onesti fortiris Pietro e questionis, 'Ka tu bezonas ulo? Ka pekunio?'

'No, danko, Papa.'

'Ka tu esas certa? Poko ne lezus.'

'Me havas sato, Papa. Ma ... '

'Hm?'

Pietro hezitis. 'Ma ... me forsan rivenos adheme tre tarde ... '

Onesti ridis. 'Se no, me perturbeskus pri tu! Yen, prenez.' Il presis bank-bilieti aden la manuo di sua filio. 'Havez un o du drinkaji por me. Ma komprenez, Piet': sato es plu bona kam eceso. Ma tu probable ne komprenos til morge.'

Pietro prenis la pekunio e quik celis ol en sua

posho. Onesti turnis su a la homini, qui babilis amikale dum vartar paciente la fino dil patro-filiala konverso.

‘Esas nun la tempo por irar adheme, ka ne?’ dicis sro Sette. ‘La dineo vartas.’

‘Yes, ni lasez irar la pueri,’ dicis Onesti. ‘Sro Bassano, ka vu iras per nia voyo?’

‘No, me dankas, sro Onesti. Me havas komisioneti. Esis plezuro renkontrar vi. Itere, gratuli.’

La yunuli forhastis. Onesti e Giuliana regardis ili. Giuliana dicis, ‘Me esperas, ke il ne amuzos su tro multe.

‘Giuli’, il es tro serioza por troe amuzar su. Forsan canokte il ne esos *tro* serioza.’

La dineo konsistis ek terpomo-supo, ganso-hepato, porko-kutleti kun vin-sauco, fritita fungi, e, pos ke la pladi esis forportita, mielo-kuko, fortega kafeo, e por la fiera genitori, glasi de prun-brandio. Vito aparis ye la komenco di la repasto, dicis nulo dum manjar, e saltis por ekirar ante la kafeo.

Giuliana dicis, ‘Vit’, karo, ka tu ekiras?’

Vito murmuris ulo.

‘Ka tu pasos la bakerio di sro Bassano?’

Vito suspekteme regardis el. ‘Ne savas. Nu, forsan yes.’

‘Se tu vagas en ta vicineyo, demandez, kad el havos ta bela tarti matine. Olti plezos por repasteto, ka ne, Ugo?’

Onesti varsis kremo aden sua kafeo. 'Certe. Irge quon tu deziras.'

'Nu. Se tua patro permisas.... '

Onesti regardis lu. 'Yes, yes, irez. Ma merkez, ke tu ne rivenez tro tarde, Vit'. Ni expektos tu ante duadek-e-un kloki. *Ante.*'

'Oke, oke.' Vito hastis ek la chambro.

Liberigita, il vagis tra la urbeto, manui en poshi, pedi trananta, shultri laxa. 'Ante duadek-e-un, ante,' il grunis a su. 'Quale se me es bebeo! Li ne tale imperas Piet'. Piet' agas segunvole, evas nur du yari plu kam me. Pa probable donis a lu pekunio por ebrieskar. Jame donas a me moneto por irgo. Piet' ne ebrieskos. Perfekta bonkondutulo! Probable nun sidas kun paro de gik-i* e diskutas la aorista pasiva formo di ula Greka verbo. Kande me ganabos diplomo, ho, nur vartez!'

Il pedfrapis stoneto.

Plura homi marchis en la stradi, ma Vito renkontris nul amiko. Il marchis senskope, nun a la kolino ube kustoza domi situesis en larja gazoni e gardeni fantastika, nun al fluvio ube barki kontrebatis la warfi e dom-bateli havanta lumigita fenestri ocilis nauzeigante sur la aquo. Il regardis oli dum poka tempo, flaris la pikant odoracho dolca e putranta dil fluvio. Il jetis stoneto aden la aquo. La plaudo vekigis hundo en dom-batelo. Ol aboyis iraceme. Vito forvagis.

Il nun marchis preter butiki. Il agitis sua fingri en sua poshi. Moneti tinklis. Il pensis, Nu,

* Homi intelektoza, originala, stranja, e mokita da altri.

me es hike, me ya iros al bakerio, kompros kafeo. Forsan Carlo o Rossi es ibe … Il vidis la bakerio, e lumo brilis tra la fenestro. Il adiris e probis la pordo. Klef-klozita. Il enregardis tra fenestro. Vakua! Ube esas omnu? Ha, ibe, en angulo, ulu sidas an tablo. E nun venas sro Bassano del chambro dop la kontoro.

Vito levis sua manuo por frapetar la pordo, haltis. La ulu an tablo inklinabis su adavane, ed Vito vidis, ke lu esis Pietro. Kun Pietro sidis yunino.

Interesiva! Vito glitis furtatre ad altra fenestro ed enregardis. Il ne antee vidabis ta yunino. El esis kelke beleta, ma aparis plorir. Tre, tre interesiva! Qua el esas? E pro quo kun Pietro?

Pietro e la yunino staceskis e movis vers la pordo. Vito quik transkuris la strado aden obskura ombro di pordo. Sro Bassano apertis la pordo; Pietro e la nekonocata yunino ekvenis. Sro Bassano dicis ulo a li, li afirmis per kap-signi e formarchis. La brakio di Pietro esis cirkum la tayo di la yunino.

Do, pensis Vito, Piet' havas sekreto!

Vito sequis presorgante. La du marchis al parko apud la fluvio. Esis nun nokto, la luno ne ja elevita, la voyeti apene videbla. Nur kelka homi marchis hike. Esis tam quieta kam nur printempala nokto povas esar.

Pietro e la yunino sideskis sur benko avan tri fagi. Vito celis su dop la arbori ed askoltis. Il audis sospiro, regardis. La yunino itere ploreskis. La eciteso di sekreta vidanto quik

falis de Vito, e lu sentis lakrimi en sua propra okuli. Ma il duris regardar.

Pietro kisis tenere la hararo dil yunino. El tresayis, falis a lua pektoro, e forte kisis lua boko. La du amoranti facis un ombro. La kiso divenis ulo plu urjanta.

La boko di Vito apertegesis. Il retroe shancelis e klozis sua okuli. Kande il itere apertis oli, il regardis la steli qui kovris la cielo quale frostinta pirotekniki. Il extensis sua brakii e facis tacema krio. Unesmafoye dum lua yuna vivo, il sentis ke la tero rotacas sub sua pedi.

Il kuris adheme. Esis ja pos duadek-e-un kloki, pa certe iracos.

2

Fricchi, la chefurbo di Serenno, fondesis dum la XIIIma yarcento da Rejo Bruno Fricchi II. La unesma Rejo Bruno Fricchi esabis chefo di bandito-bando qua terorigis monto-vilaji. Fine, per la forteso di sua brakii (e per senlimita sovajeso), il dominacabis anke plura vilaji en la plana lando central. En 1242 ta Rejo Bruno I esis ocidita da sua seniora filiulo. Per devoco filial, la su-nomizita Rejo Bruno II duris la familiala komerco ed augmentis lua posedaji til ke il regnis omna landi inter la fluvii Aluva e Varna. Kom oldulo evanta quaradek yari il divenis paranoyatra ed ocidis sua filiuli, spozino, ed elua fratuli, e pose konstruktis granda kastelo sur la pinto di Monto Lavi, ube nulu e nulo povis atingar il. Fakte, la voyo a la kastelo esis tante eskarpa, ke kelka kavali o mem muli povis klimar ol, e la granda Rejo Bruno II balde mortis pro hungrego.

Kuzo acensis la trono. Lu konstruktis modesta halo an la bazo di Monto Lavi: klimar a ta kastelo ne luris lu. Lu rinomizis su Malatestino I; ma nula Malatestino II aparis, e lor lua morto diversa pretendanti luktis furioze dum multa yari por regnar la mikra lando. En ta periodo tri homi proklamis su reji dum un yaro; un de li regnis nur sep dii. Homino anke regnis kurtatempe, la rejino Karmela de santa memorio. De santa memorio, pro ke el sklavigis plu kam 2 000 homi por konstruktar belega katedralo. La katedralo ankore stacas, la 2 000 sklavi esas ante longatempo mortinta, anke la rejino. Civila disputi fine cesis kande sekundara kuzo, qua nomesis Carlo, okupis la trono. Nepreciza e fora parento di le Hapsburg, il juis longa vivo, e genitis multa filii, la plu-multo de li idioti naskala.

Talmaniere nacioni kreesas.

L'urbeto Fricchi pokope kreskis dum yarcenti e la kastelo pokope krulis. Ma olua severa fasado ankore frunsas sua fronto super la stifa puero usurpanta. En la yaro 1841, revoluciono shanceligis la lando. La regnanta rejo, Carlo VII, fugis anhelante al kastelo e restis ibe dum du semani. La populi eventuale kalmeskis, la trono cesis shancelar, la rejo retrovenis montrante plu multa digneso kam il montrabis fugante. Tamen progreso esas nekontestebla, ed en 1921 lua pos-nevulo, Rejo Attilio II, abdikis e retretis a Paris por juar su. Per granda pompo la lando nomis su republiko.

L'unesma ago di la nova republiko esis

konstruktar pavita voyo a la ruinita kastelo por lurar turisti, qui nultempe advenis.

La nuna prezidanto esis Bobo Zanni, olima direktanto di krayon-fabrikerio qua bankrotis; proprietanto di karbon-magazino qua parbrulis; e posedanto di futbal-esquado qua nultempe ganis. Il esis populara prezidanto pro ke il efektigis nulo sat bone. Il esis bela viro, havanta hararo dika e griza, impresiva nazo Romana, e pronta rideto quan lu povis acendar od extingar quale lampo.

Nun la lampo esis extingita. La prezidanto pazis de l'una latero di sua lit-chambro a l'altra. Lua konsilanto, Reno Pucci, sidis serene sur la lito e manjis sukraji unope. La prezidanto barbuliis e balbutis, lua maniero kustumal por inspirar pensado. Ofte ta furio tante timigis asocii ke unu od altru injeniis ed inventis bona ideo pro pura paniko. Ma la konsilanto Pucci ne esis inspirata.

'Ta vakua kapo!' Zanni bramis. 'Stanko, ta preske nefuncional idioto! Kaptita portanta sangoza manui, dum la maxim mala tempo por ni! E por quo? Kad pekunio? Ho, no, to esus tro simpla, nulu sucius pekunio. Por muliero, nur muliero, quale damnit infanto!'

'Ed pekunio,' Pucci dicis. 'Ne obliviez, ke lu uzis publika pekunio por sua aventuro.' Il triste sukusis sua kapo. 'Tre desneta.'

'Kaptita, e ne esis sat prudenta mem negar la akuzajo!'

'Desfacila, pro ta video.'

'Ma me suportis il! Me kampaniis por ta

folulo! La jurnali ja ligas me a ta sordidajo, insinuas shokanta ed absurda kozi. Li preske akuzas, ke me rezervis la hotel-chambro! Lua spozino, el es la kulpanto, el facis omno! Kad el ne povus ignorar ol, adminime dum kelka monati? No, el volas divorcar, *ed … ed* el anuncas to a la jurnali!' Il falis aden sidilo. 'Partiso-fideleso ne plus existas.'

Pucci remarkis, ke sua sukraji esas parmanjita.

'Specal elekto,' la prezidanto jemis. 'Dum la maxim mala tempo!'

"Sive elekto sive ne, ne esas tote mala, ke Stanko esez forpozita,' dicis Pucci.

'Ne mala? Stanko es stultulo, yes, ma il esas bona partisano. Flexebla. Sempre votas segun mea komandi. Nun ni mustas dresar altra idioto. E pro ke la jurnali nomas ica trublo Konservema skandalo, la Progresemi forsan ganos! Damninda jurnali. Damninda jurnalisti! Li incitas la populo nur por vendar lia fetida shifoni. Ta hieni mordas rato ed ululas quaze li mortigis leono.'

'Ne trublez vu, li esas facile manipulita. Ni distraktos li per altra osto.'

'Quo? Se li nur ne deskovris ta idioto Stanko … Ica specal elekto venas dum la tempo maxim mala. Se la Progresemi ganus ta plaso … '

'Neprobable,' dicis Pucci. 'En l'estala provinci la Progresemi ne esas populara. Canale esas bona kerlo, preske honesta, lu ne kaptesos facinta malajo, o mem bonajo. Caprio ne esas provinco importanta, havas nur un senatano, ta

populo ne havas historio di aktivismo. Nu, se la skandalo eventabus en Ostino … '

Zanni tremis. 'Ne jokez pri to. Ta damnita studenti!'

'Kalmigez vu.' Pucci serchis per grosa manui en sua omna poshi ma ne trovis mem un sukrajo. Il grunis ed haulis su a sua pedi. Ilua chera vestaro esis rugoze kaptita en la falduri di sua enorma korpo. Pucci esis groteske grosa, ma sua kapo esis mikra, preske senhara, glata e blanka quale biliardo-bulo perchita sur kuseno. Il pauzis por rekuperar la respirado. 'Ni inventez diversiono. Irgo konvenos. Forsan ul aktoro mariajeskos o divorcos.'

'Dicez nulo! Me volas savar nulo, nulo. Me mustas restar exter omno. Ne devas existar mem la maxim mikra sugesto di influo de me. Me fidos a tua decido. Se tu humiligas me … tu stacos sole, Pucci.'

'Quale sempre,' Pucci murmuris.

'Quo?'

'Vu es tarda. La ministrar-kunveno.'

La prezidanto regardis sua karp-horlojo. 'Damnite! Nu, lasez li vartar, senmerit idioti. Li jame facas to quon me demandas. Vaghi, Luca, l'altri — tote senmerita.' Dum ica kurta tirado Zanni hastis ek la lit-chambro. Pucci sequis tam rapide posible.

Exter la pordo stacis yuna homino. El donis etuyo e mantelo al prezidanto. 'Haltez, sinioro!' el klamis, 'extere esas jurnalisti! Pektez la hararo.'

'Deo duople damnez omno! Me dankas tu,

Angelica. Ni ne permisez, ke la hundi videz me tale.' Il pektis sua hararo. 'Quale me aspektas?'

'Metez la rideto.'

La lampo acendesis.

'Bonege, sinioro.'

Zanni turnis su a Pucci. 'Angelica es la nura homo quan me darfas fidar.' Il suspekteme regardis la konsilanto. 'Pronta!'

Angelica apertis la pordo. Extere minacanta zumo quik kreskis a mujo kande esamo de raportisti remarkis la prezidanto. Esis nur dek o dek-e-du raportisti, ma en Serenno to konstitucis esamo. La prezidanto ekiris.

'Sinioro Prezidanto! Sinioro Prezidanto! La Stanko-skandalo, quon vu facas?'

'Sinioro Prezidanto! Quanta pekunion Stanko furtis?'

'Sinioro Prezidanto! Pro quo Stanko restas nearestita?'

'Sinioro Prezidanto!'

Quaze ne audir la questioni, Zanni dicis gaye, 'Bona jorno, mea amiki, bona jorno!' Il marchis aden la esamo, paniko dop lua okuli.

'Kad es vera, ke vu kompris avion-bilieto a Brazil por Stanko?'

'Bona jorno!'

'Sinioro Prezidanto, kad esis vu qua imperis, ke Stanko negez omno?'

'Bona jorno!'

Pucci pozis su inter prezidanto ed esamo; un de lua multa talenti esis lua granda maso: nulu povis cirkumirar il. Il movis lente vers la vartanta limuzino. Zanni, preske celita dop la

konsilanto, ridetis e salutis per manu-signi. Angelica Bosco, la sekretario dil prezidanto, agis kom dopa gardo; ma el esis mikra e senexperienca, rezolvema ma ne muskuloza, e jurnalisto, quale hieno sentanta febleso, preterglitis el.

'Sinioro Prezidanto!' La jurnalisto shovis mikrofono vers la vizajo prezidantal. 'Quon vu dicas pri ta Konservema katastrofo?'

Prezidanto Bobo Zanni jiris a la audacoza homino. La rideto extingesis.

'Kad katastrofo? Ka vu dicis katastrofo?' Per lua tota digneso, il respondis, 'Ka vu opinionas, ke la defektoza judiko-povo di un homo sapas nia tota partiso? Ka vu pensas, ke la *alegata* kulpi di un homo — me dicas *alegata*, ni ankore esas naciono en qua homo konsideresas inocenta til ke on pruvas lu kulpoza — ke la *alegata* erori di un homo koruptas la tota grupo? Se yes, un fraudanta jurnalisto esus la ruino di vi omna, ka ne?' Il facis superba mienacho: du semani antee jurnalisto de la *Posto Nacionala* deskovresis publikigir frauda fakti en artiklo-serio. La prezidanto ofte ridegis pro to.

La jurnalisto ne jenesis. 'Vu es la chefo dil Konservema Partiso, partiso qua proklamas su esar l'arbitrero dil mori nacional. Senatano Stanko esas Konservemo, lua miskonduto deshonorizas vi omna—'

'No!' tondris Zanni. 'Absolute ne! Sive ca akuzaji esas vera, sive ne, la Konservemi esas e sempre esos homi de la maxim alta etiko.'

‘Do vu nomas la Progresemi senetika?’

La prezidanto kolde regardis la jurnalisto. ‘Me ne prizas la tono di ta questiono.’

El levis un brovo. ‘Pardonez me, Sinioro Prezidanto. Questionar esas mea ofico. Anke mea devo. Tale funcionas la jurnalaro en libera lando. Forsan vu oblivias.’

Quik la rideto riacendesis ed il forturnis su.

‘Amiki, pro quo vi embuskas? Vi savas bone, ke ni ofras jurnalar-konfero ye—’

‘Dek-e-kin kloki,’ susuris Angelica.

‘—ye dek-e-kin kloki, sat frue, ke vi povos editar via jurnali. Me volunte respondizos omna racionoza questioni tatempe. Nun se vi permisus, me esas tarda por tre grava ministrar-kunveno.’

Pucci quik marcheskis. Zanni e la sekretario rangizis su dope. La pordo di la limuzino apertesis e li eniris. La automobilo mujante forhastis.

La jurnalisti deskunvenis. Un de li haltis apud la audacoza homino.

‘Se vu duras parolar talmaniere, Anna, la olda kapro proskriptos vu del palaco. On ne dicas tala kozi.’

‘Me dicas tala kozi, Davide.’ El pakigis sua registro-mashino aden shultro-sako. ‘Ulu mustas. Me ne audis vorto ek vu, Davide.’

Il ridetegis. ‘Kad omno standas bone che *La Voco di Populo*?’

‘Sempre tro multa laboro, tro poka tempo. Ka che la *Posto*?’

‘Ho, bone, yes. Quankam ta trublo pri Benno

e lua artiklachi obskurigis nia yarala festo. Un mala pomo … ma Zanni rimemorigis ni pri to, pro vu.'

El snortis. 'Ta homo odias irgu qua ne aceptas lua sterko. Il ne proskriptus me, ne audacus. Il savas tro bone, quale me skribus pri to. Ho, se il facus lo! Qual artiklo me redaktus!'

'Sempre vu agitas.'

'Yes! La populo bezonas voco.'

'Komprenende. on ne povas fidar a lia propra voco. Anna Fadena, Voco dil Populo!'

'Davide Delsano, Voco di Nulo Partikulara!'

'Me dankas vu.' Il reverencis mokante. 'Ma pro quo ofensar Zanni? Mielo kaptas plu multa mushi kam vinagro. Partikulare mushi prezidantal.'

'Feko kaptas la plu-multo.'

Il laute ridegis. 'Quala boko! En qua skolo on studias ta linguo?'

'Skolo dil stradi. Tre eminent universitato. Multa de nia heroi nacional ibe ganis diplomi. Vu certe ne frequentis ol, ne per portar ta shui e ta mantelo. Qual elegantulo vu divenas!'

'La shui? Yes, bongusta, ka ne? E la mantelo esas da talioro Zupilnik, kad vu konocas lu? En strado Oino. Ma forsan ol es un de la kolegii di vua *alma mater*.'

El ridis.

'Vu agnoskas mea espritajo. Danko.'

'Ne dicez tro multe.'

Li komencis marchar.

'Anna, perdez vua obstinema naiveso.'

'Cinikeso esas anke naiveso.'

Il pensis. ‘Interesant ideo. “Cinikeso esas anke naiveso.” Bona. Me skribos ol en mea posh-kayero, se vu permisas.’

‘Citez la fonto.’

‘Mm-hm. “Cinikeso esas anke naiveso….” Esas certe bon argumento kontre lo, ma me ne havas tempo por inventar ol.’

El regardis lua vizajo: grosa; tufatra brovi; la nazo komencas kreskar bulbo di oldulo. Olim el judikis lu bela, ma tro multa wiskio fluabis sub ta nazo. Nun, quankam deziro esis disipita, afeciono restis.

‘Davide, ni irez por drinkajo. Es plura hori til la jurnalar-konfero.’

‘… No, me dankas.’

‘Ka la granda Delsano refuzas drinkajo gratuita?’ Elua mieno chanjis. ‘Ha.’

Il regardis la disto.

El esforcis metar mieno di stalatra desaprobo, ma redeskis: quadrata mandibulo, kolda okuli, dina labii, omno sapita da reda vangi.

‘Nu. Komencas. Qua imperis, ke vu evitez me?’

Il ne respondis.

‘Pardonez. Certe nul impero bezonesas. Mea naiveso parolis.’

‘Ma … nu … ’

‘Bone. Me komprenas perfekte. Nu. Me rividos vu … ultempe. Chao!’

El formarchis.

Il regardis sua chera shui. ‘Fek’.’

En la limuzino, Prezidanto Zanni destensis su. 'Filii di hundi. Li omna es filii di hundi! Ka mea pantaloni esas integra?'

La altri nekomprenante regardis il.

'La hundi mordetis mea pedo-koli,' il explikis.

Li quik ridis.

Zanni frapetis la ledra tapiso. 'Nur pensar, nelonge antee me omnadie marchis al ofico.'

Pucci grunis. 'Automobilo plu multe konvenas.'

'Yes ya, tre konvenanta.' Il tremis. 'Imaginez, se me marchus al palaco e ta hundaro sequus me totavoye! E ta damnita insolentino! Quo es la nomo?'

'He? Ho. Fadena. Anna Fadena.'

'Quale me obliviis? El sempre skrachas per sua kat-ungli.'

Angelica dicis humile, 'Pardonez me, sinioro.'

Pucci quik afirmis, 'Malega eroro. Ma la prezidanto perfekte traktis el. Vundita inocenteso, etikala digneso, perfekta respondo.'

'Ne mala, ka yes?' La prezidanto brilis fiere. 'E sen skriburo. Me sempre povis pensar surpede. Ma to esis ya eroro, Angelica. Ne itere facez tal erori.'

El montris apta penitenco.

'Ne blamez tu. El havas nek shamo nek politeso. Nelonge antee ta jurnalisti respektoze traktis me, quale civiliziti. Me tote ne komprenas, omno chanjas. Pucci, ka me engajez

korpo-gardisto? Quale l'Usana prezidanto?'

La grosa vizajo di Pucci expresis vakua surprizo. 'Forsan.... '

La okuli di Angelica larjeskis. 'Ma Sinioro Prezidanto, se vu engajus korpo-gardisto, vu certe semblus esar min amikal. Al populo, me intencis dicar. Li ja—.' El subite klozis sua boko.

'Quo ja?' dicis Zanni.

'Me pregas, pardonez me, sinioro. Ma on dicas ke ... ke vu fieracheskas.'

Zanni grimasis. 'Fieracha! Me!'

El quik duris, 'Se vu engajus gardo, vu erektus muro inter vu e vua populo. Forsan vu aparus timoza. Certe vu ne timas, vu timas nulo, evidente, ma forsan semblus ... '

Pucci dicis serioze, 'Semblo esas grava.'

'Yes,' dicis Zanni, 'semblo esas ya grava.'

Pucci dicis, 'Ni forsan konsideros korpo-gardisto. Tamen, plu bone evitar tala situesi.'

La prezidanto afirmis per kap-signo. 'Morge ni iros ek la servist-enireyo.'

'Bon ideo.'

La voyajo a la Palaco Federala duris nur dek minuti; la palaco situesas min kam du kilometri de la domo dil prezidanto. Li proximeskis la palaco ed Angelica anhelis.

'Quo?' questionis la prezidanto. Il regardis la palaco. 'Deo duople damnez li!'

Avan la portalo dil palaco vartis esamo de plu kam duadek raportisti.

Pucci dicis lakonike, 'Tale Serenno eniras la moderna komunikad-epoko.'

Angelica respiris desfacile. 'Me ne savis, ke

tante multa jurnalisti esas en Fricchi!'

'Me ne savis, ke tante multa jurnalisti esas en Serenno! Pucci!' Zanni kriis. 'Quon ni facez?'

'Li ja vidas ni. Se ni forveturiras, la kap-tituli esos, "Prezidanto Zanni forkuras." Li opinionus, ke ni celas ulo. Ne bona.'

'Ne bona, ne bona! Damnite! Me ja parolis a li unfoye, to devas satisfacar la hieni. Pro quo li ne satisfacesas?'

Angelica tushis respektoze lua brakio. 'Vu mustas, sinioro. *Ni* mustas.'

La prezidanto regardis Pucci. Pucci afirmis per kap-signo. Zanni flexis la muskuli di sua maxilo. 'Apertez la pordo.'

La pordo apertesis. La limuzino quik cirkondesis da aboyanta hundaro.

'Sinioro Prezidanto! Sinioro Prezidanto!'

Zanni sisis del angulo di la boko, 'Notez nomi. Omna nomi. E morge, korpo-gardisto.' Il pasis ek la limuzino. 'Bona jorno!'

Fine la tri eskapis aden la palaco. Gardisto, pos apertir e klozir la pordo, salutis per fingro a brovo. 'Saluto, Sinioro Prezidanto. Belega dio. Pok eciteso extere, ka ne?'

Zanni severe regardegis lu longe. La gardisto dicis a su, 'Quale on dicas, fieracha.'

'Quo?' aboyis la prezidanto.

'Nulo, sinioro.'

La prezidanto turnis su a Pucci e grondis, 'Ne plus.'

'Esis nur mala chanco. Ma vua aplombo kustumal—'

'Tacez!'

Pucci tacis.

Zanni marchis tra la koridoro. 'Mea noti!'

Angelica trotanta dop lu tiris pagini ek la etuyo. 'Hike!'

Il sizis oli. 'Pucci, venez!'

Il pazegis a la kunveno-chambro. Pucci pezoze sequis.

Angelica lente iris aden sua ofico. El pozis sua etuyo adsur la skrib-tablo e sideskis. Sekundi pasis. Subite el kovris sua vizajo per amba manui e ploreskis. La plorado duris dum un tota minuto. Pose el bruske forbrosis la lakrimi, mungis su, ed apertis la etuyo.

La ministri esis ja kolektita cirkum la granda tablo en la kunveno-chambro. Li babilis eciteme. Kande Zanni e Pucci eniris, li turnis su vers ili.

La prezidanto aboyis, 'Bona jorno!' ma quik surprizite regardegis. La ministri sidis en vesti tordita, harari desordinata, vizaji pala, okuli larja, timoza ed iracema. 'Quo eventis?'

'Raportisti!' li kriegis.

'Kad vi anke?'

'Li aparis ek nulo!' dicis Mauro Luca, paco-ministro: mikra grasulo, kalva, mankanta ed inteligenteso ed prudenteso. Pura milito-fanatikulo, il evitabis milito-servo per la influo di sua patro. Nekapabla prepensar plu kam kin minuti, il esas la perfekta homo esar chefo dil militistaro nacional.

'Esis atako, real atako!' anhelis Dionisios Vaghi, financ-ministro: viro havanta nigra hararo malgre ke il evas plu kam kinadek yari

(on suspektas, ke il tintas ol). Dina, preske magra, il traktas la kaso nacional kom sua propra e kontestis omna spenso, exkluzante sua salario. Naskinte richa, produkturo di la maxim bona skoli, tam streta en sua opinioni kam sua shultri, il nultempe havabis original ideo, pro ke il nultempe agnoskis bezono por ol.

'Ka ne esas lego kontre tala brutaleso? Pro quo ni esas ministri, se la legi ne shirmas ni?' bramis Eufemia Frusoni, stat-ministro: evanta quaradek yari, havanta ferma mandibulo, mikrega boko, preske neexistanta nazo, ed okuli poke straba, el ne esas belega homino ma, plu precize, bonaspekta. Unike inter la ministri, elua griz-bruna hararo restas en bona stando; ol sidas quale kasko sur la kapo. Genioza profesoro ante ke el esis nominita, el ofte traktas sua kolegi kom studenti, studenti ne tro inteligenta. Takto ne esas elua forta talento.

'Quon vi dicas? Parolez plu laute! Mea baterio falias,' kroasis Umberto Fedoro, sekreti-ministro: evanta okadek yari, tam velkita kam anciena terpomo. Okuli reda e kava; nazo simila a kultelo, ofte gutifanta. Amiko dil patro di Zanni, surda, probable senila, konseque sua negrava ofico, por ke il ne nocez irgo.

Yen la ministraro di Serenno. Singlu bona Konservemo, singlu respektinda, singlu nominita da Zanni por nuligar debo.

Zanni grunis. 'Quo divenas nia lando?'

'Esas nova epoko, sinioro,' dicis Pucci. 'Nepolita epoko.'

'Terorinda!' La prezidanto sinkis aden sidilo.

'Nu, siniori, vi komprenas klare la problemo. Ta idioteso di Stanko makulizas ni omna. Ni decidez to quon facar. Ni mustas quik pinchar la burjono di ca afero.'

'Burjono!' dicis Frusoni. 'Ol ja florifas!'

Vaghi dicis, 'Ni mustas tacigar ta jurnalisti. Ka ne esas lego por haltigar la publikigado di tala sterko? Ka ne esas lego por timigar li?'

'Enkarcerigez li,' Luca sugestis. 'Enkarcerigez li omna.'

Pucci negis per kap-signo. 'No, ni ne darfas, sinioro Luca. To esus neprudenta. Se ni atakus la jurnali irgamaniere, li kontre-atakus per kap-tituli. La jurnalari en altra landi rangizus su kontre ni.'

La prezidanto klozis sua okuli. 'To signifikus kaoso, absoluta kaoso. Ni ne volas, ke l'okuli dil tota mondo regardez ni. Ne nun, ne kande ni mustas ganar elekto.'

'E ta prestajo del Banko Mondal,' dicis Vaghi.

Luca riganis sua equilibro. 'Yes, la prestajo. Ni ne obliviez ta prestajo.'

La altri kalmigis su pro la vorto *prestajo.*

La prezidanto cirkumregardis. 'Ube es Salo?'

La altri facis nedistingebla bruisi.

Zanni bramis. 'Bonege! Ministrar-kunveno e la vice-prezidanto ne asistas. Yen nova krizo por la guvernerio, ed ube es la vice-prezidanto?'

'He?' Fedoro kriegis. 'Plu laute!'

'Me parolas tam laute kam me intencas parolar! Ka vu deziras, ke ni omna surdeskez quale vu? Ho! Kad irgu savas, ube esas la vice-prezidanto? Ka no? Bone! Ni procedos sen lu.

Pucci!'

'Yes, sinioro.'

'Tu es mea chef-konsilanto. Konsilez! Quon tu sugestas?'

Pucci pozis sua manui adsur la tablo, fingri delikate enlineigita. 'Ni klarigez la problemo. La Konservema Partiso intence prizentis su dum yari kom gardanto di etiko e bastiono di financala prudenteso. La Stanko-skandalo kompromisas la partiso, unesme, pro ke il esis kaptita kun homino en agado senetika, duesme, pro ke il uzis publika kapitalo por sua peko. Il certe perdos sua plaso en Parlamento e la kazo procedos a judicio. Do plaso tradicionale Konservema esos vakua. La Konservema Partiso nun juas skarsa majoritato en parlamento. Specal elekto eventos, e quankam la provinco Caprio esas historiale konservema, populara desafeciono povus movar l'equilibro politikal. Se Progresemo ulmaniere ganus la vakua plaso, o mem plu nepenseble, se Socialisto o Komunisto ganus ol, ni certe trovus ni en tota halto. Kad lo esas koncize la situeso?'

'Klara rezumo di lo evidenta,' dicis Zanni.

Pucci kalme duris. 'Vu, Sinioro Prezidanto, povas nominar remplaso segun nia konstituco, ma to esus neprudenta. La jurnali ja esforcas ligar vu al skandalo. La provinco anke povas nominar remplaso, ma li forsan nominos Progresemano por kalmigar popular opiniono.'

'Ni quik mustas agar,' dicis Luca.

'Me ne konsilas interfero en decidi provincal,' kontredicis Pucci. 'Mem diskrete.

Deskovro esus katastrofo.'

'Ma l'elekto … '

'Elekto esus la maxim sekura voyo.'

La altri expresis repugneso.

'Me dicas, ke elekto esus maxim sekura por ni. Caprio provinco esas historiale konservema, ed elekto-kampanio adminime duros ok semani pos decido por depozar Stanko, sata tempo por ke la publiko obliviez e la skandalo e sua iraco. Tamen, se la jurnalaro duros skribar pri la Stanko-sordideso, se li shovos ol adavan la publiko, l'elekto forsan finus desavantajoze por ni.'

Frusoni interruptis. 'Ni mustas haltigar li!'

'Yes, ma neremarkite. Diret agado incitus l'iraco dil populo, dil internaciona socio, e ni perdus ta prestajo del Banko Mondal. No. Ni volas, ke la jurnalaro helpez ni, ne impedez ni.'

Fedoro shokis la tablo per pugno. 'Helpez! Kad il dicas, ke la jurnali helpez ni?'

'Ne impedar esas helpar, sinioro Fedoro. Obliviar Stanko esas anke helpar. Ka vu komprenas?'

'Ni komprenas,' Zanni dicis nepaciente. 'Ni omna komprenas. To quon ni ne komprenas esas: Quale?'

'Me ja informis vu, Sinioro Prezidanto. Diversiono. Ni bezonas diversiono por lurar la jurnalaro de la skandalo. Tale altra guvernerii dominacas lia jurnalari. Nu, pro ke nia jurnalaro komencas agar quale olti en Francia, Germania, Usa, ni lernez de nia kolegi plu experiencoza.'

La prezidanto pensis. 'Mmm. Oke. Quala diversiono?'

Pucci levis sua shultri. 'Irgo konvenus. Ulo sat interesanta e sat grava, ke ol retenus atenco dum tota elekto-kampanio. Mem plu bona, se ol igus la partiso aspektar bona ed igus la Progresemi aspektar mala.'

Zanni afirmis per kap-signo. 'Bonege. Ka sugesti?'

Nulu parolis. Li sidis, kunikli vartanta hundo.

Pucci staceskis. 'Sinioro Prezidanto, esas dek-e-kin kloki.'

'Duople damnite! Jurnalar-konfero! Quon me dicos?'

'Vu havas la noti quin Angelica preparis.'

La prezidanto tushis sua posho. 'Yes, hike.'

'Vu esas pronta. Ni irez.'

Zanni staceskis. Lua sidilo stridis sur la marmora pavimento. Il dicis minacante a la ministri, 'Vi! Pensez! Me expektas genioz idei kande me retrovenos. Diversiono! Yen via tasko. Pucci, venez.'

Li ekiris. La ministri bufis lia vangi e sospiris.

La jurnalar-chambro esis ja plena de homi. Evidente la jurnali, radio-stacioni, e mem la televizion-stacioni sendabis multi por saveskar to quon la prezidanto dicos. Sur estradeto esis lekto-platformo, tableto, aquo-karafo e glaso. Dope, de orala stango, pendis la standardo di Serenno: tri orea steli sur verda plano. La bruiso en la chambro ebuliis til ke Pucci aparis tra la dopa kurteno e marchis a la lekto-platformo.

'Bona jorno, siori. Bonvenez a la Palaco

Federala. Me joyas vidar vi omna, pos tro longa tempo.’

La jurnalisti, qui stacabis plu frue avan o la palaco o la domo dil prezidanto, ridetegis.

‘Ni invitis vi adhike por diskutar recenta evento desquietiganta. Vi posible ja audis pri ol.’

La jurnalisti itere ridis.

Prezidanto Zanni askoltante dop la kurteno respiris plu facile. Ta grosulo ya savas quale traktar turbo, il pensis. Forsan me transvivos ica torturo. Se ni nur povas trovar diversiono!

3

La Domo Provincal en Borgo esas olda fortreso, konstruktita ek la griza petro lokal, havanta fenestri alta e streta originale uzita kom defenso kontre armei od revoltanta rurani. Floro-buxi de anemoni pozita an la fenestri apene mildigas la sever mieno dil fasado, ma la populo kustumas ignorar ta timinda edifico, quale on oblivias la ledeso di onklulo qua havas hari sprosifanta de nazo ed oreli. Avan la Domo, en la Olda Merkato, aquo fluetas en la skultita fonteno dil heroo Samoso Savodri, qua en 1542 dum la Anabaptist-revolto salvis la urbeto per incendiir ol. To esis artoza ruzo: la ago certe igis l'Anabaptisti perdar lia intereso pri ca loko. Weste del Domo esas la kirko di Santa Athos, santulo pri nulo. La kirko ostentas pri experta koro qua ofte kantas en omna parti di Europa. Este situesas la Banko Federala, konstruktita ek vitro ed stalo, tre moderna:

kolda dum vintro, varmega dum somero; tante leda, ke kompare ad ol la Domo Provincala semblas miraklo di pureso estetikal.

Omna labor-dio Ugo Onesti iras per tramvoyo de sua apartamento a sua ofico en la Domo Provincala, ed omnafoye, desembarkinte an strado Vanzetti e transirante al Barilo, sua kordio levas su pro ta glorioza vidajo: la fasado kadavral, la fenestri quin nula sunlumo trapasas, la giganta portalo quale levponto di kastelo. Ma hodie la kordio levis su min alte kam kustumale. Il ne dormabis bone. Vito rivenabis tarde, qua incitis disputacho. Pietro rivenabis mem plu tarde, pos un kloko, ma evidente ne drinkabis plu kam un o du biri. Il aspektis tre triste. Pro quo? Il ne dicis. Il retrodonis la pekunio ad Onesti ed iris aden sua lit-chambro. Onesti ipsa drinkis plura brandii. Fine dormeskinte, il sonjis. Sonjar esis tre stranja por il. Il ne juis la experienco. Do lua ventro esis acidoza, lua kapo doloris, lua afabla temperamento esis plata. Il odiis ta atesti, ke il ne esas ankore yuna.

Il salutis lua kolego, Emilio Stasi, qua questionis, 'Do, quale standas nia fiera papa? Ka la filio sustenis la honoro familial?'

'Ne tam multe kam la patro,' Onesti dicis.

'Ho! Tala dio, he? Nu, preparez vu. La kancelero venos. Me jus saveskis.'

Onesti jemis. 'Pro quo? Il ne ofte venas.'

Stasi levis sua shultri. 'Qua savas? Ma esas babilo … '

Onesti quik erektis sua oreli. 'Babilo. Quon

on dicas?’

‘Ulo granda brasesas.’ Stasi parolis nelaute, quankam nulu ecepte ili esis en la chambro, e la muri dil Domo esis tante dika, ke ulfoye li ne povis audar mem l’una l’altra en la sama chambro. ‘Kad vu konocas la fabrikerio di Dante?’

‘L’armiferio, yes, komprenende.’ Ta fabrikerio employis la maxim multa laboranti en la provinco; Dante esis tre importanta komercisto en Borgo. Bona Konservemo, malgre ke il ne intrikis su en politiko.

‘On dicas, ke il vendos ol.’

‘Ka vere?’

Stasi pozis fingro an sua nazo. ‘On dicas, ke il *mustas* vendar.’

‘Me ne surprizesas,’ dicis Onesti. ‘Il sufris recente. Komendi abrogita, du granda klienti ne rinovigis lia kontrati. E la konsilantaro negis lua demando por prestajo.’

‘Yes, yes, ma pro quo li negis ol?’

‘Pro quo?’

‘Me ne savas lo vera, ma—’

‘Ma?’

‘Ma me audis, ke esus avantajo por ulu se ta prestajo ne eventus.’

‘Hm.’

‘Yes, hm, ya. E me ne savas lo vera, ma on dicas, ke ta du granda klienti qui ne rinovigis kontrati esis konvinkinta ne rinovigar da la sama homo qua konvinkis la konsilantaro negar la prestajo.’

‘Ha.’

‘Yes. Ha.’

Onesti klozis sua okuli e fricionis oli forte. ‘Me ne prizas tal agado.’

‘Ho, no, esas tre mala, tre mala.’

Onesti iris a sua kontoro. Tala agado augmentis la acido en lua ventro. Dante esas bonulo, il pensis, malgre sua komerco. La mondo bezonas armi, do ulu mustas fabrikar armi. Esas plu bona, ke bonulo quale Dante fabrikez tala kozi kam senskrupulo. E maxim bona, ke la komerco restez hike en Caprio e profitez la provinco.

La silk-vestita ventro di Kancelero Utero preiris lu tra la pordo jus kande Onesti e Stasi metabis lia manteli por ekirar a repasteto. Li reverencis.

‘Bona jorno, Sinioro Kancelero!’ li kriis koratre.

‘Nula protokolo, siori,’ la kancelero dicis bonhumore. ‘Nula ceremonii pro me. Ni omna laboras por la stato. Me nur vizitas. Hiere me dicis a me, “Masimiliano, vu ne recente vizitis ta bonuli en l’imposto-departmento, ta sustenili di nia guvernerio provincal, ti qui posibligas omno.” Ube es la chefo?’

‘Che kunveno en Fricchi, Sinioro Kancelero,’ respondis Stasi.

‘Ho, yes. Me audis pri to. Ni ne permisez, ke la chefurbo obliviez ni, ka ne?’

‘No, Sinioro Kancelero.’

Kurta silenco sequis.

Subite Onesti gestis a sidilo. ‘Pardonez ni, Sinioro Kancelero! Me pregas, sideskez.’

‘Danko.’ Il sideskis pezoze. ‘Vi anke, siori, sideskez, sideskez.’

Onesti e Stasi quik adtranis sidili e sideskis.

Kurta silenco sequis.

Kancelero Utero frapetis sua ventro. ‘Nu.’

La du oficisti inklinis su adavane.

‘Nu, quale standas l’ofico?’

‘Bone! Tre bone!’ li respondis.

‘Yes, tre bone,’ balbutis Stasi. ‘Omno ordinata. Kad vu deziras inspektar la dokumentaro?’

‘Per Deo, no! Ha. Me tote fidas a vi, komprenende. Esas nenecesa kontrolar vi quale skolani.’ Il ridis. Onesti e Stasi anke ridis. ‘Me joyas, ke omno standas bone. Ni omna komprenas l’importo di ca departmento por la provinco.’

‘Yes, danko,’ li dicis.

‘Nula imposti, nula stato, ka yes?’ Il ridis.

‘Yes ya.’ Li ridis.

‘Do.… Ma, forsan vi audas rumori pri problemeto qua trublas la superiori.’

Onesti e Stasi cesis lia ridado.

‘Certe esus problemo, se nia granda sistemo di guvernerio sufrus pro manko de pekunio, ma tal eventi venas ed iras, on ne sucias. E ca vendo di la fabrikerio … ’

Li aspektis apte astonita.

‘… solvos omno.’

‘Pardonez me, me pregas, Sinioro Kancelero,’ Onesti dicis inocente, ‘ma me ne komprenas. Qua vendo?’

‘Ha, vi ne audis.’ La kancelero semblis tre

sensucioza. 'Ta armiferio, vi konocas ol, exter l'urbeto. Ol preske falias, me informesas, ma fortunoze ulu ofras komprar ol. Sucesoza komercisto. Per lua jenerozeso, nia laboristi ne perdos lia laborado, la provinco ne perdos granda parto di sua imposto-bazo, la bilanco bilancesos, omno standas bone. La komprado finigesos morge. Komprenende, por posibligar ta afero, ni furnisas la stimulili kustumal e renuncos diversa imposti por ta nova proprietanto dum kin yari.'

La boki di Onesti e Stasi larje apertesis.

La kancelero senexprese regardis li.

La boki klozesis.

'Me sendos kopiuri dil dokumenti morge posdimeze. Traktez oli nemediate, ka yes? Bone. Nu!' La kancelero staceskis.

La du oficisti saltis a sua pedi.

'Ta suficas. Me nur vizitis por kontrolar, ke omno standas bone hike.'

'Pardonez, Sinioro Kancelero,' dicis Onesti. 'Ka me darfas questionar, qua kompras l'armiferio?'

'Mm? Ho, bonulo, tre bona homo. Ula Mitek. Karl Mitek.

'Mitek!' Ha! pensis Onesti. Quala ruzema, celema fripono!

'Forsan vu konocas lu.'

'Yes, me konocas lu. Pri lu. Per la chefo.'

'Mm.'

'Ma … lu es Roijnano.'

'Ka yes?'

Stasi kuris aden la sequanta silenco. 'E ni

vartos la dokumenti por quik traktar oli, segun vua komando.'

'Komando! No, me pregas, kar amiki! Ka me bezonas komandar la du maxim bona homi en la departmento? Ne hastez, ne hastez. Me nur bezonas retrohavar ta dokumenti morge ante la fino dil dio. Komprenende me ipsa ne sucias, ma la superiori ... ' Il fine remarkis, ke li portis manteli. 'Quanta kloki esas? Ho, me deturnas vi de via repasteto.'

'Certe no, Kancelero!'

'Nia tempo esas vua tempo!'

'Ni juas rividar vu omnatempe!'

La kancelero adiis ed ekiris.

Onesti sikigis sua brovo per naztuko.

Stasi dicis, 'Nun ni savas, qua subornis la konsilantaro.'

'Shut!' Onesti videtis aden la koridoro ed askoltis. 'Nulu.'

Li iris adextere. Amaso de burokrati e laboristi serchis repasteto tra la Olda Merkato. Onesti e Stasi marchis lente al tramvoyo.

Onesti dicis, 'Me ne komprenas. Pro quo Mitek, Roijnano, deziras komprar Serenna fabrikerio? Ta ruzema fripono! Me renkontris lu hazarde hiere e lu esis tam dolca kam kato plena de putranta fishi. Il revelis nulo, no, tote ne, ma il iris por konfirmar ta afero.'

'Komprenende il revelis nulo,' dicis Stasi. 'Kad il riskus omno? Ma me esas kurioza, kad il esas la sama kerlo qua facis problemi por Dante?'

Onesti haltis. 'Quon vu pensas?'

‘Ne pensas, nur esas kurioza. Se on deziras aquirar armiferio, e tante chipe … nu, influar klienti ne esas desfacila.’

‘Ma pro quo hike?’

‘Pro quo ne? Fabrikerio esas fabrikerio. Armiferii ne vendesas omnadie. Se on deziras pedo-plaso en Serenno, nu … ’

‘Roijnano posedos un de nia komerci. To perturbas me.’

‘Eventas omnube. Ka vu konocas la nova editerio Gulnik Draku? Roijnana. Ta nova restorerio an strado Camerra? Anke Roijnana. E ne mala, quankam poke sensaporoza segun me. Mem lia radio-staciono esas populara. Me askoltas ol ulfoye.’

‘Yes, me askoltis kelkafoye. Me ne prizas la Roijnana linguo, ol grincas mea oreli.’

‘Yes, mala linguo, tro multa konsonanti. Ma la yunuli prizas la muziko. Mea spozino odias ol. Segun me, ol esas pura bruiso. Ma mea genitori anke desprizis ta muziko quan me askoltis dum mea yuneso. Se li prizabus ol, me ne askoltabus! La Roijnani venas, tale standas la tempo. Yen vua tramo. Til balde.’ Il hastis al kafeerio ube il sempre repastetis.

Ugo Onesti eniris la tramo e dum la kurta voyajo regardis penseme la butiki quin il pretervehis. Kande la tramo haltis, il preske obliviis ekpasar.

Onesti eniris sua domo e pasis la pordisteyo. Esis vakua; siorino Bertucci evidente repastetas kun elua multa kati. Il acensis la eskalero; ol semblis hodie partikulare eskarpa. Il ja flaris

sua repasteto: fritita kaulo e kielbasa; favorita manjajo, ma pro lua acidoza ventro e la recenta novaji, ol ne luris lu.

Le Onesti lojis en apartamento en la duesma etajo di edifico an strado Calvino, kelka pasi for la Café Ris. La apartamento kontenis tri lit-chambri, un por Ugo e Giuliana, un por sro Sette, ed un por la yunuli; granda koqueyo; manjo-chambro; mikra balneyo e latrino; salono longa e streta havanta tri fenestri super korto en qua tulip-arboro florifis; e libraro-chambro kontenanta televiziono e non libri: polvoza dicionario, enciklopedio medikala, olda poemaro, bundita kolekturo de jurnali quan Giuliana kompris pro la marokina kovrilo, e kin paper-kovrita krimin-romani.

'Ka tu esas, Ugo?' Giuliana vokis de la koqueyo. 'Me vartis, tu es tarda.' El ekvenis sikigante sua manui per avantalo ed pozis sua vango por kiso.

Il kisis el. 'Yes, me regretas. Utero hazarde vizitis.' Il iris a latrino por lavar sua manui.

'Kad irgo eventas?'

'Ho, yes, ulo eventas. Tu ne kredos quo.' Il eniris la manjo-chambro. 'Ube es omnu?'

El varsis mineral-aquo aden glaso por il. 'Matro repastas che siorino Bolla, Vito ekkuris quale se la diablo pikas il, e Pietro vekis nur horo ante nun, imaginez! Vestizis su ed ekiris senvorte. Il tro festis hiere nokte.'

'Ho, il drinkis nulo, me quik remarkis.' Il regardis la plado quan Giuliana pozis avan il. La griz-verda kaulo e fritita sociso jacis en grasoza

flako. Ilua ventro tordis su. Ma kurajoze il levis sua kultelo e forketo.

‘Forsan lu esas nervoza pri l’universitato, kompatindo. Ni dineas *entre nous*. Privata festino. Ni drinkez glaso de vino.’

Onesti negis per kap-signo, pose dicis, ‘Poka reda vino forsan kalmigos mea stomako.’

‘Ka tu esas malada? Ne tushez la mineral-aquo!’ El staceskis, iris aden la koqueyo, retrovenis portante du glasi e botelo de vino. ‘Me avertis tu dum tua quaresma brandio. Drinketez ico.’

‘Nur guto, karino, me devas laborar.’

‘Utero ja venis ed iris, tu povas riskar glasedo. Medikamental. Omnakaze, tu sempre dicas, ke ta Stasi ofte retrovenas de sua repasto malodorante de biro.’

‘Yes, ma ne repetez lo.’

Il levis sua glaso, e la pordo-klosho sonis. Il tresayis ed hazarde spricigis kelka guti adsur sua kamizo.

‘Per la diablo!’

‘Qua—?’

‘E komprenende, sro Bertucci ne asistas.’

‘El repastetas, Ugo, ne esez nebenigna.’ El staceskis.

Onesti dicis, ‘No, sideskez, karo, me iros. Komencez sen me.’

‘Pro quo irgu venas dum repasto … ’

Il humidigis boktuko, tushis ol a sua kamizo, ed iris murmurante tra la pordo. La pordo-klosho itere sonis per iritanta insisteso dum ke il decensis la eskalero. ‘Yes, me venas. Vartez!

Mea tota horo disipita.... '

Il atingis la strado-pordo ed apertis ol. Ibe stacis Karl Mitek kun yunino.

'Sro Mitek! Cielo! Pro quo tala plezuro?'

'Nula vorto!' Mitek aboyis.

La vizajo di Mitek esis tam reda kam pomo pro iraco. Onesti remarkis, ke Pietro blotisas dop Mitek.

'Quon vu intencas facar?' Mitek postulis.

Onesti regardis sen komprenar. 'Facar. Pri quo? Pietro, quo eventas?'

'Quon vu intencas pri mea filiino e vua bastardo?' Mitek kriegis.

Onesti kompreneskis.

'Vi damnita Serennani!'

'Papa,' la yunino pledis.

'Quala filiulon vu havas, vu hundo sur du gambi, qua facas to kun mea filiineto?'

Onesti glutis e dicis delikate, 'Nun, Mitek, kalmigez vu.'

'Kalmigez? Ne imperez me! Serenna asno!'

La vizajo di Onesti redeskis. 'Me dicis, kalmigez vu! Ka vu volas, ke la tota strado audez?'

Kapi ja aparabis supere en fenestri.

'Me ne sucias sive vi damnita Serennani audas sive ne! Vi omna es filii di hundi! Dicez a me nun, nun, quo vu intencas pri vua damnita filiacho!' Il furioze spumifis.

La yunino prenis lua brakio. 'Papa, me pregas, shut!' El ploreskis.

Pietro reptis ad el, ma Mitek sizis lu e retroe shovis lu. 'Ne tushez el, bastardo! Se me havus pafilo, me pafus vu!'

La iraco di Onesti eruptis malgre lua granda peni. 'Quon vu dicas? Vu pafos lu, ka yes? Nu, vu ne ja posedas ta armiferio!'

'Quo!'

'Enirez e kondutez adulte. Vi Roijnani forsan agas grosiere che vi, ma en Serenno ni ne lavas publike nia linji sordida.'

Mitek regardegis. Subite, sen averto, il levis sua pugno e frapis la nazo di Onesti.

'Papa!' kune kriachis la yuni.

Onesti shancelis. Il tushis sua nazo, regardis sua fingro, vidis guto de sango. Nur guto, ma reala sango. Il ne vidabis sua propra sango depos plu kam dek yari. La vidajo furiozigis il. Senhezite il lansis su a Mitek. La du falis a la strado e rulis adibe ed adhike.

Kurioza hom-amaso quik kolektis cirkum la kombatanti. Pietro e la yunino cirkume saltetis, kriis neutile, 'Papa! Papa!'

La pordo apertesis e Giuliana aparis serchante sua vaganta spozo. El vidis e kriachis, 'Aye! Ugo! Helpez, helpez!' El remarkis Pietro. 'Pietro! Agez! Aye! Dementulo mortigas papa!'

Du vicini proximeskis por intervenar, ma pugno aparis ek la meleo e frapis un de li sur la mentono. Lu falis adsur la pugnanti. Dum ke la vicino esforcis ektirar su, lu hazarde pedfrapis la tibio dil altra vicino. Ta homo saltetis sur un pedo e falis adsur altra homo en la turbo, qua falis batante lua genui sur la pavo-stoni. Il

grunis e forshovis la saltetanta homo. Ta homo retrofalis inter la kombatanti e rauke kriis.

Omno divenis generala pelmelo. Vicino batis vicino, mulieri kriis a viri, pueri pedfrapis irgu proxima. Sro Bertucci pozis sua kapo tra sua fenestro e kriachis. Giuliana kriachis, la filiino di Mitek ploregis, Pietro esforcis sizar sua patro e tirar lu ek la mixit amaso dum eludar diversa pugni o pedi frapanta.

Lore Vito venis alonge la strado. Il travagabis la parko en qua lastanokte il vidis sua fratulo e la nekonocata yunino; pro quo, il ne povis explikar a su. Ma il jacabis en la herbi, sidabis sur la benko, extensabis su en la brilanta sunlumo. Nun il felice marchis e juis la senbaza nociono, ke la mondo esas belega e kreita nur por il.

Ta poeziala humoro quik desaparis kande il vidis la kaoso avan sua domo. Unesme il vidis nur amaso de kombatanta homi, olda e yuna, viri e mulieri. Duesme il rikonocis sua matro, sua frato, e la nekonocata yunino. Lua patro staceskis dum instanto, ma quik retrofalis aden la korp-amaso.

Ecepte kelka kombati inter amiki, Vito nultempe vidabis tala vidajo, mem per la televiziono. Ol esis, segun irga defino, vera sedicio.

E por konfirmar ta enuncajo, ta-instante arivis la policistaro.

4

Pucci repozis en varma balno, mikra kapo mi-submersita, ventro e mami elevata quale arkipelago ek la sapon-aquo. Il lektis jurnalo, artiklo pri armiferii qui sekrete vendabis armi ad Afrikana milito-chefi. La milito-chefi pose uzis ta armi por masakrar lia propra civitani inocenta. Il pensis indolente, kad esas irga armiferio en Serenno, e se yes, kad ol profitas per tala vendado, e se yes, quale la guvernerio povus profitar.

Il klimis ek la balnuyo, envelopis su en tre granda tualet-tuko, e razis su: il mustas asistar recevo-partio che ministro Vaghi. Specal elekto nun esis certa, do recevo-partio eventas por celebrar la kandidateso di Canale por la plaso provincal. Tedanta, groteske tedanta, ma neevitebla; Pucci devas certigar, ke Canale facez nula stupidajo. Quon Pucci dicos al kandidato? Qua vakua komplimenton facar? ‘Me gratulas

vu, Canale, ke adminime vu ne havas sata inteligenteso por kriminar.' Yes. Bone. Memorez lo.

Il faligis la tualet-tuko e nude kushis su adsur la lito. La lito esis larja, mola, havis Pucci-granda kavo en la centro dil matraco. Dum plura minuti il juis beata silenco. Nula prezidanto, nula parlamento, nula politikisti. E de la ter-etajo venis la komfortiganta soni di servisti qui laboras por facar lua vivado plu agreabla. Il destensis su sen penso en sua kapeto. Lua manui vagis a lua ventro ed indolente fricionis ol.

Nur dum minuto. Esis tempo irar a ta tedanta recevo-partio che Vaghi. Or, la spozino di Vaghi sempre servas bona vino ed ecelanta manjaji. Do … Il esforcis levar su, vane. Il sizis la bordo dil matraco, tiris su, tiregis su, fine sucesis haular su a sua pedi. Unfoye il ne esis kapabla staceskar e mustis advokar un de la servisti. Humiliganta experienco. Lore il vovabis komencar exercar; ma taski sempre intervenas, e la vovo restas tam obliviata kam promisi a votanti.

Il metis pantalono e shui, butonigis sua kamizo. 'Tivodor!' il vokis. 'Venez! Nodigez ica kravato ante ke me strangulas me!'

La partio ja komencabis kande Pucci facis sua neremarkita eniro. La domo di Vaghi esis vera palaco, multe plu granda kam la domo dil prezidanto; la avulo di Vaghi fondabis la fervoyo nacional, qua richigis lu, e trompabis la Labor-Movado nacional, qua plu richigis lu. La

portiko havis marmora kareli, marmora eskalero, e marmora koloni. Interne, la foyero facile kontenis kinadek o sisadek homi. Ultre to esis la chefa halo, anke havanta marmora kareli. Hike la muri esis kovrita per blua silko. Rango de sidili tapisizita per blua silko figurita stacis an la muro, ed meze dil chambro pozesis enorma tablo ek orea mahagono, pezoze charjita per dekedui de saporoza dishi e granda glacio-skulturo reprezentanta Ledo e la cigno, flako de kaviaro en kavo sur la dorso dil cigno. Ne bongusta temo, Pucci pensis, pro la kauzo dil elekto. Forsan la skultisto jokis ruzeme. Pucci questionos siorino Vaghi pri ta skultisto.

Manuo kaptis lua shultro. 'Pucci! Nu, quon vu dicas? Ekiras Stanko, eniras Canale. Es bona tempo por nova sango en la partiso, ka ne?'

Pucci salutis sro Tepe, bankisto, profunda fonto de kontributaji a la partiso. 'Yes, sro Tepe, yes, tre bone, se Canale ganus la plaso.'

'Yes, restas multa laboro por ni. Ma me nultempe prizis Stanko. Lu ne havas apta mento por aferi, nu, nur regardez ica ridinda stando. Nenecesa. Poka prepenso facile evitabus tala kaoso. Nula mento por aferi.'

La bankisto forvagis. Pucci iris al tablo e regardis plado de salmono fumizita. Il gestis a garsono. 'Champanio, me pregas.' Pucci esis sempre jentila a servisti, qui ofte plu profunde savis sua mastri kam la mastri ipsa. Altra servisto plenigis plado per salmono, kreveti, *haricots verts* kun mandeli. La terpomi aspektis delicoza, havanta ebulianta fromajo, lentiginoza

de dolca papriko; ma Pucci rimemoris sua peni acensar de sua lito. ‘No, nula terpomi, danko.’

Voco grondis dop il, ‘Ho, prenez terpomi. Oli gustas ecelante.’

‘Saluto, Galli.’ Il afirmis per kap-signo al servisto. Alberto Galli esas enemiko politikal, Verdulo qua defias omna movo dil Konservemi; ma il esas reala gurmando e savas pri terpomi.

‘Me ne remarkis, ke vu enirabis, Reno. Kande vu arivis?’

‘Du minuti ante nun.’

La voco di Galli rulis apene super la maxim profunda profundaji di homal audibleso. ‘Vu flotas adhike ed adibe quale plumo en vento. Recente vu esas tre celema.’

‘Vua desaprobo plezas a me.’

‘Reno, mea desaprobo esas nur profesional.’

‘Nur spiono quale vu respektas juste mea talenti.’

Sugesto di rideto pleis cirkum la dina labii di Galli. Il prenis kreveto e mordis ol til la kaudo. ‘Vu komprenas, ke me jokas.’

‘Komprenende. Vu esas komediisto. Me nur esperas uldie vidar vu sur ceneyo.’

La labii kurvis pluse de un milimetro. ‘Me sempre prizis vu, Reno. Malgre nia diferi, ni esas ya frati en nia kordii.’

‘La cielo interdiktez lo!’

‘Mem se vu ne audacas konfesar to. Kad me esas justa?’

Pucci questionis per la okuli.

‘La terpomi.’

‘Ha. Yes, yes, delicoza. Forsan tro multa dolca

papriko.'

Galli formarchis.

Pucci pensis, Pro quo il asistas? Probable serchas kreviseturo, febleso explotachebla, en la hom-armaro di Canale. Per cielo, plusa nokto dum qua me mustas salvar la honoro dil partiso. Me devas trovar Canale ante ke ta olda kapro atingas lu. Il certe flatachos Canale ad citebla imbecilajo. Multa flatacho ne bezonesas.

Il esforcis levar forketedo de salmono a sua boko, ma delikata manuo tushis lua brakio.

'Siorino Vaghi! Bona vespero, e komplimenti. Splendida festino.'

'Danko, Sioro Konsilanto.' Siorino Vaghi esis primtipo di damo kosmopolita ed altaranga: dina til anorexio, kirurgiale yuna vizajo qua flotis super velkita kolo, mieno kalma e rejala subversita da akra rideto ganita dum vivo di imperar inferiori.

'"Sioro Konsilanto"?'

'Permisez ironio. Ironio sustenas me dum tota nokto plena de jentila fervoro. Vu jame vizitas nuntempe.'

'Mea laborado prenas plu kam mea omna tempo.'

'Tale on dicas. Zanni ne povas nodigar sua shu-laci sen vua saja konsilado.' El tiris il for la tablo. 'Venez e konversetez. La plu-multo di ca homi ne interesas, mem kom marioneti.'

Il drinketis la champanio. 'Ne omnu. Exemple, on invitis Galli.'

'Neeviteble.'

'Kad *vu* invitis il?'

‘Certe, stultulo. Nulu eniras sen invito, nia korpo-gardisti esas le maxim kapabla. Pro quo ne invitez lu? La socio di Fricchi es tante magra … Omnakaze, la Verdi ne havas sata povo ke ni neglijez li, nur tri plasi en Parlamento. Paolo Soavi anke asistas, del Socialisti, e Marina Gatalpo de la Liberigo-Ligo. Li venas por studiar sua superiori.’

El turnis su a duo pasanta, oldulo qua marchis brakio en brakio kun tre belega, tre yuna yunino, preske puerino. ‘Ho, Roberto, karulo! Mea karino, tante ravisanta robo! Franca, ka ne? Ol lumigas la chambro, ma ne tante brilante kam ta belega rideto!’ La duo preterpasis. Siorino Vaghi komentis nelaute, ‘Olda hundo e sua bonbono. Me nultempe rimemoras elua nomo. E pro quo? El ipse probable ne rimemoras ol. Tam densa kam persiko-kerno. Adminime el savas quale kaptar stultuli olda ed richa. Vi viri, vi sempre falas avan bela vizajo e volunta korpo.’

‘Stanko, certe.’

El ridis, sono di tinklanta kristalo. ‘Stanko es folulo, komprenende, omnu savas lo, do pro quo on suprizesis? Me ne povas imaginar, pro quo lua spozo facis tante multa agito pri lua amor-afero. Se esus me, me joyus, ke il serchis amuzo altraloke.’

Pucci preske sufokis per salmono.

‘Ma ne omna viri esas idioti. Mea Dionisios nultempe sospiras por amuzi infantal. Se il agus talmaniere, me savus bone quale traktar lu. E vu, Reno, vu havas bona kapo. Vu jame mem

flirtas, segun mea informanti. Fakte, on desquieteskas pri vu.'

'Pri me!' Il parmanjabis la kreveti dum elua diskurso. 'Nulu pensas pri me. Me esas nevidebla. Preske ne existas.'

'Ne parolez stulte. La partiso ne funcionus sen vu.'

'Nun vu parolas stulte.' Ma il ridetis pro kalma fiero.

El presis su a lua shultro kusenatra. 'Sempre esas vi tacema homi qui savas ube on enterigis la kadavri. Venez, vu devas salutar nia nova kandidato. Lu parolas tro multe.'

'Kad nervoza?'

'Lu ne havas sata intelekto por esar nervoza. Perfekta politikisto: virala korpo, bela vizajo, e dop ta kozi nulo, nulo. Yen nia nova kavaliero. Me nun livos vu, kara Reno, me ne havas plusa admiro spensebla.'

Dario Canale stacis meze di mikra turbo. Il florifis en la lumo di publika atenco. Ilua reda vangi esis konstriktita en perpetua rideto, il ardoroze presis la manui, e lua blonda kapo saltetadis sencese: portreto di ambicio su-kontenta. Il stacis plu alte kam l'altri. Esas bona, Pucci pensis, homi prizas altuli, fidas a li, probable pro timo. Mutoni adoras pastori.

Galli esis proxim la turbo ed akute questionis segun okaziono. Pucci pluproximeskis ed askoltis.

'… unesme ni restaurez fido a la partiso, komprenende,' Canale dicis. Lua voco tremis emocoze. 'La nediskreteso di Stanko

shanceligas la publika konfido. Certe multa homi ne reaktas talmaniere. Li komprenas, ke un neprudenta ago ne nocas l'omna bonaji quin nia partiso efektigis … -gas. Ma importas, ke ni agez rapide e su-fidigante por riganar … fido.' Larja rideto.

Brave! Pucci pensis. Tota frazo sen falio. Mikra mispazo ye la fino, ma la rurani prizos lu.

'E duesme?' La nelauta baso-voco di Galli.

Canale regardegis, hano koram neexpektita foxo. 'Duesme? Ho, yes, duesme! Nu, duesme, ni … ni justifikez ta fido, kam sempre. Fidinde.' Plu larja rideto.

Ne mala, Pucci pensis.

'En parlamento me intencas retroguidor nia lando al voyo de qua ca trivialajo distraktas ni: l'alta etiko di nia partiso. Per kurajoza konservemeso, audacoza prudenteso, e respekto por nia glorioza pasinto, e … e sana egardo por nia glorioza futuro, ni montrez al populo, ke ni esas e sempre esos la nura guidanti apta por la naciono.'

La turbo aplaudeskis spontane.

'La Progresemi ne komprenas, ke la mondo es danjeroza loko,' deklamis Canale. 'Profunde danjeroza loko. Omnube esas krimino, violaco, milito, homeosexualeso, famino, cikloni, senlegeso, homeosexualeso, senetikeso, dekado.'

Omna okuli regardis la kandidato.

'La Progresemi ne komprenas. Li deziras, ke la guvernerio donez pekunio ad povri, ad hungranti, ad oldi, ad omni ecepte ti qui maxim

multe meritas ol: nia militistaro, industrii, policisti. Sen ti, omno krulos, omnu sufros, e richi e povri, e sani e malademi, ed oldi ed yuni, ni omna kune. Nur ni, la Konservemi, komprenas l'ampleso dil danjero. Nur ni timas. La Progresemi semblas timar nulo! Ma ni Konservemi timas omno. E pro to, ni povas konfrontar danjeri. Ti qui ne timas ne povas guidar. La timanti esas la vera heroi! Amiki, me certigos, ke timo guidos ni aden la futuro, futuro qua esos same kam nia pasinto, kande nulu timis. Adube me duktos la provinco. Adube ni ya duktos la naciono!'

Freneza aplaudo. Pucci regardis poke astonite: membri dil partiso gutanta lia propra retoriko! Ma, il pensis, ta folo ya havas talento natural. On mustas egardar lu. Irge quo esos lua futuro en la naciono, lu certe havos futuro en la partiso. Tala fanfaronado pleos bonege dum la kampanio. Forsan mem un o du pepiti en ta fango esos uzebla kom populara frazi.

Canale rekuperis sua respiro. 'Ka vi savas, ke hiere, en Borgo, en pacema e mikra Borgo, esis sedicio?' Konsterneso. 'Yes, advere. Ol komencesis da du viri e kreskis ad reala sedicio. Imaginez! Ed un de la du esas impost-oficisto! L'altru esas komercisto de Roijna. Ne kriminanti, no, ne yunachi, ma du respektinda homi incitis ta sedicio. Tala mondo, ube nun impost-oficisto facas sedicio! Mem nia solida borgezani ne esas imuna kontre l'etiko-dekado cirkondanta ni. Quo sequos? Ka sacerdoti kombatos en la stradi? Ka pueri batos avi? Ka

homeosexuali instruktos en nia skoli?'

Pucci forvagis a privata angulo. Yes, il pensis, Canale havas talento. Quankam il evidente poke pensas pri homeosexuali. Ma ta naraco pri sedicio, pri impost-oficisto ... interesiva. E l'altru esas Roijnano. Ube? Ka Borgo? Per inferno, ube esas Borgo? Borgo, Borgo ...

Il trovis servisto. 'Telefono, me pregas. Privata.' La servisto senvorte duktis il al studio-chambro di Vaghi e klozis la pordo dop il. Pucci quik remarkis la silenco en la chambro: il apene audis la parti-bruiso, pro ke la muri di la domo e la tapisi esis tante dika. Ha, richeso.

Il telefonis, vartis. Dormoza voco respondis.

'Angelica, ka vu konocas Borgo?'

'Quo-hm? Sioro Pucci?'

'Yes, Pucci hike. Ube es Borgo?'

'Burger?'

'*Borgo*. En la provinco di Canale. Caprio.'

'Me regretas, me dormis.' El ocitis. 'No, me nultempe konocis Borgo.'

'Saveskez ube ol esas. E saveskez pri sedicio ibe, hiere. Incitita da Roijnano ed impost-oficisto.'

'Roijnano.'

'Yes, Roijnano,' il paciente repetis. 'Me ne savas, kad ol importas o ne, ma inquestez. Me decidos qua detali ni bezonos.'

'Me telefonos a Rosselli.' Nun profesionala, dormo parfinita. 'Il trovos polic-raporto.'

'Bonege. Explorez la jurnali, forsan es artiklo. Sedicii certe ne eventas omnadie en Caprio. Telefonez a me.'

‘Ube vu esos? Ta partio—’

‘Heme, pos noktomezo. Me restos hike nuntempe.’ Il ripozis la telefonilo. Sen kauzo ilua pensaji retroiris al artiklo quan il lektis pri arm-vendi en Afrika.

Il ekiris la studio-chambro ed extere trovis Galli vartanta.

‘Vua puero havas talento por vakua retoriko. O kad vu instruktis il?’

Pucci sospiris. ‘Galli, kad vu ne konocas irgu altra hike?’

‘Nulu tante amuzanta. Oportas surveyar la rivali.’

‘Rivali! Qua rivali? Hike en Serenno, ni omna esas felica familio.’

‘Havanta interesiva anomalaji genetikal. Do, vu ne instruktis lu?’

‘Me nultempe antee parolis a lu.’

‘Interesiva. Quin de lua frazi vu furtos por Zanni?’

‘Il ya havas vorto-talento, ka ne? Do nia komun enemiki darfos suciar.’

Galli ne ridetis. ‘Ni Verdi havas nul enemiki. Ni respektas omnu. Amas omnu. Nia maxim aminda traito.’

Pucci permisis su ridar. ‘Omnakaze, vi Verdi ne posible ganos l’elekto provincal.’

‘Omno esas posibla por ni Verdi. Ni fidas a la racioneso dil populo.’

‘Quale me dicis, neposible.’

‘Herbo sprosifas mem tra betono.’

‘Herbachi, forsan.’ Li eniris la halo. ‘Ma ni ne volas, ke nia chosei peceskez.’

‘Vu anke havas vorto-talento, Reno. Pro quo vu nultempe kandidatesas?’

Siorino Vaghi riaparis portante du glasi de champanio. ‘Yen vi amba!’ El donis glaso a Galli. ‘Mea du maxim intim amiki! Alberto, me serchis vu omnaloke, ka vu konocas sro Morucci? Ka no? Konoceskez el, el adoras la Verdi! El esas vejetaranto, tre stupida, tre richa, absolute deziregas donar sua pekunio a valoroz entraprezo. Venez, o Soavi kaptos el. Me promisis introduktar el ad importanta membro di vua karega partiso.’ El sizis lua kudo e fortiris lu. Pucci taceme tostis el.

Ulu adiris. Il turnis su e trovis Vaghi. ‘Sinioro Ministro, bona vespero.’

‘He, Pucci. Adela salvis vu, ka yes? Galli tante tedas.’

‘Amuzanta homo.’

‘Tam amuzanta kam kadavro. Se lu esus nia verda futuro, me preferus poluteso.’ Il duktis Pucci al drinkajo-tablo e komendis du jini. ‘Forjetez ta champanio, ol ne plezus a porko. Gustez la jino. De Nederlando ipsa. Nu, quon vu opinionas pri la nova yunulo?’

‘Bonulo. Parolas bone. Paro de ligno-kavaleti quan il kavalkas, ma ni ajustos il.’

‘On prizas il en la ruro. Me anke prizas il. Il rimemorigas me pri me dum mea yuneso.’

Yes, il anke esas asno, pensis Pucci.

‘Il anke esas idealisto,’ dicis Vaghi. ‘Ma on adulteskas ultre tal idei, danko a Deo. Mondo plena de idealisti … nesuportebla!’

Pucci ne pensis pri idealisti, ma pri Vaghi. Ne

malulo, ma stupida. Richa e stupida. Sucesoza ed stupida. E se la mondo donas richaji a stupiduli, forsan esas plu bona esar stupida. Tala pensi depresis Pucci, qua ne esis stupida. Il komprenabis depos sua infanteso, ke il laboros politikale, do questionis su, qua partiso esos maxim sucesoza ed maxim probable duros? La respondo esis: sendubite la Konservema Partiso. Preske omna homi esas naturale konservema. Kande la tempi esas bona, homi deziras oli durar: Konservema. Kande la tempi maleskas, homi deziras esar richa por transvivar: Konservema. Ergo, la Konservemi kustumale guvernas e guvernos, tam longe kam la mondo partigesas inter richi e povri, vinkanti e vinkati. Sajo ligas su a vinkanti. Do esez Konservemo.

'Quala mieno!' Vaghi dicis.

Pucci tiris su ek sua revado. 'Ube es Canale?'

'Ibe, apud la fonteno. Adela gardas il.'

'Bonega homino.'

'El ordinigas me. Pluso me ne volas dicar.' Vaghi sospiris pro nostalgio por desordino. 'Sen bona spozo, quale on avancos? Ne tala spozo quale to di Stanko, komprenende. El esas advera kato.'

'Pro ke el furiis pro lua trompado?' Pucci celis sua jino e ritrovis sua champanio.

'Furio esas komprenebla, me supozas. Ma el trompis ni, la partiso. Adela nultempe agus talmaniere. El forsan ocidus me, se el trovus ke me adulteris … fakte, me certesas. Ma el ocidus me injenioze, diskrete.' Il regardetis sua spozino. 'Me parolez min laute.'

‘Canale es celibulo, ka ne?’

‘Hm, yes. Fiancita.’

‘Ha. Bonege.’

‘Sempre vu prepensas, ka ne? Ka vu facos prezidanto ek il?’

‘Zanni es prezidanto e restos prezidanto, ton me certigos.’

‘Ne povas restar prezidanto por sempre. Canale ne esus mala. Bela homo. Havas omno necesa. Od … vu?’

Pucci ridis laute. ‘Me! Me nule havas tal ambiciono.’

Nun Vaghi ridegis. ‘Ho, no, certe no! Absolute ne!’ Il sizis la netushita jino di Pucci e foriris. ‘Ka vu havas irgo *ecepte* ambiciono!’

Pucci esis shokita. Ambiciono! No. Nur por altri. Mem lua matro avertabis, ke lu tendencis desaparar dop altra homi. ‘Reno, Reno,’ el ofte pledis, ‘tu es decanta homo. Ne esez humila, ne esez modesta. Modesteso ne pagas!’ El nultempe komprenis politiko, ube homi dop la ceneyo ofte tenas plu multa povo kam la vizaji avan la kameri, e sempre plu longe transvivas.

Canale, ankore cirkondata da admiranti, proximeskis. Il extensis manuo a Pucci. ‘Sro Pucci! Me tre joyas trovar vu hike! Ni ne renkontris depos vua vizito a Reviza, du yari ante nun.’

‘La konsakro dil nova choseo, yes, me rimemoras.’

Canale videble bufis fiere, pro ke la chefa konsilanto dil prezidanto rimemoris tala trivialajo. Il parolis laute por ke omnu audez,

'Do, ka vu opinionas, ke ni vinkos?'

'Havante vu kom kandidato, yes. Ni ne posible povos perdar. La prezidanto ipsa dicis camatine, ke il ne povis trovar plu bona homo por tante grava tasko. Ni audas multa bonaji pri vu, sro Canale. Tre multa.'

Stacante dope, Galli palpebragis.

La vespero duris sucesoze e Pucci ekiris jus ante noktomezo. Heme il trovis mesajo de Angelica. Il hezitis: esis tre tarda ed il ja vekigabis el unfoye. Ma il telefonis. El quik respondis.

'Sro Pucci.'

'Ka nulu altra telefonas tante tarde?'

Il preske audis, ke el redeskis.

'Me havas vua informo.'

'Bonege. Parolez.'

'Esas advere nulo. La afero komencis pro ke la filiulo di Onesti—'

'Onesti?'

'Ugo Onesti. Impost-oficisto. Lua filiulo gravidigis la filiino di la Roijnano. Mitek, Karl Mitek, fabrikisto. Mitek iraceskis, pugnofrapis Onesti, Onesti frapis lu, pokope altri eniris la kombato. La policistaro ne projetas akuzaji. Tre triviala. Me ne komprenas pro quo vu—'

'Nulo esas triviala. Quon Mitek fabrikas?'

'Hm.'

Paperi susuris.

'Il posedas fabrikerio en Vijnul. Fabrikas frigorizili, furneli, altra aparati. Recente signis kontrato por komprar armiferio.'

La okuli di Pucci plularjeskis. 'Armiferio!

Ube?'

'En Borgo.'

'Borgo!' Il chanjis la telefonilo del dextra al sinistra manuo. 'Ecelante! Donez a me kompleta raporto matine. Me venos frue. Me dankas vu, Angelica. Dormez. Til morge.' Il ripozis la telefonilo.

Roijnano kompras Serenna armiferio e nun atakas Serenna impost-oficisto. Pucci sentis lua fingri e pedfingri tingleskar.

Diversiono!

5

La kontoro dil *Posto Nacionala* situesas an la Placo Centrala en Fricchi, trans la strado del gardeni dil Palaco Federala. La kontrasto inter la palaco e la moderna edifico charmas. Hike, rokoka florifado imitanta la Palácio Nacional de Queluz; ibe, buxo spartana e grimasanta, sen ornamenti, lakonike leda, montranta nur la desestimo dil arkitekto por beleso. Hike, sur la tekto, neo-Romana skulturi, homajo al fondinti dil republiko; ibe, simpla pluvkanali qui trempas preterpasanti dum la minima pluvado. Plura desegno-libri mencionas (laudante o kondamnante) ica miraklo di moderneso. Dum tri semani ulsomere homo qua nomas su instal-artisto kurtenizis la tota konstrukturo per enorma gudro-telo oranjea. Ta instalo projetesis durar dum sis semani; ma la laboristi en la *Posto*-edifico plendis, ke li ne povis respirar e ke la oranjea lumo instigis kapdolori. La artisto

reaktis pasionoze kontre ta insulto a sua arto.

En ta edifico plu kam cent homi — raportisti, redakteri, editeri, sekretarii, sendpueri — laboris sencese por jetar novaji al populo di Serenno. Ek ta homi abneganta, la maxim abneganta esis Enzo Nazario. Primtipo de harda jurnalisto, il komencis sua kariero che la *Posto* evante dek-e-kin yari kom sendpuero, gradope avancis ad imprimisto, kompostero, imprim-probero, raportisto, kolumnisto, redakter-helpanto, chef-redakter-helpanto, e fine atingis la alta rango di chef-redaktero dil pagino politikal. Il stacis alte de 1,52 metri; pezis 113 kilogrami; portis dika orel-binoklo tra qua sua okuli aparis tam granda e facetoza kam ti di musho; havis 37 griza hari sur sua kapo (sua spozino kontis oli diale) ma abundanta hari kreskanta ek sua naztrui, oreli, e pektoro. Ilua voco grincis quale roto-bandaji sur gravio pro sigareti, ed il tusis, e sputis, e sniflis, e snortis quale sencesa simfonio. Ti qui laboris che la *Posto* nultempe vidabis rideto sur ta vizajo.

Nazario jus destruktabis la ego di yuna raportistino per kurtigir lua maestro-verko de 3 000 vorti ad artikleto de 700 vorti, kande zumis sua interkomunikilo.

'Quo.'

'Fausto telefonas,' dicis la voco dil sekretario.

'Yes.' Il pulsis la mutilita manuskripto al jurnalistino. 'Sendez ol quik a kompostisto.' Nazario remarkis aprobe ke ekirante el ne ploras.

Il prenis la telefonilo. 'Nazario hike.'

La voco respondanta sonis bonhumore. ‘Nazario, bona jorno! Hike Fausto. Quale vu standas, mea amiko?’

Nazario acendis sigareto e sugis violentoze. ‘Quon me facos por vu, Fausto?’

‘Sempre direte ad aferi. Ka ni ne babilas?’

‘Nul tempo. Quon vu volas?’

Pauzo. ‘Vu vundas me, Nazario. Advere vundas me. Me prizas babilado.’

‘Pardonez. Senintence. Nun haltez pri la feko e jetez a me la karno.’

Fausto ridis. ‘Me havas ulo quan vu posible deziros imprimar. Hodie.’

‘Neposible.’

‘Posibligez ol.’

‘Quon Pucci volas imprimar?’

‘Historio del urbeto Borgo.’

Nazario snortis. ‘Tre interesiva. Parolez.’

Fausto faligis sua gaya tono. ‘Roijnano volas komprar fabrikerio en Borgo. Armiferio. La provinco grantis imposto-stimulivi. Ma ca Roijnano pugnofrapis impost-oficisto, bonulo, Ugo Onesti. Komprenez? On dicas, ke ta Onesti saveskis pri deshonesteso en la negocio, e do Mitek, la Roijnano, atakis lu. Advera sedicio en la stradi. Ka vu ne opinionas, ke la populo saveskez?’

‘Partikulare se Progresemo intrikesas.’

‘Esas Caprio. Nula Progresemi.’

‘Do, nur pro publika spirito vu ofras ta novajo.’

‘Me sugestas, ke vu explorez.’

‘Ed imprimez hodie, ante kontrolar la fakti.’

Nazario fricionis sua fronto. ‘Posible morge.’

‘Hodie.’

‘Neposible. Ja kompostis la vesperal edituro.’

‘Formovez ulo.’

Nazario sospiris. ‘Me supozas, ke es skriburo pri ta afero.’

‘Nu, hazarde, me jus redaktis raporto por la prezidanto. Omna detali inkluzita.’

‘Ta detali qui konvenas.’

‘Vu vundas me, Enzo.’

‘Faxez ta raporto, me kontrolos ol ante ke l’edituro es imprimata.’

‘Du kolumni.’

‘Un.’

Pauzo. ‘Un e duimo. Unesma pagino.’

‘Triesma.’

‘Duesma.’

‘Neposible. Triesma o nulloke.’

Pensema pauzo. ‘Dextra kolumno.’

Nazario konsideris. ‘Oke. Dicez a Pucci, ke ol aparos en l’edituro vesperal.’

‘Ne venas de Pucci.’

‘Certe no.’

Fausto susuris. ‘De plu alta rango.’

Nazario facis desagreabla bruiso simila a ridado. ‘Nulu es plu alta kam Pucci.’ Il ripozis la telefonilo.

Nazario meditis. Quo signifikas ca tedanta historio a Zanni? Il mustis mantenar bona relati kun la palaco od il nultempe havos novaji de li. Il decidis donar a li quaracent vorti, inventar kaptitulo sensignifika, ed imprimar ol sub la falduro.

Qua asignar por ta artiklacho? Bezonas ulu afabla qua skribos nur necesa kontenajo. Il konsideris elta novico qua jus livabis. No, el esis certe iracoza, forsan volus pruvar su, forsan facus tro multa ek ta historio. L'artiklo bezonas on plu experiencoza politikale qua komprenas nedicita fakti, skribas rapide, ed oblivios la afero pos kin minuti.

Davide Delsano prizis Nazario, mem respektis il. Kande Nazario advokis, lu iris volunte, gaye frapetis la pordo ed eniris sen vartar respondo.

'Hola, Chefo. Quon vu havas por me?'

'Yen historio.' Nazario donis la faxita pagino a Delsano. 'Kontrolez tam multa fakti kam posible, skisez per vua stilo. Quaracent vorti. Sedicio en Borgo. Inter Roijnana fabrikisto nomita Karl Mitek ed impost-oficisto nomita Ugo Onesti. Mitek atakis.'

'Borgo.' Delsano ridis. 'Kad irgu atencas Borgo?' Il regardis la kap-lineo sur la faxuro. 'Ho. Ulu ya trovas ol interesiva.'

Nazario afirmis per kap-signo. 'Fausto.'

'Fausto.'

Nazario desmetis sua orel-binoklo, miope regardis Delsano. 'Yen l'inklino: ta Roijnano kompras fabrikerio hike, ganas imposto-stimulivi, ma atakas impost-oficisto. Pro quo atakar ta qua donas stimulili, sen ke ta homo deskovris ulo plu bone ne deskovrita? Emfazez la Roijnano. Evidente freneziulo, malhumoroza, violentoza. Anke la komerco fabrikas armi. Posible ligez ol al artiklo di Krenek pri l'arm-

vendi ad Afrika.

Delsano skribis. 'Ne esas necesa veturirar a Borgo, ka yes?'

'Nul tempo. Donez l'artiklo ante dek-e-kin kloki.'

'Chefo!'

'Triesma pagino. Quaracent vorti.'

Delsano ridetachis. 'Kad on deziris la duesma pagino?'

Nazario rimetis sua orel-binoklo. 'Sub falduro. Ne tro multa detali. Obtuza, ma sugestiva.'

'Quale vu dicas.' Delsano ekiris ed haltis penseme en la koridoro. Fausto egalas Pucci, Pucci egalas Zanni. Hm. Il hastis a sua kontoro dum lektar la faxuro.

Komencez per la policistaro en Borgo. La telefono sonis dekfoye ante ke on respondis ocitante, 'Policeyo, qua vokas?'

'Yes, saluto. Davide Delsano hike, de la *Posto Nacionala*, saluto. Kun qua me parolas?'

La policisto dicis suspekteme, 'Ka nu?'

'Yes, jendarmo—?'

Hezitante la jendarmo dicis, 'Ochs.'

'Bonege, Jendarmo Ochs, me dankas vu. Me telefonas pri incidento eventinta du dii ante nun, kombato inter Roijnano ed un de vua samurbani, ul Onesti. Ugo Onesti.'

Plu suspekteme, 'Ka nu?'

'Me deziras la fakti. Quo precize eventis?'

Longa hezito. 'Vu es raportisto?'

'Che la *Posto Nacionala*, yes,' Delsano respondis poke nepaciente.

La policisto dicis forte, ‘Pro quo vu serchas fakti?’

Delsano sospiris. ‘Me redaktas artiklo.’

‘Me savas nulo.’

Ha. ‘Nu, qua savas?’

‘Me ne savas.’

‘Ka vu ne havas raporto pri—?’

‘Ne savas.’

‘Bonege! Permisez me parolar kun vua chefo.’

‘Ne asistas.’

Davide represis aboyo. ‘Kande lu rivenos?’

‘Ne savas.’

‘Nu. Bonege! Do, me volas, ke vu skribez mesajo.’

‘Procedez.’

‘Ka vu skribos?’

‘Procedez.’

‘Me nomesas Davide Delsano. D-e-l-s-a-n-o. *Posto Nacionala*. En Fricchi. Telefon-numero 2-43-539. Ka vu komprenas?’

‘Yes.’

‘Ka vu donos la mesajo a vua chefo?’

‘Yes, yes.’

‘Ka vu skribis ol?’

‘Esas altra telefon-voko.’

La jendarmo ripozis la telefonilo.

Delsano bruisoze frapis sua skrib-tablo. ‘Rurano! Ulo avancas ibe. Quon lu celas? Ca tasko esos plu desfacila kam me pensis. Quon agar nun? La policisti evidente ne helpos. Plu bone me irez rekte al fonto.’ Il prenis la telefonilo. ‘Yes, telefon-numero en Borgo.

Impost-komisiono. No, provincal.’ Il askoltis, skribachis la numero. ‘Danko, konektez me, me pregas.’

Il vartis. La telefono sonis trifoye. Nelauta voco respondis.

‘Impost-komisiono, Oficisto Stasi parolas, qua vokas?’

Delsano skribis ta nomo. ‘Ha yes, sro Stasi, saluto. Me deziras parolar kun sro Onesti.’

Longa pauzo.

‘Hola?’

Stasi dicis, ‘Nu, pardonez, ma ka me povas helpar vu?’

‘Yes, danko, me deziras sro Onesti. Ka me havas la justa kontoro?’

Pauzo.

‘Hola, ka vu asistas?’

‘Yes, hike.’

‘Ka me ne havas la justa loko?’

‘No, no, ol esas justa. Nu, forsan ne. Qua parolas?’

Delsano preske kriis, ‘Hike Davide Delsano. Me deziras sro Onesti.’

‘Ha, me regretas, sro Onesti ne asistas.’

‘Kande il retrovenos?’

‘Nu, fakte ... hm ... il ne retrovenos.’

Delsano erektis sua oreli. ‘Ka ne?’

‘Fakte,’ Stasi dicis nevolunte, ‘fakte, il ne laboras hike. Ne plus, me intencas dicar.’

Delsano siflis. ‘De kande?’

‘Hiere. Fakte, ta afero—’

‘Yes?’ Delsano dicis avide.

Stasi abrupte haltis. ‘Qua vu esas precize?’

Delsano pensis rapide. 'Amiko.'

'Amiko. Do vu ja savas.'

'No, no. Ha … me … me esas en Fricchi dum ca lasta dii, me ne savas irgo. Me audis pri kombato, do me komprenende telefonas … '

'Ha. Nu, es mizeroz afero, ya mizeroza. Kompatinda Ugo! Ne nur saveskar pri sua filiulo, ma desengajesar, nu, mizeroza!'

'Desengajesar! Ma pro quo?'

'Pro la pugno-kombato, komprenende! Il esas perfekta laboristo en la komisiono, e ta freneziulo de Roijna, la patro dil yunino, il komencis la kombato. Unesme pugnofrapis, on dicas. Ugo ne esis blaminda.'

'Mizeroza,' Delsano murmuris. 'E ka pri la filiulo?'

'Ho, me ne volas babilar, ma se vu ya ne ja audis … '

'No, me audis nulo. Quale nomesas la yunulo?'

'Quo?'

Delsano frapetis sua kapo. Idioto!

Stasi akute questionis, 'Qua vu esas?'

'Quale me dicis, amiko.'

'Amiko! E ne mem savas, ke lua nomo esas Pietro! Ugo sempre parolas ta nomo, il es tante fiera. Dicez quik, qua vu esas!'

Delsano akrochis la telefonilo. Damnite! Quala stupidajo! Il ne facabis eroro tante stupida depos sua yuna dii. E ta burokrato povus revelar omno, omno!

Il pensis, levis la telefonilo. 'Yes, me deziras numero en Borgo. Ugo Onesti, me ne savas lua

adreso. Onesti. U-g-o. Yes!' Il skribachis, akrochis la telefonilo, telefonis. La lineo sonis okupate. Il vartis dum minuto, itere telefonis. Ankore okupata. Il vartis dum kin minuti. Ankore okupata! Ed ankore okupata pos mi-horo.

Restis nun nur duadek minuti por prizentar l'artiklo. Il nervoze frapetis krayono, prenis la faxuro e rilektis:

> Ante du dii en Borgo, Caprio Provinco, pugno-kombato eventis inter la provincala impost-oficisto Ugo Onesti e Roijnana komercisto, Karl Mitek. La Roijnano Mitek konfrontis Onesti surstrade ed asertis, ke la filiulo di la supramencionita Onesti kompromisis la filiino di Mitek. La argumento violenteskis kande Mitek frapis Onesti. Ta evento rapide envolvis la tota vicineyo e policisti intervenis. La du kombatanti arestesis kun kelki altra.
>
> Sequanta inquesto revelas, ke ta Roijnana komercisto, Karl Mitek, recente kontratis por komprar armiferio en Borgo en suspektinda cirkonstanci. La nuna posedanto, Marcus Dante, koaktesas vendar pos plura renversi di fortuno, inkluzante perdeso di du importanta klienti. Informanti sugestas, ke Mitek forsan esas implikita en ta renversi ed en altra eventi, exemple, komendi abrogita, plendi pri servado, mem minacata procesi kontre la supramencionita Dante. Agado di Mitek en ta aferi ne ja konstatesas. Anke existas suspekto, ke la supramencionita Mitek forsan subornis oficisto od oficisti provincala por imposto-stimulili.

La du kombatanti esis balde liberigita sen akuzi.

Delsano rapide kontis: nur 160 vorti. E tro multa 'supramencionita'-i. Il quik komencis mashinskribar furioze per sua komputoro. Pos dek-e-kin minuti il prizentis sua artiklo a la kompostisto ed iris a bone meritata dineo alkoholoza.

La *Posto* esis imprimita ye quar kloki duimo. Sur la triesma pagino sub la falduro aparis lo sequanta:

Kombato personala revelas enemikeso internaciona

Jovdie en la urbo Borgo, Caprio Provinco, pugno-kombato eruptis inter Serennano e Roijnano, evento qua forsan havos konsequi internaciona. Lokala impost-oficisto Ugo Onesti atakesis da Roijnana komercisto Karl Mitek, qua akuzis, ke la seniora filiulo di Onesti gravidigis la filiino di Mitek. Mitek atakis, unesme per vorti, pose per pugnofrapi. La kombato quik divenis sedicio e la celata enemikeso internaciona inter la vicina urbi Borgo ed Vijnul esis revelita. Policisti quik esis advokita ed arestis la du kombatanti e plura altri.

Borgo esas situita an la estala bordo rekte trans la fluvio Aluva de la Roijnana urbo Vijnul. On tradicionale estimas ta du urbi kom exemplo di la bona kooperado

internaciona. Per ed komerco ed kulturo, la du urbi juas simbioso profitoza. Ma sub ta surfaco bolias indigno ed rankoro dum multa yarcenti.

Sequanta inquesto revelas la malodoroza fango sub nia moderna komerco. La Roijnana fabrikisto Karl Mitek recente kontratis por komprar armiferio en Borgo en suspektinda cirkonstanci. La nuna posedanto, Marcus Dante, esas koaktata vendar pro multa renversi, exemple, du importanta klienti abandonis il. Plura klienti abrogis komendi, altri plendis pri la servado di la fabrikerio, o mem minacis la posedanto per frivola procesi. Pro tala problemi ed nun posibla bankroto, la nuna posedanto, la supramencionita sro Dante, grande minigis la vendo-preco di sua fabrikerio. La agado di Mitek en ta suspektinda aferi ne ja konstatesas.

Tensa relati duras en Borgo, ube homi timas, ke forsan nia lando pacema esas manipulata da altra Roijnani senskrupula. Rumori trakuras la stradi, e plura Roijnana komercisti en Borgo nun expozas ostentoze la standardo di Serenno por kalmigar anti-Roijna sentimento.

Restas multa questioni en ta afero. Ka la sedicio advere esis incitita da Mitek pro kauzi pure personal? O kad il forsan timas ke Onesti, alta funcionero en la imposto-komisiono, ulmaniere deskovris pruvi pri agi nelegala? Kad celata e do nelegala agi extensas mem a la kancelero pri imposti, ta funcionero qua maxim nefatigeble laboris

por aranjar imposto-stimulivi por la kompranto di la fabrikerio? E maxim grave, pro quo la Roijnano Mitek, qua ja nun posedas profitoza aparat-fabrikerio en sua propra patrio Vijnul, deziras komprar armiferio, fabrikerio en la lando Serenno?

Omna homi arestita dum la sedicio esis liberigita sen akuzi. La Roijnano Karl Mitek quik retroiris a Vijnul, ube on anticipas inquesto. Sro Onesti esis desengajita nejuste de sua ofico e ne esis atingebla ante imprimo-tempo.

Leo Fazi, chef-redaktero di la semanala jurnalo *La Voco di Populo*, jetis l'unesma parto di la vesperal edituro dil *Posto* trans la chambro ad Anna Fadena. El sidis an kaduka skrib-tablo e mashinskribis per Adler skribmashino enorma ed anciena. Anna kaptis la jurnalo e regardetis kurioze Fazi.

'Lektez,' dicis Leo.

'Quo?'

'Sub la falduro. Delsano.'

Anna lektis rapide. Leo regardis la mikra ofico: sordida, male lumizita, aerofluoza, nur tri chambri en la triesma etajo di magazino an strado Marconi, apud la warfi. Ma ol esis nechera, proxim bona delikatajo-restorerio, e, pos plu kam dek yari, sat komfortoza.

Anna levis sua shultri. 'Nu?'

Fazi pulsis su for la olda pordo pozita sur du dokument-kabineti qua servis kom skrib-tablo, kompost-tablo, dineo-tablo, konfer-tablo, ed ulfoye lito. 'Ne la kontenajo. La stilo. Lektez

itere.'

El rilektis. 'Vu esas justa, ne sonas quale la vakua linguo di Delsano. Sonas quale buletino guvernerial.' El regardis il. 'Ho.'

'Yes. Pro quo la guvernerio deziras imprimar tal artiklo? Pro quo skribar pri ta Roijnano quaze kriminanto? Pro quo ne citar ta Onesti, o Mitek, o mem policisto? E ta ridinda babileto pri "enemikeso internaciona"!'

'Kad on deziras enemikeso?'

'Ton ni lernez.'

Anna frunsis sua fronto. 'Me ne kredus, ke Davide pozus sua nomo a buletino guvernerial.'

Fazi trovis mapo inter la dokumenti sur sua skrib-tablo. 'Ka vu deziras voyajeto?'

El ridetis. 'Ka trans la monti?'

'La Aluva es tre bela dum ica sezono.'

'Me ne veturiris exter l'urbo depos multa monati. Quante fora es l'urbeto?'

Fazi tracis lineo sur la mapo. 'Nur 110 kilometri. Ne longa voyajo.'

'Me preferas irar per treno.'

'Vu bezonos automobilo. Vu mustos kurar omnaloke por trovar homi qui parolos. Anke irez a Vijnul, vizitez le Mitek. Quik foririez. Li avancigas ica afero por ula kauzo.'

'Oke. Ho! Morge es la jurnalar-konfero dil komitato, li anuncos la akuzaji pri Stanko.'

Fazi pensis dum minuto. 'Bonege. Vu esos en Borgo, saveskez la reakto lokal. Es la kapo di lia senatano sur la hako-bloko.'

'Mala vorto-selekto,' Anna ridis. 'Qua asistos la konfero?'

‘Me sendos Samuel.’

‘Tro yuna.’

‘Bona exerco por lu. Ni registros l’audio dil konfero, talmaniere lu perdos nulo.’

‘Me esas kurioza,’ dicis Anna kolektante sua kozi, ‘quala reakto ni incitos, kande li saveskas ke ni facas explorado en Borgo?’

6

Onesti sidis senmove en sua salono. Sunlumo brilis exter la fenestro; la kurteni esis klozita, il vidis nulo. Urbo-bruiso sonis en la strado; la fenestro esis klozita, il audis nulo. Dum lua tota vivo, il nultempe chomis. Dum lua tota vivo, il nultempe tante shamis. Lua hemo komfortoza e felica divenabis karcero, loko en qua lu celis su de la severa e mokanta okuli di sua amiki, di sua vicini, di omni, omni.

La horlojo sur la tablo lente tiktakis, mezurante la nesondebla tristeso di lua vivo.

Giuliana regardis lu de la koqueyo-pordo. El faldis sua brakii e forturnis su. Sro Sette sidis an la tablo, vakua kafe-taso avan el. 'Ho, Matro, me ne savas quon facar.'

'Il havis terorinda shoko, Giuli'. Du shoki. Mem plu forta homi abatesus. Ma nia Ugo rekuperos.'

'Ne per sidar e regardar la pavimento.'

Giuliana sideskis e tushis sua propra taso. 'Tu konocas lu, Mama. Quante fiera il esas. Sen laboro, quon il facos? Laboro esas lua anmo. Ed ica hororinda informajo pri Pietro … ' Lakrimi pikis elua okuli. 'Mama, me ne komprenas, quale me vekas omnadie.'

Sro Sette firme negis per kap-signo. 'No! Ne ploreskez. Nun ne esas tua tempo por plorar. Tua spozo e filio nun bezonas tua omna forteso. Se omnu plorus, qua duktus? Giuli', regardez me. Regardez!' Sro Sette prenis elua manuo. 'Omna familii experiencas trista tempi, malega tempi, yes, mem plu trista kam ico. Tu bone savas lo. Karo, ka tu rimemoras, kande tua papa mortis? Tu esis nur infanto, evis nur ok yari. Tu ploris sencese. Nu, ka tu rimemoras, ke me ploris?'

Giuliana pensis. 'No, me ne rimemoras, Mama, ke tu ultempe ploris.'

'Pro ke me ne ploris. Ne avan tu. Ho, me ploris omnanokte, dum ke tu dormis. Tu esis l'infanto, tu devis plorar, ma me … me devis konsolacar tu. Kande malaji eventas en familio, adminime unu mustas esar forta, mustas sizar l'evento e ne febleskar. Ugo esas batita, forte batita. Il perdis sua laborado, perdis su-respekto. Pietro anke batesis, il eroris ed anke perdis su-respekto. Ili bezonas ke tu, tu, Giuli', esez forta, sat forta por ili. Ka tu komprenas?'

Giuliana vishis sua okuli per boktuko. 'Yes, me komprenas. Ma, Mama, me anke batesas, anke shokesas. Ka nulu esas forta por me?'

Sro Sette staceskis ed embracis sua filiino.

‘Karino, karino, me es sempre apud tu. Tu esez forta por ili, e me esez forta por tu. Venez a me kande tu ne povas tolerar plusa instanto. Ni kune ploros. Ma,’ el susuris, ‘ne kande ili audos.’

Chomar. Chomar. La vorto jiris tra lua kapo til ke ol divenis desagreabla friciono boranta trui aden lua cerebro. Chomar. Chomar. Ma dum ke la vorto jiris, dum ke la bruiso e friciono duris, adminime il ne pensas, ne pensas pri la filiulo, ne pensas pri la shamo, la shamo, la shamo. Se il pensus ... Chomar. Chomar.

La telefono sonis. Onesti ne movis. Nulu respondis. La telefono sonadis preske sencese dum la lasta tri dii, ma nulu en la apartamento audacis respondizar.

En la lit-chambro dil yunuli, Pietro sidis tam taceme kam sua patro. Kande la telefono sonis, Pietro tresayis, ma ne iris por respondizar. La telefono sidis exter la chambro, il ne audacis irar adextere.

Vito spektis. Vito spektabis dum tri dii. Kande il trapasis la salono, la patro refuzis remarkar il. Kande il eniris la lit-chambro, la fratulo refuzis remarkar il. La telefono sonis, sonadis, la matro ed avino susuris, til ke Vito preske kriegis.

La telefono itere sonis.

Vito subite klozis bruisoze sua libro, saltis ek sua lito, ed marchis pezoze aden la salono. Il regardis sua patro.

‘Fi!’

Il marchis aden la koqueyo.

‘Mama!’

Giuliana tresayis. ‘Ho! Vito, shut!’

‘Me ne shut! Quante longe ni tale duros? Papa ne movas, Pietro ne movas, ni omna iras pedo-pinte, quale se ulu mortis! Nu, Pietro gravidigis sua amantino, do quo? Tala kozi ofte eventas, Gianni Peronuto facis lo, li mariajeskis e la mondo ne finis.’

‘Vito, karo, tu ne komprenas. Ne esas tante simpla.’

‘Pro quo ne esas simpla? Me dicos pro quo ne: pro ke nulu *permisas* ke esez simpla!’

‘Tua patro chomas—’

Vito pazis cirkume en la koqueyo. ‘Yes, yes, e pro quo? Il ne instigis ta kombato, esis ta damnita Roijnano!’

‘Vito!’ sisis sro Sette.

‘Me regretas, Avino. Ma pro quo papa desengajesis? Il devas irar al konsilantaro, demandez sua ofico, e se li ne cedas, irez rekte al guvernero!’

Giuliana e sro Sette regardegis. Dum du minuti la yunulo dicabis plu kam li kustumale audis ek il dum tota semano.

‘Pietro ploras,’ Vito klamis. ‘*Ploras*, Mama! Tu ploras! Omnu ploras ecepte pa, il nur sidas. Kad ni omna sidos en obskureso til ke ni mortos pro hungrego?’

Giuliana pensis. Subite el afirmis per kap-signo, frapetis la tablo, staceskis. ‘Bone. Yes. Bone.’ El ekiris.

Sro Sette ridetis a sua nepotulo. ‘Brave, Vito! Me nultempe supozis, ke tu esus ta qua fine

movigus ni.'

Vito, tremanta per emoco, ridetis.

Giuliana eniris la salono, pozis su avan Ugo, manui sur hanchi, e dicis, 'Ugo. Ugo!'

Onesti tresayis quale hundo batita, ma ne respondis.

Giuliana grunis, 'Hu!' El marchis a la lit-chambro dil yunuli, forte frapetis la pordo ed postulis, 'Pietro! Pietro, venez nun!'

Onesti regardis la pavimento.

La pordo apertesis e Pietro, pala, l'okuli reda, aparis. 'Mama? Quo es?' il susuris.

'Ekvenez nun. E ne susurez.'

El duktis il a la patro. 'Ugo!'

Onesti tremis.

'Ho, cesez nun via sensencajo. Ni ne sidos senvorte por sempre en ica apartamento. Ka vi komprenas? Pos tri dii vi devas aceptar l'evento. Nun venas la tempo por haltar su-kompato e projetar to quon ni facos. Ka vi komprenas? Regardez me parolanta, Ugo!'

Il ne regardis el. El turnis su a Pietro.

'Karo, por komprenar omno, tua patro e me mustas saveskar precize to quo eventis.'

Onesti kovris sua oreli.

Giuliana sizis lua manui e tiris oli adinfre. 'Ho no! Ni mustas saveskar. Askoltez! Pietro, parolez.'

Pietro dicis nelaute, 'Nu, vi ja savas.'

'Ne omno. Quale tu konoceskis el?'

Ploregi apene celita en sua guturo, lu dicis, 'Ni konoceskis che la bakerio. El vizitis kun amikini.'

‘Mm-hm. Qua nomo?’

‘Elena.’

‘Elena Mitek, ni savas bone la familio-nomo. Tu prizis el.’

Il levis sua shultri.

‘Ed el prizis tu.’

Pietro facis bruiso nedeterminata.

‘Bone. Do vi du konoceskis l’una l’altra, traversis la pazi kustumal, e fine—’

‘Mama … ’ Pietro redeskis.

‘Nula prudeso, Pietro. Es tro tarda, e tro klara. Quo eventis kande tu saveskis pri la …?’

‘El ploris,’ la yunulo dicis mizeroze. ‘Me pensis, ke me donos ad el pekunio, la pekunio quan papa donabis a me, por ke … Ma me ne povis…. ’

Giuliana dicis ferme, ‘Ni ne diskutos to.’

‘Do ni projetis kune forirar.’

‘Forirar!’ Giuliana sizis lua brakio, quale se ta-instante il forkurus. ‘Pro quo vi pensis to? Adube vi irabus?’

‘Ni ne savis. Ni ne decidis. Forsan a Fricchi, o Kačni en Roijna. Me opinionis, se ni irus a grand urbo, me trovus laborado.’

‘Fola yuni, ne plu racionoza kam infanti. Certe tu ne supozus, ke ni forjetus tu, ka ne? Tu ne es tante fola. Tu plu bone konocas tua patro.’

‘Me timis, Mama. Ni timis, ni ne pensis juste.’ Il sideskis. Ilua manui tremis. ‘Ni devas forkurir. To omna ne eventabis.’

‘Ne parolez tale.’ El karezis ilua hararo.

‘Elena decidis savigar da sua patro pri sua gravideso. Me volis esar ibe, kun el.’

'Tre bone, Piet'. Esis bone.'

'Ma la patro frenezieskis! Lu minacis me, Elena haltigis lu, ma pose lu marchegis adhike e konfrontis papa. Ho, Papa, me regretas omno! Me ne intencis irgo!'

Onesti ne parolis.

Giuliana sospiris. 'Do, ka nun?'

Pietro regardis el sen komprenar.

'Quon tu deziras? Ka tu amas la yunino?'

Pietro shamanta murmuris, 'Nu … yes.…'

El ridetis. 'Bone. Me esperis, ke mea bebeo ne amuzas su per la kordii di yunini. Ka tu volas mariajar tu kun el?'

'… Forsan … se el deziras … '

Giuliana turnis su ad Onesti. 'Ka tu audas? Omno natural. La yunulo havas bon intenci, il amas la yunino, ni povas supozar ke el anke amas il. Quon tu intencas facar?'

Onesti fine regardis adsupre. 'Me?'

'Yes, tu. Tua filio bezonas helpo, Ugo. Tu esas la patro. Helpez il.'

Du kapi aparis ye la pordo.

'Helpez il,' murmuris Onesti. 'Helpez il!' Lu staceskis. 'Pro quo helpar ta yunacho? Kad il helpis me? Respondez! Quale il helpis me? Me es desengajita, ka tu obliviis? Me chomas, me, impost-oficisto, dek-e-kin yari che ta ofico, dek yari por atingar ol, e nun, nur pro la volupto di ca yunacho—'

'Papa!'

'Pro ke il ne dominacis su, pro ke il ne atencis la maxim baza etiko, o mem la maxim baza presorgi, me chomas!'

Giuliana vidis, ke Onesti ne plus sidas. El quik movis adavan lua sidilo ed obstruktis ol.

'Ruino afrontas ni. Mea familio hungregos, e pro quo? Pro ke il ne represis su! Ho, se me agabus talmaniere, mea patro batabus me!'

Giuliana dicis, 'Bone. Bonege. Ka tu deziras batar lu? Batez.'

'Quo?'

'Mama!' Pietro anhelis.

Giuliana dicis al yunulo. 'Piet', irez, trovez bastono, bona e dika bastono, per qua tua papa batos tu.'

Ili regardegis el. El vartis.

Onesti dicis, 'Giuli' ... '

El interruptis. 'No, tu esas justa. Batez il. To esas tua prerogativo kom patro. Filio, irez, adportez la balayilo del koqueyo, ol suficos. O forsan,' el dicis ad Onesti, 'tu preferus uzar tua pugni.'

Onesti regardis sua filio, qua stacis de adminime dek-e-ok centimetri plu alte kam lu. Ridacho sonis de la koridoro.

Onesti grunis. 'Ka me ne permisesas iracar, nur poke?'

El negis per kap-signo. 'No, ne plus. Tu iracas sat longe.'

'Damninde!' Il probis forirar, ma sro Sette e Vito obstruktis la pordo.

'Ne esas sezono por dramataji. Nun ni decidez to quon ni facez.' Giuliana tushis la brakio di Onesti. 'Unesme, tu e Pietro pardonez l'unu l'altru.'

'Pardonar me!' Onesti bramis. 'Pro quo, per

Deo?'

'Se tu pensus dum instanto, tu saveskus perfekte pro quo.'

Onesti murmuris.

Pietro pluproximeskis. 'Papa … '

Onesti klemis sua mandibulo e krucumis sua brakii.

'Papa, me pregas. Me regretas. Me nultempe intencis facar tala trubli.'

Onesti ne respondis.

Giuliana pulsis lua shultro.

'Hoo! … ho … Nu, me anke pardonas tu.'

Silenco dum minuto. Giuliana itere pulsis lu.

'Damninde! Nu, me anke regretas. Me ne devas blamir tu. Ma,' il dicis a Giuliana, 'me per Deo blamas ta idioto Mitek, e me defias tu haltigar me!'

El ridetis.

'Ma pro quo tu ne avertis me, Pietro?,' dicis Onesti. 'Se me havis nociono quon expektar … '

Pietro extensis sua manuo. Onesti regardis ol. La altri vartis. La patro e filio presis la manui ed embracis.

Aplaudo explozis del pordo.

'Fine!' kriis Vito. 'Tam desfacila kam extraktar denti!' Il quik kuris al fenestri e desklozis la kurteni. Sunlumo inundis la chambro. Li omna palpebragis.

'Gratuli, Giuli'!' dicis sro Sette. 'Pietro, tu havas marveloza matro, ed Ugo, mem se me ipsa dicas lo, me donis a tu mirakloza spozino. Nun ni esas itere familio, danko al cielo! Me advere tedeskis pro la silenco.'

Omnu sideskis e regardis Onesti: quar vizaji agreable expektanta. La horlojo sur la tablo tiktakis.

Onesti dicis, 'Quo?'

'Nu, Ugo,' Giuliana questionis, 'quon ni nun facez?'

Ugo jetis sua manui vers la cielo. 'Me ne savas! Pro quo tu questionas me? Tu esas la miraklo! Tu inventez ulo!'

'Tu es la patro, esas tua devo. Do.'

Onesti barbuliis. 'Nekredeble! Me chomas, e tu postulas, "Aranjez omno!" Lasez me!'

Vito saltis ek sua sidilo. 'To es feko, Pa!' Il quik kovris sua boko per sua manui. 'Me regretas, Avino.' Il itere sideskis.

Giuliana dicis severe, 'Ni ne bezonas tala vorti, Vit'. Li ne esas aceptata en ica domo. Tamen, la sentimento esas apta. Ugo, me opinionas, ke ni devas ulmaniere kunigar ta du yuni. Ka tu konsentas?'

'Quale?'

'Ni pensez. Elua patro, ta Mitek, me supozas ke il ne volunte permisus to.'

'Ho, probable justa!'

'Ka sugesti?'

'Nula sugesto. La kriminanto atakis me. Il ne parolos amikale.'

'To ne helpas, karo. Pietro, ka tu parolis a tua Elena depos ta dio?'

La yunulo luktis kontre lakrimi.

'Me supozas, ke to signifikas no.'

'La telefono sonadis sencese,' dicis Vito, 'ma nulu respondizis. Forsan el telefonis. Pro quo vi

omna tante timis?’

‘Tu anke ne respondizis,’ akuzis Pietro.

‘Me es nur la juniora filio, me havas nula yuri.’

‘Vi amba tacez,’ dicis Giuliana. ‘Matro, quon tu opinionas?’

Sro Sette penseme regardis tra la fenestro. ‘Nu, me ne havas experienco pri diplomaco internaciona, ma se la yunino ya esas gravida, Mitek eventuale mustas cedar su, me supozas. Tatempe, se el ankore amas Pietro … e pro quo ne?’

Pietro redeskis. Vito ridachis.

‘Se el dezirus mariajar su,’ sro Sette duris, ‘ed se el ne tro timus sua patro, el laborus por ni. Se el ploras nur tam duime multe kam nia Pietro, quale ta homo povas refuzar? Do ni nur vartez, e la yunino venos a ni.’

Vito frapis la brakio di sua sidilo. ‘Komuna raciono!’

Giuliana dicis, ‘Forsan yes, forsan no. Ulfoye fato bezonas pedfrapo a la sedo.’ El expektante regardis Onesti.

Lu grimasis, staceskis. ‘Bonege! Bonege! Me simple telefonos ta dementulo. “Sro Mitek, hike Ugo Onesti, vu rimemoras, ta homo quan vu esforcis ocidar. Mea filiulo amas vua filiino, quan il gravidigis, do ni invitas vu a dineo. Ka venerdio konvenas?” Ho, yes, tre simpla!’

‘Yes, tre simpla,’ dicis Giuliana. ‘Telefonez nun.’

Ugo longatempe regardegis el. Lua vizajo purpureskis, lua okuli extensis su de lua kapo.

Pos granda jemo lu hastis ek la apartamento.

Giuliana dicis, 'Nu, adminime il tandem esas exter la domo.'

Onesti atingabis la pordego an la strado ante ke lu komprenis sua ago. An la strado, ube irgu povas vidar lu! Ho, shamo! Ne nur batita publike, ma chomanta. E, pro ke lu livabis la apartamento tante senpenseme, sen pekunio en la poshi. To ne antee eventis. Ugo Onesti sen pekunio! Lu blotisis en la enireyo, mi-turnis su por retroirar, ma la pensajo pri la demandanta mieni di sua familio haltigis lu.

Frapeto sur la vitro dil ofico dil pordistino tresayigis lu. 'Bona jorno, sro Onesti!'

'Sro Bertucci!'

La oldino ridetis gaye. Grosa kato saltis adsur la fenestro-solio. El forbatis ol. 'Quale vu standas hodie? Ka vu obliviis irgo?'

'He? No, no, me ne … me intencis dicar, yes, ma … '

'Ka vu deziras, ke me telefonez e demandez, ke un de la yuni adportez to quon vu obliviis?'

'No! Danko!' Lu hastis adextere al trotuaro.

Sro Bertucci ofensita sniflis.

Lu kurvis sua dorso, kuntiris sua shultri, plonjis sua mentono a sua pektoro, e per ta negracioza posturo precipitoze fugis. La preterpasanti jentile fingis ne remarkar la stranje marchanta homo.

Sunlumo blindigis lu. Trafiko-bruiso surdigis

lu. La pura aero iritis lua nazo. Singla pazo kreskigis paniko. Onesti senespere regardis cirkume, vidis la familiara pordo dil Café Ris, quik eniris. Beata lumi nebrilanta aceptis lu, la murmurado di kelka klienti kalmigis lua paniko, l'odoro di tabak-fumo rivivigis lu. Hike on povas sidar sen pavoro.

'Onesti! Ugo!'

Onesti strabe regardis tra la obskureso e rikonocis Aldo Tretta. Ta bonulo hastis ad Onesti e sizis lua manuo.

'Fine! Ube tu esis? Dum dii me telefonis, sonigis tua pordo-klosho, questionis omnu, adube tu foriris? Nulu savis. Ugo, Ugo, tu tante perturbis me!'

'Shut!' Onesti tiris Tretta aden obskura angulo. 'Sideskez! Sideskez! Rapide, ante ke on remarkas!' Onesti pulsis il aden sidilo.

Garsono preterpasis e dicis, 'Nu, sro Onesti! Me joyas rividar vu. Ka vu esis malada?'

Onesti tiris sua kolumo adsuper sua duopla mentono. La garsono levis sua shultri e foriris.

Tretta konfuze regardis lu. 'Ugo, ube tu esis tante longe? Pro quo tu ne respondizis la telefono? Fortirez tua kolumo, tu aspektas ridinde.'

Onesti ne fortiris sua kolumo. 'Ho, Aldo, es terorinda! Se me esus plu febla homo, se me ne havus mea familio, me ne savus to quon me facabus. Me volas mortar.'

'Quale tu parolas! Ma Ugo, se tu pensis tale, pro quo tu ne venis a me? Me, tua maxim intim, maxim bon amiko? Esas advere tro mala.'

Ugo preske ploreskis. ‘Me regretas, Aldo. Quon me povas dicar? Me esis ya frenezioza, tote dementa. Depos ta hororinda, hororinda dio … ’

Du homuli enirabis la kafeerio e sideskis proxime. Pos ke li komendis du kafei, l’unu turnis su a l’altru e susuris, ‘He, regardez ibe. Kad lu ne esas ta Onesti?’

Onesti audis e forte trepidis.

L’altru susuris, ‘Me ne esas certa.’

Li regardegis. Onesti turnis su vers ili ed extensis la lango. Li amikale ridetis, respektoze salutis per kapi, e rikomencis lia konversado.

Tretta dicis, ‘Ugo, me tote ne komprenas. Quo eventas? Pro quo tu agas tante stranje?’

‘Ka tu ne vidis ta du? Li susuras pri me! Ho, per Deo, quale me toleros tanta shamo? Me, Ugo Onesti, objekto di babilado!’

‘Nu, komprenende li—’

‘Komprenende! Komprenende, tu dicas! Me esas ruinita, Aldo, ka tu ne komprenas? Tote ruinita. Mea amiki e vicini shamas pri me, mea familio mokesas, e me chomas.’

La garsono riaparis e pozis du glasi e botelo de konyako sur la tablo.

Onesti tresayis frenezioze. ‘Ni ne komendis irgo! Me ne havas—’

‘Komplimenti, sro Onesti,’ dicis la garsono, reverencis e foriris.

‘Quo? Quon to signifikas, komplimenti?’

Tretta regardis la etiketo dil botelo. ‘Godet. Bonege.’ Il apertis la botelo.

‘No! Me ne povas … ’ Onesti sisis nelaute,

'Me havas nula pekunio!'

'*Komplimenti*, Onesti, ka tu ne audis?' Il plenigis la glasi.

'Ma pro quo?'

Tretta levis sua glaso. 'A nia heroo!' Il glutegis e lekis sua labii. 'Per cielo, to esas ya bonega.'

Onesti ne movis.

'Nu? Drinkez!'

Onesti klozis sua okuli. Per mieno plena de divina pacienteso il dicis, 'Aldo. Parolez a me. Pro quo ta garsono adportis konyako? E quon tu intencas per ta vorto *heroo*?'

'Ma Onesti, ni nur gratulas tu.'

'Pro quo?'

Nun Tretta regardegis. 'Ka tu surprizesas?

'Surprizesas!'

'Ka tu advere ne komprenas?'

Onesti kriegis. 'Quon komprenas? Me ne komprenas irgo!'

Tretta vokis laute, 'Oberto! Adportez jurnalo. Irgo suficas.'

La garsono quik adportis matinal edituro dil *Posto Nacionala*. Lu ridetis ed itere reverencis ad Onesti. Onesti trepidis.

'Nun ... ' Tretta foliumis. 'Esas certe ulo pri ... omnadie esas ... ha!' Il montris pagino. 'Yen. Lektez!'

Onesti mistifikata lektis. La artiklo titulizesis **Nova reveluri en la Mitek-kazo**.

'Kazo?' dicis Onesti. 'Kad esas kazo?'

> Plusa reveluri deskovresas en la afero pri Karl Mitek, Roijnana komercisto qua probis komprar Serenna armiferio ed atakis la Borgana impost-oficisto Ugo Onesti. Ula pruvi trovesas, ke Mitek subornis klienti di la armiferio por minigar la preco dil firmo. Ta deskovraji duktas ad akuzaji inter Serenno ed Roijna. On sugestas, ke adminime un Serenna funcionero aceptis pekunio por rapidigar la vendo, ma Mitek negas, ke sro Onesti esas implikata irge maniere e duras asertar, ke lia lukto esis pro personala kauzi. Tamen ica jurnalisto saveskis, per kolegi di sro Onesti en la Departmento di Imposto, ke Mitek fakte probis subornar sro Onesti, e ke la refuzo di sro Onesti e la minaco, ke il informos autoritati, ya incitis la kombato qua lansis ica explorado. Se vera, ica jurnalo salutas sro Onesti pro lua honesteso, kurajo, e necedema skrupuli.

Onesti sidis, boko apertita, okuli larja. Lua tremanta fingri sizis la glaso e levis ol. Lu drinkis la chera konyako sen gustar ol.

'Aldo, dicez.'

'Mm?'

'Ka me esas advere dementa?'

Tretta ridis. 'Sempre dramatatra. Pro quo tu parolas quale folulo? Pro tu, kriminanto esas kaptita e la skandalo esas revelita. Tu es ya heroo.'

'Heroo ... ' Lua kapo jiris, lu ne povis rekuperar la respiro. 'Ma me ne komprenas!

Mitek nultempe subornis me. Il iraceskis pro Pietro e la yunino! Ho …'

'Ka yes?' Tretta levis sua shultri. 'Nu, ankore pro tu la bastardo esas kaptita.'

'Me nur saveskis pri la vendo tamatine, del kancelero. E Stasi. Stasi!' Il rapide rilektis la artiklo. '"Per kolegi," ol dicas. Ka Stasi dicis ta vorti?'

Tretta riplenigis la glasi. 'Ne importas. La kriminanto esas deskovrita, esos enkarcerigita, il nultempe itere trompos irgu.'

'Karcero!' Pietro! Quale Pietro e ta yunino (quale el nomesas? Elena), quale li kunvivos se elua patro jetesas aden karcero? Pietro certe ploros. La maxim mala eventi ne parfinas….

Fingro tushis lua shultro. Onesti kriachis.

'Me regretas, kad me tresayigis vu? Sro Onesti?'

Homino stacis apud lu.

'Quon vu volas? Qua vu esas?'

La homino sideskis nesen invito e pozis sua shultro-sako adsur la tablo. 'Vu esas sro Onesti, ka ne? Me joyas fine trovar vu. Me serchis vu omnube dum du dii. Pardonez.' El extensis sua manuo. 'Anna Fadena, jurnalisto de *La Voco di Populo*. Ka me kompras kafeo por vu? Ho, vu ja havas konyako. Hm, Godet, tre bona.'

Tretta sukusis sua kapo e dicis jentile, 'Me queros altra glaso … '

'No, danko, me laboras. Nu, sro Onesti—'

'Quon vu volas? Ka vu esas raportisto? Pro quo vu serchas me?'

'Pro la Mitek-afero, evidente.'

‘Me savas nulo!’

‘Kalmigez vu, sro Onesti. Me ne deziras desquietigar vu. Me ja interviuvis sro Mitek en Vijnul, il parolis pri vua filiulo e sua filiino.’

Onesti jemis. ‘Ho Deo … ’

Anna ridetis. ‘To ne partikulare interesas me. *La Voco di Populo* ne esas skandal-jurnalo. Ma vu remarkas la stranj alegaji quin la televiziono e partikulare la jurnali sempre repetas. Me volas separar veraji de falsaji. Vu deziras, ke la publiko savez la fakti di ta kazo, ka ne?’

Onesti riplenigis sua glaso, drinkis. Il presis sua manui kune por haltar tremado. ‘Me ne komprenas. Me sempre vivis simple, nur facis to quon me devas. Nulu remarkis me. Pro quo nun omnu parolas pri me? Pro quo homi regardegas me?’ Lua voco plulauteskis pro acensanta histerio. ‘Quon me facis male? Pro quo me sufras?’

Anna tiris posh-kayero, krayono, e mikra registro-mashino ek sua sako. ‘Ne esas mea fako, sro Onesti, explikar profunda questioni filozofial. Ma me promisas serchar la fakti. Me anke promisas publikigar strikte to quon vu dicas vortope. Pro quo Davide … pro quo la *Posto* darfas publikigar spekulado pri ta kazo, me ya ne komprenas. Ne importas. Lo vera kontreagos omna mentii. Vu savas lo vera. Do, sro Onesti, me askoltas. Parolez.’

‘Ka vu publikigos to quon me dicas?’

‘Certe.’

‘Ka sen shaminda insinui?’

‘Ne esas mea stilo.’ El vartis, krayono pozita.

Per un suflajo Onesti rapide dicis, ‘Me jus komencabis mea repasteto e la pordo-klosho sonis e me dicis a mea spozino “No karino me respondizos ol” e me varsis kelka vino adsur mea kamizo e me iris al pordo e ta dementulo Mitek esis ibe ed lu kriachis e deklamachis e pugnofrapis me e do me pugnofrapis lu e subite me vidis policisti omnube e la judiciisto unesme imperis ke ni pagez amendi ma forjetis la kazo e mea chefo telefonis e desengajis me.’

Anna levis sua brovi. ‘… Yes. Nu, ni vidas la larja pikturo. Nun ni irez retroe al komenco por vidar detali. Kalme ed lente. Me havas multa tempo.’

Onesti parolis, nelaute ed lente. Ante la fino di lua parolado il esis itere kalma. Anna klozis la posh-kayero, klikis la registro-mashino, e pakis oli en sua sako.

‘Tre bone. Omno esas klara. Ta rumoro pri suborno evidente ne koncernas vu, irgu havante okuli certe komprenos. Me ja parolis a sro Mitek en la karcero, e to quon il dicis konfirmas vua historio. Lu es tre iracoza homo, ta Mitek. Me ne povas publikigar la plu-multo de lua parolado pri vu, pri la policisti, pri l’advokato, judiciisto, nia lando, Europa, la mondo, mem pri l’universo. Me esas surprizita, ke il ne ja explozis en flava nubo di bilo.’

‘Ho, malege,’ dicis Onesti. ‘Mea filiulo amas la filiino di Mitek. Se Mitek esas tante dementa, quon me facos por Pietro?’

‘La filiino semblas esar desfelica. Yes, me anke interviuvis el. E la matro. Me ne povis

trovar vu, do disipis omnamaniere mea tempo. Segun mea konsilo, telefonez. Mitek ne povas enkarcerigar ta kompatinda yunino por sempre. Balde o tarde, il dormeskos.' El staceskis. 'Me devas irar.'

'Ka vu publikigos to quon me dicis?'

'Sur l'unesma pagino.'

'L'unesma pagino!'

'Me sendos a vu exemplero. Komprenende, *La Voco* ne juas la vasta nombro de exempleri vendita dal *Posto*. Ma ni expozos lo vera.'

'Danko. Me dankas vu, sro Fadena.'

'Adio, sro Onesti, sro Tretta. Esis reala plezuro.' El turnis su, ma haltis. 'Advere, ne esez destranquila. La jurnalaro prizas irga historio sensacional, trovita od inventita. Segun li, vendar jurnali es plu importanta kam kontrolar fakti. Nuntempe vu es ta historio, ma pos un o du monati li tormentos altru e vu esos obliviita. Yen mea karto. Se me povus helpar, me pregas, telefonez a me. Me facos omno posibla. Chao,' el dicis amikale, e foriris.

Onesti lektis la karto. *La Voco di Populo*. Il nultempe lektabis ta jurnalo. Liberala jurnalo. Ma ta raportisto esis tre afabla, atenceme askoltabis. Il sospiris.

'Vu aspektas fatigita, Ugo. Venez, ni irez adheme.'

Onesti afirmis per kap-signo. 'Yes. Ni irez adheme.' Il staceskis e tranis sua pedi al pordo. 'Ho, quon me dicos a Pietro? Mea kompatinda filio!'

Nulo eventis dum la kurta marcho adheme,

ma plura homi salutis e gratulis Onesti. Il gradope sentis su min senespera, plu kalma ed, atingante sua propra pordo, il preske pavonumis. Mem eroranta gratuli komplezas.

Onesti presis la manuo di Tretta. 'Danko, Aldo. Tu esas ver amiko. Sen tu, me certe dementeskus.'

'Ridinde, Onesti!' Tretta dicis shamigite. 'Tu esas tro racionoza por dementeskar. Tu balde esos urbestro.'

'Tu esas olda fолulo. Ma ne tam fola kam me.'

Li embracis. Tretta foriris. Onesti regardis sua fenestro, sospiris, ed eniris. Lu gestis a sro Bertucci, qua signifikante ignoris lu e rukulis a sua kato.

Lu timide eniris la apartamento. Giuliana quik kuris a lu ek la salono. 'Ugo! Hike tu esas! Me anxieskis. Ho, tu odoras de konyako.'

Onesti kisis elua vango. 'Me regretas, karino. Me intencis perdar mea mento, ma vice me renkontris Tretta, e nun me esas multe plu bona. Tu ne kredos, to quo eventas extere.'

'Tu anke ne kredos, to quo eventis hike,' Giuliana dicis ecitate. 'Nun konjektez, qua telefonis jus pos ke tu livis?'

Timo tremigis lu, ma lu represis ol. 'Qua?'

'Videz!' El donis papereto.

Onesti lektis. 'Qua? La chefo?'

'Yes, la chefo! Il penadis kontaktar tu depos hiere, ma komprenende ni ne respondizis. Il volas, ke tu retrovenez al ofico!'

'Ha!'

El embracis lu e kisis lua vango. 'Ho, Ugo, es

tro bonega!’

‘Me quik telefonos.’ Lu iris al telefono.

‘Omno itere esos bona,’ dicis Giuliana. ‘La telefono ne cesas sonar. Gerda telefonis, anke Dino. Ho, Ugo, jurnalisto de la *Posto Nacionala* anke telefonis, volas interviuvar tu per telefono!’

Onesti jiris. ‘La *Posto*! No! Li ne tushos me!’

‘Quo? Pro quo ne?’

‘Me ne parolos a ta vulturi.’

Giuliana levis sua shultri. ‘Anke altra mesajo, de ula sro Galli.’

‘Galli? Qua Galli?’ Il telefonis.

‘Alberto Galli. Ne dicis pri quo, ma insistis, ke tu telefonez quik kande tu retrovenas. Tre importanta, il dicis.’ El donis a lu altra papereto.

Onesti lektis. ‘Galli … semblas familiara. Me ne povas rimemorar … Saluto, sro Lavolini? Yes, yes, Onesti hike. Danko! Danko por vua voko. Yes … Yes, me regretas. Tre desagreabla, komprenende, la tot afero, vu certe ne povas imaginar, ma advere, nur eroro … ’

Giuliana tenere regardis Onesti. Lua koloro esas bona, lua voco esas forta, lua polexo reptas aden lua jileto-posho. Elua spozulo rinaskas.

7

Angelica Bosco glitis en sua sidilo inter skrib-tablo e dokument-kabineto, la telefonilo pozita inter orelo e shultro. 'Yes, sioro,' el kantis, 'me havas ta informajo. La prizento eventos 19ma julio, dek-e-quar kloki. Es nulo, me joyas servar. Adio.' El klozis la kabineto, retroglitis a sua skrib-tablo, e ripozis la telefonilo. El jiris a sua komputoro e mashinskribis nur tri vorti kande la telefono itere sonis. 'Kontoro dil prezidanto, quale me servus? Yes, sro Cianelli. Certe, vartez instante.' El turnis su a sua komputoro, klik-klik-klikis, e dicis, 'Hotelo Giorgio. Nur apetitigivi, me regretas. Es plezuro. Me dankas vu. Adio.' Zumante, el itere mashinskribeskis.

La kontoro di la sekretario di la prezidanto esis neta chambreto kontenanta skrib-tablo, sidilo sur roti, sidilo por nultempe venanta gasti, tri dokument-kabineti, fax-mashino

(neofte uzata), e du pordi: l'una al koridoro e l'altra aden la kontoro di la prezidanto. Sur muro pendis flaveskita mapo di Serenno imprimita en 1938. Sur la muro super la skribtablo, ube el povis vidar oli irge kande el regardis adsupre, pendis du portreti fotografal: l'una montris l'unesma prezidanto dil republiko, Guglielmo Tetrazzi, solene eleganta, havanta labio-barbo longa e blanka e brovi longa e blanka, portanta alta kolumo e kravato; l'altra montris Bobo Zanni, vestizita per simpla vestaro e striizita kravato. Ica portreto havis skribachita autografo, 'Ad Angelica Bosco, sempre ye mea dextra manuo.' Regardante ta portreto, Angelica sentis forta su-fido. El ofte regardis ol.

Ante ke el mashinskribis tota frazo, la pordo apertesis e Pucci eniris. Angelica ridetis. 'Bona matino, sioro. Bela dio!'

'Ka yes?'

Angelica quik faligis sua rideto. 'Pardonez.'

'Kad il esas okupata?'

El regardetis la telefono. 'Ne uzas telefono.'

Pucci dufoye frapetis la pordo di la prezidanto ed eniris.

Angelica sospiris.

La kontoro di la prezidanto esis granda chambro, ma ne tro granda: republiki tendencas ne dorlotar lia funcioneri, e mem prezidanto esas nur funcionero. La chambro esis bele furnisita, la muri mi-panelizita per nigra querko e supere kovrita per damasko. Lustro pendis del plafono, mikra lustro, ma la prismati esis ek

reala kristalo, ne vitro. La tapiso venis de Uzbekistan, paruzita, tre precoza. La nura mobli esis larja querko-ligna skrib-tablo e quar sidili aranjita avan ol. Dop la skrib-tablo pendis la verda ed orea standardo di la naciono.

Pucci eniris e trovis la prezidanto reveme regardante tra la fenestro, fingro en naztruo. Zanni remarkis Pucci, ridetis, ektiris sua fingro.

'Bona matino, Pucci! Glorioza matino, ka ne? Ka tu ultempe vidis tante bela jorno? Regardez: la suno brilas, la cielo es blua, homi preterpasas alonge la strado, singlu felica, singlu kontenta, singlu kalme juanta sua vivo. Quo esus plu bona? Per tala dii ni komprenas la signifiko di vivo: nula disputo, nula laboro, nula trublo. Kontenteso esas la chefa kozo.'

Pucci sideskis pezoze.

Zanni suspekteme regardis lu. 'Quo?'

Pucci bufis ilua vangi ed eksuflis mint-odoro. 'Problemo.'

Zanni klozis sua okuli. 'Parolez.'

Pucci movis en sidilo tro mikra por sua sedo. 'Roijna abandonas la Mitek-afero.'

La prezidanto respiris pro alejo. 'Nu?'

'Li abandonas omna akuzaji kontre il. Tota absolvo. Li trovas nula pruvi suportanta nia akuzaji. Li judikas, ke il facis nulo nelegala.'

'Nu?'

Pucci ne sospiris. 'Me explikos. Mitek liberigesas. Or, la skandalo esas finita. Or, nul skandalo, nul distrakto. Ankore restas sep semani til l'elekto.'

'Mm.'

‘La proceso kontre Stanko komencos morge.’

Longa silenco. La prezidanto itere regardis tra la fenestro. La suno nun blindigis lu. La preterpasanti iracoze regardis l’una l’altra. Zanni frapis sua skrib-tablo.

‘Damnez omno!’

‘Precize.’

Pucci sidis taceme dum ke Zanni barbuliis e balbutis tra la chambro, ma fine interruptis. ‘Ka vu parfinas?’

Zanni haltis. Il ne kustumis audar tala vorti.

‘Ka vu parfinas?’

Zanni konfuze sideskis.

‘Plusa problemo.’

Zanni ploretis.

‘Kecal dissemos deklarajo camatine. Il deklaros sua joyo, ke tala senbaz akuzaji esas forjetita. Il esperos, ke future guvernerii agez plu prudente e ne facez grav akuzaji senbaza kontre stranjeri.’

‘Damnez omno!’

‘La deklarajo facesos pos un horo. Me recevis ol tra nia fonto en Kačni. La televizion- e radio-stacioni balde obtenos ol, li quik anuncos ol, la jurnali pose publikigos ol. Imaginez quale li uzos ol, nun ke la Stanko-proceso komencas.’

Zanni pensis. ‘No. Ne povas.’

‘Li dicos, ke ni fabrikis ta Mitek-kazo nur por distraktar la populo de la Stanko-proceso.’

‘Ma pro to ni ya fabrikis ol.’

‘Ma nulu devas savar to. To ne esus bona.’

‘Ne bona.’

‘Ne bona.’

‘Es nur deklarajo!’ Zanni bramis. ‘Signifikas nulo! Me facas deklaraji omnatempe, nulu atencas oli. Ni ignorez ol. Yes, ignorez ol. Se ni ignorus ol, homi quik oblivius,’ il dicis avide.

‘Li oblivias to quon ni volas ke li obliviez. E rimemoras to quon ni volas ke li rimemorez.’

Zanni diminuteskis. ‘Quon ni facez?’

‘Vu ipsa deklaros ta novajo.’

‘Quo? Me! Per Deo, pro quo?’

‘Ta qua unesme anuncas determinas quale ca afero traktesos. Vu dicos, ke Roijna ofensis Serenno. Li akuzas, ke ni esas mentieri, li intence ignoras nia yusta plendi.’

‘Me komprenas. Ma es tro tarda. La hundi balde havos ta deklarajo, tu dicis.’

Pucci staceskis. ‘Me ja aranjis omno. La jurnalaro arivos ante dek minuti.’

La prezidanto paleskis. ‘Dek minuti! Ho! Angelica!’

Angelica quik eniris, posh-kayero e krayono en la manui.

‘Jurnalisti venas, ube es mea vestono? Quale standas mea hararo? Pucci, quon me dicos?’

Pucci tiris ek sua posho du skribita pagini e donis oli a la prezidanto.

Angelica trovis la vestono. ‘Vua hararo standas perfekte.’

‘Regardez la chambro, certigez ke nulo importanta restas videbla,’ dicis Zanni lektanta. ‘Pucci, quo esas ca vorto? Lignito?’

‘Me mashinskribos ol por vu,’ Angelica dicis.

‘Tempo mankas! Lasez me lektar!’

Pucci indikis. 'Emfazez ta lineo, "Ni ne permisos, ni ne toleros ta insulto," hike, ka vu komprenas?'

'Yes yes yes yes yes, lasez me lektar! Angel', gardez la pordo, nulu enirez ante mea signalo.' El kuris adextere. 'Pucci, tu asno, pro quo tu ne avertis me? E pro quo en mea chambro?'

'La chambro di la prezidanto esas plu impresiva, signifikas ke la situeso esas grava. Anke, ol esas mikra e ne kontenos multa raportisti. Merkez, esez dignesoza. Solena. Deo standas kun ni. Vu esas insultata, ma vu esas la plu granda homo.... '

Angelica klozis la pordo dop su. Omna-instante, nova krizo! El kontemplis demisionar. Ma la prezidanto, quale il reaktus? Dum plu kam du yari el laborabis por il. El havis nul iluzioni; el savis bone, ke el esas mez-valora sekretario. Ma mem la mez-valori havas talenti. Elua talento esas traktar prezidanto infantal, tiranal, eogista. Qua ofico plu importas kam helpanto di la chefo di naciono? Adportar kafeo, certigar ke lua hararo standas bone, laudar sencese, glatigar tam multa gibi en lua voyo kam posible: lo valorigas vivado.

El regardetis su rapide en spegulo celata en la skrib-tablo. Elua hararo esis desordinita, quale se el marchabis tra hurigano. No, ne quale. Precize.

Zumo venis de la koridoro. Angelica frapis sua hararo, glatigis sua jupo, ed iris al pordo. Turbo de raportisti portanta fotografili,

mikrofoni, televizion-aparati plenigis la koridoro.

'Yes, siori, me pregas, vartez dum instanto. La prezidanto finigas importanta telefon-konfero.'

'Kun qua?' ulu kriis.

'Kecal?'

'Quon ico signifikas?'

'Pro quo ca spektaklo improvizita?'

Dum ke el esforcis inventar frazo nedanjeroza, la pordo dil prezidanto apertesis e Pucci aparis.

'La prezidanto recevas vi nun. Enirez.'

La raportisti hastis aden la chambro e rangizis su alonge la muri. Zanni sidis an la skrib-tablo e fingis lektar dokumenti. La televizion-kameristi preparis lia aparati. La radio-jurnalisti kontrolis son-niveli. Pucci reptis inter li, susuris ad unu, altru, certigis ke la kameri kaptez la maxim bona flanko di Zanni. Il gestis a Davide Delsano. Delsano facis subtila reverenceto. Brilanta lumi subite acendesis, plu dazlanta kam la sunlumo. Pucci iris ad Angelica ye la pordo. Il signalis. La bruiso quieteskis, e Zanni regardis solene aden la kameri. Ulu signis.

'Serenno, me nun aparas por parolar pri perturbanta novajo, novajo qua tristigos la kordio di omna vera patrioto. Vi omna savas tro bone, ke ni recente deskovris, ke Roijnana fabrikisto — helpata, me regretas dicar, da kelka Serennani senskrupula — subversis nia legala procedi e laboris por richigar su. Ica

fabrikisto subornis stabila komerco por komprar ol po ridinde mikra preco. Ma, per la kurajoza esforci di heroal impost-oficisto provincal, ta krimino esis revelita. Segun precedenti legal e la lego internaciona, ta Roijnano esis retrosendita a sua propra lando por judicio.

'Mea bon amiki, me regretas deklarar, ke ta kriminanto, Karl Mitek, esas nun liberigita. La guvernerio di Roijna refuzas agnoskar nia pruvi pri lua krimini, refuzas persequar la afero, ed, vundante ni plu profunde, postulas ke Serenno exkuzez su pro la akuzaji kontre olua civitano.

'Mea bon amiki, me aparas nun avan vi por ke vi audez nemediate la respondo quon Serenno ofras a tante grand ofenso. Ni ne permisos, ni ne toleros tala insulto. Ni ne submisos ni a neyusteso, neyusteso qua vundas multi de nia propra civitani. Ni ne haltos til ke ni submisabos la kriminanto a judicio e ni restaurabos la bona nomo di nia bela lando inter la socio di nacioni.

'Homi di Serenno, me dankas vi por via atenco.'

Angelica aplaudeskis ta incitanta diskurso, ma Pucci kaptis lua manui e forte negis per kap-signo.

La jurnalisti restis taceme dum instanto. Lore questioni eruptis.

'Sinioro Prezidanto!'

'Prezidanto Zanni!'

'Quon vu intencas—?'

'Ka vu sugestas ke—?'

‘Sinioro Prezidanto!’

Prezidanto Zanni, per perfekta silenco e perfekta digneso, staceskis, marchegis tra la turbo, ed ekiris kande Angelica e Pucci hastoze apertis la pordo. Li ekiris dop il e klozis la pordo. Terorinda bruisego explozis en la chambro.

En la ofico di Angelica, Zanni regardis Pucci. ‘Quale me agis?’

‘Perfekte.’

‘Sinioro Prezidanto,’ anhelis Angelica, ‘vu esis marveloza! Tante ecitanta! Me esas preske pronta marchar al rempari!’

Zanni ridetis. ‘Ma Pucci, lektante ol laute, ol semblis preske … minacanta, ka ne? Ni ne minacas Roijna, ka yes?’

‘No, certe ne, Sinioro Prezidanto. To esas nur diversiono. Ta foli babilos pri nulo ecepte vua diskurso dum plura dii, e per fortuno ni durigos la babilado til pos l’elekto. Pro quo me klamas?’

Bruiso intruzis tra la pordo.

‘Angelica, enirez e pedfrapez ta hundi ek la palaco. Ma jentile.’

Angelica esis astonata. ‘Ka me?’

‘Yes, irez, irez.’

Angelica represis la nauzeo qua acensis sua guturo. El iris al pordo, respiris profunde, e trareptis. La jurnalisti quik cirkondis el.

‘Ube ’s il?’

‘Il facas tal diskurso e desaparas!’

‘Quon il intencas?’

‘Kad il deklaros milito?’

‘Siori!’ Angelica kriis. ‘Siori, me pregas! Il ne … to ne signifikis … me intencas dicar … ’

‘Ube il iras?’

Angelica glutis. ‘La prezidanto esas … il esas tre okupata, vi komprenas … il foriras … ad altra loko. Me ne povas dicar … ’

‘Per Deo, il ya militeskas!’

‘No! Siori, ni havos exempleri dil diskurso por vi pos mi-horo. Nun, sequez me … ’

El probis trairar la turbo, ma la raportisti ne movis. Fine Davide Delsano forsis voyeto por el. El dankis lu per tensa rideto ed iris aden la koridoro. ‘Irez tavoye. Bona jorno. Chao.’

La jurnalisti plendis.

‘Chao.’

Li lente ekmarchis.

‘El savas quale klozar la boko, ka ne?’

‘Tanta arogo!’

‘Zanni kreskas tro granda por sua chapelo.’

‘Es libera lando, e ta Zanni traktas ni kom infanti!’

‘Ne respondizar questioni! Kad il pensas, ke il es l’Usana prezidanto?’

Angelica shokite askoltis ta komenturi. Elua stomako tordis. El nultempe imaginabus tante multa desrespekto. Plu male, ol nun semblis yusta.

Fotografisto portanta aparato pasis. ‘Nu, adminime ni havas bona filmo.’

Davide Delsano ekiris laste. ‘Danko, siorino.’

Surprizita, Angelica babulis, ‘Ho, danko!’

Delsano ridetis. ‘Desfacila tasko, traktar ni en amaso, ka ne?’

Angelica feble ridetis.

'Ni omna ne es tante nejentila friponi.' Il riverencis ad el e formarchis.

Angelica sentis, ke elua kordio batas dolorigante. El klozis la pordo ed inklinis su an ol.

La televizion-stacioni dissemis la diskurso di la prezidanto dum la repastet-horo, do kelka homi vidis ol. La radio-stacioni dissemis ol samtempe, ma ti qui ankore askoltis radiofoni preferis muziko, do kelki audis. La jurnali publikigis ol en vesperal edituri, e dum dineo la populo fine audis la timinda novajo.

Che *La Voco di Populo* Anna Fadena lansis la *Posto* vers la muro. 'Ta fruktacho de— !'

Leo Fazi regardis milde kurioze. 'Hm?'

'Quon il ludas? Evidente Mitek es senkulpa, mea artiklo pruvis to! Nun ta idioto agas quaze invadar Roijna!'

Ma *La Voco di Populo* esis publikigita nur semanale, e nulu remarkis la refutant artiklo da Fadena. La jurnali e televizion-jurnalisti parolis nur pri honoro nacional, shamo nacional, e shikanado Roijnana. Pos semano, tale anke parolis la populo.

La *Posto* remarkis la komenco di la Stanko-proceso per du kurta paragrafi en interna kolumno sur la kinesma pagino.

8

La bakerio di sro Bassano situesas an la avenuo Eco, proxim statuo di Generalo Ludovico Leopardi sidanta sur granda kavalo. La generalo servis sub la komando di Napoléon en Rusia. La generalo eskapis la masakro di sua soldati dum la batalio di Borodino e pose esis deputato a la Wien-Kongreso, ube il cedis triimo di Serenno ad Austria. La statuo pozesis en Borgo pro ke la generalo naskis ibe, e la Borgani esis fiera ke habitanto facis irgo remarkinda. Nuntempe nulu rimemoras exakte qua esis Leopardi; bronza hufo mankas a la bronza kavalo; bronza fingro mankas a la generalo; la piedestalo inklinas vertijive. La monumento restas kom percheyo por kolombi qui kovras ol per blanka dentelo.

Pietro celis su dop la bronza statuo. Il experte evitis la ofraji dil kolombi. Il ja stacabis ibe dum plura hori portanta mizeroza mieno qua vundis

la kordio di ti qui remarkis il. Esis dek-e-sis kloki, e malgre sua rezolvo, il hungris e deziris irar adheme. Nur plusa kin minuti, il promisis su … ma amoro ne atencas horloji, e plusa dek minuti forfluetis ante ke il turnis su por livar e fine vidis el. Elua hararo esis red-bruna en la sunlumo, elua vizaj-koloro esis pure e shokante blanka. El marchis delikate, quale se singla pazo dolorigis el, ed penis celar sua ja kreskanta abdomino.

Il ekpazis ed advokis, 'He, Elena!'

'Pietro!'

Lia adoleceso haltigis li. Li regardis la cielo, l'unu l'altru, la tero, l'unu l'altru, la statuo, l'unu l'altru.

Elena, plu praktikala, fine prenis ilua manuo. Il redeskis, tiris el al statuo, e kisis el, komence pudoroze, pose amoroze. La kisi donis forteso ad li. Per kiseti l'unu ritrovis la voyo a l'altru.

Il respiris. 'Quale tu standas? Ho, Elena.'

'Bone.' El sukusis la kapo. 'No, ne bone. Papa sempre havas mal humoro. Mama ploras. Omno es malega.' El ridetis. 'Ka tu?'

'Plu bone, nun.'

El ludis per brovo-kontrakto, ma decidis no. 'Pro quo tu ne telefonis? Tu es nebona.'

'Me ya telefonis, ma tua patro sempre respondizis … me ne parolis.'

'Me esis certa, ke esis tu. Papa jame permisis me respondizar. Il es tre iracoza. Imaginez, mea papa en karcero!'

'Ed anke la mea!'

Li ridis.

‘Oportas ne ridar,’ Elena dicis.

‘No.’

Il embracis ed itere kisis el. ‘Quale tu eskapis? Me vartis hike omnadie.’

‘Me dicis a mama, ke me mustas ekirar o me dementeskus. El ne dicis no, do me ekiris. Ka tua patro klefinkluzis tu? Ka tu ne povis venar a me?’

‘Ma tua patro pafos me!’

‘Il ne posedas pafilo. Nu, me supozas ne.’

‘Ho! Tu volas, ke me mortez pro tu.’

‘Esus tre romantika.’

‘Por tu! Ne tro romantika por me. Venez.’

‘Adube? Ka la bakerio?’

‘Yes.’

‘Ka tua amiki?’

‘Sro Bassano permisos ni sidar en la dopajo, apud la forni.’

Li marchis trans la strado. Pietro eniris. Interne esis du oldini e puero qua presis la nazo an la vitro-kabineto ube kuketi expozesis. Sro Bassano askoltis la plendi di la du oldini pri alta preci di ovi ed oliv-oleo. El remarkis Pietro e ridetis; sua rideto velkis kande el vidis Elena dop il. Pietro gestis a la dopa chambro. Sro Bassano afirmis per kap-signo. Pietro ekiris.

‘Venez.’ Il duktis Elena cirkum la angulo.

La dopa chambro dil bakerio kontenis la granda forni e du longa tabli ube sro Bassano e la employati petrisis panpasto e tranchis kuketi. Apud muro esis turmi di kofri plena de farino, nuci, semini, spici. La chambro esis neta, ma la

aero esis sempre nubizita per farino-polvo. La odoro di chokolado bakata igis lia boki salivifar.

Sro Bassano venis tra la pordo. 'Me certe havos li morge, sro Frigano. Venez cirkum dek kloki, li esos freshe del forno. Chao, siorini, chao.' El regardis tra la polvoza aero. 'Do, yen vi. Me anxiis, ka me itere vidos vu, Elena.' El embracis la yunino. 'Ho, videz vu! Tre bela! Vua delikata stando konvenas, kompatindo.'

Elena redeskis.

'Ma advere, mea kari, vi es tro neprudenta.'

Pietro dicis, 'Me regretas, sro Bassano, ma ni mustas renkontrar ulloke. Me opinionis, ke—'

'Ho, me ne signifikis, karulo … plu bone hike kam en la stradi. Fidez a me, me sempre joyas vidar vi. Ma se altru vidus … '

'Pro to ni venis adhike,' dicis Elena. 'Se papa deskovrus—'

'Me ne pensas pri tua patro.'

'Quo esas, sro Bassano?'

'Li ne komprenas, per cielo! Nu, amo. Ka vi ne savas to quo eventas?'

Elena kovris sua abdomino per amba manui. Lakrimi plenigis elua okuli.

'Ho, ne ploreskez, mea karino, ho, sideskez!' Sro Bassano senpolvigis benko per sua avantalo. Pietro ed Elena sideskis apud el.

'Me ne parolas pri l'infanto. Ma vere, ka vi ne savas, quale la jurnali agitas la populo? Probable me anxias tro multe, ma me timas … Nu, ni obliviez to. Nun, kara Elena, dicez, quale vu standas? Vu aspektas tre sana.'

'Yes, me standas bone. Me ne maladeskas, tote ne. Mama dicas, ke el esis malada dum la tota gravideso, ma me, no. Ne ja.'

'Bonege. L'infanto evidente esas destinita. Nu, quon vi intencas?'

Pietro ed Elena regardetis l'una l'altra.

'Vi ne parpensis, ka ne? Ankore infanti. Ma via infanteso esas pasinta.' El regardis la abdomino di Elena. 'Tote pasinta. Vi intencas parturar?'

Elena dicis konfuze, 'Komprenende.' El ne konsiderabis alternativo. Nun el pensis kurte ed afirmis per kap-signo. 'Yes.' El regardis Pietro, qua vartis anxie. 'Yes. Ol esos la nia.'

Pietro, ja konsiderinte alternativi, respiris profunde.

'Bonege. Nun ni decidez quale vi du—'

Klosho sonis en la butiko. Sro Bassano iritate staceskis. 'Ho, kliento. Barbara ne asistas, me es sola, pardonez, mea kari.' El hastis aden la butiko.

Pietro regardetis Elena. Elua belega vizajo esis pala. Elua kapo inklinis adavane. El aspektis quale imajo en antiqua ikono.

Homuli konfrontabis tala futuri dum milion yari, anke homini, ed ankore la raso transvivas. Do.

Il fricionis sua manui, apertis sua boko, glutis. 'Elena.'

El ne regardis il.

'Elena, ka tu … forsan ni … tu komprenas … nu, ka ni mariajez ni?'

El ankore ne regardis il.

‘Elena?’

El dicis nelaute, ‘Ka tu advere deziras to? Se tu ne deziras, es oke … ’

‘Ma ka tu ne deziras?’

‘Nur se tu deziras.’

‘Ma nur se tu deziras.’

El ne respondis.

‘Elena! Ka tu ne deziras mariajar tu kun me?’

‘Yes, me deziras. Ma nur se tu—’

Il haltigis el per kiso.

Li sidis taceme, audis ke poke surda homo en la butiko ne povis decidar komprar kuketo abrikota o pruna. Lu fine kompris l’amba kuketi.

Pietro dicis, ‘Quon ni facez nun?’

Elena levis sua shultri. ‘Papa tante multe iracas. Il jame permisos.’

‘Pro quo il odias me? Yes, me ne oblivias, ma il mustas aceptar ol ultempe.’

‘Ne esas nur pri tu … pri ni. Ma il esis en karcero, Pietro.’

‘Mea patro anke esis en karcero, ma il ne volas, ke tua patro mortez. Me ne supozas.’

‘Il probable cedos su eventuale. Ma nun … ’

‘Bonege. Do ni mustas mariajar ni sekrete.’

Li plenigesis per delicoza tremo aventuroza.

Elena dicis, ‘Quale filmo.’

‘Ka tu havas plu bona ideo?’

‘Papa mem plue iraceskos. Il forsan sufros paraliz-atako.’

To ne sonis male a Pietro. ‘To ne koncernas la patro. Ni mustas mariajar ni, do ni mariajos ni. Se necese, ni forkuros.’

‘Ho, ni ja diskutis to. Ecepte tu, me ne konocas irgu exter Vijnul. Adube ni irus?’

‘Me havas onklino en Fricchi. Ma el probable ne sekrete recevus ni.’

‘E ni havas nul pekunio.’

‘Nur sparaji. Ne multo.’ Il mordis sua labio. ‘Ma ni mustas mariajar ni.’

‘Quale?’

Pietro pensis. ‘En Serenno on mustas evar adminime dek-e-ok yari por mariajar su sen konsento dil genitori.’

‘Me ne evas dek-e-ok ante plusa sep monati.’ El ridetis. ‘Tu verifikis la lego.’

Il redeskis. ‘Kad en Roijna?’

‘Dek-e-ok. Me anke verifikis.’

Kande sro Bassano rivenis, li aspektis tante triste, ke el kriis, ‘Ho, mea yuni! Kurajeskez! La hano ne ja perdis sua kapo.’

Pietro dicis tre solene, ‘Ni decidis mariajor ni.’

Sro Bassano sideskis apud li. ‘Kad vi esas certa?’

‘Yes,’ dicis Elena.

‘Yes,’ dicis Pietro.

‘Esas serioz afero, mariajo. Pensez profunde. Plu profunde kam vi pensis pri … ’ El gestis a la abdomino di Elena.

Elena dicis, ‘Ni ja pensis e ni konkordas. Ni mariajos ni.’

Pietro staceskis. ‘Ma es neposibla! Elena ne ja evas sate por mariajeskar sen konsento dil genitori. Ed elua patro jame konsentos.’

‘Yes, me komprenas.’ Sro Bassano pensis. ‘To esas problemo, sendubite. Ma ne nevinkebla. Tamen, vi ne devas mariajar vi kontre la volo di via genitori. Vi regretus por sempre.’

‘Ma quon ni facez?’ Elena dicis senespere. ‘Papa nultempe permisos. Camatine il dicis, ke il volas vidar Pietro pendigata del urbo-pordego, quale dum la Mez-epoko.’

‘Kad il dicis lo?’ Pietro glutegis.

‘Me regretas.’

‘Tua patro … ’ komencis Pietro, ma pro elua mieno duris feble, ‘… es tre obstinema.’

Sro Bassano dicis, ‘Via patri es fieruli. Tala fiero genitas multa trubli en la mondo. Ma ho! Por separar vi nur pro rankoro! Esus simpla yusteso se … Ho.’

La amanti vartis.

El pensis. ‘Forsan … yes, to forsan suficus.’

‘Quo?’ dicis Elena.

‘Shut. Me telefonos a mea fratino, el habitas Gračnul dum multa yari. Se el helpus … ’

Pos ke omno esis aranjita, Pietro ed Elena dankis sro Bassano.

‘Esos sata tempo por danki kande ni vinkabos,’ el dicis. ‘Nun es tempo, ke vi irez adheme. Esez prudenta, mea yuni. Ne omnu esos amikal se vin lu rikonocos. Via trublo nun es skandalo nacional.’

Pietro furiis. ‘La damninda jurnali! Li inflas omno senproporcione. Frenezioze!

‘Frenezio o ne, tale standas aferi, e tale li standos, dum kurta tempo adminime. Se nur unu rikonocus vi e susurus en ul oreli … ’

‘Fi! Pro quo irgu mem remarkus ni?’

‘Gardez vi.’

‘Danko.’ Elena kisis sro Bassano sur la vango. ‘Mea nova bapto-matro. Til balde.’

‘Standez bone, mea karino.’

Pietro iris kun Elena a la Suda Ponto. Ibe, en obskureso sub turmo ube korniki nestifis ed eskombraji esis nultempe forbalayita, li kisis, murmuris kelka tenera vorti, e separis su.

‘Nur du semani, karo,’ li dicis.

Pietro spektis dum ke Elena hastis trans la ponto. Il turnis su e lente iris adheme. Kande il marchis aden strado Calvino, timo sizis il. Il deziris pasar la pordo e marchar rekte a Venezia; ma amoro ne vinkas hungro, do il eniris, salutis sro Bertucci e du kati, ed acensis per la eskalero.

Il atingis sua pordo. Ol quik apertesis e Vito aparis.

‘Shut!’ il susuris. ‘Ne enirez la salono. Venez aden la koqueyo.’

Pietro audis nekonocata voco resonanta de la salono. ‘Quo es?’

‘Pa havas vizitanto.’

Pietro sequis Vito aden la koqueyo. Il vidis sur la tablo not-libreto, plumo, amaso de libri, e botelo de mineral-aquo: nuntempe kustumal apartenaji di Vito.

‘Quo es?’

Vito presis orelo al pordo. ‘Shut. Askoltez.’

Pietro askoltis, ma la nekonocata voco esis tante grava, ke il audis nur murmuranta zumo.

‘Vit’, dicez, quo es?’

Vito anke ne povis komprenar la monologo, do sideskis. 'Me ne savas. Ca homo aparis, demandis pa, e pa permisis lu enirar. Pos minuto il forsendis mama ed avino. E me. Ma me retroreptis.'

Pietro snortis. 'Pro quo tu askoltas sekrete? Ka tu ne havas irga tasko plu bona?' Il sideskis. La titulo di un de la libri kaptis lua regardo: *Koruptado Politikal e Krulado Nacional.* 'Quon tu lektas?'

Vito quik kovris la libri per sua brakii. 'Ta homo qua parolas kun pa es Alberto Galli.'

'Qua?'

'Galli! Ka tu ne atencas irgo ecepte tua Roijnanino?'

Pietro iraceskis, lakrimi pikis sua okuli.

'Ho, feko. Ne povas mem mencionar el sen lakrimi.' Vito iris al pordo. 'Galli, idioto, Galli! La chefo dil Verda Partiso.' Il presis sua orelo al pordo e grimasis pro koncentreso.

Pietro forsukusis la lakrimi. 'Nu?'

Vito grunis, docero avan partikulare stulta lernanto. 'Esas stranja, ke politikisto vizitas pa, ka ne? Ne nur politikisto, ma la chefo dil Verdi.'

Pietro pensis. 'Papa es Konservemo.'

'Komprenende.'

Pietro anke iris al pordo.

'Sro Galli, esas ridinda!' Ugo Onesti pazis adavane ed addope en la salono.

Galli sidis serene sur la sofao. 'Ridinda? Certe no, sro Onesti.'

'Ma me esas Konservemo!'

'Irge quale vu opinionas pri nia Verda Partiso, konfesez, ke ni sempre agas racionale.'

'Ma me esas Konservemo!'

'Politiko es equilibro inter raciono ed emoco.'

'Ma me esas Konservemo!'

'Me anke.'

Onesti cesis pazar. 'Ka vu, Konservemo? Ho ho!'

Galli afirmis per kap-signo. 'Komprenende. Me esis fidela partiso-membro depos mea dek-e-kinesma yaro. Ma dek yari ante nun me konocis, ke la Konservemi ne plus esas konservema. Li divenabis radikali. Do me adjuntis me al vera konservemi ed abandonis ti qui destruktis la defino di ta vorto. Me divenis Verdulo.'

'Ho!' necerte repetis Onesti. Il sideskis.

'Yes. Vu komprenus, se vu pensus ed abandonus retoriko, quale ta Konservemi celas ica fakto. La Konservema Partiso es nun, esas depos multa yari, tote radikal. Konsiderez quale li administras la aferi di nia lando. Kad on devas direktar personal financi segun maniero, ke la budjeto ne equilibrez? Certe no. To esus neresponsiva. Ma nia nacionala budjeto ne equilibris pos ke li ganis povo. Ka to esas konservema?

'Kad on devus sempre spensar plu kam on ganas ed augmentar debaji? Certe no. To esus shaminda, ofte mem kriminal. Ma nia nacionala

pasivo nun esas plu kam sep miliard, ol augmentesis plu kam triacent procento pos ke li ganis povo. Plu male, nia pasivo kreskas per dek-e-kin procento omnayare, preske duople la pasiv-kreskado en Usa, e ni ne havas lia militistaro. Ka to esas konservema?

'Kad on devus mentiar ad amiki, od atakar vicini per rumori ed insinui, nur por retenar povo? Certe no. To esus peko, ed on qua agas tale evitesas ed odiesas da omna decanta homi. Ma la Konservema Partiso mentias, sapas politikal enemiki per insinui, e senbaze akuzas nia vicino Roijna. Ka to esas konservema?

'Kad on devus destruktar sua propra hemo, la domo en qua on naskis, e per to certigar, ke la familio ne havos shirmivo, nur por ganar pekunio? Certe no. To esus groteska. Ma la Konservema Partiso vendas nia foresti a la ligno-industrii por ke li parsegez oli, vendas nia farm-agri a la min-industrii por ke li exkavez oli, e lugas nia riveri ed aquo-fonti a fabrikisti por ke li venenagez oli. Ka to esas konservema?

'Vu ipsa esas viktimo di lia radikala konduto. Vua personala tragedio, qua devis restir privata, li fanfaronadis en la jurnali nur kom diversiono, diversiono por tirar atenco for la Stanko-skandalo. Talmaniere li profitas per vua desengajo, per la shamo di vua filiulo. Yes, dum kelka dii li traktis vu kom heroo. Ma nun, kande lia fals akuzaji ne standas, li oblivias vu, forjetas vu. Lo esas vera, ka ne?'

Onesti afirmis lente per kap-signo.

‘Nun, regardez la Verda Partiso. Ni amas nia hemo: la agri, la foresti, la aero ed aqui di nia belega lando. Pro ta amo, ni volas konservar ica richa resursi, por ke nia lando restez bela por ni ed anke por nia yuni, por ke li juez oli e vivez bone. Ni ne volunte permisas ke irga kompanio o korporaciono destruktez la resursi qui donas a ni vivo, nur por personala profito. Do ni luktas kontre miopa homi qui volas venenagar la aero quan ni respiras, la aquo quan ni drinkas. Ni luktas kontre ti qui volas exkavar e pavigar la farm-agri en qui nia nutrivaro kultivesas. Ni luktas kontre ti qui sensucie e senpenseme segas l’arbori qui donas aero, ombro, e ligno. Ni luktas kontre ti qui fakte volas ocidar ni omna por profitar. To esas advere konservema, ka ne?

‘Pro ke ni amas nia lando, ni volas direktar aferi responsive, saje. Do ni postulas racionala budjeto, postulas ke necesa spensi esez traktita egale. Ma ni anke postulas provizar le olda, le febla, ta homi qui havas desfortuno, ta pueri orfana, la vidvini qui havas debegaji, ti qui ne povas entratenar su en maniero apta por civitani di nia bona lando, ube la shamo di unu shamigas ni omna. Anke, kontenta homi esas tranquila homi, do nia lando takaze restus pacoza. Per racionala budjeto, ni fiereskos pri nia naciono, nia viv-normo, e suportos la kusto di nia responsi sen opresar irgu. To esas advere konservema, ka ne?

‘Ni protektas nia yuri anciena, por ke omna homi juez la libereso per qua on sucesas o falias

segun sua propra kapableso, sekura ke nula kompanio o korporaciono, nula politikisto o richo, nula policisto o militisto, per richeso, senskrupuleso, avareso, o povo di armi, povas raptar nia libereso, saneso, e kapablesi por sua profito. To esas advere konservema, ka ne?'

Onesti konfuzigate regardis Galli. Lu nultempe pensabis profunde pri sua konservemeso. Ol esis sempre nur parto di lu, tam naturala e neexplorita kam ped-unglo o, plu bone, kam lua grosa pancho, olqua anke nekoncie kreskabis yarope. Fakte, lu nultempe explorabis sua opinioni e prejudiki. La posibleso, ke lu erorabus pro prekoncepti, nultempe enirabis lua mento.

Sro Galli duris parolar. 'Qua esas la advera konservemo, sro Onesti? Ka ta qua febligas nia konstituco, o ta qua shirmas e protektas ol? Ka ta qua tenas su super la legi, o ta qua obedias la legi ed expektas ke omnu obediez? Ka ta qua uzas la richeso di nia naciono kom sua personala banko-konto, o ta qua honoras e respektas ta richeso, qua komprenas, ke ta richeso existas por l'avantajo di omna civitani? Ka ta qua destruktas nia legi, nia historio, nia futuro, o ta qua protektas nia legi, nia historio, nia futuro? Qua esas la advera konservemo? Dicez, sro Onesti: Kad vu esas advere konservema ... od nur Konservemo?'

Onesti sidis taceme dum longa tempo. Galli vartis paciente.

Fine Onesti parolis. 'Ma ... pro quo me?'

Galli ne revelis sua triumfo. ‘Pro quo? Pro quo ne, sro Onesti? Vu esas ordinara homo, ordinara, inteligenta, ed honorinda homo. Pro quo ni ne serchez ordinara, inteligenta, ed honorinda homi? Ka ne esas tala ordinara homi quin nia lando nun bezonas dum ca perturbanta tempi? Vu, sro Onesti, vu povas kontributar. Honoro. Komuna raciono. Equilibro etikal. Praktikaleso.’

Onesti staceskis. ‘Ma esas ridinda! Me, Onesti, prizentar me kom kandidato! E kom Verdo! Omnu ridus! Yes, me konfesas, me flatesas, pro ke vu serchis me. Ma advere … no, advere, esas ridinda. Tote ridindega! Neposibla. No.’

Galli sospiris. ‘Komprenende, vu konocas vu maxim bone. Se vu ne povas suportar la tasko … ’

Onesti palpebragis. ‘Ho, me ne dicas, ke me ne povas suportar … ma me jame pensis … ’

‘No, vu esas justa. La vivo publika esas granda kargajo. Ol demandas omno, omno quan on povas ofrar, e pos ke on donas omno posibla, ol demandas mem pluso. Ol esas sakrifiko quan on facas a sua naciono.’

‘Sakrifiko. Yes, e me … ’

‘Me komprenas, sro Onesti. Esas aferi quin vu mustas atencar. Familio quan vu mustas entratenar. Ofico quan vu mustas exekutar.’

‘Yes, me … yes, la chefo ofras mea olima ofico … ’

‘Ha, olima ofico. Ofico komfortoza, bone konocata. Ofico quan vu savas tante bone, ke ol

esas preske automata. Ofico quan vu povas exekutar dormante. Ofico qua demandas nula pensado. Ofico facila e sendolora en qua vu restos agreable til ke vu evos sate por retretar kun honori e pensiono, e pose vivos obliviata.'

Onesti regardis lu senespere.

Galli staceskis. 'Sro Onesti, se vu decidus ne prizentar vu kom kandidato, me respektus ta decido. Nulu savas plu bone kam me to quon me demandas. Ma me esperas, ke vu adminime konsiderez la posibleso. Nia lando bezonas homi quale vu, sro Onesti. Me ne mentiez. Kande me venis adhike, me pensis trovor simpla homo per qua me povas humiligar la Konservemi. Ma vice, me trovis viro honoroza. E me lore pensis, forsan, forsan la Verda Partiso fine trovas ta viro qua chanjos nia nacionala politiko. Se ni havus homi quale vu ... ma me ne presez. No. Me nur pregas, ke vu konsiderez. Konsiderez la posibleso. Sro Onesti, ka me povas postular via juro, ke vu honeste konsideros la posibleso?'

La boko di Onesti beis.

Galli ridetis preske nevideble. 'Me dankas vu, sro Onesti. Danko.'

Galli marchis ek la chambro. Onesti staceskis e sequis. Galli haltis avan la pordo e vartis. Onesti anke vartis, subite saltis por apertar la pordo.

Galli dicis, 'Vu havas mea telefon-numero.'

'Yes.'

'Me fidas a vua justa decido. Sro Onesti, danko por vua valoroza tempo. Bona jorno.'

Il lente decensis la eskalero, dorso tam rekta kam tampo-stango.

Onesti regardegis. Pos ke il ne plus vidis Galli, il ankore regardegis la eskalero.

Manuo frapetis lua shultro, 'He!'.

Onesti tresayis.

'Kalmigez vu, Pa. Quon l'oldulo dicis?'

Onesti regardis Vito per mieno tante sen kompreno, ke Vito regretis lua joketo.

Pietro adiris. 'Papa, quo es?'

Giuliana e sro Sette aparis babilante sur la eskalero, ma eli vidis Onesti e quik taceskis.

Giuliana questionis, 'Ugo?'

Onesti klozis sua boko e retroiris aden la apartamento. Il sideskis ed imperis, 'Giuliana, brandio.'

Giuliana regardetis sua matro, sua filii, iris aden la koqueyo, e retrovenis portante glaso de brandio.

Il kap-sukusis. 'La botelo.'

'Ugo! Qua esis ta homo? Quon il dicis? Ugo!'

Onesti glutis la brandio e retrodonis ad el la vakua glaso. 'Adportez la botelo. Me ebrieskos.'

'Ugo! Ni ne ja mem manjis dineo! Pro quo?'

Il sukusis la glaso. 'Pro ke evidente la mondo balde finos.'

9

Pos la kurta deklarajo di Zanni, la guvernerio Roijnana paleskis e budis e pipiis. Quale traktar ta diskurso konfuziganta ma certe minacanta? La chef-ministro, lordo Rudolf Kecal, kunvokis la ministraro.

Stat-Ministro Rodet quik postulis invadar Serenno, kaptar Zanni, ed anexar la provinci estala.

Generalo Zaglič konsilis diskreteso, pro ke la armeo ne havis sata kapitalo por sucesar. ‘Se ta Mitek ganabus ta armiferio, e se ni havabus un o du yari por preparar, posible yes. Ma ni sufras spensado-halto.’

‘Quo?’ klamis Rodet. ‘Nekredeble! Pro quo?’

‘Ni anke ne pagis la soldati dum un yaro.’

‘Nekredeble!’

‘Vu ipsa votis por ta halto.’

‘Do,’ quik dicis Rodet, ‘Roijna sidas neprotektata.’

‘Ni povas defensar ni, adminime kurtatempe. Ma atakar … no, no, tote nefacebla.’

‘Nekredeble!’

Sandor Garnik, sekureso-ministro, dicis, ‘Ni afrontez fakti: Zanni ignoras omna protokolo internaciona. Tre nepolite. Il spektas tro multa Amerikana televizion-spektakli.’

Kecal turnis su a Jak Vlaamstad, ambasadisto a Serenno. ‘Velumstid,’ il dicis (quankam le Vlaamstad habitabis Roijna dum tri generacioni, la lango Roijnana ne kapablas pronuncar senerore ta nomo qua havis sua origino en Nederlando), ‘vu savas ta dementa Serennani. Quon li facos? Kad ni invadez? O kad ni nur reprochez per la kustumala moyeni?’

Vlaamstad sidis kalme. e dicis lakonike, ‘Siniori, la sola bona voyo esas: facez nulo.’

Ta dicajo levigis la brovi dil altri.

‘Nulo!’ klamis Rodet.

Garnik bufis sua vangi. ‘Nulo! Il dicas, “Facez nulo”!’

Vlaamstad krucumis sua brakii. ‘Nulo.’

Generalo Zaglič kom militisto komprenis la prudenteso di facar nulo. Il levis sua manui e kalmigis la ministri. ‘Siniori, me pregas, permisez lu explikar.’

Vlaamstad vartis paciente til ke li taceskis. ‘Esas tri motivi facar nulo. Unesme, Prezidanto Zanni posturas nur por sua propra populo. Il deziras pacigar la homi, distraktar li, montrar su kom robusta viro. Pro quo nula raportisti internaciona asistis la deklarajo? Nur nacionala raportisti asistis. Lu ne sucias ta Mitek. Lu

sucias nur la Stanko-proceso e la specal elekto, qui povas destruktar la Konservema majoritato en lia parlamento. Lu ne intencas irgamaniere agar kontre Roijna.’

‘Ho!’ bramis Rodet.

‘Duesme, me savas ke l’armeo Serenna anke mankas armi e kapitalo. Ta armiferio ne satisfacis komendo dum plu kam yaro. Ne esas altra armiferii en Serenno, e li cesis komprar armi exterlanda du yari ante nun.’

‘Ka vu esas certa?’ questionis Zaglič.

‘Absolute certa. Mem Usa ne vendas a li.’

Zaglič nekredante dicis, ‘Ne mem Usa?’

‘E triesme, ta Mitek esas certe, sendubite, nekontesteble kulpoza pri omna akuzaji.’

La ministri regardis l’una l’altra.

‘Kulpoza, me dicas, e me repetas, kulpoza. Explori trovis multa nekonsequi en la rakonti di ta fripono. Sendubite lu manipulis klienti di la fabrikerio, subornis funcioneri, e ni ja savas, ke lu atakis ta impost-oficisto. Do se ni protestus la deklarajo quan Zanni jetis hiere, lu demandus publik explorado. Ni ne aspektus bone, partikulare pro ke vu, Chef-Ministro Kecal, anuncis ke Mitek esas inocenta e forpozis l’omna akuzaji. Esis necesa ke vu dicez lo, komprenende, ni ne povas permisar ke stranjeri imperez ni.’

La altri afirmis per kap-signi.

‘Do me dicas, facez nulo.’

Voto eventis, la decido esis: facez nulo. Rodet deklamachis, Garnik quik obliviis la diskuto, la mento di la generalo alejesis, e Jak Vlaamstad

retroiris al ambasadeyo en Fricchi.

Tamen.

La famoza Roijnana autoro Sholz, dufoye neganinto dil Nobel-premio por literaturo, vidis la deklarajo di Prezidanto Zanni che-televizione, e sua stuntita fiereso nacional esis pikita. Il forpozis sua vodko e blasfemis. ‘Ta aroganta bastardo, quale lu darfas minacar ni?’ Il sidis despitante dum ka la televizion-novaji duris pri sedicii en Krimea e nova epidemio en Madagaskar. Il amuzis su per dupliki espritoza e vundinta, probis lia beleso, chanjis plura vorti. Il ridis, ‘Ha ha!’ ed iris a sua skribmashino.

Il ankore uzis skribmashino. Il ne fidis a komputori: il unfoye lektabis pri autoro qua perdis tota manuskripto pro sistemo-falio. Anke, uzar skribmashino separis il de la yuna generaciono di autori, quin il nomis ociera skribacheri, neprofunda diletanti, senvaloroza veziketi sur la grand arboro di literaturo qua olime fruktifis la maestro-verki di Tolstoi, Dostoyevski, Potocki, Mann, e di su ipsa, Sholz. Ilua skribmashino esis antiqua Erika fabrikita en Germania, e pos multa yari ol ulmaniere perdabis la litero C. Min obstinema autoro komprabus nova skribmashino, o mem komputoro; ma ne la grandega Sholz. Ilua romani nun vivis sen irga vorto qua kontenis la litero C. Nula karaktero en ta romani ultempe dicis od esforcis, portis chapelo o manjis cerizo, esis ecelanta o mortis pro kancero o voyajis ad Chinia od experiencis paco. Tre moderna. Preske Oulipatra.

Il rulis nova blanka pagino aden la mashino, stekis fingro aden orelo e gratis, vishis ol sub la sidilo, e komencis mashinskribar.

Hodie per televizion-brodkasto pleis nova burleskajo, ma burleskajo bitra ed obskura, sorto di senhumura bufonajo nesondeble populara en nia tempo di shaminda malgusto, tempo qua evaluas la homaro ne plu alte kam amebi en sordid aquo. Dum l'unesma akto, Bobo Zanni, timenda prezidanto di nia old amiki westal, Serenno, jokis supozite esprite, pri un de nia homi, anekdoto sen un vera vorto, sen mem febla simileso ad realeso; ma anekdoto ja tro ofte repetita e publikigita en kompatinda Serenno. Evidente se on parolas mem la maxim extrema mentio en ta lando, ed repetas ol du- o trifoye, ta homi simpla, mol-kordia e mol-kapa kredas ol kom evangeliala vereso. Hitler justifikata! Fino di l'unesma akto.

Duesma akto. Sinioro Zanni deklaras tre klare, per la solena aplombo di mal aktoro, ke sua lando ne submisos su a la tale nomita insulto quon ni ofris. Tale lu deskriptas la verdikto di nia yuristi qui liberigis homo senkulpa. Zanni ofris nula sugesto pri nelegaleso, nul indiko pri neyusta emo; lu nur repetas fals akuzaji. Fino dil duesma akto.

Dum la triesma akto, sinioro Zanni (yes, la dramato esas monologo) abandonis su a grand e grosiera klishuri qui generale signifikas, ke Serenno kurajoze refuzos la verdikto di nia yusteso-sistemo, konfesos nul erori en la akuzaji, e noble ignoros realeso. L'imajo quik movas al

fluktuanta verd-orea standardo; la himno di la lando sonas triumfale. Fino.

Nun, singla spektanto devas konfesar la tedeso di tala humuro. Bufono amuzas dum kelka minuti, ma eventuale lua babilado shamigos. Teatrajo mustas engajar la mento, ma ta drame pathé tique di Zanni preteriras la limiti di bongusto e repulsas pensado. Fakte, se la Serennani talmaniere kondutos su dum lia Festivalo dil Arti (lia unesma festivalo interlandala), l'autoro desesperas pri olua triumfo.

Ante ke il kompozis la konkluzanta paragrafo, Sholz konsideris la salario quan il perdos de la Festivalo Internaciona en Fricchi. Ma esis mikra salario, ed il aceptis la perdo per audacoza movo di sua blanka hararo.

La autoro esis invitita a ta Festivalo dil Arti (il juas poka estimo pro sua verki), ma nun, pos ta exemplo di eroroza patriotismo, lu regretas, ke lu ne povas exekutar ta devo. Plu bone lu restos heme, ube adminime lu povos ignorar tala spektakli qui ofensas sua tenera inteligenteso. Lu esperas, ke la altra Roijnani invitita a Serenno--exemple, famoza artisti, la piktisto Sendik Bikmon, l'aktori Vind Kirill e Bonham Panik, e la kantisto Ma Bang --lu esperas, ke li rikonsiderez, restez hike, e ne disipez lia talenti avan ti qui (quankam li urjante bezonas expozo a bona arto por forpozar la bitra gusto dil povra dramati quin li nun sufras) ne ja

`povas estimar o mem komprenar reala arto, mem se ol frapus li sur la kapo.`

Kande ca artiklo aparis en *Roijnana Revuo*, la reakto kreskeskis lente ma persistante. Sholz, obliviata depos sua lasta romano, esis nun priparolata omnube. Unesme, Vind Kirill, famoza aktoro, kurajoze abrogis sua aparo che la festivalo, quankam il tale perdis gratuita transportado e lojeyo dum kin nokti en la kustoza Hotelo Giorgio. Kirill refuzis asistor, do Panik anke abrogis sua aparo: li intencabis kune plear la famoza Roijnana teatrajo avanguarda *La Blind Antikristo*, dialogo duranta quar hori sen intervalo. (Multa homi alejesis da ta anuncajo.) Dred Vargl, famoza skultisto, anke abrogis sua expozo che la festivalo. Plu tarde anke la dansistino Marija Zalewska e sua trupo Promêtheus Deskatenizita abrogis sua expozo.

Artisti en altra landi protesteskis. La Sueda autoro Johana Karlensdattir deklaris, ke el ne transiros la limiti di Serenno til ke Serenno formale exkuzabos su. El nultempe vizitabis Serenno, ne expektis vizitor, ma sua deklarajo sonis kom klariono por altri, e la populo fine remarkis.

Nur la populara kantisto Ma Bang refuzis partoprenar la boikoto. Per interviuvi el dicadis, suflante sigaret-fumo, 'No, certe me adiros Fricchi, pro quo ne, per feko? Me havas mult amiki ibe, evidente. Ne omna Serennani es fekoza stultuli quale ta anuso Zanni.'

Omnadie jurnali imprimis novaji pri la

boikoto di artisti. Omnadie interviuvi ed artikli pri la fiasko kultural esis dissemita.

'"Fiasko"!' kriis Zanni a Pucci per telefono. 'Ta vorto, hike, sur l'unesma pagino. Ed esas tua kulpo, Pucci, tu idioto! Ta damnita diskurso quan tu skribachis ruinis omno. Me dicis, ke ol semblis minacanta. Kad me ne dicis, ke ol semblis minacanta? Me dicis lo! Ma no, no, tu savas plu bone kam me, kompatinda me e mea vakua kapo, ho, yes! Mem mea spozino iracas.'

La voco di Pucci dicis, 'Quale standas siorino Zanni?'

'Quale el standas? Quale tu pensas? El furias, tale el standas!'

'Me ne furias,' grondis siorino Zanni.

'Ta festivalo es lua projeto favorita, l'unesma festivalo internaciona en Serenno. El deziris, ke per ol ni ganez importo kultural. Ma nun la duimo del artisti abrogas su.'

'Plu kam duimo,' interpozis siorino Zanni.

''Plu kam duimo. El nun mustas serchar remplasanti. Ka tu komprenas, Pucci?'

'Tenoro de Kanada,' dicis siorino Zanni.

'El mustas aceptar tenoro de Kanada.'

'Koro Bulgariana.'

'Koro Bulgariana!'

Siorino Zanni tremis. 'Marionetisto de Usa.'

'Fakte,' aboyis Zanni, 'on ne povas pensar pri ta fiasko. Ed ol es tote tua kulpo, Pucci, ne la mea, ho no, me ne blamesos. Ni facez ulo!'

'Ni ne povas exkuzar ni,' dicis la voco di Pucci. 'On regardus ni kom febli. Ni ne cedez ni.'

‘Ho no, certe no, ni ne cedez ni,’ Zanni afirmis.

La prezidanto e sua spozo veturiris en limuzino survoye al opero-teatro. En la avana sideyo apud la motoristo sidis la nova korpogardisto dil prezidanto, enorma viro havanta manui granda ed haroza, kolo plu larja kam lua fronto, e komfortiganta konvexiguro en lua pektor-posho. Lu nomesis Italo Grop, ma la prezidanto ne ja enmemorigis ta nomo. Il nomis lu ‘tu.’ ‘Tu, sideskez ibe,’ od ‘Ne marchez tante apude, tu.’ La prezidanto juis, ke tante granda homo stacez dop il che jurnalar-konferi, che kunveni politikal, o maxim bone, marchante alonge la strado. Ol facis granda efekto. Il aspektis quale reala prezidanto di lando.

Zanni regardis la *Posto* en sua manuo. Sur la quaresma pagino esis du letri al editero: l’una postulis, ke Roijna komencez nova exploro en la Mitek-afero; l’altra postulis, ke Zanni exkuzez su a Mitek e Roijna, finigez la stulta konfronto, ed riatencez aferi guvernerial.

‘Pucci, ka tu lektis ica du letri en la *Posto*? Li darfas nomar to “yusta ed equitatoza”!’ Il foliumis a la sisesma e sepesma pagini. Artiklotitulo kaptis la okuli.

Onesti prizentas su kom kandidato sub Verda standardo.

‘Per inferno!’

Siorino Zanni nelaute sisis. El ja lektabis la sisesma pagino.

‘Pucci!’

En la avana benko Grop turnis su senkurioze

por saveskar, ka la prezidanto asasinesas.

‘Pucci, tu idioto! Ka tu lektis? Ta asno en Borgo, ta … Onesti … il prizentas su kom kandidato por la plaso di Stanko!’

‘Ho?’ Pucci anke ja lektabis la *Posto*.

‘Kontre Canale! E kom damninda Verdulo! Tu dicis komence, Pucci, ke ta filio di hundo esas bona Konservemo, perfekta folo ek qua facar heroo, ke il facos to quon ni volos.’

‘Bobo, kalmigez tu,’ dicis siorino Zanni.

‘Es malega. Ta folo nun havas nomo, reputo, e *ni* donos oli ad il! Askoltez! Il dicas, “La koruptadon di la Konservema Partiso mustas ektiresar aden sunlumo ed forjetesar adsur sterk-amaso. Tale ni fertiligez nova ordino mondala”!’

‘Espritoza frazo,’ murmuris Pucci.

‘Quo? Quon tu dicis?’

‘Sonas quale Galli.’

‘Damnez omno! Deo damnez omno! Pucci, ol ne sonas espritoz a me. Sonas danjeroza, tre danjeroza. Se ta bastardo—’

‘Ne perturbeskez vu, Sinioro Prezidanto. Ta folo prizentas su kom Verdo-kandidato. Il ne ganos mem dek voti en ta provinco.’

‘Ka tu audas?’ Zanni questionis sua spozino. Ad Pucci: ‘E kad se il ya ganus dek? Plu kam dek? Se il ganus la plaso? Tu ne esis justa pri ta deklarajo, pro quo tu esos justa pri l’elekto? Se il ganus, nia majoritato esus finita. E se la Verdi federus su kun la Progresemi … ’

‘Ne perturbeskez vu.’

‘Me lektas, ke lu ja havas popular aklamo.

Askoltez! “La publiko repugnita pro skandali aplaudas politikal exterulo havanta reputo sen makuli.” La *Posto* ton dicas.’

‘Esas nur la *Posto*.’

‘*Nur* la *Posto*! Nia propra jurnalo! Li ne devas imprimar tal artikli! Se tu eroras, Pucci …’

‘Me ne eroras. Lu es nun Verdulo.’

Zanni regardegis la ofensanta artiklo e dicis triste, ‘Omno quon ni tushas divenas fango.’

‘Esas ruzo di Galli,’ Pucci dicis. ‘Ma pro quo? Quon il deziras? Il certe savas, ke la Verdi ne ganos la plaso. Ta provinco nultempe elektos Verdo. Do, pro quo? Se me esus enemiko di Konservemi, quon me expektus ganar per tal elekto?’ Il pensis. ‘Ha.’

‘Ha?’ aboyis Zanni. ‘Quo ha?’

‘Me komprenas. Por humiligar ni. Se granda procento de ti qui kustumale votas Konserveme movus al Verdulo … ’

‘Ho Deo. Nulu ganus klara majoritato, la plaso restus vakua … ’

‘Il esperas negor la rezulti dil elekto.’

‘Li asignus ulu, e per popular opiniono decidus … ’

‘Komprenende. Do, mem perdante, li ganas. Tre humuroza.’

‘Ka tu audis, Lauretta? “Humuroza,” il dicas!’

Siorino Zanni turnis su al fenestro e regardis la nedementa homi extere marchanta.

‘Pucci, me ne komprenas tu. Ka tu advere trovas to humuroza? Nia partiso atakesas omnaflanke, ni konfrontas senprecedenta krizo, e tu dicas “humuroza”! Pucci, me timas pri tu.’

La limuzino haltis avan la Opero-teatro Statala, impozanta edifico ek granito, qua kontenas tri etaji ed esas ornamentizita per granda statui di Gounod, Bellini, Meyerbeer, e la indijena kompozisto Lodovico Baldini (1843 – 1908). La severa fasado sempre trepidigis la prezidanto. Il odiis opero.

'Ni arivas,' dicis Zanni, e klozis la telefono. La motoristo apertis la pordo e siorino Zanni ekpasis. Sur balkonio super la perono dil Opero-teatro tri trumpetisti facis fanfari, poke desakorde, ma Zanni ne sentis to. Il ekpasis, manui levita. La dek-e-quar homi qui stacis sur la perono aplaudis jentile. Grop shovis su ek la limuzino.

'Tu, venez,' imperis Zanni.

La pastatra vizajo di Grop montris nula emoco. Il marchis dop la prezidanto e la spozino prezidantal. La paradeto iris a la perono. Zanni salutis la turbeto, presis manui. Il susuris a Lauretta, 'Quon ni audas canokte?'

El respondis susurante, '*La Masonisto de Persia.*' La nura opero da Baldini ankore pleata.

Zanni sospiris. 'Bonege. Ne tro lauta, me povos dormar.'

Siorino Zanni prizis opero ne plu multe kam sua spozo, ma el esis decidanto pri kulturo en ta anguleto di Europa. Pluse, el advere admiris la soprano Lucinda Pacetti; el ofte konskriptis lu por eventi filantropal, bonega homino havanta voco di anjelo e formo di bovulo. Siorino Zanni ja dormetabis posdimeze por ke el vigilez dum la vespero.

Interne li acensis la granda eskalero al partero ed eniris la lojio rejala. Grop restis en la koridoro por gardar la lojio-pordo. La lumi diminuteskis, la prezidanto e sua spozino sideskis. La direktisto aparis avan la orkestro e klimis al estradeto. La audantaro aplaudis.

Siorino Pacetti eniris la ceneyo tra la kurteni en kostumo di Persiana odalisko: terorinda vidajo por irga homo normal. El pazegis al centro dil ceneyo e posturis. Spektanti itere aplaudis. Siorino Pacetti reverencis e gestis por silenco. La direktisto levis sua batono, e la orkestro komencis plear la himno nacional. La audantaro nevolunte staceskis. Siorino Pacetti kantis.

Saluto, saluto, belega Serenno!
Fiere ni kantas vua glorio!
Ni laudas vua senlimita tereno
E vua sangoza historio!

Lampo acendesis, olua lumo ocilis cirkum la audeyo, trovis e lumizis la lojio rejala. La prezidanto palpebragis e regardis konfuze sua spozo. El kud-pulsis il. Il staceskis. La spektanti regardetis kurioze.

En la partero, homino portanta multa juveli aplaudeskis. Altru anke aplaudis. Pose altru, ed altri. Zanni esforcis aspektar prezidantale. Lauretta staceskis e prenis lua brakio.

Serenno, la omna bon vertuin vu donas
Ad omna libera filio!

Per espado e sabro ni omna unionas
Por shirmar la landal familio!

Aplaudo kreskis til ke on apene povis audar la kantistino. Zanni susuris a Lauretta, 'Per Deo, quo eventas?'

Levez, levez la standardo!
Levez ol audacoze!
Respondez, respondez a la voko,
Respondez kurajoze!
Feroce ni luktos,
Audace destruktos
Odio, rankoro, ed iraco!
Pos morto e teroro,
Pos peno ed hororo,
Ni restos por sempre en paco!

Krii levesis, 'Vivez Zanni! Vivez! Hura!'

Lauretta dicis a Zanni, tam laute posible pro la bruiso, 'Li aklamas tu.'

'Quo? Pro quo?'

'Ho, Bobo,' el sospiris.

Il trepidis koram la bruiso. Spektanti komencis aplaudar ritmoze, e la krii venis, 'Zan-*ni!* Zan-*ni!* Zan-*ni!*'

Per cielo! pensis la prezidanto. Spontana demonstro! Il reverencis. Li amas me, il pensis surprizite. Regardez, vi Verduli! Vi nultempe havus tal ovaciono!

Siorino Zanni ridetis a sro Pacetti, qua informabis el pri aplaudistari. La kantistino levis sua bovatra brakii ed aceptis parto del

aplaudo.

Grop sole stacis en la vakua koridoro, gambii larje extensita, manui kalme krucumita an sua tayo. Lu audis la himno nacional e la kreskanta aklamo. Lu audis la ovaciono tranquileskar. Fine la orkestro komencis plear la uverturo di *La Masonisto de Persia*. Lu klozis sua okuli, e pura extazo transiris sua tuberoza vizajo: lu amis muziko, lu amis opero, ed precipue lu amis Baldini. Ha, nun la famoza polonezo ...

10

Vito trakuris la audeyo en la Arsenal-halo portante amaso de afishi en sua manui. Il atingis la ekireyo ed ulu vokis, 'Vit'! Irez al biblioteko, esas sempre liberali ibe.'

'Oke!' Il kuris aden la strado.

Quik pos ke sua patro desengajesis, Vito politikeskis. Il spektis novaji-brodkasti che-televizione, ma anke nun askoltis brodkasti per radiofono. Il lektis libri, pamfleti, broshuri, jurnali. Il ne tro prizis la *Posto* o *Mondo-Globo*; il preferis la *Observanto Serenna* e *La Voco di Populo*. E depos la anunco dil kandidateso di Onesti, Vito fervore laboris por la Verda Partiso. Nun il dissemis afishi pri debato canokte inter Dario Canale, Yolanda Nova, e la Verda kandidato, sua propra patro, Ugo Onesti.

Vito pozis duadek afishi en Kafeerio Madrid, duadek ye kiosko, ed hastis al biblioteko. Il kuris intencoze e kun granda joyo, joyo il ne

antee konocabis, pro ke il fine havis skopo. Unesmafoye en lua yuna vivo, ulo konfidesis ad il. Lua patro luktas korupto ed Vito helpas per sua propra talenti.

En la biblioteko, Vito iris al kontoro e questionis anhelante, 'Pardonez! Me havas afishi. Ube me povas pozar oli?'

La bibliotekisto regardetis Vito desupre sua orel-binoklo. 'Afishi.'

'Pri la grand debato canokte.'

'Politiko. An la fenestro. Ibe ni pozas tala sensencaji.'

Vito iris al indikata fenestro. Sur larja solio jacis amasi de afishi, pamfleti, e broshuri, polvizita, kunjuntita l'una a l'altra per araneo-teli. Ico anuncis poezio-diskurso sis monati ante nun. Ito pregis ke on skribez letri al parlamento por ke la biblioteko-budjeto ne diminutesez. Altro titulizesis, *La Sola Principo es la Vivo-Forco.* Vito lektis kelka linei: 'HistorialISMO, AnarkiISMO, MaterialISMO, NegivISMO, PozitivISMO, KomunISMO, RepublikISMO, StoikISMO, ed omn altra ISMI en la Mondo: nur rustizita Ludili, Forjetaji qui ne valoras Nia Atenco. La Sola e Vera Duktanta Principo es la Vivo-Forco, Omn Altri esas Morto. Ni Vivez nia Vivi Intense ed embracez Nia Morti tragediale. Ni demandez Omno … ' La pagini esis flava e makulizita da musho-exkremento.

Vito sniflis. Nu, evidente ne bona loko por la kar afishi, nulu trovos oli ibe.

Vito cirkumregardis, ridetachis, ed eniris la librari-rangi. Sur singla tabulo il pozis afisho

ube on neeviteble trovos ol. Il esis pozonta la lasta afisho kande voco tresayigis il.

'He, tu, puer'. Qual feko es to?'

Vito quik turnis su.

Yunulo sidis ye l'extremajo dil pasvoyeto, yunulo havanta longa hararo, tri-dia barbo, e la maxim granda manui quin Vito vidabis. Bona vizajo, mem bela, ma sordida. Intencale sordida. Rezolveme sordida. Lu portis nigra jerzeo lacerita, armeo-pantalono qua pendis de la hanchi, armeo-jileto, e lu odoris rance. Semblis ke il penis aspektar danjeroza.

Lu tenis un de la afishi. 'Debato, hm? Qua partison tu reklamas, he? Ka tu es bona Konservemeto?'

Vito respondis iracoze, 'No! Me es Verdo.'

La yunulo afektacante ridetachis. 'Ho, Verdo! Admirinda! Ha! Nu, adminime tu havas idei politikal. Stupid idei, ma plu bona kam nulo.'

'Quo es mala pri Verdi?'

'Quo es bona? Yen la reala questiono.' La yunulo extensis su ed ocitis. 'Omna partiso esas semo di neyusteso aquizita per la sango di kredanti.'

Vito grimasis. 'Quon lo signifikas? Sonas quaze ol venas ek libro.'

La yunulo levis un brovo. 'Yes. Ek libro. Oke, me tradukos aden mea propra vorti, ma ne anticipez poezio. Partisi esas aranjita nur por augmentar la povo di sua membri kontre ti qui es exter la partiso e la generala publiko. Olti es logikal surkreskaji di la falianta sistemo patriarkal-materialista. Komprenas? Se l'arboro

putras, la frukto anke putras. Yen logiko.’

Vito facis nejentila sono. ‘Lo ne es logiko, ma metaforo. Metaforo ne es argumento logikal. Omnakaze, tua analogio es falsa, pro ke frukto segun defino ne povas putrar til pos ke ol maturesas, ergo putrant arboro ne povas fruktifar *putranta* frukto.’

La yunulo levis amba brovi.

‘Qua partiso *tu* membresas?’ Vito postulis.

‘Kad me ne dicis, ke omna partisi putras? Me ne membresas irga damnita partiso. Me es individuo, me konstitucas mea propra partiso. La homala partiso, to es me.’ Il jetis la afisho vers Vito. Ol flotis al pavimento quale mortanta papiliono. ‘Kande *tu* matureskabos, ni parolos itere.’

Vito redeskis. ‘Se tu ne toleras refuti, no, ni ne parolos itere. E se tu es exemplo di matureso, me ne hastos adjuntar me a ta distingita kompanio!’

La yunulo ridegis. ‘Oke, oke. Me es teorial asno, e tu men povas citar. Quale tu nomesas, puer’?’

‘Ne nomez me puer’, asno!’

La yunulo ridetis danjeroze. ‘Dicez lo itere.’

Vito esforcis ma ne sucesis celar rideto. ‘Me nomesas Vito. Vito Onesti.’

‘Onesti? Ta homo qua prizentas su por la Stanko-plaso, ka ne? Quale il nomesas? Bluto? Blago?’

‘Ugo! Ugo Onesti! Mea patro,’ Vito dicis fiere.

‘Quante trista por tu. Do partiso-membreso

es ya heredal. Vi suportas mea teorio, ke la homi simple perpetuigas la partisemo ideologial di sua genitori, sive pro genetikala pre-inklino sive pro pur ocieso. Ho, ne agitez tu,' il dicis moligante, 'me ne insultas tua patro. Me jame vidis lu. Nenecesa. Milioni exakte simila existas.'

'Tu ne savas pri feko!'

'Ho, me certe savas pri feko. Feko es mea experta savo-fako. Me prognozos. La papa evas cirkume kinadek yari. Havas tro kelka hari e tro granda ventro. Portas vestaro, mem dum libera jorni. Opinionas, ke familio importas maxime, ma disipas liber-tempo en bistri kun amiki, ube lu drinkas e diskutas grav aferi quon lu ne komprenas. Ka me es justa?'

Vito budis.

'Mm-hm. Me nur surprizesas, ke lu es Verdo. Tal idioti es kustumale Konservemi. Stranja.'

'Il esis Konservemo, tu es justa, il esis sempre Konservemo. Ma ta partiso debochesas, li omna es furtisti ed adulteranti quale ta Stanko. La chefo ipsa dil Verda Partiso konvinkis il prizentar su.'

'Interesiva. Quala kambion il facis?'

Vito frunsis la fronto. 'Tu pensas ke tu esas tante inteligenta. Qua tu es?'

'Sergio.'

'Sergio—?'

'Nur Sergio. Me ne bezonas familio-nomo. La mondo esas mea familio. Omnakaze, familio-nomo es tro danjeroza.'

'Pro quo danjeroza?'

‘Tro simpla por policisti. Do, Sergio.’

Vito facis mieno grandege sensucia. ‘Ka la policisti chasas tu?’

‘Li chasis me, ed itere chasos me. Ma hodie me ocias.’ Il itere ocitis. ‘Se tu advere volas luktar bona kombato, ne disipez tua tempo per stupid afishi. Olti ne efektigas irgo. Nur agi importas.’

‘Qual agi?’

‘Probable es tro frua parolar pri tala kozi. Me ne konocas tu. Tu forsan havas cerebro dop ta beleta vizajo. Forsan. Ma me ne pozas mea vivo en la manui di puer’.’

Vito sniflis ed liveskis.

‘Se tu havas cerebro, tu volas lernar.’

Vito retroturnis su. ‘Quon lernar?’

Sergio sukusis longa hari de sua okuli granda e bruna. Il studiis la puero quale amanto studias amato por decidar to quon lu unesme tushos. ‘Komencez per Bakunin. Pose Kropotkin, e Stirner, Nieuwenhuis e Debord. No, no, li es certe ultre tua nuna intelekto. Komencez simple, o tua kapo explozos.’ Il tiris krumplita jurnalo ek dopa posho, jetis ol a Vito, qua negracioze kaptis ol. ‘Komencez per ico.”

Vito lektis la titulo. *Nigra Standardo.*

‘Pose, se tu dezirus durar nia konverso, venez a nia renkontri. Che l’ Verda Kakatuo. Ni apertos tua okuli. O se to timigas tu, retrovenez hike. Me prizas la biblioteko. Es bona loko por dormeto.’

Vito jiris sur sua pedi ed livis la biblioteko. Qual asno! il pensis. Punko! Longa hararo, ne

razas su, vesti revolucional, quale mal aktoro. Ed lu malodoras. Lu esas nur romantik afektacanto, uzas politiko vice poezio kom posturo.

Ma Vito ne forjetis la *Nigra Standardo*. Il pozis ol aden sua posho, pos faldir ol por celar la titulo.

Vito retrovenis al Arsenal-halo ube turbo de laboristi preparis la debato. Teknikisti ordinis mikrofoni e kameri. La debato dissemesos per televiziono unesmafoye en Caprio. Ilua patro aparos che-televizione. Ibe esis la patro sur la ceneyo. Ulu indutis kosmetikaji adsur lua vizajo.

Ka la patro portas kosmetikaji?

'Saluto, Vito.'

Vito vidis sro Fadena, la jurnalisto de la *Voco*.

'Saluto, siorino. Ka vu raportas la debato?'

'Certe. Ni mustas informar la publiko pri nia nova politikisto. Se ni ne ofte pozus lua nomo avan li, homi quik oblivius.'

'Homi ne es tam stupida kam vu opinionas,' dicis Vito. 'Pardonez.'

Anna ridetis. 'Bona respondo de yuna certeso. Nu, me anke fidas al populo, Vito, ma me havas poke plu multa experienco kam vu. Kredez me, esas plu bona rimemorigar li. Ofte. Quon vu facas?'

'Me pozis afishi tra l'urbo. On fakte dissemos ol per televiziono!'

'Yen kameri. Nur stacioni lokal, ma la reto nacional dissemos ol plu tarde. Esas granda novajo, ke Verdo fine avancas kontre

Konservemo.'

'Yes! Ni extirpos la korupto qua—'

'Esas nenecesa konvinkar me.' El forpozis sua shultro-sako. 'Ka vu advere pensas, ke vua patro extirpos korupto?'

'Komprenende. Pa es tre honesta, me jame eskapas lu. Lu sempre savas, kande me agas male.'

'Nu, ni certe bezonas lu en Fricchi. Ma plu grav aferi dependas de to.'

Vito afirmis per kap-signo. 'La tota bazo di nia guvernerio, yes. Ta Stanko-proceso, on nur parolas pri la amoratino. Quaze nur sexuo importas! Oportas inquestar ta publika pekunio. Ma no! Se la Konservemi restus, Zanni trompus ni omna. Me timas, ke il militeskos.'

Anna trusis sua kapo. 'Ka vu advere timas milito?'

'Ka vu ne timas? Me ne volas esar militisto!'

'Dicez, Vito, ka vu irgafoye skribas?'

'Quo?'

'Me pensas, ke vu redaktez artiklo pri vua sentimenti.'

La vizajo di Vito brilis. 'Ka me?'

'Pro quo ne? Nur simpla artiklo.'

'Ka por la *Voco*?'

'Fazi probable aprobus. Esus efikiva, montrus quale vi yuni opinionas pri ta aferi. Ol pruvus a ni oldi, ke vi omna ne disipas tempo per mala muziko e komputor-ludi. Komprenende, me ne promisas publikigo.'

'To esos bonega!' Vito dansis eciteme. 'Me, publikigita! Ma me jame skribis irgo ecepte por

la klasi. Me ne savas quale komencar.'

'Komenco esas sempre maxim desfacila. Do komencez quale vu parolis, pri Zanni e milito. La koruptado dil partiso. Kande vu havas skriburo, me lektos ol.'

'Me quik komencos!' Il kuris al ceneyo.

Anna ridetis quale se el vidis su kom yunino, fervoroza, avida, pronta por atakar la mondo, forbalayar sordideso e plubonigar omno. Nu, el ne esas ankore yunino, e pos longa laborado, la mondo ankore ne plubonigesis. Ma el ankore havis fairo en su, el ankore volis sukusar la mondo e prizentar lo vera. Ma la mondo tante multe laboris por evitar lo vera ...

Davide Delsano eniris la halo e serchis sidilo. Surprizita, el iris ad il.

'Saluto, Davide. Vu vizitas la desnobla klaso.'

'Anna! Pro quo vu—? Fola questiono. Komprenende vu asistas, Verdulo kandidatesas. Quale vu standas?'

'Kustumale. Vu aspektas tante sucesoza! Quala vestaro. Konvenar Zanni konvenas vu.'

Il grimasis. 'Me esas tro fatigita por batalio, danko.' Il faligis sua mantelo e bagajo.

'Ho. Me supozis, ke ancien amiki povus komencar nemediate la boxado afabla. Se ni ankore restas amiki.'

'Nu, me regretas. Se uli saveskus, ke me frateskas kun radikali, mea kariero falius. Ma, se ni esas diskreta ... '

Anna sospiris. 'Me odias la politiko.'

'Ha!'

'Adminime la politiko personal e karieral. Se

vu laborus por la publiko vice por vu ipsa … ’

‘Itere ta olda disputo. Vu bone savas, ke la publiko ne interesas me. Pro quo vu sucias pri me? Vu traktas amikale Gallioti e Rubini e l’altri del *Posto*, e li esas bona Konservemi.’

La voco di Anna plulauteskis. ‘Pro ke vu forsan esabus ulo plu bona, plu—’

‘Ho yes. E me forsan esabus astronauto, se altaji ne pavorigus me. Ma la Konservemi havas grand avantajo kontre vu.’

‘Quo?’

‘Li ne sucias pri to quon on kredas, kondicione ke on obedias.’

Anna ridis.

‘Irgakaze, me es tro fatigita por traktar fanatiki.’ Il extensis su; lua dorso krakis. ‘La trenvoyo adhike es tre kruda, ka ne?’

‘On adaptas. Me veturiris per automobilo cafoye.’

‘Ka vu freque venas adhike?’

‘Mm, yes, recente.’ El amikale tushis lua brakio. ‘Ka vu deziras kafeo ante la komenco? O ka vu timas videsar kun me, mem en la ruro?’

Il regardis cirkume e ridetis. ‘En Borgo, no. Me konocas nulu qua aparus hike. Kafeo esos bonega. Kad on havas kafeo en Borgo?’

‘Tre bona kafeo, direte de Turkia, tante forta ke vu ne povos dormar dum la debato. Venez.’

Li marchis alonge la pasvoyeto. Il dicis, ‘Kande komencos la cirko?’

‘Ante horo.’ El prenis ilua brakio. ‘Abasez vua kapo, me ne volas ke altri saveskez, ke me frateskas kun l’enemiko.’

Vito iris a sua patro konversanta kun Aldo Tretta. Tretta dicis, ‘Ma developado ekonomial, Ugo! Quale ni expansus per tala sistemo?’

‘Nu—’

Sro Galli sidante proxime respondis, ‘Tre simple, sro Tretta. La fabrikerii konvertesez a nov industrii. Exemple, la petrol-kompanii transformos su a rinovebla energio-sistemi, sunala, ventala, ter-termala. Olti plu profitos li mem kam petrolo. Omnakaze, li mustos agar eventuale, kande petrol-resursi diminutesos. Plu bone komencar nun.’

‘Ma la kusto!’ Tretta protestis. ‘Konvertar fabrikerii, ed automobili, e domi … ho, to postulas tote nova energio-sistemo!’

‘Se li komencabis triadek yari ante nun, kande la problemo agnoskesis … ’

‘Ma li ne komencis! La kusto—’

‘Kusto es neevitebla, sro Tretta. Li adaptez o mortez.’

‘Askoltez sro Galli, Aldo, il es tre inteligenta,’ dicis Onesti.

‘Pa,’ Vito dicis. ‘Papa.’

‘Ha, Vito!’ Onesti palpebragis. ‘Quon tu opinionas? Ka me ne aspektas quale film-aktoro?’

‘Vu aspektas stranje, Papa.’

‘Hoho!’

La kosmetikisto rede fardizis la vangi di Onesti. ‘Vu aspektas marveloze por kamero. Regardez adsupre … bone. Nun, quon facar ek ta nazo?’

Vito grunis ed foriris.

‘Lasez mea nazo,’ Onesti dicis timante. ‘Ol sempre konvenas.’

‘Ta terpomo! No, sioro. Mea reputo sufrus.’

‘Terpomo?’ Onesti regardis strabe la tale nomita saliajo.

‘Nur videz.’ La kosmetikisto indikis. ‘To. E to. E … nu, la tota kozo.’ Lu esis kalvulo portanta vitra okulo olqua regardis adsinistre, adsupre, od ulfoye retroe aden la kapo. ‘Do, ni avancez!’

Tretta sospiris. ‘Me ne toleras vidar pluso. Chao, Ugo. Ni renkontros pose. Ugo.’

‘Hm?’

Tretta sukusis sua kapo. ‘Tu komprenas, ke me ne tote konkordas tua … nova pensado. Ma me deziras a tu fortuno.’

‘Danko, Aldo. Juez la spektaklo.’

Tretta ekiris e trovis sidilo en la halo.

Onesti sidis taceme dum ke la kosmetikisto magiis. Il ne troe timis aparar per televiziono o debatar politikisti experiencoza, quankam ante nur du semani, unesmafoye diskursonte avan la publiko, il preske esvanabis. Galli kaptabis lu ante ke lu falis, susuris aden lua orelo, ‘Kredez me, la mutoni ne povas pavorigar vu,’ e pulsis lu al estradeto. Onesti regardegis la sepadek-e-du vizaji longatempe. Subite, miraklatre, lua boko apertesis, la lango movis, e la diskurso tante ofte repetita esis parolata. La vizaji destensis su. Parolante, il sentis, ke povo pokope plenigis sua anmo quale varma brandio.

Nun il ridetis. “Pro quo Canale havas tante multa kompani?’ Il gestis per la mentono vers

la Konservema kandidato qua sidis meze di sua propra kosmetikisti.

'Konservemi bezonas plu multa helpo,' Galli respondis.

Onesti ridis. 'Lu semblas nervoza. Pro quo? Lu experiencis plu multe ca agado kam me. Regardez!'

Canale eksaltis sua sidilo e kuris aden la latrino dop la ceneyo.

'Triesmafoye.' Onesti afirmis per kap-signo. 'Kompatindo.'

Galli kurioze regardis Onesti. Ta homo esis bona selekto, il pensis. Naturala politikisto del publika tipo. Neutila dop la kuliso, ube esas la vera laboro, ma utila sur la ceneyo, ube rideto plu importas kam cerebro e su-konfido plu importas kam kontenaji; sur la ceneyo, avan ta dormema mutoni qui supozas, ke li advere importas. Maxim grave, komprenende, lu esabis Konservemo. Multa Konservemi ja dicabis, ke li nun konsiderus votar por Verdo, vidinte Onesti kom exemplo.

'Ube es la Progresemo?' Onesti questionis. 'El es tarda. Kad el ne savas la komenco-tempo?'

'El venos.'

'Mea bomatro sempre parolas pri el. Nova venas de Princi, ka ne? Me nultempe vidas artikli pri el en la jurnali.'

'La Progresemi ne expektas multo.'

'Yes, Caprio sempre votas por Konservemi.'

'Sro Onesti,' la kosmetikisto plendis, 'ne parolez! Ka vu deziras, ke vua nazo aspektez

quaze ol kreskas ek vua brovo?'

'Me regretas.' Onesti palpebragis a Galli, ma Galli regardis Canale retrovenanta del latrino. Lu esis pala. Pro quo? Quo eventus se la kompatindulo kurus de la ceneyo dum la debato? Ka kompato ganos punti por lu?

'Ka tu havas tua noti?' il subite questionis.

'En mea posho. Ed hike.' Il frapetis sua kapo.

'On ulfoye oblivias, avan la kameri.'

'Forsan, forsan ne. Me nultempe aparis per televiziono. Nu, unfoye, en audantaro di ludo-spektaklo. Ha, mea familio!'

Giuliana e Pietro enirabis la halo e movis tra la turbo vers la ceneyo. Giuliana acensante la gradi dicis, 'Ugo, tu esas belega! Quale film-aktoro.'

La kosmetikisto fiereskis.

'Interesiva, he?' dicis Onesti. 'Pietro, quon tu opinionas?'

Pietro regardis hororante sua patro.

'Ma ube es matro?'

Giuliana forbrosis pudro-makulo de lua vestono. 'Extere.'

'He?'

'Siorino Nova diskursas extere pri ul grava kozo e mama askoltas. Ha, el venas.'

Sro Sette pauzis hike ed ibe por salutar amiki. Kande el atingis la ceneyo, el ridetis ad Onesti ed ignoris sro Galli. 'Do, ka tu es pronta por tua debuto?'

'Yes ya. Me timis, Matro, ke tu ne venos.'

'Nultempe, mea karo. Me tote joyas por tu.'

Galli dicis, 'Siorino Nova diskursas extere, ka

ne? El devas preparar por la debato. Ni preske komencas.'

Sro Sette sniflis. 'El forsan preferas parolar a sua populo kam suciar pri kosmetikaji.'

'Ma tu ne ofensesas, pro ke nia Onesti aspektas tante bone, ka ne?'

'Certe no, sro Galli.'

'Matro esis fidela partisano di sro Nova dum multa yari,' Onesti dicis. 'Nun el forpozas tala kredi.'

Sro Sette ne respondis.

Galli staceskis. 'Nu, me trovos mea plaso.'

Onesti tresayis. 'Ni komencas?'

'Ne esez nervoza.'

'Ho,' Onesti dicis necerte, 'me ne es nervoza.'

'Regardez rekte aden la kameri, tale tu semblos sincera.'

La kosmetikisto regardis la rezultaji. 'Ne tro mala, ne mala.'

'Lasez me vidar.' Onesti sizis la spegulo, timo ja obliviata.

Galli ridetis ed livis la ceneyo.

Giuliana dicis, 'Ube es mea Vito?'

'Hike,' Vito dicis venante ek la ombri. Il gestis a sidili ye la sinistra latero dil ceneyo. Homino e du homuli, la spozino di Canale e la spozulo e fratulo di Nova, ja sidis ibe. 'Ibe ni sideskez.'

'Kad sur la ceneyo? Ho, me devis metir plu bela robo.'

'Tu aspektas belete, Mama,' dicis Vito.

'Nu, danko, mea karulo!' Giuliana respondis, surprizite pro la komplimento.

‘Irgakaze, li ne montros ni. Venez.’

Onesti kriis, ‘Giuliana! Ka tu ne deziras a me fortuno?’

‘Ugo!’ El hastis a lu e kisis lua vango.

‘Atencez la kosmetiko!’ kriis la kosmetikisto. Lu foriris iracoze.

‘Ni esas tre fiera pro tu, karulo,’ dicis Giuliana.

‘Kurajeskez, Pa,’ Vito dicis, ‘e ne obliviez: rekte al kameri.’

‘Quale Galli. Ni anke prizentos ta puero kom kandidato uldie, ka ne, Giuliana?’

‘Cielo interdiktez lo!’

‘Il esos prezidanto. Me guidos unesme, Vit’, e tu atakos la rempari. Ni fondos dinastio!’

Le Onesti sideskis. Giuliana remarkis la *Nigra Standardo* en la posho di Vito. ‘Ho, bone, jurnalo. Me ne lektis jurnalo dum du dii, me esas tante okupata. Tante multa konferi a qui sro Galli sendas me! Me ne savas to quo eventas en la reala mondo.’ El tiris la jurnalo ek la posho di Vito.

Vito quik sizis ol. ‘Ne es jurnalo, Mama! Ol es … es pamfleto politikal quan me recevis del Konservemi.’

‘Ho, me ne deziras to! Politiko, me havas sato de politiko. Pro quo tu havas Konservema pamfleto?’

‘Por saveskar la komploti dil enemiki.’ Il shovis la *Nigra Standardo* aden ilua vestono-posho.

‘Bona ideo,’ dicis sro Sette.

‘Ma ube es nia jurnali? Me pagis la abono-

preco kelka monati ante nun.'

'Qua esas?' Pietro subite indikis homo parolanta a sua patro.

'He?' Vito regardis. 'Esas Domagio. Ka tu ne rikonocas lu? Televizion-komentisto.'

'Domagio?' dicis Giuliana. 'Il aparas plu alta che-televizione.'

'Il prezidos la debato. Tro konservema segun me, il ne agos senpartiseme.'

Pietro grimasis. 'Tu parolas quale politikisto. Ta homi esas profesional, li savas lia devi.'

Vito rulis sua okuli. 'Tu es tante naiva. Tu studias e studias, ma tu savas nulo. Me ne surprizesas, ke tua amantino gravideskis.'

Pietro frapis la shultro di Vito. Sro Sette quik intervenis. 'Pietro, cesez. Vito, lo esis tre nejentila. Exkuzez su.'

Vito dicis sensucie, 'Regretas.'

'Ho, tre totkordie. Ulfoye me ne kredas, ke vi advere esas frati. Kande ni esis yuna, mea fratino e me nultempe … '

La frati sospiris pro komenco di bone konocata historio.

Anna e Davide rieniris e trovis plasi en la unesma rango apud altra jurnalisti. Li regardis la chambro.

'Granda turbo,' Anna komentis.

'Ol ganis bona reklamo, pro la brodkasto.'

'Ne en la *Posto*.'

La bruiso en la halo duris til ke la lampi vaciletis. Omni sideskis. Meze dil ceneyo la tri kandidati stacis an pupitri. Dextre esis tablo por la prezidero. Sinistre sidis la familii dil

kandidati. Alonge la facio dil ceneyo esis dek-e-du mikrofoni, centre en la chambro pozesis la televizion-kameri, moderna Gorgoni qui povas transformar, ne karno a stono, ma gananto a perdanto, suceso a falio.

Fine teknikisto signalis, la lampi desbriligis, e sro Domagio staceskis. La spektanti aplaudis jentile.

'Do,' dicis Davide, 'komencas la spektaklo.'

Anna kud-pulsis il.

En sidilo en la triesma rango, Galli faldis sua manui e regardis sua favorato. Nu, il pensis, la komedio komencas.

Sur la ceneyo, Ugo Onesti pensis, Regardez rekte la kameri, regardez rekte la kameri …

Giuliana pregis, Mea kara Deo, ne permisez mea Ugo foligar su.

Pietro pensis, Ho, me ne deziras esar hike …

Vito spektis avide. Nun, il pensis, komencez la atako. Ruinez ta kriminanti!

Sro Domagio parolis. 'Danko, danko. Bona vespero de la Arsenal-halo en Borgo. Me esas Sigismondo Domagio, prezidero. Ica debato facas evento historial por la provinco: l'unesma politikala debato en Caprio dissemita per televiziono.'

La audantaro aplaudis.

'Nia tri kandidati esas Yolanda Nova di la Partiso Progresema; Dario Canale di la Partiso Konservema; ed Ugo Onesti, di la Partiso Verda. La debato duros un horo. Ni observos la sequanta reguli: Singla kandidato prizentos deklarajo duranta du minuti. Questioni sequos.

Ni permisez nonadek sekundi por la respondo e sisadek sekundi por la refuti de l'altra kandidati. Fine, singla kandidato prizentos deklarajo konkluzanta qua duros ne plu kam du minuti. Ta tempo-limitin ni strikte observos. Kandidati ne devas parolar rekte a l'altri. Nur me prizentos questioni.

'Nun, sen plusa parolado, ni komencez. Sro Nova, me pregas, vua deklarajo komencanta.'

Ye la sequanta matino du kap-tituli aparis en la jurnali matinal: en la *Posto Nacionala*

Triumfo por Konservemi en Borgo

En *La Voco di Populo*

Verdo-Triumfo en televizion-debato.

11

La ministri sidis an la granda tablo. E sidis. E duris sidar. Esis pos duadek-e-du kloki. Li regardegis lia imaji en la speguli pendanta en nichi inter la koloni. Eufemia Frusoni lente frapetis sua fingro-ungli sur la tablo. Umberto Fedoro ronkis jentile.

Mauro Luca fine dicis, ‘Nu, kad lu venos o ne?’

‘Se ne, me havas kelka rara vorti por lu,’ grondis Frusoni.

Vaghi ridis. ‘Ne tro rara, nam lu ne komprenos.’

‘Me havas vorti quin mem lu ne miskomprenos. Me savas plura lingui.’

La pordo apertesis e Prezidanto Zanni eniris hastoze. Dop il venis Pucci, plu lente, e pos ili trotis Angelica portanta krayono e papero-bloko. El reptis a sidilo en angulo ed esforcis esar nevidebla.

‘Siniori, bona vespero,’ dicis bruske la prezidanto. ‘Me dankas vi— Ube esas Salo?’

Umberto Fedoro vekis violentoze. ‘Pro quo vi susuras? Parolez plu laute!’

Zanni aboyis, ‘*Ube es Salo!*’

Fedoro tresayis. ‘Ne tante laute.’

‘Katastrofo frapas ni ed ube es la vice-prezidanto? Kad irgu savas?’

Pucci dicis kalme, ‘Il diskursis en Utrizia canokte, retrovenos morge matine.’

‘Ho. Nu. Ni komencez.’

Angelica skribeskis.

‘Unesme, pri ta olima Konservemo qua nun audacas kandidatesar kontre Canale.’

Luca triste murmuris, ‘Chanjar partisi … tre mala.’

‘Danjeroza! Multi aprobas, tro multa. Homi en Caprio nomas lu heroo, e to esas la kulpo di Pucci.’

Pucci retenis mieno atenceme enoyanta.

‘Ni mustas rektifikar ta eroro. Ka sugesti?’

Eufemia Frusoni dicis, ‘Vu facis to. Vu ne konsultis ni. Vu agis sen ni, e nun, kande eventi maleskas, vu postulas, ke ni salvez vu.’

La prezidanto severe regardis el. El retroe severe regardis.

Pucci rapide dicis, ‘Me konfesas mea kulpeso, quankam nulu povis previdar tante abomininda komplikuro, ke tala homo prizentus su kom kandidato, e kom Verdulo. Tamen me aceptas la blamo.’

‘Danko, Reno Pucci, por tandem konfesir. Ma ni disipas la tempo, quale sempre. Me itere

postulas, ke vi omna sustenez nia partiso ed inventez maniero por certigar, ke ca provincal idioto ne ruinez ni.’

La ministri regardis lia shui, amuzis su per krayoni, regardetis lia imaji en la speguli.

La prezidanto gronis. ‘Vi omna es senvalora! Per la diablo! Esas nepensebla ke Verdulo — Verdulo! — ganus. Ne nur Verdulo, ma, maxim male, olima Konservemo! Ni mustas haltigar lu. Pucci, ka ne esas sordidajo quon ni povas trovar? Peketon ni povas explotar?’

Pucci negis per kap-signo. ‘Nulo. Ne mem trafik-amendo. Lu es perfekte ordinara homo.’

‘Ordinara! Quala ordinara homo ne eroris dum sua tota vivo? Per Deo, kad irgu es tante obtuza? Ulo mustas existar. Nulu esas tote honesta.’

‘Ni famizis lu, Sinioro Prezidanto. Se ni nun atakas lu, ed ante l’elekto provincal … ’

‘Uzez altru, komprenende, qua ne havas evidenta liguro a ni. Quale ni facis pri Della Porte. Sendez ulu adibe por trovar irgo uzebla. Nulu remarkas raportisti, trovar sordidaji es lia mestiero. Ta homulo del *Posto* … Delsano? Lu esas helpema. Postulez, ke lu trovez ulo shamiganta pri ta damnita ex-Konservemo. Se lu trovas nulo, inventez ulo. Skandalo, Verda skandalo quan ni povas kreskigar,’ il dicis felice pro sua preska joko.

La okuli di Angelica plularjeskis, elua krayono pauzis.

‘Plusa skandalo okupos homi dum ca sencesa proceso,’ Zanni dicis. ‘Omnakaze, me expektas

rezultaji. Bone, to esis l'unesma punto. Duesma punto: la afero pri Mitek. Pucci havas informajo interesiva pri ta bastardo. Pucci.' Il sideskis.

Pucci ne staceskis. 'Konocato en Roijna informis me, ke ta Mitek ya subornis Serenna burokrato provincal, ni ne ja savas qua, ed anke preske certe subornis klienti dil armiferio. Ton ni savas. Ton la Roijnana guvernerio savas. Vlaamstad, l'ambasadisto, private konfesis to. La questiono esas, quale uzar ta informajo.'

La ministri regardetis l'una l'altra. Angelica vartis, krayono en aero.

Luca fine dicis, 'Ka ne esas plu bona ignorar ca leda afero? Lu subornis ulu, do quo? Talmaniere komerco funcionas. Ni omna lubrifikis la rot-dentari ulfoye. Inquesto esus danjeroza. Quo eventus, se ni deskovrus ke Konservemo subornesis? La populo ja oblivias ta afero.'

'Li oblivias to quon ni permisas li obliviar!' bramis la prezidanto. 'E me ne permisas ke irgu obliviez Mitek til ke ni paruzos lu. Li povos obliviar pos ta damninda elekto, ma til lore *me* decidas, ka vu ne komprenas? Rimemorez la Stanko-proceso! Se ni perdus ta plaso, la Progresemi e la Verdi formos majoritato. E se li havus majoritato, quale li traktus ni? Quon *li* inquestus?'

La ministri timis; ne pro la pikturo piktita da Zanni, ma pro la furio en lua okuli, la salivo qua spumis de lua labii.

'Nun,' dicis Zanni, 'quale uzar ta informo? Nu?'

Frusoni respondis. ‘Nu? Quon vu intencas per ta “nu”? Quon vu expektas? Ta Mitek agis poke nelegale, do, nu? La afero esas finita, Sinioro Prezidanto. Durigar ol nur facos ni ridinda.’

La okuli di Zanni streteskis. ‘Finita, he? Ma la proceso di Stanko ne esas finita. Ni ne ja certigas l’elekto provincal.’

Vaghi tushis sua mentono. ‘Kad esas reala pruvi?’

‘Certe esas pruvi! Ka vu ne askoltis Pucci? Li ipse konfesis, ke lu esas kulpoza! Del fonto!’

Pucci regardis la plafono. Ta fonto esis sekretario dil ambasadisto Vlaamstad, homino quan il kustumale subornis por novaji interesiva. Ma esas nulo prizentebla a judiciisto.

Frusoni demandis, ‘Altra landi demandos aktuala pruvi. Ka vu ya havas pruvi, Sinioro Prezidanto?’

‘Ni havas pruvi, damnez omno! Ni havas pruvi ke la Roijnani facas foli ek ni.’

‘Ante procedar, me volas vidar ta pruvi.’

‘Ne importas. Quon ni nun facos importas!’

Eufemia Frusoni murmuris, ‘Ne importas, ho, tre bone!’

‘He? Ka vu defias me?’ Zanni sisis. Lua vizajo hardeskis, lua okuli brilis per stranja lumo. Depos la demonstro en l’Opero-teatro, du plusa demonstri eventabis: la unesma dum diskurso che komerc-konfero — la tota audantaro staceskis kande il eniris e voco-salutis il; la duesma dum vizito che puereyo en Griba Provinco — la pueri prizentis naive leda plako

portanta la vorti 'Defensez nia frontieri.' Ta demonstri esis sekrete aranjita da Pucci, e kreskigis la fieracho di Zanni. Il sentis su plu forta, plu populara, plu heroatra.

'Me nur demandas—'

'Se vu defias, ekirez.'

El beis. 'Quo?'

Forsan kelke tro heroatra, pensis Pucci.

'Ekirez,' repetis la prezidanto. 'Se vu ne stacas por me, vu stacas kontre me. Me ne permisas, me ne toleras perfido.'

Pucci klozis sua okuli koram ta eko di sua retoriko.

Frusoni paleskis. 'Perfido?'

'Ka vu ekiras?'

Vaghi dicis kalmigante, 'Sinioro Prezidanto, evidente sro Frusoni ne intencis … tala parolado esas nenecesa … '

'Vu anke, Dionisios?' Zanni turnis su vers ta ministro. 'Ka vu deziras parolar? Ka me mustas trovar nova financ-ministro?'

Vaghi anke paleskis.

En la angulo, Angelica regardis per larja okuli. El nultempe vidabis la prezidanto tante iracoza. Il ofte blasfemis, barbuliis, balbutis, recente divenis plu postulanta, plu decidanta kam antee. Il decidis mem se es nulo decidar. Exemple, il imperabis, ke la palaco-guardani movez de ca pordo a ta pordo. Il imperabis, ke la netigisti vakuigez paperachuyi camaniere, ne tamaniere. Unfoye il stacabis apud la shultro di Angelica e diktis letro literope. Ma nun …

Zanni staceskis, pozis sua manui an la tablo.

‘Do, ni decidez quale uzar ta informajo. Ka vi komprenas?’

Omna ministri, mem Fedoro, afirmis per kap-signi.

‘Bone. Ni konkordas. Angelica.’

La sekretario tresayis tante multe, ke el preske lasis falar la papero-bloko. ‘Yes, Sinioro Prezidanto!’

‘Efacez ta lasta diskuto.’

‘Yes, Sinioro Prezidanto.’

‘Historio ne bezonas arkivi pri nia neofta deskonkordi.’

‘Yes, Sinioro Prezidanto.’

Zanni sideskis. ‘Nun, quale ni traktez ta nova informajo? Roijna refuzas agnoskar la akuzaji, do ni devas agar. Ni devas procesar.’

Vaghi apertis sua boko, klozis ol, itere apertis ol. ‘Pardonez me, ma Mitek es Roijnano.’

‘Ni rimemoras ta fakto, Sinioro Ministro.’

‘Me intencis dicar, ke lu ne es civitano di Serenno.’

‘Inteligenta dicajo evidenta.’

Vaghi glutis. ‘Lu es stranjero.’

‘Ka ni povas supozar, ke vu havas emo?’

Vaghi necerte gestis. ‘Nu, to signifikas, ke ni ne povas agar. Ni ne havas l’autoritato. Ni nur povus persequar civila proceso en judicieyi Roijnana. To ne efektigus … ’

‘Il es kriminanto.’

‘Forsan, forsan, ma ni ne havas l’autoritato. Ni ne povas reptar aden Roijna por sizar lu.’ Lua okuli plularjeskis pro ta neintencata sugesto.

La altri tacis timante.

'Bona punto.' Zanni dicis a Pucci, 'Quale ni povus adportar ta fripono aden Serenno?'

La ministri anhelegis.

Zanni iraceskis. 'Me ne sugestas furtar lu, idioti! Ka vi pensas, ke me sendos trupi trans la limiti por un homacho? Pucci, quale lu volunte rivenus a Serenno?'

Pucci anke sentis profunda shoko, ma sua mieno ne chanjis. 'Forsan ... esas posibla.'

'Durez.'

'Hm. Ni forsan ... invitus Mitek a kunveno.'

La vizajo di Zanni rozeeskis. 'Invitar lu. To plezas a me.'

Pucci dicis plu aplombe, 'Yes. Ma esos nenecesa procesar.'

'He?'

'Se lu nur konfesus pri la akuzaji per maniero quon ni povus uzar ... '

'Ka?'

'Nu, exemple, se lu konfesus, ke la burokrato quan il subornis ne esis Konservemo.'

Zanni ridetis. 'Bonege! Konseque ni konfuzigas la Progresemi. Ma, kad esas ya irga Progresemi en Borgo?'

Pucci dicis tre kalme, 'Esas Verdo.'

L'altri duris tacar.

Zanni saltis ek sua sidilo. 'Belega! Du fishi per un hoko! Pucci, tu es genioza!'

Pucci permisis su mikra rideto.

Vaghi dicis, 'Ma se la homo ne venas?'

Pucci levis sua shultri. 'Lu venos, se ni ofros to quon lu deziras.'

‘Quo?’

‘Exemple, l’armiferio.’

Silenco.

‘Mitek ja penis ganar ta fabrikerio, legale o nelegale, e spensis multa pekunio. Lu certe ne deziras perdar la spenso. Lu venos. Por ganar la fabrikerio, lu konfesos to quon ni deziras.’

‘Ma ni ne povas permisar la vendo,’ la prezidanto dicis. ‘La jurnali parmanjus ni.’

‘Dante preske bankrotas. Centi de laboristi desengajesos, granda impost-fonto desaparos, se la fabrikerio klozus. Mitek deziras la fabrikerio. Mitek salvos ol. Ol esas maxim grava por la populo. E por certigar omno, ni ne kompletigos la kontrato til pos l’elekto.’

La prezidanto pulsis su for la tablo. ‘Ka tu advere opinionas, ke to sucesos?’

‘Ho, yes.’

La ministri vartis.

Zanni afirmis per kap-signo. ‘Bone. Es finita. Kad on sugestas irgo plusa?’

Nulu audacis parolar.

‘Decidita. Pucci, aranjez kunveno tam balde posible. E ne obliviez Delsano. Sendez lu a Borgo. Diskrete. Irgo deskovrebla helpos ni.’ Il staceskis. ‘Kad altra aferi?’

Nulu parolis.

‘Ni komunikos kun vi pos ke ni aranjabos la Mitek-kunveno. Bona nokto.’ Il ekiris.

Angelica quik staceskis ed ajile hastis dop il. Pucci staceskis, reverencis a la ministri, e sequis. La pordo lente klozis su.

La ministri ankore sidis. Sekundi pasis pedo-

pinte.

Tandem Luca parolis. ‘Il tote dementeskas.’

‘Shut!’ sisis Vaghi. ‘On forsan askoltas.’

‘Askoltas?’ Luca cirkumregardis timante. ‘Nulu asistas!’

‘Mem briki en la muri babilus, se li profitus.’

‘Damninde … ’ Luca susuris.

Eufemia Frusoni susuris, ‘Siniori, me ne povas parolar pri to quon ni jus vidis. Ni irez ad loko plu privata.’

Vaghi susuris, ‘Bon ideo.’

Fedoro susuris, ‘Me ne povas audar.’

‘Ni dicis nulo,’ Vaghi dicis laute. ‘Tote nulo. Ni ekirez, mea amiki. Me bezonas drinkajo.’

Frusoni staceskis. ‘Forta drinkajo.’

La altri afirmis per kap-signi e staceskis.

Angelica trotis dop Zanni, qua pazegis tra la koridori eksputanta imperi. Il nun aspektis tre yuna. Ilua vangi esis reda, ilua okuli brilis: profeto del dezerto ilqua jus deklamis komplezanta anatemo.

Zanni aplaudis felice. ‘Ka tu vidis, Pucci? Mutoni! Li omna es mutoni! Quale me abatis Frusoni, ta hundino, el sempre defias me. Nu, ne plus!’

Angelica neremarkite iris aden sua propra chambro. El sideskis an la skrib-tablo. El audis la prezidanto han-kantanta sua triumfeto. El komencis mashinskribar sua noti, frapis la klavaro dil komputoro, frapegis plu e plu forte por inundar ta sencesa voco.

Pos duadek gaya minuti, Zanni ocitis e deziris a Pucci bona nokto. Italo Grop, qua

vartabis paciente dum la tota nokto, forpozis la libro quan il lektis — sat bona tradukuro di *La Voyaji di Gulliver* — e sequis la prezidanto tra la koridori al limuzino. Zanni joyoze dicis a la granda homo, 'Belega nokto, ka ne?'

Grop montris nula emoco. 'Danko, sinioro.'

'Dum tala nokto, viro povas vinkar la mondo.'

Grop jentile ne respondis.

Zanni sospiris. Grop apertis la automobil-pordo e la prezidanto enreptis. Grop pulsis su aden la avana sideyo e vekigis la motoristo.

Pucci restis en la kontoro dil prezidanto. La eventi dil nokto resonis en lua kapo. Lu pensis, Quon me facis? Quon me kreis? La respondi ne esis tolerebla.

Lu audis bruiso en la extera kontoro ed apertis la pordo.

Angelica tresayis. 'Ho, sro Pucci! Me supozis, ke vu ekirabis kun la prezidanto.' El tordis sua hari per fingri.

Pucci dicis tenere, 'Es tre tarda, Angelica. Irez adheme. Vua noti vartos.'

El ridetis nervoze. 'Se me ne agas rapide, me oblivias omno.'

Se esus posibla, pensis Pucci. Il afirmis per kap-signo e klozis la pordo. 'Bona nokto,' il dicis al pordo. 'Bona nokto.'

Il sidis an la skrib-tablo dil prezidanto e levis la telefonilo, presis la cifro-plako, vartis kalme dum ke la telefono sonis dufoye, trifoye, quarfoye, kinfoye. Il fricionis sua okuli, gratis sua nazo.

Ulo respondis. ‘Hmyes?’

‘Delsano.’

Senhezite: ‘Pucci. Quon me facos por vu?’

‘Telefon-voko amikal, Delsano.’

‘Ye … noktomezo.’

‘Ka tante tarde? Me regretas, me ne remarkis. Me telefonos morge.’

‘No, no,’ Delsano dicis ocitante, ‘parolez. Me askoltas.’

‘Quale vu standas?’ Pucci duris la sharado.

“Standas bone. Poke fatigata.’

‘Ha.’

‘Me raportas pri la festivalo. Tre interesiva. Me interviuvas l’artisti, telefonas a li irgube li habitas tra la mondo, do me laboras nokte e jorne. Siorino Zanni omnadie deziras nov artiklo. Hiere me interviuvis teatral direktisto de Finlando, lua aktori pleos Noh-a teatrajo. Finlandani prizentas teatraji Japona… ’ Il ridis. ‘Ed hodie me interviuvis marionetisto Usana.’

‘Ka lu parolas la Serenna linguo?’

‘Certe no. Apene parolas l’Angla. Me apene komprenis lu. Lu paroladis sencese pri teorii estetikal quale “objekti-pleo” e “la marioneto kom maskilo” e “ka marionet-teatro esas teatro vivant o teatro mortint?” Me dicas, kompozar bon artiklo de tala forjetaji bezonas vera skriptisto.’

Pucci regardis la obskureso tra la fenestro. ‘Yes, yes, vu es komprenende la justa homo por tala taski. E pro ke vu mencionis artikli … ’

Il preske audis, ke Delsano klozis rezignante sua okuli.

‘Yes,’ Delsano dicis.

‘Me ne audacas preskriptar vua laboro, komprenende, ma forsan es bona ideo inquestar Ugo Onesti.’

‘La specal elekto, hm. Pro quo?’

‘Nu, me audas perturbanta rumori.’

‘E vu ofras oli a me. Danko. Quon vu volas, ke me skribez?’

‘No, no, Delsano, me ne diktas. Ma … se vu voyajus a Borgo, vu probable saveskus agadi interesiva, quin vua lekteri avide glutos.’

‘Me ja voyajis a Borgo. Ibe esas nulo interesiva. E la festivalo—’

‘Siorino Zanni joyos, se vu inquestos ta Onesti.’

Taco desafabla sequis.

‘Nu,’ Delsano dicis bruske, ‘se me mustas irar a Borgo, me devas dormar, ka ne?’

‘Ho, me regretas. Me vekigis vu.’

Delsano ne negis lo.

‘Do me nun dicas bona nokto. Parolar kun vu esas sempre plezuro, Delsano.’

‘Yes, Pucci. Bona nokto.’

Pucci ripozis la telefonilo. Il extensis su en la sidilo dil prezidanto. La sidilo grunis. La bruiso del altra chambro cesabis. Angelica ekirabis. La Palaco Federala esas tranquila. Nul altru asistas ecepte gardisto qua probable dormetas.

Pucci forprenis un shuo per pedo. La odoro familiara di lua pedi sudoranta acensis komfortigante a sua nazo. Il forprenis la altra shuo. La sisado di trafiko noktal exter la

fenestro kalmigis quale sono di mar-ondi. Pos minuto, Pucci dormeskis.

Davide Delsano ne dormeskis. Il furiis e blasfemis e gestis obcene.

'Gros asno!' Lua pikturi klakis an la muri. 'Irez a Borgo! Kad me ne havas plu bon aferi atencar?' Lua silka pijamo fluktuis cirkum lua gambi. 'Filio di hundo! Klikas la fingri ed imperas, saltez! Se me nur povus pozar mea manui cirkum ta grasa kolo ... Porko! No, me insultas porki.' Lua nuda pedi pak-pak-pakis sur la pavimento, puf-puf-pufis sur la chera tapiso de Turkio. 'Ho, me ya joyus pedfrapar ta mola rumpo! "Davide, cesez via omna labori, kurez al mondo-fino quale bona puero!" Giganta ventro! Ka me es hundyuno? Me esas Delsano! Chefa raportisto dil *Posto Nacionala*, damnez lu! Ka lu pensas, ke lu posedas me?'

Lu falis aden sidilo.

'Yes.'

Lu sidis en obskureso. La steli movis lente en cielo qua ne suciis la fola vanitato di homi.

Davide Delsano ne esas homo qua kontemplas kozi universal. Segun lu, l'universo komencas e finas en lu. Lu laborabis dum yari ed atingabis la somito di sua profesiono. Lu naskis en vilajo provincal, filio di automobil-laboristo e stenografisto. Lu frequentis sat bona skolo e tre bona universitato; ibe lu konoceskis amiki qui glatigis sua voyo. Un de li helpis lu a

jurnalo provincal en Faustina. Lu balde esis remarkita pro artiklo-serio pri kontrabandisti lokal. La plura minaci recevata profitis: lu movis al *Posto* en Fricchi, e nultempe pensis pri la pasinto.

Lu ganis kelka premii, lua artikli pluboneskis. Lu developis stilo afable espritoza, qua celis manko di profundeso. Nun la guvernerio remarkabis lu, e kande ol bezonis diskreta notico, revelata informajo, rumoro pri peki di adversulo, lu joyoze servis. Lu skribis rapide, facile. Chef-redaktero Nazario esis felica, la proprietanti dil jurnalo esis felica, la lekteri esis felica. Ergo la tapiso de Turkio, la silka pijamo, la apartamento en la duadekesma etajo an bulvardo Guarrera sude del Placo Central.

'No!' lu klamis. 'Me ne iros a Borgo! Ta fosato. Quale on toleras habitar ibe? Apene tolerebla restorerii, mizera bakerio, tota manko di kulturo, e ta hotelo! Me ne travivus plusa nokto en ta lito. No! E me havas l'interviuvi. Morge la tenoro Kanadana. No, me ne iros. "Inquestez ta Onesti," ho ve, esas nulo en ta homo! Ma ta Pucci … Me trovos altru por irar. Qua me sendos?'

Malgre yari che la *Posto*, lu havis kelka amiki inter la stabo. Fakte, nulu ecepte Nazario e la proprietanti dil jurnalo multe prizis lu. Lu mustas trovar ulu bezonanta oportunajo, yuno ambicioza qua deziras famo. Il pensis; il neofte remarkis sua kunlaboranti.

Un vizajo aparis en lua mento, vizajo di iracoza homino qua ploreskis ekveninte la

kontoro di Nazario. Quale el nomesas?

La voco dormoza qua respondizis lua telefon-voko sisis, ‘Quoooo? He? Saluto. Maria hike.’

‘Maria Santata?’

‘Yes, hike Maria Santata.’ El vekis nevolunte.

‘Hike Davide Delsano.’

Elua voco quik chanjis a konfuzeso komplezema. ‘Ho, sro Delsano!’

‘Me regretas telefonir tante tarde. Me vekigis vu.’

‘No … yes … vu ne vekigis me, sro Delsano. Me nur dormetis.’

‘Pardonez, siorino.’ Delsano esis charmanta. ‘Ma la afero es tre grava e ne vartos til morge. Ka vu laboras pri ul projeto nuntempe?’

‘Ka projeto? Ho. Yes, me redaktas artiklo pri kloaki municipal. Nazario imperis ke—’

‘Kloaki, hm, interesiva. Dicez, Maria, ka vu deziras raportar pri politiko nacional?’

‘Nacional.’

‘Yes, nacional.’

‘Nu, me— Ma, yes! Certe! Nu, qua jurnalisto ne deziras—’

Delsano ridetachis. ‘Vu konocas ta specal elekto en Caprio Provinco, ka ne? La skandalo pri Stanko.’

‘Yes, Stanko, me lektis pri to.’

‘Bonege. Me esperas, ke vu helpez me. Me nun raportas pri la festivalo, multa interviuvi, certe vu lektas l’artiklo-serio. Ma me saveskis pri ulo perturbanta quan me ne povas ignorar. Ka vu povas irar ad Borgo por inquestar?’

‘Sro Delsano! Quon inquestar?’

‘Esas rumori pri ta … ha. Ka vu esas partisano?’

El hezitis. ‘Partisano. Komprenende. Me esas … Konservemo?’

‘Ha! Me esis justa, vu esas la perfekta raportisto por ca laboro. Me ipsa irus, se posible, ma la festivalo … vu komprenas. Me quik pensis pri vu. Vua skriburi multe impresis me. Ica afero en Borgo esas bon oportunajo por vu.’

‘Ka vu lektas mea artikli?’

‘Ho, ni remarkas vu, Maria.’

‘Me joyoze helpos. Sro Nazario expektas la kloak-artiklo, ma … ’

‘Me aranjos omno. Vu mustas livar morge.’

‘Morge.’

‘Frue.’

‘… Bone.’

‘L’unesma treno departas ye sis kloki.’

‘… Me abordos.’

‘Bonege. Komprenez, co esas tre grava tasko, forsan la maxim grav afero cayare.’

‘Ka yes?’

‘Deskovrez la fakti pri Ugo Onesti.’

‘Onesti.’

‘La Verdulo.’

‘Me komprenas.’

‘Inquestez profunde. Trovez to quon Onesti celas. To quo facas lu neapta por parlamento. Funde, nulu esas inocenta.’

Silenco.

‘Se vu trovos nulo, nu … kom Konservemo,’ il dicis delikate, ‘vu komprenas to quo

necesesas.'

'... Yes, sro Delsano. Me ya komprenas.'

'Bonege. Vu certe trovos ulo. Qualmaniere ne importas.'

'Yes, me ya komprenas.'

Delsano ridetis. 'Nu, me lasez vu dormeskar.'

'Me abordos la treno ye sis kloki.'

'Tre bone. Arivinte en Borgo, telefonez me che l' kontoro. Me guidos vu a homi qui helpos.'

'Danko, sro Delsano. Me gratitudas pro l'oportunajo.' Ma elua voco ne precize expresis gratitudo. 'Me sempre studias vua artikli.'

'Danko, Maria. Til morge. Bona nokto.'

'Bona nokto.'

Delsano dormeskis felice. Lu ne iros a Borgo. Lu ne dormos en ta bas-ranga hotelo. E lu helpas yuna raportisto, quale altri helpis lu. Es bona sentimento, helpar yuno. El telefonos morge, ye neoportuna tempo, naturale, to esas la preco quan mentoro pagas. Canokte lua lito esas charmante mola, e se il dormos kelke tarde morge, il vekos freshe por l'interviuvo kun ta tenoro de Kanada.

12

Sro Sette adiis sua amikino Lena Bolla exter restorerio. Eli juabis bona repasteto e konversado, precipue pri la kandidateso di Ugo e quale ol disruptis la familio. Nun esis dek-e-quar kloki; Lena ya babilas. Sro Sette senskope vagis la strado Camerra, regardis la fenestri dil butiki, juis la brileganta sunlumo. El kustumale havis rutino: matine, taso de kafeo kun Giuliana e pose la menajo-laborado; jornomeze, repasteto heme o kun amikino; posdimeze, vizito al biblioteko, od cinemo, od butiki, od la stabeyo di sro Nova, ube el telefonis o plenigis kuverti. Nu, el ne plus povas laborar ibe, pro ke Ugo kandidatesas kom Verdo.

Verdo! Qua imaginus? Esis ta Galli qua konvinkis lu. Konvertis lu. Ho yes, esas bona ke Ugo itere okupas su, maxim bone ne kom Konservemo. Ed on mustas konfesar, ke il sucesas. Il ya havas politiko-talento, astonante.

Nia simpla e dolca Ugo, qua nultempe agis plu politikale kam diskursar dum dineo e repetar to quon il audis per televiziono. El ipsa, Grazia Sette, esus plu kredebla politikisto!

El stacis nun an strado Oprava, kontresinse de sua intencita voyo. Pro quo el vagabis cavoye? Subite el pensis: Me ne deziras adirar heme.

Stupida. Pro quo ne dezirar adirar heme? Dementa!

Ma el ne deziras adirar heme. El ne deziras renkontrar la bofiliulo. Ma el tenere amas lu. Ugo esas bona homo, tre bona homo, Giuliana ne povus selektir plu bona homo. Esas nultempe trublo inter li. Lu egardas sro Sette kom sua propra matro. Esas la kulpo di ta Galli, ta blaminda Verdulo, qua reptis aden lia felica domo quale serpento e tentis Ugo. Kande Ugo esis Konservemo, el facile kontredicis lua sensencaji olda e vakua. Lia disputi esis sempre komfortigante stimuliva. Ma kom Verdulo … quale disputar? El ne povas kontredicar lua sensencaji nova e vakua. Tre konfuziganta.

Voco interruptis ta meditado. 'Pardonez me, siorino. Ka vu bezonas helpo?'

Sro Sette remarkis yunino portanta nigra robo e vestono, bruna hararo ligita dop la kapo. 'He? Ho, no, danko.'

'Vu aspektas perturbata.'

'No, tote ne, multa danki.' Sro Sette rapide tushis elua hararo, certigis ke ol restis en bona stando. 'Me nur … pensis.'

'Ho, pardonez. Ka me jenis vu?'

Afabla yunino. Beleta vizajo vakua e netushita qua nun afliktas tante multa yuni. Nule distingebla. Ma beleta.

'Certe no. Me surprizesas, ke irga yuno remarkus ni oldini. On ne expektas tal afableso nuntempe.'

La yunino ridis. 'Ni omna ne esas egoisti kun smartfoni sempre en la manui. Me poke anxiis … nu, ke vu lezos vu.'

Sro Sette konfuze regardis la yunino, regardis la cirkumajo: el trovis, ke el stacas sur la promeneyo super la fluvio apud la barilo. El hastoze retropasis. 'Ho! Ho, no! No, me nur meditis, karino, nur pensis. Cielo!' El pozis manuo adsur sua sino.

La yunino itere ridis. 'Ne desquieteskez, me pregas! Me esis fola.'

'Nu, poke melodramatatra. Ma esas agreabla, ke vu salutis me.' El forturnis su.

La homino dicis quik, 'Pardonez, siorino, ma forsan *vu* helpos *me*. Me serchas kafeerio. La Café Ris. An strado Calvino. Ka vu konocas ol?'

'Café Ris? Komprenende. Me habitas apude. Venez, me duktos vu. Quala koincido!'

'Yes, koincido,' la yunino dicis.

'Ka vu deziras marchar? Me marchas omnube kande la vetero esas bona, quale hodie. Exerco yunigas.'

'Me es ja tre tarda. Ni marchez.'

'Bonege. Dum mea yuneso me bicikliris, ma nun la genui dolorigas me. Oldeskar es ya malega.'

Li marchis alonge la fluvio. Pasinte plura

stradi, la yunino dicis, ‘Se me ne troe explorachas, pri quo vu meditis? Ye la promeneyo. Semblis ke la mondo falabis adsur vua kapo.’

Sro Sette redeskis. ‘Ka yes? Pri nulo grava, advere. Pura foleso. Afero personal qua ne interesus vu.’

‘Se vu deziras parolar … ’

‘Me ne volas tedar vu.’ El tenegis sua burso ed agnoskis, ke el ya deziris parolar.

‘Nu, se la afero esas tro personala … ’

‘Nu, personal, yes, ma anke publika. Mea bofiliulo kandidatesas por parlamento.’

‘Ka vere? Ka Dario Canale?’

‘Ne Canale, no, danko a cielo. Ho, me ne intencis dicar—! No, mea bofiliulo esas Ugo Onesti, la Verdo-kandidato.’

‘Ho yes. Impresoza.’

‘Tale me supozas. Ma la familio trublesas.’

‘Kad vu ne juas la vivo publika?’

‘Ho, me sempre agis politikale. Me protestis ofte. E me ankore helpas la Pro—’

‘Yes?’ la yunino dicis avide.

Sro Sette dicis, ‘Me protestis por omna bona kauzi. Por libereso, kontre milito.’

‘Admirinde. Yuni ne agas politikale.’

‘Me ofte dicas lo. Politiko nun interesas kelka homi. Nu, mea nepoto, poke.… ’

‘Ma pri vua bofiliulo. Me supozas, ke vu esas fiera pri lu.’

‘Ho yes! Me es ya fiera! Ugo es bonega homo, bona viro, mem tro jeneroza. Ma … ’ El hezitis. ‘Ma me esas Progresemo.’

‘Ka yes?’

‘Me es Progresemo. Komprenez, Progresemo, ed nia Ugo nun kandidatesas kom Verdo. Quon me facez? Me deziras helpar lu, ma quale negar mea propra principi?’ El levis sua shultri. ‘Esas tre desfacila.’

‘Ma vu certe votos por lu, ka ne? Vu votos por Verdo?’

Sro Sette ne respondis. El marchis plu e plu lente, fine haltis. El dicis ferme, ‘Me ... no. No. Me devas retenar mea principi, ka ne? Me mustas. Altre, pro quo havar principi? Me votos por sro Nova. Yes.’ El marcheskis rezolveme.

‘Brave!’ dicis la yunino. ‘E ka vu dicos lo a la bofiliulo?’

Sro Sette reaktis hororigite. ‘Per Deo, no! Me nultempe dolorigus lu. Kompatindulo. Ha, ni esas hike.’

‘Hike?’

‘La Café Ris, yen ibe, trans la strado.’

La yunino regardis ol. ‘Ho, yes. La parolado esis tante interesiva, ke me preske obliviis. Nu, danko, sioro.’

‘Me volunte helpis.’

El ridetis. ‘Ho, vu ya helpis, tre multe. Adio.’

‘Adio, karino.’

La yunino transiris la strado ed eniris la kafeerio. Sro Sette iris al domo. Afabla yunino, el pensis. Se plu multi similesus ad el ...

La apartamento esis kaoso: nelavita vesti jacis sur la pavimento, sordida pladi restis sur sidili, sur tabli, sur la pavimento. Sro Sette sospiris. Giuliana, kom spozino dil kandidato,

asistis kunveni ed publika eventi preske tam ofte kam Ugo. Ho! sro Sette pensis, me ne mem netigas la domo, ma vagas la stradi, plendas pri mea fato, esas konfundita kun su-ocidanto! Shaminda. El quik desmetis sua jaketo e retroe rulis la maniki. Komencez en la koqueyo, Grazia. Laboro forsendos sensencaji.

Vito sidis an la koqueyo-tablo apud amaso de libri. La avino enirante, il tresayis e quik klozis la libro lektata. 'Avino!'

'Me joyas ke altru esas hike, Vit'. Me timis, ke vi omna diskursas.'

'Mama asistas kunveno ye kombat-klubo di homini.' Il turnis la libri por celar la tituli. 'Pa itere interviuvesas che-televizione. Me ne savas, ube es Pietro.'

Sro Sette metis avantalo. 'Bone. Helpez me netigar. Se li omna laboras, ni anke laborez. Komencez en la salono. Me lavos ica pladi. Ho ve, esas tante multa!'

'Ma me devas irar ad—'

'Adube?'

'Ulloko.'

'Ka tu anke? Ed evidente la fato dil mondo dependas de tu.'

'Nu, ol importas a me.' Il levis la libri.

'Kande tu devas irar?'

'Duadek kloki.'

'Nu, nun es jus dek-e-kin!' El laveskis pladi. 'Ni povas netigar la tota domo ante dineo.'

'Ma me mustas lektar ... '

'Hm? Quon tu lektas?'

Vito balbutis.

‘Qua libri? Ka lecioni?’

‘Me komencos en la salono!’

Il hastis ek la koqueyo. En ilua chambro il pozis la libri aden sua shultro-sako: *La Komono di Paris* da Kropotkin, *Organizado di Socio* e *La Vestibulo* (ja paruzita) da Mirbeau, *La Socio dil Spektaklo* da Debord, e du chipe imprimita jurnali, *Abatez Omno!* e *Kontrea Poziciono*. Il ekiris por netigar la salono.

Plado krustizita per olda terpomi jacis sur la pavimento apud sidilo. Forketo esis pozita dop kuseno. Du glasi e plura tasi esis celita en omna parto dil chambro. Kuliero e bolo glutinema jacis inverse sur tablo. Vito amasis oli ed iris vers la koqueyo, ma la kuliero falis e glitis adsub sidilo. Il blasfemis, inklinis su, vidis ulo sub la sidilo, ed ektiris amaso de jurnali, plu kam dek exempleri dil *Suno Vesperala*. Mama esabis kurioza, pro quo la familio ne recevis ica jurnali, ma la familio esabis tro okupata ed el ne telefonis la jurnal-kontoro.

La pordo apertesis ed Pietro eniris.

‘En bona tempo,’ Vito dicis. ‘Helpez. Avino decidis netigar la tota domo.’

Pietro quik remarkis la jurnali e paleskis. Lore pazo sonis de la eskalero dop il. Giuliana aparis.

‘Ho! Quala dio! Ta judoistini es dementa, eli preske surdigis me per kriar “haye!” ed “hoi!” ed “ay-ya!” Pietro, Vito, karuli! Vi amba hike.’

Pietro sizis la jurnali e kuris preter sua matro al eskalero. Giuliana regardis surprizite. ‘Karulo, adube—?’ Il desaparis. El levis sua

shultri ed eniris la apartamento. 'Omnu es sensenca nuntempe. Vit', quon tu facas?'

'Ni netigas.'

'Nekredeble! Ka tu netigas? Do, politiko ne esas tote senvalora.' El desmetis sua mantelo. 'Ma pos ta homini, nulo surprizas me.'

'Kad li atakis tu?'

'Me ya timis lo. Unesme me prizentis ta diskurso da sro Galli. Ol sucesis sat bone, ma me ne prizas diskursar. Me povas parolar dum hori, Deo savas, ma diskurso ne esas natural. Nulu juas oli, nur toleras oli kom devo. La homini questionis, e me ya kapable respondis, ma pose! Pose li metis blanka pijami ed komencis posturi tordita. Li insistis, ke me partoprenez, ma me jentile exkuzis me. Do li cirkondis me quale Bakanini, salteskis quale grand e blank akridi. Nur spektar exhaustis me. Se me ne konocus sro Corelli inter li, me timabus. Ube es mama?'

'En la koqueyo. Audez la pladi klakanta.'

'Me ne povas audar irgo pos tala matino. Me nultempe povos audar. Adio muziko. Adio tenera voci di mea filii.' El iris aden la koqueyo.

Onesti rivenis por dineo, tam fatigita kam sua spozo e, pos elua netiganta frenezio, sro Sette. 'Ha,' il dicis, 'fine dineo che ni! Regardez ta sociso e kaulo! Tam belega kam paco-pakto pos milito.' Il tranchis la *kielbasa* ed mastikis felice. 'Splendida! Me ne tale manjis por repasteto. La fritaji esis abomininda, apene manjebla. Ma me mustis ridetar e manjar. Yes, Giuliana, poka vino, danko. Nun me povas

destensar me e juar la vivo dum kelka hori. Quala feliceso, ni omna sidas ensemble. Stranj evento! Galli evidente ne remarkis ca lakuno en mea kalendario. Me esis kurioza, ka me itere vidus vi omna.'

Giuliana riplenigis lua glaso. 'Ugo, precize to desquietigas me. Se tu ganus l'elekto, se tu irus a Fricchi, a parlamento, kande ni esos kune? Kande ni manjos kom familio?'

'Ma karino, se me ganus, vi omna evidente irus kun me a Fricchi.'

Omnu haltis mi-mastikante.

Onesti regardis la quar vizaji stonatra. 'Quo?'

Giuliana glutis. 'Kad ni irus ad Fricchi?'

'Komprenende. Quon tu pensis?'

'Nu, me ne … Me pensis … Me ne savas to quon me pensis, ma certe ne ke ni omna translojus kun tu a Fricchi.'

Vito klamis, 'Ka me mustas habitar Fricchi?'

'Mm-hm.' Onesti sorgeme pozis kaulo ed sociso ed mustardo sur sua forketo.

La okuli di Vito larjeskis. 'Ma, skolo!'

'Esas skoli en Fricchi. Tre bona skoli, mem plu bona kam ti qui esas hike.'

'Ma … ma … '

'Ho, Ugo,' Giuliana dicis, 'ni ne tirez Vito ek skolo kande il tante balde ganos la diplomo!'

Onesti regardis li perplexe. 'Es plu kam du yari ante ke il ganos diplomo. Pro quo vi plendas? Ni ne livos Borgo por sempre. Me esos reprezentanto provincal, evidente me habitos hike. Ma dum ke parlamento kunsidas, ni habitos Fricchi. Ka vi opinionis, ke me lojos sole

dum la tota vintro e nur vizitos vi somere? Giuliana, tu komprenas, ke kom parlamentano me gastigos funcioneri, ed asistos partii e festi. Tu anke asistos kun me. E kande ni gastigos, tu frapos ta superb urbani per tua luxoza *kielbasa*.'

El regardis sua plado. 'Me ne supozis … ma me … ' El lasis falar sua forketo.

'Giuliana!'

'Pardonez me. Me es tro fatigita.' El staceskis ed iris aden la koqueyo.

Vito saltis ek sua sidilo. 'Me mustas irar!' Il kuris a sua chambro.

Onesti klamis, 'Haltez, yunulo! Adube tu—' Ma Vito ja desaparabis. 'Vito, me repetez, adube—' Il audis, ke Vito hastoze ekiris la apartamento. 'Vito!' La pordo klozesis bruisoze.

Onesti regardis la restanta familiani. 'Kad esos plusa malhumoro ante la desero?'

Vito marchis rapide adnordweste del fluvio, aden voyeti streta e tordita ube la edifici esis antiqua e la apartamenti esis chipa por lurar la kelka universitani e stranjeri dil urbeto. Vito neofte vizitis ta vicineyi, nultempe nokte, nultempe sole. Odori spicoza e nekonocata di stranja manjaji flotacis ek la fenestri. Homi havanta obskura vizaji sidis en pordeyi e fenestri, babilis per nekomprenebla lingui. Vito pensis, Omno parolata per altra lingui sonas quale disputo.

Krepuskulo reptis de l'anguli, klimis la muri, luris insekti e bestietachi ek lia kaverneti, bestii qui kuris cirkondata da nubi de pulci ed akari.

Vito ektiris la krumplita exemplero dil *Nigra*

Standardo ed itere lektis la adreso: Vicolo Pennone, 29. Desnobla loko! La strado es tante streta, ke per extensar sua brakii, il preske tushis la opozanta muri. Flava lumo de strado-lampo lumigis nur sate por montrar la obskureso. Ma se Kropotkin povis travivar yari en Rusa karcero, Vito ya povas marchar tra obskura stradeto.

Il trovis la edifico. Reda lampo lumizis la muro, sub ol pendis insigno. La neklara literi espelis *La Verda Kakatuo*. Nepreciza makulo super oli probable olime piktis ta fablatra ucelo. La pordo esis infre la nivelo dil strado, ye la fundo di slimoza gradi.

Nu, pensis Vito, oke. Pordi ne ipse apertas su. Il decensis ed eniris.

La drinkeyo esis granda kelero havanta nealta plafono trabizita. Sigaret-fumo pikis la okuli. Esis odoracho di biro.

Vito sentis sua kordio forte batanta. Yen la reala mondo, il pensis, centro di la proletariaro.

Triadek o quaradek homi sidis an tabli ed an la drinkajo-tablo; li fumis, drinkis, parolis, disputis, sendubite komplotis terorinda krimini kontre la stato. Danjeroza homaro, multa labio-barbi, plura barbi mem sur kelka homini. Reala vivo ek romano da Dostoyevski.

La pordo apertesis dop il e yunino eniris. El portis nigra jupo e vestono. Elua bruna hararo esis ligita dop elua kapo. El regardetis il e preterpasis.

Il sequis el adinter la tabli. Marchante vers la dopajo dil chambro, il askoltis peceti di konversi.

An tablo sidis du homuli qui esis perfekta imaji di Trotski. Un de ili frapis per pugno la tablo e dicis per fervoro revolucional, 'No, no, no! Maria Callas esis e sempre esos la maxim perfekta Tosca!'

'Tebaldi,' l'altru respondis kalme.

'Callas!'

'No, Renata Tebaldi.'

'Vu ne savas feko pri l'opero!'

'Me savas bone, ke ta bovino Pacetti ne povas trovar bona tono.'

L'una homulo ridegis. 'Vu es ya justa!'

Vito ne komprenis un vorto. An altra tablo tri tre dina homini sidis. Unu dicis, 'El ne havas bongusto. Imaginez, el portis rozea shui e blua jupo, ka tu kredus lo?'

'Hororinda.' dicis altru. 'El es tante stranjega.'

'Quaze el laboras por esar baroka,' dicis la triesma.

An altra tablo, homulo portanta barbo ed hararo longa e grasoza diskursis a du homini. '*Aguirre* da Herzog, ka vi konocas ol? Klasiko. Maxim bona filmo, sen egalo. Kontenas ceno qua kaptas la tota miasmo politikal di la duadekesma yarcento ... '

Alta viro portanta nigra kamizo e ledra pantalono subite aparis avan Vito quale la furio di Deo. 'He, puer', quon tu facas? Quante tu evas?'

‘Duadek yari.’ Vito grimasis. Il nultempe facile mentiis.

‘Ho, duadek, ya. E me es l’elfo dil drinkeyo.’

‘Nu, dek-e-sis, oke? Me evas sate. Irgakaze, me ne drinkos. Me nur serchas la Nigra—’

Voco vokis, ‘Mea yuna politikisto!’ La granda viro movis e revelis Sergio, la yunulo de la biblioteko. ‘Tu ya venis! Probable kom spiono. Il aspektas spionatre, ka ne, Olmsted?’

‘Aspektas quale punko.’ La viro foriris.

‘Tu ne es spiono, ka yes?’ Sergio questionis.

‘No! No, me venis por … ’

‘Por quo?’

‘Por saveskar pri tu. Vi. Via grupo.’ Kolda sudoro fluetis alonge lua dorso. ‘Me lektas—’

Sergio ridetis. ‘Mm. E pose tu raportos al papa pri nia nelegal agado, por ke lu kaptez ni avan l’elekto.’

‘Me ne agus tale! Il ne savas pri vi. Mem ne savas, ke me venis.’

Sergio sukusis sua longa hararo cirkum sua vizajo Byronatra. ‘Kalmigez tu, me jokas. Il nultempe ganos.’

Vito respondis indigne, ‘Nu, me opinionas, ke il ya ganos! Esas tre multa homi qui nauzeas pro la krimini dil Konservemi ed—’

‘Haltez!’ Sergio klamis. ‘Se tu diskursos, plu bone al grupo. Ni havas ta tablo.’

Il duktis Vito a longa tablo ube sidis sep homi. Yunino havanta la maxim blanka pelo e la maxim nigra hararo quin Vito ultempe vidabis regardis e streteskis elua okuli. El dicis a Sergio, ‘Qua es ta bubeto?’

Vito nekoncie extensis su sur sua ped-punti, preske atingis la mentono di Sergio.

'He, 'miki,' dicis Sergio. Il frapis la shultro di Vito e shovis la puero adavane. 'Yen la puero del biblioteko pri qua me parolis.'

Kalvulo havanta griza barbo dicis, 'Ha. Nova favorato.'

Vito redeskis. Sergio anke redeskis, ma Vito ne remarkis to.

'Ne esez kruela, la puero studias politiko.'

Viro portanta dika orel-binoklo levis glaso de biro e tostis, 'Ad un de la kelki.'

'Politiko, he?' dicis homino. 'E naturale tu venas por studiar l'anarkiisti.'

Vito dicis, 'Nu, me havas nul prejudiki … '

'Tre bone,' dicis plu evoza homino. El evis probable same kam ilua matro e fumis bruna sigareto. Vito ne expektabis olda homino, o fakte irga homini, inter anarkiisto.

La griz-barbulo pozis glaso aden la manuo di Vito. 'Biro.'

'Me ne … '

'Sideskez.' La homo tiris Vito al benko. 'Ne atencez Carlotta, el sempre agas desagreable a nekonocati, ma pos ke tu konoceskas el, tu trovos, ke el esas reala hundo. Quante tu evas?'

'Nu … dek-e-sis.'

'Bonege, legala. Drinkez.'

Vito afektace ridetis. 'Tu atencas legi?'

'Ho, feko. Ni ne violacas legi nur pro ke ni es anarkiisti, puero.'

'Ne senskope,' dicis Carlotta.

'E ni ne volas afliktar la Verda Kakatuo. Es

bona loko, li permisas ni kunvenar hike. Ni ne volas perdar ol. Saluto!'

Vito drinketis la biro. Ol esis bitra, ed il tusis. Sergio ridis e ripozis la glaso ad ilua labii. 'Ka tu ne ja drinkis biro?'

'Yes … ya.' Vito anhelis. 'Ma co 's tre forta.'

'Bona biro Serenna,' l'oldulo dicis. 'Plu forta kam ta birachi Belga. Febla urino.' Il vakuigis sua glaso, klakis la labii, e sizis la krucho. 'Ta biro advere mordas. Drinkez, puero, biro dolcigas politiko.'

Vito itere glutis.

'Quale tu nomesas?'

Sergio respondizis, 'Onesti.'

'Vito Onesti,' Vito dicis.

L'oldino exhalis acerba fumo-nubo. 'Onesti, Onesti … '

'La patro kandidatesas kontre Canale.'

'Kom Verdo,' Vito dicis fiere.

La anarkiisti ridis.

Sergio pozis sua brakio cirkum la shultri di Vito. 'Es oke, puer'. Ne mokez, homi! Omnu komencas irgamaniere.'

'Es vera, ya,' dicis la griz-barbulo. 'E kande irgu nova vizitas nia kunveni?'

'Nur kande Sergio trovas beleta puero,' ulu dicis.

La okuli di Vito plularjeskis.

Sergio fortiris sua brakio.

'Tu es plezure aceptata,' dicis la griz-barbulo. 'Permisez me riplenigar tua glaso.' Il sizis la krucho e varsis biro sur la tablo. 'Damnez me. Garsono! Ube es Giuseppe? Giusep', plusa

krucho! Me nomesas Pietro Giometti.’ Il sizis la manuo di Vito e forte presis ol.

Vito grimasis pro ta forteso. ‘Mea fratulo nomesas Pietro.’

‘Bonege! Ni esos fratuli. Me esos la seniora.’ Il jemis. ‘Tre, tre seniora.’

Sergio arufis la hararo di Vito. ‘Fratuleto dil anarkiisti.’

Vito retrotiris su.

‘Ni aranjos, ke tu esez arestita.’ Sergio levis sua glaso. ‘Saluto, Vit’!’

Vito ridetis pudoroze ed anke levis sua glaso.

An apuda tablo, la yunino portanta bruna hararo ridetis sekreta rideto, pozis kelka banko-bilieti adsur la tablo, ed ekiris la kelero. Extere el ektiris smartfono. ‘Sro Delsano? Yes. Vu ne kredos. To certe suficos ... ’

Ye la sequanta matino la familio Onesti sidis kune por dejunar. Giuliana portis pladi al eviero, sua matro juis duesma taso de kafeo. Vito ankore ocitis super paneto e shinko-loncho. Lu aspektis verde. Pietro pleis per sua forketo, tiris shinko adhike ed adibe sur sua plado, manjis nulo.

‘Vito,’ dicis Giuliana vishanta la tablo per humida tuko, ‘ka tu esas malada? Piet’, manjez ta shinko, ne tormentez ol. Yen la konsequi, kande vi pueri retrovenas tante tarde. Ugo, parolez ad ili.’

Onesti enmemorigis diskurso por asembluro

tamatinal; pos la asembluro il voyajos a Lindoro, vilajo en la sudala parto dil provinco, por diskursar ad asocio di melkisti kustumale konservema. 'Hm? Quo? Giuli', me mustas lernar ca diskurso.'

'Altra diskurso, yes, tre grava, ho yes, dum ke tua du filiuli vagas tra la stradi quale sovaji til jornesko. Dicez, ke ni ne toleras tala konduto.'

'Ni ne toleras tala konduto.'

Vito ridachis.

'Ne ridez,' Giuliana imperis. 'Me esas tre iracoza. Evanta dek-e-sis yari e tu rivenis heme ye du kloki, e malodoris de biro!'

'Me es legal,' Vito dicis, digneso vundita.

'Ne segun me.'

'Ne drinkez itere,' Onesti murmuris.

'Es legal.'

'Qua lego permisas puero drinkar til du kloki?' Giuliana dicis. 'Montrez ol en ta libri quin tu sempre lektas.'

Vito abasis sua kapo doloranta.

'E tu, Pietro, ube tu esis lasta-nokte?'

Pietro regardis sua matro. Subite lua boko apertesis, sua vizajo koloreskis quale *crème de menthe*, e lu stumblis vers la latrino.

'Pietro!' Giuliana regardis sua spozo. 'Quo eventas en mea familio?'

Onesti ne regardis adsupre. 'Probable sufras morgala nauzeo.'

'Morgala nauzeo!'

'Ka tu ne dicis, ke il drinkis?'

'*Vito* drinkis! Me ne flaris irgo de Piet'. Bona

Deo, ka mea amba filiuli divenas alkoholiki?'

Vito fendis la paneto, mastikis parto. 'Me drinkis nur du biri,' lu murmuris.

'Giuli',' dicis Onesti, 'un o du biri ne domajos la puero. Me drinkis mea unesma biro evanta dek-e-quar.'

'E regardez tu.'

Onesti komprenis la mieno di sua spozino, 'Askoltez tua matro, Vit'. Tu es ankore tro yuna por tala konduto.'

Pietro retrovenis aden la koqueyo, sideskis e drinketis kafeo.

'Pietro, karulo, ka tu esas malada?'

'No, me standas bone.'

'Tu ne aspektas bone,' Vito komentis.

Pietro desafable regardis lu. 'Me mustas ekirar. Me rivenos tarde.'

'Tarde pro quo?' Giuliana questionis. 'Adube tu—?'

Pietro sizis sua vestono ed ekiris.

Decensinte la eskalero, lu trovis sro Galli ye la kontoro dil pordistino. 'Bona matino, sro Galli.'

'Ka vua patro esas heme?' Lua voco esis remarkinde alta camatine, preske baritonatra.

'Yes, sioro. Me regretas, me es tarda. Enirez.' Lu iris al strado.

Galli hastis adsupre. Pietro ne ferme klozabis la pordo dil apartamento ed ol apertesis sub la frapado di Galli. Il enpasis e vokis, 'Ugo? Ka vu asistas?'

Onesti aparis en la koridoro, bok-tuko en manuo. 'Hola? Galli! Enirez, enirez. Ho, vu es ja

en. Vu venas frue, me ne ja expektis vu. Ka vu dejunis? Enirez e manjez ulo—'

Galli haltigis la vorti per shovar jurnalo ad Onesti. 'Ka vu lektis to?'

Onesti faligis la bok-tuko e sizis la jurnalo. 'La *Posto*? No, me lernas ta diskurso.'

'Lektez.'

'Quo?'

Galli piketis la jurnalo per fingro. 'Ibe.'

Onesti lektis.

Familio ipsa di kandidato ne votos por il

> Ugo Onesti, Verdo-kandidato en specal elekto en Caprio Provinco, luktanta vane kontre la populara Konservemo-kandidato, Dario Canale, laboras sub plusa charjo: Sua propra bomatro anuncis, ke el ne votos por il. Dum interviuvo exkluziva, sro Grazia Sette, bomatro di Ugo Onesti, konfirmis, ke el votos por altru. Dicis sro Sette, 'Il kandidatesas kom Verdo. Me deziras helpar il, ma quale ignorar mea propra principi?' Sro Onesti ne esis trovebla por respondo.

Onesti regardis Galli.

Galli dicis, 'Tre interesiva. Ya tre interesiva. La *Posto* es la boko dil Konservema Partiso, pro quo ol publikigas tala babilado? Li timas, evidente timas.... '

Onesti dicis nelaute, 'Ka matro advere dicis lo?'

'Quon li timas? On nur uzus tala taktiko se

on opinionus, ke ni ya povas ganar l'elekto.'

'Ma kad el advere dicis lo?'

Onesti lente turnis su ed eniris la koqueyo. Vito dormetis an la tablo, Giuliana varsis plusa taso de kafeo, sro Sette lavis sua taso. Giuliana ridetis, lore remarkis la mieno di sua spozo e ke sro Galli eniras dop lu.

'Sro Galli? Ugo, tu ne dicis, ke il arivos tante frue. Ka vu deziras kafeo, sioro?'

Onesti dicis, nekustumale grave, 'Matro, pliz, explikez ico.'

Sro Sette turnis su de la eviero, tenante taso e tuko. 'Hm? Quo, karo? Tu aspektas tam malada kam Vito. Ka la shinko esis desfresha? Ol gustis bone—'

Il levis la jurnalo, montris la titulo. 'Kad ico esas vera?'

El inklinis su adavane ed lektis, lore lasis falar la taso. Ol rulis adsub la tablo sen krevar.

'Mama!' kriis Giuliana.

Sro Sette kovris sua boko. 'Me ne komprenas. Qua skribis ol?'

Giuliana sizis la jurnalo, lektis rapide, susuris, 'Ho, Mama.'

Vito vekis. Il regardis sua matro, extensis manuo, e prenis la jurnalo ek elua laxa fingri.

'Qua skribis ne importas,' dicis Onesti. 'Ka tu dicis lo a raportisto?'

Lakrimi plenigis elua okuli. 'Ugo, mea karo, kredez me—'

Ugo ne plulautigis sua voco. 'Matro, me ne iraceskos. Ma me mustas savar.'

El glutis. 'Ugo, mea filio ... me sempre estimis

tu kom mea propra filio … me ne mentios. Me ya pensis lo. Yes, es vera. Me amas tu tante multe, e me preske decidis forjetar mea laboro por la Progresemi e votar por tu. Tu savas bone, quale to signifikas a me. Me nultempe celis mea pensi politikal. Ma me juras, karo, me juras, ke me nultempe babilis a raportisto!'

'Ni forsan povus uzar lo,' Galli murmuris.

'Ma tu ya dicis to ad ulu, Matro,' dicis Onesti. 'Me sempre juis nia disputi politikal, me nultempe regretis oli. Ma parolar a raportisto, e dum ca tempo …'

'Yes,' Galli dicis a su, 'probable to efikus.'

'Ma me nultempe … nu, me babilis a Lena, komprenende, dum repasteto ulfoye. Ma el ne repetus.… Me nultempe deziras dolorigar tu, Ugo, me … ho!'

El sideskis.

'Me nun rimemoras. Ta yunino! Me ya mencionis ulo pri to ad el.' El sizis la jurnalo de Vito. 'Yes, me dicis ta vorti. Ho, kad el esis raportisto?'

'Qua yunino?' Galli questionis.

'Hiere me renkontris yunino apud la fluvio. El demandis la voyo al Café Ris. Naturale me montris ol, me irgakaze esis rivenante adheme, ed el … ho, me es fol oldino, tante fol oldino!'

'Quo eventis?'

'Me stacis sur la promeneyo, apud la barilo. Me pensis pri tu, Ugo, pri tua kandidateso, me pensis quale votor, ed el proximeskis e dicis vorti tante stranja.'

'Quon el dicis?' Galli duris.

El redeskis. ‘El dicis, ke aparis, ke me jetos me aden la fluvio.’

‘Mama!’ Giuliana kriis.

‘El es tante afabla, tante jentila … ’

Vito siflis. ‘Tre ruzoza.’

Galli afirmis per kap-signo. ‘Injenioza. E vu komprenende revelis vua kordio a ta jentila yunino. Pro quo ne? Tote nekonocata, vu nultempe rividos el, semblis esar tam sekura kam konfeseyo. Ya tre injenioza.’

Onesti abasis sua kapo. Sro Sette extensis manuo vers il, retrotiris ol. Lakrimo kursis alonge elua vango.

Galli klakigis sua fingri. ‘Nu, to ne esas katastrofo. Ni povas uzar lo. Se ni anuncus … hm … yes, se ni anuncus publike ke sro Sette ne votos por vu, pro ke el havas principi tam nobla kam la vua … hm … yes, ed komprenende, kom vera Verdulo, vu forte estimas la principi politikal di altri. En libera lando singlu devas votar segun sua propra principi, partikulare en vua propra familio.’

Vito itere siflis. ‘Ka to efikos?’

‘Ni probos hodie che l’asembluro.’

Onesti sospiris. ‘Me ja lernis mea diskurso.’

‘Esos kurta, nur un o du frazi. Ni ne emfazos ol. Nenecesa, ol es tote natural segun nia propra principi. Me skribos kelka frazi. Me rivenos ante horo.’ Il hastis ek la apartamento.

La familio restis an tablo. Sro Sette regardis Onesti. Giuliana ne regardis el. Onesti regardis la pavimento. Mem Vito sidis taceme.

Pietro sidis en la bakerio. Il esforcis drinkar kafeo, ne povis. Entuziasmo e paniko tordis sua kordio. Quale naskis ica baroka evento-serio pro simpla amoro por Elena? Il amas el. Tote inocenta ago, amorar bela yunino. Ma pro ke il amoris Elena, li koitis; pro ke li koitis, el gravideskis; pro ke el gravideskis, elua patro iraceskis; pro ke il iraceskis, il atakis papa; pro ke il atakis papa, papa desengajesis; pro ke papa desengajesis, il nun kandidatesas. E nun Pietro balde …

Nun esis la instanto dum qua il posible dicus a su, Haltez. Pensez. Mem simpla agi havus neintencita konsequi hororinda. Pensez ante agado.

Ma pensinte tante logike, emoci nun kaptis il. Hodie esas lua mariajo-dio.

Sro Bassano advenis. 'Kompatindo, vu aspektas mizeroze. Ka vu regretas?'

'No! No. Me volas … vu savas. El tardesas, ka ne? Qua tempo es?'

'Es ne ja dek kloki, el ne tardesas.' El regardetis tra la fenestro. 'Fakte, el venas frue.'

La pordo-klosho tinkletis ed Elena eniris. Pietro quik staceskis e sizis elua manuo. Li kisis.

'Bona matino, spozulo.'

'Bona matino, spozino.'

Sro Bassano apene represis lakrimi.

Elena dicis ad el, 'Bona matino, onklino.'

Sro Bassano pozis fingro avan sua boko. 'Ne

jokez, karino, ne hike. Ni ne ja sucesas. Se ulu saveskus … nu, l'autoritato ne favorus. Me preparos me, vartez kin minuti. Ka vu deziras ulo? Ka vu hungras?'

Elena sideskis. 'No, danko. Me ne povas manjar.'

'Anke ne Pietro,' sro Bassano dicis. 'Regardez ta pasteto netushita.' El iris aden la dopa chambro.

Elena karezis ilua manuo. 'Quale tu standas?'

'Bone, bone.'

Il regardis Elena. El regardis il. Li tenis manui plu ferme.

'Kad esis desfacila advenar? Ka tua familio suspektis?'

'No, nule. Papa ekiris tre frue, dicis ke il havas sekreta kunveno.' El rulis sua okuli. 'Omno es sekreto catempe. Limuzino arivis por lu. Mama ne atencis me, tote ne, do me simple ekmarchis. Pro to me venis frue.'

'Bonege.'

'Ka tu?'

'Nul problemo. Vito, ta pueracho, hiere trovis ta jurnali quin me celabis, ti qui publikigis nia mariaj-anunci.'

'Ho, no!'

'Pro quo on mustas publikigar oli dum du tota semani? Me sizis oli ante ke lu povis lektar.'

'Fortunoze.'

'Me devis forjetir oli, ma me ne volis … '

El ridetis pro ilua superstico. Li regardis l'una l'altra. Il dicis, 'Tu aspektas bonege.'

‘Tu es pala. Pietro, ka tu es certa, ke ni … ?’

Paniko kuris trans ilua vizajo. ‘Yes! Ka tu?’

El ridetis. ‘Me amas tu.’

Il ridetis. ‘Me anke amas tu.’

Sro Bassano riaparis portanta mantelo. ‘Nu, ni komencez l’aventuro. Ka vi esas pronta? Vu aspektas absolute ravisanta, karino! Me expektas ploror.’

La tri livis la bakerio. Dop li marchis yunino, yunino havanta bruna hararo ed smartfono, neremarkinda e neremarkita.

Li marchis nerekte al Urbo-domo por ke nulu remarkez li. Limuzino preterpasis li dum ke li transiris la Olda Merkato. Olua pasajanti ne remarkis la nervoza homino o la du tremanta yuni; li laboris tro multe pri la diskurso Onesti deklamos en Lindoro.

‘Kom Verdulo,’ Onesti repetis, ‘me ne expektas, ke omnu pensez quale me o kredez to quon me kredas. Kom Verdulo, me respektas omna opinioni, mem se me ne konkordas kun oli. Mea kara bomatro komprenende … ’

‘… komprenende esas homino autonoma ed inteligenta,’ Galli suflis.

‘… komprenende esas homino autonoma ed inteligenta, do lua opinionin ed principin me egardas maxim respektoze.’ Onesti sospiris triste. ‘Me supozas, ke lo es vera. Ma ol ankore tristigas me.’

‘Enmemorigez,’ imperis Galli.

La limuzino iris adsude ek la urbeto tra agri matureskanta ad rekolto, preter frukt-arboreyi fruktifanta, aden la monteti. Esis nur 853

habitanti en la vilajo Lindoro, la plu-multo esis povra melkisti e rigida Konservemi, malgre ke la Konservemi ignoris li.

'Kad la Konservemi atencas vi?' Onesti tenis la pupitro e regardis la duimo dil habitanti di Lindoro. 'Li augmentas via imposti ma diminutas l'imposti dil richi. Li restriktas la maniero per qua vi permisesas kultivar rekoltaji ed enstabligas via brutari. Li limitizas la preci por via melko ed fromajo ed cereali. Li negas lia promisi augmentar subsidii, por ke via rekoltaji esez profitoza en merkati internaciona. Dum la pasinta yaro, hike en Lindoro, tri farmisti perdis lia lokaco-kontrati e bankrotis!'

Uli inter la audantaro afirmis per kap-signi.

'La Konservemi retenas la kapitalo por l'edukado di via pueri. Nur quar semani ante nun, hike en Lindoro, parto di via skolo krulis pro ke pekunio mankas por repari. Klasi nun esas instruktata en via urbo-domo!'

Plura homi en la audantaro triste sukusis sua kapi.

'Es shaminda! Yes, la Konservemi sempre promisas protektar vi, protektar vi kontre krimini. Segun li, existas senlimita serio de kriminanti e teroristi! Ma li ne protektas. Li plenigas vi per timego nur por richigar su e sua intimuli. Li tormentas vi per terorinda eventi, quin li dicas forsan eventus, se li ne regnus. La Konservemi traktas vi kom infanti qui timas ombri. Li supozas, ke se vi sempre timus, vi ne remarkus lia mentiado ed falsa promisi. Ma vi savas plu bone. Vi vidas klare, vi komprenas.

Me ne ja konocas farmisto qua ne komprenas realeso.

Multi en la audantaro ridetis.

‘Amiki, me ipsa esis Konservemo. Me ipsa askoltis ta diskursi, askoltis ta olda klishuri, ta fatiganta sentenci, me ipsa konkordis. E kande li imperis me timar, timar exterlandani, timar kriminanti, timar povri, timar homi qui havas stranja religii o nula religio, me timis. Ma uldie me subite komprenis: ta Konservema politikisti timas preske omno!’

La audantaro ridis.

‘Quale ti qui timas omno protektus ni? Quale ti qui tremegas shirmus vi? Ka vi volas, ke poltroni gardez nia lando? Ka vi volas, ke poltroni diktez nia vivi e l’edukado di nia filii, dum ke li gradope desfaciligas nia laboradi, gradope desfaciligas nia entrateni? Ka vi volas, ke li agez libere dum ke via amiki, via vicini, vi ipsa bankrotas e via skolo krulas cirkum via filii?’

Aplaudo.

La limuzino hastis a Borgo. Onesti fricionis sua ventro pro rinovigita bonhumoro. ‘Me facis ne male, ka ne, Galli? Es bona diskurso, tre bona diskurso. Ka vu prizis mea improvizajo? Pri poltroni?’

‘Bonege.’

‘Me ne surprizesos ganar kelka voti ibe. Voti en Lindoro esos vera triumfo. Beleta vilajo, poke kaduka. Ne mala repasteto. Kad es vera pri ta skolo? Kad ol advere krulis? Shaminda. Ka ni iros ad altra farmisti?’

Kande la limuzino eniris Borgo la smartfono di Galli zumis. 'Hike Galli.'

Onesti pretextis ne askoltar.

'Quo? No. Me trovos ol.' Galli forpozis la telefono. Il dicis al motoristo, 'Trovez kiosko.'

Onesti questionis, 'Quo es?'

Galli indikis addextre e dicis al motoristo, 'Adibe.'

La limuzino haltis avan kiosko. La motoristo ekiris, kompris jurnalo, donis ol a Galli tra la fenestro, sideskis, ed itere eniris trafiko.

Esis edituro vesperal dil *Posto Nacionala* e super neklara fotografuro, evidente facita per telefono, la unesma pagino deklamis la titulo

Filiulo di Verdo-kandidato
esas Anarkiisto

Onesti esvanis.

Sro Bertucci kriachis kande la pordo apertesis e la motoristo tranis Onesti tra la pordo al eskalero.

Giuliana audis bruiso ye la pordo dil apartamento, vidis sua spozulo senkoncia en la brakii dil nekonocato uniformizita, e kriachis. 'Aye! Il es mortinta! Me predikis, ke ta elekto mortigos il! Ugo, mea kompatinda Ugo!'

La motoristo faligis Onesti adsur la sofao. Sro Sette eniris de sua chambro e kriis, 'Ho! Quo eventis?'

Galli eniris havante mieno di la maxim multa repugneso. Il lansis la jurnalo ad el. El quik lektis, kriachis, 'Ho!' e falis aden sidilo.

'Mama!' Giuliana, qua genupozis apud Onesti, staceskis e kuris al matro.

'Regardez!'

'Quo? Ha … ha … aye!'

El sinkis aden sidilo.

Galli taceme regardis la ruino dil familio Onesti. Nur mankis la kulpoza filio, e lu quik eniris. Vito enpozis sua kapo de sua chambro-pordo. Lu portis en un manuo paper-kovrita edituro di *Anarkio* da Malatesta. 'He,' lu dicis, 'pro quo ta bruiso?'

Galli krucumis sua brakii. 'Nu. Ka vu esas fiera? Vu ruinis vua familio.' Il rapide sizis la libro ek la manuo di Vito. 'Ha! La mortigilo!'

Vito grimasis. 'Quon vu dicas?'

'Videz!' Galli triumfale montris la libro a la adulti nekomprenanta.

'Donez to a me!' klamis Vito, per plu multa timo kam defio.

La motoristo anhelante (tranar Onesti adsupre du longa eskaleri ne esas facila tasko) kolektis la falinta jurnalo e donis ol a Galli. Galli apertis ol e shovis ol adavan la vizajo di la puero.

Vito paleskis, facis stranja bruiso, 'Go go go.'

'Yes,' Galli aboyis, 'go go go, vu feketo! vu ruinis vua patro. Vu mortigis vua matro. Vu probable freneziigis vua avino. Vu destruktis la Verda Partiso. Yen l'anarkio quan vu deziras!'

Vito falis aden sua chambro e bruisoze klozis la pordo.

Galli iracoze pazegis al sofao, forte frapis dufoye la vizajo di Onesti. Onesti grunis.

'Vekez, vu! Ne dormetez! Ni mustas salvar la situeso!'

Onesti jemis. 'Quo … quo … '

'Ne esas tota katastrofo,' Galli murmuris. 'Me ne permisez! Mustas esar salvado … '

Onesti palpebragis. Koncio rivenis, e kun ol pikanta memorajo. 'Ho mea Deo!'

'Ho ya vua Deo! Pro quo vu ne informis me, ke vua fruktacho repugnanta esas Deo-damnita anarkiisto?'

'Anarkiisto! Mea Vito jame—'

'Jame? Lu lektas Malatesta! Lu asistas kunveni di anarkiisti! Regardez la fotografuro!'

'Me ne kredas—'

'Quale salvar ni? Quale extingar ta fairo?'

Onesti dicis timante, 'Kom Verdo me respektas omnu—?'

'Asno! Nulu respektas anarkiisti! Ni mustas dicar, ke lu esis spiono, ke lu trompis li … ' Il regardetis cirkume. 'Ube esas la televiziono?'

'He?'

'Me mustas saveskar, kad ol ja dissemesas per televiziono. Ube es ol?'

'En la libraro-chambro. Ni ne multe spektas la televiziono.' Galli ja irabis aden la koridoro. Onesti rapide sequis lu. 'Kad lo efikos? Forsan il ya spionis … '

'Tacez.' Galli frapis la televizionilo. 'Ube novaji? Ha.'

Televizion-jurnalisto dicis, '... preco di petrolo levesas a 94 euri po barelo. Ta augmento domajos politikale la chefi di Francia e Germania havanta aprobo-gradi historiale basa. Lokale, la specal elekto ...'

'Damnez omnu!' dicis Galli. 'Li ja savas!'

'... nova reveluri. Quik pos la shokanta deskovro ke la filiulo dil Verdo-kandidato Ugo Onesti—'

Onesti jemis.

'Shut!'

'—esas membro di anarkiisto-grupo, quale raportita dal *Posto Nacionala* ... '

Giuliana e sua matro aparis ye la pordo.

'Ugo?' Giuliana plendis.

'Shut!' sisis Onesti e Galli.

'... on jus saveskis, ke hodie la seniora filiulo di Ugo Onesti mariajeskis en la Borgal Urbo-domo kun la filiino dil kriminanto Roijnana Karl Mitek. La atako da Mitek iniciis skandalo internaciona. On nun questionas, ka ta atako esis fakte komploto inter la du homi por faciligar la kariero politikal di Onesti.... '

Nulu movis. La jurnalisto babilis neaudite. Galli regardegis la televiziono. Ugo regardegis Galli. Giuliana e sro Sette tenegis l'una l'altra.

Pos longa tempo, Galli dicis, 'Nu. E tale omno finas.'

13

Tamatine, dum ke la familio Onesti dejunis; dum ke Vito sufris la konsequi di sua unesma bona biro e Pietro sufris pro la venonta marcho al Urbo-domo; dum ke Galli intrigis por nuligar la artiklo pri sro Sette; dum ke ta omna eventi, Karl Mitek, komercisto Roijnana, eniris limuzino Serennana. Il iris a maxim grava kunveno kun la prezidanto di Serenno, lua chef-konsilanto Pucci, e la tota ministraro. Il ne revelis lo a sua spozino od filiino; fakte, il ne parolabis a sua filiino dum semani pro elua shaminda agadi e pro la falio di sua aferi, direta rezultajo di elua peko. Se el ne falabus sub ta damninda Onesti filiacho, se el ne gravideskus, se ...

Nun la prezidanto ipsa advokabis lu, sendabis limuzino por vehigar lu private e sekrete ad Fricchi. Tre interesiva. Tre kontentiganta. La folulo evidente agnoskas sua erori, penos

pacigar lu e talmaniere kalmigar la tensi internaciona quin il instigabis. Forsan il donus gratuite la fabrikerio! Nu, esus simpla yusteso. La fabrikerio esas la lua, lu spensis tante multa pekunio e tempo e peni por ol. Lu meritas publik apologio. Akuzir lu, kalumniir lu! Lu itere iraceskis, esis tentita klamar, Haltigez l'automobilo! Retroturnez ol! Lu certe ne kunvenos kun ta porki Serenna, damnez li omna al inferno!

Lu rimemoris la pekunio. Nu, ne kondamnez sen askoltar. Permisez li facar lia diskurseti. Ica politikisti, li esas fieracha. Publik apologio restas ultre lia kapableso. Kad apologio ultempe trapasas la labii di politikisto? Ma se lu ganus la fabrikerio, lu pardonus li. Lu montrus, ke Roijnano savas bone quale jentilulo kondutas su.

Ma ka lu povas fidar a ta bastardi? Quankam lu ne parolabis pri la emo di ca voyajo, lu donabis a sua spozo kuverto ed imperis, ke el apertez ol nur se lu ne rivenabos ante noktomezo. Ol kontenis e la invito al kunveno e noto da lu, qua imperis, ke el telefonez a la advokato. Esis tam delicoza kam spiono-filmo, lu tre multe juis la intrigo. Lu plue juos sua triumfo kontre Prezidanto Zanni, e maxime juos ta fabrikerio. Pro quo ta Serennani sucias kelka stimulivaji? Tale komerco funcionas. Surprizo demonstras naiveso. Nur idioti quale ta Serennani iraceskus pri tala kozi.

La exkurso esis agreable. La benko esis ledra. La fenestri esis obskura vitro. Telefono pendis

sub la fenestro separanta la pasajanti e la motoristo. Anke esis mikra pordeto apud la telefono. Lu probis ol, trovis butono, pulsis, la pordeto apertesis e revelis mikra boteli de aquo, biro, vino, mem wiskio, ed glasi, ed anke paketi de fromajo, nuci, bona pano, kelka kuketi.

Nu! Malgre omno, ta Serennani savas komforto. Lu apertis botelo de biro e paketo de kuketi e destensis su por juar la exkurso a Fricchi. Lu montrus a ta Zanni quale on devas agar, quale komercisto sucesas. Kande lu fine ganabos la fabrikerio … Lu balde dormeskis.

La limuzino haltis; il vekis tresayante, 'Kad ni esas hike?' La limuzino haltabis pro trafik-lumilo. 'Ha,' il murmuris, 'ni es ja en Fricchi. Yes, ibe la Banko Central, me rimemoras ol. Nur kelka minuti til ke ni arivas. Ube es mea etuyo?'

La limuzino ne haltis avan la Palaco Federala ma iris aden stradeto dop la palaco, nevidebla de la strado. La motoristo ekiris ed apertis la dopa pordo. Mitek ekpasis. Il regardis ibe forjetajeyo; ol ne odoris de rozi. Streta pordo apertesis e grosa homo havanta mikra kapo aparis.

'Sro Mitek, voluntez enirar.'

Mitek eniris la palaco. 'Qua vu esas?'

'Reno Pucci. Bona posdimezo, sro Mitek.'

'Me joyas konoceskar tu.'

'Anke me.' Lua voco ne expresis pura joyo. 'La prezidanto e ministraro vartas. Voluntez venar kun me.'

Pos tante longa exkurso, Mitek unesme deziris uzar latrino, ma Pucci movis neexpektite rapide e lu mustis hastar. Mitek sequis tra plura koridori sinuifanta, adsupre per un eskalero ed adinfre per altra, til ke lu ne savis, ka lu ankore restis en la palaco o ka ulmaniere lu retromarchis totavoye a Vijnul. 'Es sat granda, kad ne?' lu dicis.

Pucci ridetis polite.

Fine li pasis tra larja pordo aden chambro grandioze ed abundante rokoka. Vasta tablo pozesis meze dil chambro. Cirkum ol sidis tri homuli e du homini.

Opozite stacis la prezidanto, Bobo Zanni.

La pordo klozesis susurante.

'Sro Mitek,' dicis la prezidanto, 'bona jorno. Me pregas, sideskez.'

Sis vizaji kolde regardis lu. Lua aplombo vacilis, ma Mitek, filiulo di Mitek, borgezano del sepesma generaciono, ne esis facile konsternita. Lu dicis, 'Ante komencar, esis tre longa voyo e me deziras rivivigar me.'

La prezidanto dicis polite, 'Ho, me regretas. Me supozis, ke sro Pucci ja sorgis vu. Vu ne konocas nia ministri. Permisez me prizentar li. Addextre de vu sidas sinioro Eufemia Frusoni, stat-ministro.'

Mitek reverencis, e pensis pri ta latrino.

'Apud el, Dionisios Vaghi, financo-ministro. Mauro Luca, paco-ministro. An mea dextra manuo, mea sekretario, Angelica Bosco.'

Mitek sentis la efekto di la biro drinkita en la limuzino. Il decidis insistar pri la latrino tam

balde kam la prezidanto cesis ta senfina introdukti.

‘Hike Umberto Fedoro, sekreti-ministro. Vu ja konocas sro Pucci. Me exkuzas l’absenteso dil vice-prezidanto. Il es en Washington, Usa, pro stat-afero. Vu probable savas, pro quo ni invitis vu.’

Kad la homacho nultempe lasos me uzar latrino? pensis Mitek. Lu sospiris e sideskis en la sola vakua sidilo. Pucci stacis dop lu.

‘Recent eventi pri vu e vua lando profunde perturbis me. Me konsternesas pro semblanta miskomprenaji inter du tante bon amiki, vua bela Roijna e nia propra belega Serenno. Vu sendubite komprenas, ke mea devo esas protektar Serenno kontre violaci di nia legi.’

Mitek stretigis sua okuli e krucumis sua gambi.

‘La sencesa boyado dil jurnali, la senfina babilado del televiziono, konfuzigas la kazo e mixas simpla fakti kun stranja rumori, til ke on forsan erorus od agus hastoze.’

Mitek afirmis per kap-signo.

‘Ma diskuto kalma e racionoza certe igos ni agnoskar nia erori e rektifikar oli.’

Mitek krakis sua fingri. Frusoni grimasis.

‘Ka vu deziras kafeo?’

‘Quo? Ho, no, danko. Ma me deziras—’

‘Segun vua volo. Nun, al afero.’

Mitek pensis, Per Deo, finigez la apologio ed parolez pri pekunio! Me ne pardonos vi tro balde. Me boliigos vi sat longe, ke vi minigez la preco.

‘Ni supozas, ke vu spensis multa pekunio pro negociado pri nia armiferio nacional.’

‘Juste,’ dicis Mitek. ‘Tala kozi ne es chipa. Ma ol es komerco privata, ne nacio—’

‘E ni anke supozas, ke vu ne deziras perdar ta kolokajo.’

‘Anke juste.’

Zanni ridetis stranje komplezante. ‘Bone. Ni konkordas. Sro Mitek, mea ministri konsilas, ed me felice aceptas, ke esus nejusta se vua projeto falius. Anke la naciono profitus, se la fabrikerio ne falius. Do ni afirmas, ke la guvernerio aprobos la vendo. Ni ofros nul obstakli.’

Mitek esis pronta dicar ulo apte granda.

Pucci pozis papero e plumo adsur la tablo avan Mitek.

Zanni dicis, ‘Pos ke ni havas vua signaturo sur ta konfeso, ni permisos la vendo.’

Mitek, qua extensabis manuo a to quon lu supozis esar kontrato, haltigis sua manuo en la aero. ‘Pardonez?’

‘Ni permisos la vendo.’

‘No, l’altra frazo. Ka konfeso? Qua konfeso? Quon vu intencas?’

La rideto dil prezidanto restis ferma. ‘Yes, pos ke vu signatabos ta konfeso.’

‘Konfeso pri quo?’

Zanni dicis inocente, ‘Nu, konfeso pri vua krimini, komprenende.’

La okuli di Mitek kontraktis. ‘Krimini! Qua krimini?’

Zanni regardis Mitek. 'Ho, sro Mitek, forpozez vana protesti. Ni esas adulti, ni ne deziras teatraji.'

'Me itere questionas, qua krimini?'

Zanni sospiris. 'Pro ke vu insistas: Unesme, vu subornis klienti por domajar sro Dante. Duesme, vu subornis funcionero por impost-avantaji. Triesme—'

'Filio di hundo!' kriis Mitek. La krio resonis tra la chambro. 'Vu trompis me, adportis me hike, e nun akuzas?'

'Sro Mitek,' dicis la prezidanto, 'ne uzez tala vorti. En nia lando, jentilulo ne parolas tale koram homini.'

Sro Fusoni tusis.

'Me esperis, ke nia negocio procedus plu agreable. Ka vu deziras agar infantatre? Do me parolos klare. Ni havas pruvi. Vu subornis klienti dil fabrikerio por ke li nuligez komendaji e plendez sen kauzi. Vu mem subornis la kontisti por ke li falsigez registri. Ni anke havas pruvi ke vu subornis impost-oficisto provincal. Sen vua signaturo, ni akuzos vu publike—'

'Me konfesas nulo! Me negas omno!'

'—*ni akuzos vu publike*,' bramis la prezidanto, 'per *nia* judicieyi segun *nia propra* legala proceso. Ka vu komprenas?'

Mitek regardegis.

Zanni teatrale supresis sua emoco. 'Ma, se vu signatus ta konfeso, ni forpozus proceso legal e permisus vendo di ta fabrikerio.'

Mitek regardis la vizaji avan il. 'Se me signatus ico, vi ne akuzus?'

‘Precize. Signatez konfeso ke vu subornis Onesti por—’

‘Quo!’

Mitek rapide lektis la papero. Lu balbutis senvorte dum instanto, regardis Zanni astonate. ‘Tale vu ludas!’

Audebla *pop* sonis de la mandibulo dil prezidanto. La ministri sidis tam senmove kam la marmora pavimento sub lia pedi. Pucci pluproximeskis la sidilo di Mitek.

Mitek esis su-yustoza homo. Su-yusteso esas la maxim danjeroza peko, pro ke ol plezas maxim multe ed sustenas omna altra peki. La su-yustoza homo povas facar mem la maxim hororinda krimini ed ankore retenar felica koncienco, certa ke lu esas absolute justa, ke omna altri esas absolute nejusta, e ke Deo ipsa aprobas lu.

Pluse, su-yusteso sempre duktas a venjo. Do Mitek esis venjema homo. Punisar ta qua domajis il esis ne nur devo, ma anke plezuro.

Altrakaze il joyus implikar Onesti. Ma pro ke il esis fiera e su-yustoza homo, il ne volunte obedius irgu. Quale asno pulsita, il rigidigis sua gambi e refuzis movar.

Mitek lente e sucieme laceris la konfeso ad mikra peceti.

La vizaji dil ministri turnis al prezidanto.

Zanni frapegis la tablo per l’amba pugni. ‘Ka vu defias?’ il kriachis.

Mitek krucumis sua brakii sur sua pektoro e levis sua mentono. ‘Me konfesas nulo. Me ne kriminis. Me subornis nulu. Me certe ne

subornis ta Onesti. Lua filiulo esas bersil-despolianto e filio di putranta hundo, ma Onesti esas honesta homulo, Deo damnez lu. Me ne ludas politikale. Me es komercisto.'

La voco di Zanni sonis danjeroze grave. 'Mitek, prezidanti ne ludas.'

Luca susuris a Vaghi, 'Quo nun?'

La prezidanto quik regardis quale bazilisko. Luca mikreskis.

'Nu, sro komercisto,' sisis Zanni. 'Bone. Sen ta konfeso vu nultempe ganos la fabrikerio. Vu perdos vua tota kolokajo.'

'Me ja amortisis ol. Me transvivos.'

'Vu eroras pensante ke vu povas defiar me. Vu ya signatos!'

Pucci pozis altra papero avan Mitek. Esis kopiuro di la konfeso.

Mitek aboyis, 'Me ne es un de vua febla lakei, Sinioro Prezidanto. Me ne signatos!'

'Ne audacez defiar me!' La eki resonis en la chambro, defi-*ar*, defi-*ar*, defi-*ar*.

Mitek staceskis. 'Me evidente restas hike tro longe. Sinioro Prezidanto, Siniori Ministri — adio.'

Il turnis su al pordo. Pucci obstruktis la voyo.

Zanni sideskis, terorinde kalma. 'Sro Mitek, nulu ekiros ica chambro til ke vu signatas ta konfeso.'

La ministri kune anhelis.

Mitek turnis su. 'Lasez me ekirar.'

Zanni pozis l'una manuo sur l'altra.

'Vu ne darfas!'

Zanni ne movis.

‘Me es Roijnano!’

Zanni ridetis kolde.

‘Ka vu es dementa?’ Mitek kriis. ‘Vu ne povas enkarcerigar me!’

Pucci pozis kolda manuo sur la shultro di Mitek. ‘Me pregas, sideskez, sioro.’

Mitek regardis il frenezioze.

Vaghi dicis, ‘Zanni, kad es saja—’

Sovaja regardeto tacigis lu.

‘Me pregas, sioro, sideskez.’ Pucci presis lua shultro.

Mitek lente sideskis.

‘Nun,’ imperis Zanni, ‘vua signaturo.’

‘Me volas telefonar a mea ambasadeyo.’

‘Signatez.’

‘Nultempe. Me nultempe signatos ta mentio!’

Zanni vartis. Silenco plenigis la chambro quale nociva nubo.

Angelica tante multe trepidis ke el ne povis tenar sua papero-bloko e krayono. El tre sorgoze pozis oli adsur la tablo. El respiris rapide, neprofunde. La tablo fluktuis avan elua okuli. El esis kurioza saveskar, se el esvanos. El pozis sua manui sub sua kruri por kalmigar oli.

Mitek klamis, ‘Dementulo! Vu ne povas!

Zanni vartis.

Mitek krietis quale muso sub la ungli di kato, sono lu ne kustumis audar ek sua propra guturo. Lu regardis la tablo, la vizaji dil ministri, la muri. Lu remarkis, ke esas nula fenestri en ta chambro: ta lumizita kozi inter la koloni quin lu supozis esar fenestri esis speguli. Lu respiris desfacile.

Lu dicis nelaute, ‘Me bezonas urinifar.’

Zanni vartis.

Pucci movis sua doloranta pedi. La longa dio duris.

14

Siorino Felicia Mitek movetis e jemis, ‘Karl?’ El vekis: el itere dormeskis sur la kanapeo. To esas recente mala kustumo. Ma la romano quan el lektis tedis, stulta rakonto pri senetika ma seduktiva spiono e la patrioto vertuoza qua amoras lu; milito minacas, ka la vertuoza patrioto deskovros lua sekreto? Nun esis obskura exter la fenestri e quanta kloki esas? ‘Elena,’ el vokis. ‘Karl?’

El iris aden la koqueyo, regardis la horlojo. Pos noktomezo! Dubito titilis el. El hastis tra la domo, ‘Karl? Elena? Karl!’ Servistino aparis portanta chambro-robo, vizajo kremizita. El ocitis. ‘Siorino? Kad irgo eventas?’

Siorino Mitek haltigis su avan la servistino. ‘Ube es Karl? Ube es mea filiino? Ube es omnu? Nulu esas hike!’ El forhastis. La servistino regardis, levis sua shultri, e retroiris aden sua lito.

Siorino Mitek ne esabis sola, tote sola, dum plu kam dek yari. Servisti sempre asistas, komprenende, ma li ne importas. Nur Karl ed Elena importas, ed el ne esis separita de li amba samtempe depos ke Elena evis ok yari, kande Karl voyajis a kunveno ed Elena vizitis sua ge-avi; tanokte Felicia dormetis tre bone en nekustumala privateso.

Nun el ne savis ube esas Karl od Elena. La ge-avi mortabis multa yari ante nun, elua filiino devas restar heme. Partikulare pro elua stando. E Karl …

El rimemoris la kuverto. Karl dicabis, 'Nur apertez ol se me ne rivenabos ante noktomezo.' Tatempe el konsiderabis to kom drolajo ek un de elua fola romani. 'Ho Karl, pro quo tu agas quale James Bond? Dicez adube tu iras.'

'Agez segun mea instruciono.' Ta viro prizis sua misterieti. Esis recente tro multa misterii.

El iris aden la salono e traserchis la tablo, la kanapeo, dop la kuseni, ma ne trovis la kuverto. El iris aden la koqueyo, traserchis la tablo, la kabineti, mem la frigorizilo e furnelo. Nulo. Jeno minacis divenar paniko. Ube el pozabis ta kuverto? Pensez! El traserchis la foyero, la lit-chambro, la armori, la eskalero, la balno-chambro. Nulo. Nun esas un kloko. Ube esas Karl? Ube esas la kuverto? La universo komplotas freneziigar el.

El rieniris la salono e sideskis. Ulo dolirigis el; el sidabis adsur la romano. El staceskis, levis la libro, preske jetis ol, ma vidis ulo blanka inter la pagini. La kuverto! El uzis ol kom marko-

rubando. Se ol esus serpento …

El laceris la kuverto ed ektiris la du pagini. La noto, skribita da Karl, kontenis lo sequanta: ‘Felicia, se tu lektas ta vorti me evidente ne retrovenis ante noktomezo. O tu esis kurioza ed apertis ol malgre mea impero damnez tu.’ Ho, ta viro! E me preske obliviis ta kuverto. ‘Ma se esas pos noktomezo e me ne ja retrovenis, quik telefonez ad Eckmann. Donez a lu la letro inkluzita. Dicez a lu, ke lu telefonez a Vlaamstad. Li komprenos. Karl.’

Plusa misterio! el pensis. Me nultempe lektos altra spiono-romano.

La letro inkluzita imprimesis sur dika papero ornizita per la sigluro dil guvernerio Serenna. El ne povis lektar la Serenna linguo, ma komprenis kelka vorti, ‘prezidanto’ e ‘kunveno.’ Paniko florifis.

Esis tre tarda, esis nejentila, ma Karl imperabis, do el telefonis al advokato Eckmann. Maxim ofte Felicia Mitek obediis la imperi di sua spozo; relate tala homo, obediar esas plu facila. E fakte, el ne ofte deziris defiar lu. Kande li konoceskis l’una l’altra, li agnoskis nekoncie ke l’unu trovabis en l’altru perfekta komplemento, ta qua imperas e ta qua deziras obediar. Siorino Mitek nultempe postulis, neofte plendis, e rare pensis, ke la spozo povas erorar. Segun el, il sempre agas yuste, decante, etikale, saje; e se il ulfoye fanfaronas od furias, nu, omna homi havas defekti. Ta atitudo plu faciligabis la recenta semani.

La telefono sonis plurfoye til ke rauka voco grunis. 'Hmhe?'

'Kranz,' siorino Mitek dicis nelaute, 'me regretas vekigar vu tante tarde, ma ulo eventas.'

'Quo? Qua? Felicia?' Il tusis. 'Quanta kloki esas?'

'Pos un kloko, me advere regretas.'

'Ho. Ne exkuzez vu, Felicia, me expektis, ke vu telefonos.'

'Ho, danko al cielo! Do Karl informis vu—'

'Karl? No, me vidis per televiziono.'

Teroro sizis el. 'Per televiziono! Ho Deo, pro quo? Kad il mortis? Kad acidento eventis?'

'He? Quo? Quo pri Karl? Ube il esas?'

El histeriale balbutis, 'Ma pro to me telefonas! Me ne savas ube il esas! Quon vu vidis per televiziono?'

'Nu ... pri la mariajo, komprenende.'

'Qua mariajo? Me telefonas pri Karl.'

'La mariajo di Elena, evidente.'

La mento di siorino Mitek divenis tam vakua kam papero senskribita.

'Felicia? Felicia, ka vu esas ibe?'

El sufokis.

'Felicia!

'Mariajo!' el kriachis. 'Elena ne mariajeskas! Quon vu dicas pri mariajo?'

'Ka vu advere ne savas? Ol esas raportita omnube, quale vu ne savas?'

Siorino Mitek glitis lente de la kanapeo a la tapiso. El ne povis sentar sua manui e pedi.

'Me ... me ne regardis la televiziono canokte.

Me lektis, me dormetis. Quon vu dicas?'

'Me supozis, ke vu telefonas pri … Nu, to quo finas esas finita. Nun Elena—'

'El ne esas hike! Me ne vidis el depos dejuno, e nun vu dicas, ke el mariajeskis! Ho, Kranz, ube es el?'

'Probable en Borgo kun sua nova spozo.'

'Qua spozo? Qua furtis mea bebeo?'

'Per Deo, Felicia, quan vu pensas? Pro to on raportas. El mariajis su a ta Pietro Onesti. Ka vu supozas, ke esus altru?'

'Aye!'

'Felicia? Felicia, ka vu es ibe? Felicia!'

Felicia jacis senkoncie sur la tapiso, kapo trusita inter la kuseni dil kanapeo, la telefonilo trusita inter elua mami.

Kande el rikoncieskis, la vizaji dil servistino e Kranz Eckmann pendis super el. 'Ho,' el jemis, 'ulo pikas me…. '

La servistino tiris la telefonilo de la mami di sua mastrino e kun la advokato levis el adsur la kanapeo. La servistino adportis glaso de wiskio. Eckmann fricionis la karpi di Felicia.

Drinkinte, siorino Mitek questionis, 'Kranz, pro quo hike? Ni parolas per telefono.'

'Vu esvanis.'

'Esvanis? Me jame esvanis dum mea tota vivo.' El rimemoris la konversado. 'Elena!'

'Ne hike, yes, me savas. Ne esvanez itere.'

'No, no. Mea kompatinda filio!' El ploreskis.

'Me ne komprenas, quale vu ne savis.'

La servistino tordis sua manui. 'Siorino, ni saveskis per la televiziono, ma ne audacis

parolar. Ni pensis, ke vu certe ja savis.'

'Quale el mariajeskus?' Felicia jemis. 'Ube? El esas nur infanto! El ne evas sate por mariajeskar sen nia konsento, e ni absolute ne konsentis. Mea kompatinda bebeo!'

La servistino varsis plusa wiskio. Siorino Mitek forshovis la glaso. 'No, me ne prizas to, donez a me schnapps.'

La advokato staceskis per serio de kraki e kliki. 'Segun mea kompreno, ul Serennanino havas fratino qua habitas Roijna. El asertis su esar l'onklino di Elena e signatis la licenco. La damninda funcionero ne kontrolis.'

'Ho, es hororinda, hororinda! Karl mortigos el. Il mortigos me! Il mortos pro paraliz-aceso. Karl!' el kriachis rimemoranta.

'Ed ube es Karl?' questionis Eckmann.

'Pro to me telefonis! Il ne retrovenis!'

'Ne retrovenis de ube?'

'Matine il ekiris tre frue, limuzino advenis, il donis noto.' El desesperante serchis la noto e letro, trovis oli inter la kuseni. La advokato rapide lektis, pensis, e sizis la telefonilo, qua esis ankore varma pro sua lojo inter la mami di siorino Mitek.

Felicia tenis ilua maniko. 'Ube es Karl? Quo eventis? Quo esas en ta letro?'

'Kalmigez vu, Felicia. Probable nulo eventis. Ma me timas ... ' Il dicis a la telefonilo. 'Yes, hike Eckmann. Esas probable novajo pri ta Mitek-afero. Yes. No, ne pri la mariajo, pri Mitek, Mitek ipsa. Il desaparis. Yes. Recevis invito de Zanni a kunveno. Limuzino. Donis

noto a sua spozino, evidente suspektis. Nu, vu konocas ta Mitek, quale mulo … '

Felicia tenegis kuseno sur sua pektoro. Dum min kam un horo elua tota mondo krulabis. Dum ke el dormis! El nultempe dormos, el savis ke el nultempe itere klozos sua okuli.

La advokato dicis, 'Yes. Me quik venos.' Il akrochis la telefonilo e turnis su a Felicia. 'Me iras.'

'No, ne livez me!'

'Kalmigez vu. Ulo certe eventas, ni ne savas quo, ma paniko ne helpos. Me jus telefonis a Vlaamstad, l'ambasadisto a Serenno. Il audis rumoro pri l'armiferio—'

'Ta fabrikerio, ta damninda fabrikerio!' el kriis. 'Ta fabrikerio ruinigos ni.'

'Tacez. Esez kalma, omno dependas de to quon ni nun agas. Zanni invitis il … se Mitek volunte transiris la limito … '

Glacio pikis elua kordio. 'Quon vu dicas?'

'Nulo. Vlaamstad evidente suspektis ke Zanni probus … Komprenez, ulo mala forsan eventas.'

'Karl!'

'Fortigez vu, Felicia. Ni savas nulo. Forsan esas nulo mala, forsan simpla acidento—'

'Aye!'

'Me signifikas, ke forsan ta limuzino nur paneis—'

'Aye aye!'

'Felicia, me pregas! Per Deo, probable nulo eventis. Certe nulo eventis, Zanni esus demento se lu … Karl probable balde enmarchos tra la

pordo. Se yes, telefonez a me che Vlaamstad. Yen la telefon-numero.’ Il rapide skribachis sur la libro e shovis la kuverto e letro aden sua posho. ‘Me telefonos kande me saveskas irgo. Chao.’ Il ekhastis.

Siorino Mitek restis aturdite sur la kanapeo. La servistino stacis en angulo ed regardis per okuli larja ed ecitita.

Dume Mitek sidis velkite an la granda tablo en la kunveno-chambro. Lu tante tedesis, ke mem sua veziko ne dolorigis lu.

Nun restis en la chambro nur Pucci ed Angelica e Prezidanto Zanni; la ministri livabis. Eufemia Frusoni unesme livis; ye dek-e-ok kloki el staceskis ed anuncis, ‘Me ekiras.’

‘Sideskez,’ Zanni imperis.

‘Me ne sideskos,’ el respondis kalme. ‘Me ne aprobas tala foleso, ne plusa minuto.’

‘Sideskez!’

‘Vu es dementa, Bobo, tote dementa. On ne kaptez stranjero o retenez lu. Certe ne en la Palaco Federala.’ El marchis vers la pordo.

‘Se vu pozos pedo exter ta pordo,’ Zanni kriis, ‘vu ne plus esos ministro!’

‘Apertez ca pordo,’ el komandis Pucci.

‘Pucci!’ avertis la prezidanto.

Pucci staceskis, iris al pordo, pozis la klefo aden la seruro.

‘Pucci, Deo damnez tu!’

Il turnis la klefo.

Eufemia imperis per kap-signo. Il apertis la pordo, el pasis adextere.

‘Frusoni! Retrovenez! Me ruinos vu, Frusoni! Vu nultempe laboros en Serenno! Me parruinos vu! Frusoni!’

Pucci klozis la pordo dop el e turnis la klefo, ektiris ol, faligis ol aden sua posho.

Pos plusa horo, Luca livis. La sama minaci resonis tra la chambro, tamen la pordo esis apertita ed itere klefklozita.

Pos du plusa hori Vaghi e Fedoro staceskis kune ed iris al pordo. Zanni kriachis, ‘Vaghi! Ne audacez livar, vu damnita rato! Sideskez nun! Nun, ka vu audas? *Nun!’* Sputajo spricis ek lua labii ed makuletizis la tablo.

Vaghi ne respondis. Fedoro exhaustite dicis, ‘Me es tro olda por tal agadi.’ Ili livis.

Pucci klefklozis la pordo. Tafoye il ne forprenis la klefo ek la seruro.

Nun restis nur Pucci, Zanni, Angelica, e komprenende Mitek. Dum tri hori nulu parolis. La quar homi sidis, regardante la tablo, la muri, la pavimento, ma nultempe l’unu l’altri. Mitek dormeskis, vekigis su per ronkar, itere dormeskis. Esis pos noktomezo.

Subite Angelica faligis su adsur la tablo. ‘Me ne povas pluse subisar! Me ne povas, ne povas! Ne pluse! Per Deo, lasez ni ekirar! Me pregas, pregas, pregas!’ El krulis sufokante.

Astonite, Zanni tenere tushis elua dorso. ‘Angel’?’

El tresayis e falis a la pavimento sovaje regardante lu. ‘Ne tushez me! Monstro!

Monstro! Pro quo vu facas to? Vu es prezidanto, ne kriminanto! No, vu ya es kriminanto! Monstro! Monstro!' El anhelis, ne povis rekuperar sua respiro pro ploregar.

Zanni regardegis el. Lua pelo grizeskis, lua okuli redeskis, lua mandibulo pendis laxe. Il regardis Pucci. Il regardis Mitek. La vidajo di la Roijnano, hararo desordinita, vestaro krumplita, okuli injektizita, furiigis il.

'Ekjetez el!' Zanni kriegis. 'Nun! Perfidino!'

Pucci hastis cirkum la tablo, sizis Angelica per brakio, levis e tranis el al pordo. Lu desklozis la pordo ed ekpulsis el. La koridoro resonis per elua krii. Pucci klozis la pordo.

Zanni grunis, 'Trahizanti, omnube trahizanti. Me ne falios. No! Me es ankore la prezidanto, per la dei! Me esas ya la prezidanto!'

Pucci spektis.

'Damnez la nepatriota rebeli! Komunisti! Mitek!' Il turnis su rapide al kaptito. 'Vu filio di morboza debochistino, signatez ta konfeso!'

Mitek respondis rauke, 'No.'

La vizajo di Zanni nigreskis. Fairi brilis en lua okuli. Il sisis a Pucci, 'Tu! Restez hike til ke ta hundo signatas, ka tu komprenas?'

Pucci afirmis per kap-signo.

'Ne livez!'

Pucci afirmis per kap-signo.

Zanni respiris profunde, rektigis sua kravato, glatigis sua hararo, marchis dignoze al pordo, ed ekiris.

Mitek e Pucci regardis l'una l'altra.

Pos longa tempo Pucci staceskis ed pazis

cirkum la chambro. Il haltis avan un de la speguli e regardis sua imajo.

Mitek pozis sua kudi adsur la tablo e sua pulsanta kapo aden sua manui.

Pucci lente turnis su, retroiris a sua sidilo apud la Roijnano, e sideskis. Nelaute, delikate, quaze parolante a su, il murmuris, 'Es tarda. Me dormeskos. Yes. Me dormeskos. Me kustumale dormas profunde. Mem se pafilo pafus, me probable ankore dormus. Ka la prezidanto klefklozis la pordo? Me ne savas. Me es tro fatigita por saveskar. Me nun dormeskas.' Il kushis sua mikra kapo adsur sua brakii ed intence klozis sua okuli.

Mitek regardis.

Pos plura minuti Pucci ronkis konvinkante.

Tra fatigo e desespero, Mitek fine komprenis. Il staceskis doloroze e reptis a la pordo. Il sizis la pordo-butono. Pucci ne movis. Mitek tre lente apertis la pordo ed pasis aden la koridoro. Silenco. Nulu. Il regardetis Pucci. Pucci ne movis.

Mitek kureskis. La pordo klozis susurante.

Sospiro venis ek la konsilanto.

Per bona spiono-movi lernata de filmi, Mitek reptis tra la Palaco Federala. Ye omna angulo il haltis, regardetis, hastis cirkum ol. Il fugis de ombro ad ombro. Nulu esis en la koridori, nulu en la kontori. Nur unfoye il audis bruiseto ed quik celis su en chambreto; nulu advenis. La chambreto esis latrino, e malgre sua pavoro, il ne plus povis ignorar la longa hori di sua

kapteso. Il uzis la latrino. Per rinovigita kurajo il duris sua eskapo.

Fine il trovis pordo al extero e cirkonspekte ekiris la palaco. Nun esis un kloko, la stradi di Fricchi esis silencoza, nur kelka automobili pasis. Mitek vizitabis Fricchi nur dufoye, il ne savis adube kurar. Adnorde, adsude, adeste? Il ne povis kurar totavoye a Vijnul. Ube es la Roijnan ambasadeyo?

Polic-automobilo proximeskis. Mitek celis su dop kiosko.

Ye un kloko Anna Fadena livis la kontoro di *La Voco di Populo*. Anna e Fazi laborabis tra la nokto por kompostar la nuna edituro. El ocitis ed iris a sua automobilo, antiqua Trabant. Amasi de vesti, not-libreti, paperi, shui kovris la benki. La spegulo pendis nefixigite. Ma la lumili funcionis, e pos plura vana probi la motoro grondis ed klikis, fumo explozis ek la tubo, ed el forveturiris.

Turninte la automobilo aden strado Baldini, el quik vidis homo kuranta stranje alonge la trotuaro. Il saltetis, glitis, saltetis, glitis, ma tre rapide. El lenteskis ed remarkis, ke la homo portis nur un shuo. Dementulo, el pensis; ma la jurnalist-instinto alerteskis. Forsan krimin-viktimo, o furtisto fugante policisti. Lu pasis sub strado-lampo ed el vidis lua vizajo.

Anna frenagis. La olda Trabant kriachis. El apertis la fenestro e vokis, 'Sro Mitek!'

Mitek krietis ed hastis aden ombro. Lua omna osti ed artiki doloregis, lua muskuli konstriktis, lua respirado esis kultelo en la pulmoni. Lu ne ankore esis yuno, ca kurado tra la stradi mortigos lu, lu mem perdabis shuo. Kad on nun venas por rikaptar lu?

'Ho! Me … me ri … me rikonocas vu!'

'Yes, Anna Fadena, *La Voco di Populo*. Me interviuvis vu plura semani ante nun. Ma pro quo vu kuras? Ube es vua shuo?'

Lu hastis al automobilo. 'Hel … hel … helpez me! Ho! Helpez me!'

'Quo? Komprenende me—'

'Portez me fore! Quik! O li rikaptos me!'

El inklinis al altra pordo ed apertis ol, sizis la kozi de la benko e jetis oli aden la dopa benko, dume regardante suspekteme la ombri. Mitek ensaltis. El embragis e la automobilo rapideskis.

'Nun parolez. Quo eventas?'

Mitek celis su sub la fenestro. 'Hastez! Ho Deo, hastez!'

Anna rezistis la kontagio de lua paniko. 'Sro Mitek, dicez, quo eventas?'

'Irez irez irez!'

'Adube? Dicez to quo eventis, tale me komprenos adube ni irez. Pro quo vu esas en Fricchi? Me ne opinionus, ke vu audacus venar adhike.'

Lu ridegis histeriale. 'Me itere ne audacos irgo! Damnita lando! Damnita prezidanto!'

'Prezidanto! Quo pri la prezidanto? Zanni?'

‘Yes, ta dementulo, ta marchanta pesto! Mem lua propra homi nomas lu monstro. Ho, hastez! Vehigez me al ambasadeyo!’

El parolis kalmigante. ‘Vu es nun sekura. Kalmigez vu. Me ya vehigos vu al ambasadeyo. Respirez profunde e parolez. Quo eventis.’

‘Vua damnita prezidanto kaptis me, to eventis!’

Itere Anna frenagis. La kompatinda Trabant trepidis ed haltis. El turnis su a Mitek e dicis, ‘Repetez lo, me pregas.’

‘Il kaptis me! Furtis me! Il postulis, “Konfesez ke vu subornis Onesti.” Me ne subornis Onesti!’

Anna pensis rapide. El embragis inverse, la automobilo kriachegis ed movis retroe. El turnis la guvern-roto, embragis, ed hastis retroe alonge la voyo per qua li venabis.

‘Adube ni iras?’ Mitek questionis.

‘A l’ambasadeyo,’ Anna dicis tra sua denti. ‘Ma unesme ni iras a mea kontoro.’

‘Kontoro?’

La pasata strado-lampi lumizis elua rideto. ‘Kompatinda Fazi. Nun il mustos rikompostar la tota unesma pagino.’

15

Le Onesti, o la plu-multo de li, kolektesis en la koqueyo. Giuliana sidis an la tablo, okuli e nazo reda. Ugo anke sidis, vizajo vakua. Sro Sette stacis an la eviero e fingis lavar plado, ma advere fluigis la aquo nur por dronigar la sencesa voco di Vito. Vito pazegis cirkum la chambro.

‘Es komploto dil konservemi radikal ed imperialista. Me expektis tal atako. Li observis ni omna, sequis ni omnube por trovar irgo uzebla kontre ni.’

‘Ube es Pietro?’ Giuliana plendis. ‘Ube es mea filio? Pro quo il fugis, pro quo il dicis nulo? Ho, mea kompatinda filio!’

‘Ma me ne komprenas,’ dicis Onesti, ‘quale la jurnali deskrovis to ante lua propra patro?’

‘La richa Konservemi havas la pekunio, pekunio egalas povo, ni omna aplastesas sub la pugno dil diktatori. Li incitas omna homi

spionar l'una kontre l'altra.'

Giuliana dicis, 'Tua damninda politiko! Me sucias nur mea Piet'. Kad il manjas? Kad il es sekura? Kad il havas pekunio?'

'Vi ne komprenas,' Vito babilis, 'vi refuzas komprenar, kustumal reakto borgezal, nultempe agnoskar la reala kulpanti, nur plendar e pregar, pregar e plendar. Tale li vinkas, tale li evitas judicio. Nur pensez logike, li klare—'

Onesti saltis ek sua sidilo. 'Ni ne askoltos tua deklamaji, tu! Co omna komencis pro tu e tua maligna anarkiisti!'

Vito dicis inocente, 'No, Pa, ol komencis pro avino. El dicis ke el ne votos por tu, ka tu ne rimemoras?

'Ho!' Sro Sette lasis falar plado, la maxim neta plado en la mondo pos tante multa lavado. El tiris sua avantalo avan sua vizajo ed ekkuris.

Giuliana dicis iracoze, 'Vito, quon tu facas? Tu ruinas tua familio!'

Vito ploreskis. 'Me ne intencis!'

El sizis lu, embracis lu violentoze. 'Mea kompatinda filio, tacez, shut. Filio? Ube es mea filio?' El ploregis. Vito ploretis.

Onesti kriis, 'Quala familio! Omnu dementa, omnu agas precize por destruktar me! Pietro gravidigas sua amikino, e qua esas l'amikino? Filiino di maniiko, ne nur maniiko, ma maniiko richa ed stranjera. Il ne nur shamigas ni, no, ma preske incitas milito! E tu!' Il apuntis Vito per akuzanta fingro. 'Tu adjuntas tu a teroristi!'

'Li ne es teroristi!' dicis Vito. 'Li es anarkiisti.

Li ne agas, nur parolas.'

'Mem mea propra bomatro trompas me. Nur mea spozino ne domajis me, probable nur pro ke el ne ja havis oportunajo!'

Giuliana kriegis indignoze.

'Ma el surdigos me! Nu. Bone. Vi omna vinkas. Se vi omnu dementeskas, bone, me anke dementeskos. Askoltez! Me deklamas. De nun me, Ugo Onesti, oficale esas dementa. Me, Ugo Onesti, deklaras me esar lunatiko. Me desmetos mea vestaro, metos oranjea robo e dansos kun le Hare Krishna-ani. No, plu bone, me iros nude aden la stradi, me kantos *rok-n-rol* e dansos la uga-buga, e mea ventro granda e grosa springos hub hub hub! Me kultivos barbo tante longa ke ol kovros mea bifurko, e me lavos mea vizajo en flaki e shampunos mea kelka hari per briko. Ed omnu indikos me e dicos, "Yen Onesti, olime simpla impost-oficisto, ma lua familio dementigis lu."' Il sideskis.

Giuliana staceskis.

'Adube tu iras?' Onesti questionis.

'A la televiziono. Forsan on parolas pri mea Pietro. Adminime *li* informesas pri nia filii!' El ekiris.

'Televiziono!' Onesti klamis. 'Me nultempe itere regardos televiziono! Ol ruinis ni. Quale li saveskis ante me? Quale? E tu!'

Vito reptante ek la koqueyo haltis.

'Adube tu iras? A tua terorist-amiki? Quale tu konoceskis ta kanalii? Vito, Vito!' il jemis. 'Ne pluse shamigez tua kompatinda papa. Me pregas! Me ne povas tolerar pluso. Me ne es sat

forta. La tota mondo atakas ni. Ho Deo, Deo … ’

Vito regardis konsternate sua patro. Onesti sidis tante dronita da su-kompato, ke Vito ne povis intervenar. Il ekiris la chambro.

La elektrala bramado dil televiziono sonis de la libraro-chambro. Vito iris ek la apartamento.

Vito ne intencis itere vizitar la grupo del *Nigra Standardo*. Yes, esar inter adulti amuzabis lu; il juis esar traktata kom adulto racionoza e ne kom infanto, mokar e jokar e drinkar biro unesmafoye. Gisela, la yunino havanta blanka pelo e nigra hararo, el esis interesiva karaktero. E Sergio … nu, il ne savis precize quale pensar pri Sergio. Ma fakte, la grupo ne luris. Lia politikala teorifado esis komplexa ma senskopa, lia iraco esis sentimentacho, e lia granda pasiono rezultis en nulo plu grava kam plusa drinkaji.

Ekirinte la domo, Vito regardetis addextre ed adsinistre. Nulu. Il marchis lente, regardis la pavaro pro la naturala ma senbaza nociono, ke se il vidus nulu, nulu vidus il. Il retroregardis ofte por kontrolar, ke nula raportisto sequas.

Il vagis, felica esar exter la domo, felica ne audar o plorado o jemado o ta damninda televiziono. La cielo esis nuboza, venteto suflis freshe e la kelka preterpasanti ne diskutis politiko.

Senintence il trovis su avan la biblioteko. Bona loko por juar paco ed silenco ed anonimeso. Il eniris e marchis vers la lekto-chambro, la rangi de jurnali, ma forturnis su. Il deziris nula jurnalo. Hodie il deziris festo de

politiko e novajoe mem pensado. Il eniris la librari e serchis bona libro, komika romano, od ecitema rakonto pri heroi e monstri e jungli e stranja tribui. Tale il transvivos ica mala dio.

Il lektis tituli, ektiris plura libri, regardis imaji di leoni e panteri, militisti e sovaji. Il iris cirkum angulo.

Sergio sidis apud fenestro. 'He, Vit',' il salutis. 'Quale tu standas pos ta biri?'

Vito surprizesis, ma ridetis a su. Do, il pensis, pro to me vagis al biblioteko.

'Standas bone. Poka morgala nauzeo.'

'Drinkar esas talento. Quale politiko.'

'Yes.'

'Pri politiko, Vit', hm, tu incitis tumulto en la jurnali. La *Nigra Standardo* nultempe ganabis tante multa reklamo.'

Vito redeskis. 'Me regretas. Jurnalisto sequis me.'

Sergio ridetis oblique.

'Li anke sequis mea avino. Mem mea fratulo.'

'Ho, me savas. Ni omna spektas televiziono. Tua tota familio es tre okupata. Kad nulu restas che hemo?'

Vito probis ridar.

'La Verda Kakatuo ejektis ni.'

Vito glutis. 'Ho.'

'Ni mustas restar neremarkite pokatempe.'

Vito susuris, 'Me regretas.'

Sergio levis sua kapo. 'Ne es tua kulpo. Ni anarkiisti sempre persekutesas. Omna homi konsideras ni kom ocidanti, dementa bombifisti, frenezioza bastardi. Forsan ni es dementa.' Il

snortis akre. ‘Fine, esar anarkiisto on mustas kredar, ke homi povas kooperar, e kunvivar, e kunlaborar paceme. Ke ni ne bezonas mortigar l’una l’altra por transvivar. Forsan kredar lo es ya dementa.... ’ Lua bela vizajo esis tristoza. ‘Do. Quon tu lektas?’

‘Nulo. Me disipas tempo.’

‘Lektez Gibbon. Interesiva similesi inter ni e l’anciena Romani.’

‘No. Me ne volas pensar. Omno nun es tante stranja ... ’

‘Yes, yes. He, puer’, me ne insultas tu, ma ... tu probable devas irar. For me. Se ulu vidus ... ’

‘Ho. Oke.’ Vito retropasis. ‘Me regretas. Bon ideo. Oke.’

Sergio turnis su a la fenestro.

Vito abasis sua kapo e forreptis.

Extere, la nubi esis nun basa ed obskura; la griza muri dil edifici sufokis il. Vito pasis la bakerio di sro Bassano. La butiko esis klozita, la fenestri nelumizita. Bonege! pensis Vito, Yusteso! Elua foleso detrimentas el. El facis falsa deklaraji, elua fratino asertis su esar onklino di ta yunino. El esez enkarcerigita. Oke, oke, forsan el ne meritas karcero, quankam el violacis lego. Ma legi ne importas, yusteso importas. Ma legi *ya* importas, o quale on savas pri quo es yusta o neyusta. Ma el ne intencis domajo. Me anke ne intencis domajo. Ma el ya ruinis ni omna. Ma me anke ruinis ...

Ma ma ma ma ma! Omno es tro komplexa! Plu facila se la mondo esus piktita nigre e blanke. On fine povus komprenar omno! Ma el

ya ruinis omno. La intrigo malodoras quale Gotika romano. Nur mankas venjema lordo od infama monako, noktomezala fugo, e sekreta komunikaji; tale ni havus la omna klishuri.

‘Psit!’

Vito tresayis. Despito plenigis il. Ho ve, sekreta komunikajo.

‘Psit!’

Ombro movis dop la statuo di Generalo Ludovico. ‘Psit, Vit’!’

‘Piet’!’ kriis Vito.

‘Tacez! Ka tu anuncus ad omnu? Venez, ante ke on vidas.’

Vito iris a la statuo. Apud Pietro stacis la Roijnanino, nervoza, tre beleta nun, pro ke el ne ploras.

‘Piet’, tu kulo.’ Vito kurte embracis sua fratulo, movis retroe, pozis sua pugni adsur sua hanchi, e quik dicis, ‘Quon tu nun facas? Ul foleso, sendubite. Me regretas, damzelo. Damo. Ni ne ja introduktesas. Tu es mea bofratino, ka ne?’

Elena ridetis. ‘Elena, fratuleto.’

‘Vito, fratineto.’

‘Shut!’ Pietro sizis il por tranar il aden la ombro.

‘Sorgez pri mea kamizo,’ Vito reprimandis.

‘Tacez!’

‘Komprenez, kara frato, tu ne plus povas imperar me. Pa jame indikos tu a me kom la senkompara vertuo-modelo. Ne plus me audos, “Pro quo tu ne agas quale Pietro?” Ho no! Tu eroris, eroris grande.’

Pietro aspektis malada. 'Tu savas.'

'Komprenende me savas. Kad irgu ne savas? L'urbeto savas, la naciono savas, la tota mondo savas!' Il klukis sua lango. 'Tu ruinis la familio.'

'Me!' Pietro kriis. 'Tu! Kaptita kun anarkiisti! Terorinde!'

'Quale tu saveskis?'

'Per televiziono.'

Vito beis. 'Piet'! Ka vi spektis televiziono dum la mariaj-nokto?'

Pietro redeskis til sua oreli. Elena, fricionanta sua pedi doloranta, ridetachis. 'Advere, Vito, on ne povas celebrar dum omna minuto.'

Nun Vito redeskis.

'Omnakaze, ni evidente ja juis la miel-tempo ante mariajo.'

Vito ridis. 'Tu e me bone konkordos.'

'Quale standas la familio?' Pietro questionis.

'Quale tu pensas? Papa deklaras, ke el dementeskos e dansos nude en la stradi. Mama ploras. Avino ploras. Pietro, tu devas irar adheme o ni dronos en lakrimi.'

Pietro sideskis sur la piedestalo. 'Ni ne povas. Se ni irus irgaloke, la policisti venus e forprenus Elena.'

'Es nur civila delikto, li ne enkarcerigos vi. Tu ja mariajeskis. Mem se li forprenus el, li ne separus vi longatempe.'

'Li povas nihiligar nia mariajo. Elua patro certe probos to.' Il severe frunsis la fronto. 'Me ni permisos to.'

Elena egale severe prenis ilua manuo. 'No.'

'Od elua patro mortigos me. Omno es

senespera.'

Vito levis sua shultri. 'Do vi naturale intencas forkurar.'

Pietro saltis a sua pedi. 'Adube? Ni ne havas pekunio. Me bezonas laborado. Quale? Quon ni manjos? El parturos balde!' Il sukusis sua kapo. 'No, es senespera. La tota mondo odias ni.'

Vito rulis sua okuli. 'Ho yes, la tota mondo odias vi. La tota mondo atencas nulo ma du fola yuni. Nu, vi facis to. Vi mariajeskis sen konsento dil familii, ka yes? Tante romantika!' il mokis. 'Nun vi havas nur la romantikeso vice varma lito e tri repasti omnadie. *To* esas tua foleso, ne ta infanto! Romantik idei. Se tu ne esus romantikulo, Piet', tu ne amoreskus stranjerino, tu ne quik koitus el — pardonez, fratineto — tu ne celus lua gravideso, e maxim grave, tu ne mariajeskus sekrete. Ka tua studio pri la Greka e Latina lingui ne informis tu pri logiko? Me sempre pensis ke tu esas inteligenta e racionoza, mem tro racionoza. Ma nun ni saveskas, ke tu es nur sentimentemo e *me* es la racionalisto! Nu, me explikos: Tu pensas per tua bifurko, ne per tua cerebro, e por celar to de tu, tu facas revi romantika. Ne mem felica revi, ma revi tragedial! Nun realeso intruzas su. Vi facis mariajo romantika ed havas nul pekunio. Saluto, romantikeso! Yen la desfelica amanti! Romeo e Giulieta, Tristan ed Isolda, Ginevra e ... '

'Li omna mortis,' Elena interruptis. 'Ni ne volas mortar.'

'Askoltez mea konsilo. Pensez!'

Elena respondis, 'Me ne juis tua analizo, pro ke Pietro e me advere amas l'una l'altra. Ni ne nur pensas per nia bifurki, quale tu dicas.'

'Me regretas,' Vito dicis.

'Ma ni ya ruinis omno, totavoye. Irge qua malajo eventis, ni facis ol plu mala.' El turnis su a Pietro. 'Pro quo tu ne dicis, ke tua frato es tante inteligenta?'

'Il ne es. Il askoltas sua amiki, ta anarkiisti. Per li tu obtenis ta feko intelektal, ka ne?'

'Li ne es mea amiki!' La voco di Vito flugis tam alte kam to di puereto. 'Me vizitis li unfoye, nur unfoye!'

Pietro kovris lua boko per manuo. 'Oke, oke, me ne akuzas.'

Vito forshovis lua manuo. 'Omni persekutas me! Me vizitis l'anarkiisti neofensiva, do me nun es kriminanto! Tu mariajeskas kun filiino dil homo qua batis pa, ed omnu ploras, "Ho ve, ho ve, mea kompatinda bebeo! Ube esas mea Pietro!"'

'Ka advere?' questionis Pietro.

'Yes, advere! Oke. La mondo es neyusta. Me devas kustumeskar pri to, se me esus sempre justa. Nu, ni irez adheme.'

'No.'

'Pro quo ne?'

Pietro abasis sua kapo. 'Li iracos.'

'Ho cielo! Ka me ne jus dicis, ke li ploras?'

'Nun li ploras, ma pose … '

Elena dicis, 'Ni mustas irar ulloke, Piet'. Ni ne povas irar ad mea hemo, papa mortigus tu.'

‘Mem se li iracos,’ dicis Vito, ‘quale li agos kande li vidas el? Li forshovos l’una l’altra por rukular ad el.’

Pietro respiris profunde, afirmis per kapsigno, e la tri marchis a strado Calvino. Pietro hezitis ye la pordo. Elena kisis lua vango, e li acensis la eskalero.

Atinginte la apartamento, Vito vokis laute, ‘He, Mama!’ Nulu respondis. Li eniris. ‘Mama?’

Li audis bruiso en la libraro-chambro. ‘Ankore ta damninda televiziono,’ Vito susuris. ‘Venez, ni surprizos li.’

‘Ho no,’ susuris Elena. ‘Li forsan esvanus.’

Vito esas ja ye la pordo dil libraro-chambro. Pietro glutis fortege e prenis la manuo di Elena. Li regardetis aden la chambro ed haltis astonate.

Sro Sette stacis avan la televiziono. Dop el dansis — dansis! — Giuliana. Onesti saltis cirkum sua spozino quale flamenko-dansanto, frapadis la pavimento per sua vestono, e frapetis per la taloni neritmoze. Dop omnu esis sro Galli, papero-bloko e plumo en sua manui. Il skribachis furioze.

Li vidis la pueri.

‘Ho!’ kriis Giuliana. El haltis en mi-pirueto e kuris a Pietro, sizis lu per embraco qua preske krakis sua osti. ‘Piet’, mea Piet’!’

Onesti faligis la vestono ed hastis a lu. ‘Mea filio, mea bona filio, e regardez! Nia bofiliino!’ Il kaptis la manuo di Pietro e sovaje presis ol dum ke il embracis la suprizita Elena.

‘Fine!’ sro Sette dicis. ‘Ube vi esis, vi raskali?

Ka vu esas la spozino? Ho, quanta beleso! Giuli', el es belega, ka ne? Ma venez, sideskez! Ugo, Giuli', lasez el sidar! El es certe exhaustita.'

Galli proximeskis portanta larja rideto. 'La prodigema pueri rivenas, ed en bona tempo! Nun ni povas komencar.'

Vito stacis en stuporo.

La matro ed avino tiris Elena al sofao e donis ad el kuseni. Li adportis aquo e lakto e kuketi. Onesti tenis Pietro per la shultri e dansigis lu.

Subite Vito klamis, *'Haltez!'*

La adulti turnis su ad il.

'Quo es? Pro quo vi dansas? Pro quo vi ne ploras? Quo eventas?'

La adulti ridis.

Galli dicis, 'Ek la boki di pueri.'

'Nia fonto di sajeso,' Onesti ridis. 'Sempre praktikal, sempre racionoza.'

Lo pavorigis Vito. 'Vi omna dementeskas!' Il hastis al pordo. 'Me telefonos al policisti!'

Galli ridis. 'Quala jokisto.'

'No, no,' Pietro pledis. 'Dicez, pro quo vi agas talmaniere?'

'Ka vi ne saveskis?' Galli dicis. 'Ka vi ne lektas jurnali? Precipue *La Voco di Populo.* Ta bonega *Voco di Populo*! Yuni nuntempe ne atencas politiko.'

Vito represis deziro strangular la oldulo.

'Quo?' Pietro questionis.

Giuliana dicis ad Elena, 'Ne suciez, karino, tua genitori balde venos.'

Elena paleskis. 'Quo? Adhike? Ho Deo!'

‘Yes, karino. Sro Galli, voluntez telefonar a l’ambasadeyo ed informez li.’

‘Nemediate, kara damo.’ Il ektiris smartfono.

Vito sizis la pordo-fosto kom sustenilo. ‘Me itere questionas, per inferno, quo eventas?’

Onesti dansis ad il ed felice embracis il. ‘Omno es parfinita, mea filio, tote ed absolute parfinita! Od plu juste, omno komencas. Ta idioto Zanni esas ruinita!’

Pietro regardegis. ‘Hu?’

‘Me itere kandidatesas, e me ganos la plaso, yes ya, esos triumfo!’ Il kantis, ‘*Onesti es parlamentano, -tano, Onesti es parlamentano, -tano!’*

Galli kovris la telefono. ‘Ka parlamentano? To esas nulo. Ni prizentos tu kom kandidato por prezidanto!’

Vito dicis, ‘Prezidanto.’

‘Certe! Pos ke Zanni esas forjetita.’

‘L’unesma denuncita prezidanto di Europa. Historiale,’ fiere dicis sro Sette.

‘No, mea kara Grazia, ne oblivez Paxas di Lithuania.’

‘Ho yes, Paxas, yes,’ el dicis gaye. ‘Nu, l’unesma *reala* prezidanto denuncita.’

Galli amikale regardis Onesti dansanta. ‘Via patro es heroo nacional, ed il restos tale, me promisas.’

La yuni regardegis.

‘Vi ne komprenas. Ma la novajo kuras omnube! Ta kriminanto Zanni furtis tua patro, siorino Mitek. Ho, me dicez, siorino Onesti.’

‘Papa!’ Elena kriachis.

‘Es bona, karino,’ Giuliana dicis. ‘Il eskapis.’

‘E kuris rekte a *La Voco di Populo*.’

‘Me quik abonos ol,’ Onesti juris.

‘Ma ma ma ma,’ balbutis Vito, ‘ma vu itere kandidatesas?’

‘Kara Karl deskrovis la komploto,’ Onesti explikis. ‘Ta asno Zanni, il probis koaktar tua patro konfesar ke lu subornis me. Me! Nur por ruinar mea kandidateso. Imaginez! Pro quo irgu subornus me? Nu, la tota komploto esas revelata: il esforcis subornar l’elekto, il sendis spioni por sequar e mentiar pri ni omna. Esis tote Zanni!’

‘E Pucci, ne obliviez Pucci,’ dicis Galli.

Onesti frapetis la pavimento per sua taloni, rat-at-at-ata, ‘Pu-Pu-Pu-Pucci!’

‘Pucci esas la cerebro di Zanni.’

‘La cerebro esas mortinta! Vivez la cerebro!’

‘Tua patro esis viktimo,’ Galli dicis. ‘Ho, il havas bonega futuro politikal.’

‘Ka Zanni esas arestita?’ Vito questionis.

‘No, no, certe no, on ne arestas prezidanti. Il naturale respondis, ke la skandalo esas nur miskompreno, ke ol esas komploto kontre *lu*. Ma la populo ne itere kredos lu. Regardez, pueri. Via patro forsan esos la nova prezidanto di Serenno!’

Onesti frapetis per la taloni, rat-at-at-at.

Vito siflis. Il evidente disipabis sua tempo fanfaroninte pri raciono. Plu bone kultivir kompreno pri lo absurda.

16

En la felica e tranquila lando Serenno, ube la vetero sempre plezas e la homi sempre sorgas nur lia propra aferi, la novajo ke Mitek esis furtita da Prezidanto Zanni ed eskapis kuris tra la lando, e la populo levis su furioze. La Konservemi postulis, ke ta akuzaji insultanta, senbaza, e nekredebla esez explorata. La Progresemi postulis, ke Zanni demisionez. La Socialisti postulis, ke Zanni esez arestita ed enkarcerigita. La Verdi postulis, ke lu esez rehabilitata. La sindikati postulis nulo: li ne povis konkordar inter su pri dato por kunvenar por decidar postulaji.

La chefi di omna nacioni expresis repugneso, ke stat-chefo agis tante male e ne plu bone celis sua krimino. La alta reprezentanto di Bosnia e Herzegovina deklamis, 'Ico esas shaminda tempo en la politiko di moderna Europa.' La chefa ministro dil Republika Chekia deklaris,

‘Esas nigra dio por Serenno, nigra dio por Europa, nigra dio por la tota mondo.’ La kancelero federala di Germania intonis, ‘Omna nacioni civilizita mustas abominar tale remarkinda ofenso kontre la maxim fundamentala yuri di homi.’ La chefa ministro di Britania diskursis, ‘Ni rimemorez, ke ta grav alegaji ne ja esas pruvita. Tamen, se vera, ni agos por restaurar la bona stando politikal en la regiono.’ E la prezidanto di Usa ululis, ‘Tala mokeso kontre lego internaciona ne toleresos! Mediaco milital forsan bezonesas!’

Komenteri en Serenno paroladis sencese. Uli sugestis, ke la parlamento konsiderez plusa inquesto; altri sugestis, ke la akuzaji esas nur Roijnana konspiro por sapar Zanni, do la populo devas sustenar la prezidanto kontre la trahizanta liberalisti.

‘Ma,’ dicis un komentero, ‘inquesto restaurus fido a nia sistemo politikal.’

‘Progresema sensencajo!’ aboyis altru. ‘Mem insinuar ke ca mentii esas vera sustenas la radikala Roijnani e liberala Serennani qui destruktas nia tota viv-maniero! Ka vu volas demolisar la stato?’

‘Me nultempe sugestis—’

Prezidanto Zanni defensis su per lua remedio kustumal: il atakis. La *Posto* obediis per artiklo da Davide Delsano sur la unesma pagino asertante ke Mitek esforcis subornar la prezidanto ipsa, e do esis legale arestita. Maria Santata redaktis artiklo (sen signaturo) asertante, unesme, ke Mitek nultempe esis en

Serenno; duesme, ke se Mitek esis en Serenno, lu nultempe esis en Fricchi; triesme, ke se Mitek ya esis en Fricchi, lu certe ne kunvenis kun la prezidanto.

La Voco di Populo (di qua la nombro de exempleri vendita augmentabis tante multe, ke ol esis komence publikigita dufoye, pose trifoye omnasemane) kontreagis per interviuvar la olima ministri. Singla ministro negis konoco pri la evento.

Anna Fadena questionis sro Luca. 'Pro quo vu demisionis de vua ofico?'

'Pro kauzi personal.'

'E pro quo sro Vaghi demisionis? E sro Frusoni? E mem sro Fedoro?'

'Me ne parolas por l'altri. Me nur verifikas, ke me ya demisionis e savas nulo pri to quo eventis pose. Me ne komentos pluse.'

Singla ex-ministro respondis same, ecepte Eufemia Frusoni.

'Quo eventis dum ta ministro-kunveno ke vu demisionis tante dramatatre?'

'La prezidanto postulis to quon me ne povis donar. Ne esis dramatatra.'

'Quon lu postulis?'

'To restas inter me e la prezidanto.'

'La populo darfas savar.'

'La populo ne darfas invadar mea vivo personal.'

Kande la interviuvi aparis — en quar kolumni paralela sur l'unesma pagino, brilanta kompost-exempluro da Fazi — la konforma nerespondi ululis plu laute kam irga reveluro.

'Damninda rebeli!' klamachis Zanni. 'Se me kaptus li, li nultempe eskapus!' Il regardis Pucci suspekteme.

Protestanti aparis avan ed la Palaco Federala ed la domo dil prezidanto, unesme kelki, pose dek, pose plu e plu multa homi omnadie, til ke kinadek, nonadek, centi marchis portante afishi e baneri. *'Zanni: No! No! No!'* o '*Purigez ica domo!'*

Pucci sekrete engajis homi por protestar kontre la protestanti. Li quik nomizis su la Nacionala Movado Republikala, ma la jurnali, mem la *Posto*, quik nomis li 'Zanni-i.' Esante kelki, la Zanni-i klamis terorinde laute. Kande triacent socialisti marchis avan la Palaco Federala e nur sis Zanni-i en blua kamizi pendigis figuro di Mitek, dum la sequanta matino aparis en la jurnali fotografuro dil Zanni-i. Kande du Zanni-i jetis siteledo de verda farbo adsur membro dil Verda Partiso qua jus postulabis specala voto kontre Zanni, esis la Zanni-i, en blua kamizi neta e starchita, qui esis interviuvita, ne la verda Verdo. E kande plu kam duamil homi asistis diskurso di Ugo Onesti en Vedea e nur kin Zanni-i en blua kamizi interpelachis lu, jetis boteli e stoni vers la ceneyo, e tote disruptis la diskurso, esis filmi dil Zanni-i, ne di Onesti, olquin la televizion-stacioni brodkastis.

Stranje, nula Zanni-o esis ultempe arestita od akuzita.

'Ni triumfos, Pucci, tu ya vidos,' Zanni obstineme deklaris. 'La populo ne povas tenar

un ideo en lia kapi dum du minuti. Ni nur bezonas repetar to quon ni volas ke li kredez. Dicez ulo trifoye, e la populo kredas ol, dicez ol kinfoye e l'asni pensas, ke li ispe inventis ol.'

Pucci ipsa docabis ta trista principo a Zanni. Il restis prudente tacema.

Balde la Zanni-i sempre aparis nur minuti pos komenco di irga protesto. Li atakis la protestanti per blasfemi, pedfrapi, stoni, boteli, ma miraklatre quik desaparis avan l'arivo dil policisti. E la policisti arestis pose multi del atakita protestanti.

La prezidanto ofte aparis che-televizione e sempre ofris la sama diskurso. 'Me dicas nun, quale me sempre dicis, esas konspiro kontre me e nia procedo politikal. Serenno atakesas! Ni Serennani esas amikal e naiva homi. Forsan tro naiva, tro amikal. Ni ne povas defensar ni kontre la ruzi di exterlandani. Homi honoroza ed estiminda sempre desfavoresas. Mentieri parolas plu laute kam ni. Ma lo vera triumfos. Me volunte submisas me ad inquesto ... '

Dop la kuliso, Zanni laboregis furioze por negar inquesto. Il pregis, il minacis, il promisis, il temporisis. Il questionis, 'Kad me havas yuro ajornar parlamento? Ka ne esas regulo uzebla dum krizo? Se ico ne esus krizo, quo esus?'

Pucci restis prudente tacema.

Ofte, dum ke la prezidanto aparas che-televizione, Pucci ekiras la staciono. La diatribo dil prezidanto duras exakte sis minuti, plus du o tri minuti por flatachanta questioni de la interviuvisto, sata tempo por kurta eskapeto. Il

stacas extere kun la korpo-gardisto, Italo Grop, e dicas a lu, 'Do, quon ni lektas hodie, Italo?' E Grop respondas, '*Doktor Faustus*,' o '*Fratuli Karamazov*,' o '*Pan Tadeus.*'

'Ha, facila libro hodie, ka ne?'

'Yes, danko, sioro.'

Pucci sospiras. 'Ulfoye on bezonas bona libro.'

'Yes, sioro, me ofte pensas lo, danko.'

'Me envidias vu. Me ne komprenas, quale vu trovas sata libera tempo, kande la prezidanto laborigas vu nokte e jorne, nultempe permisas vu restar.'

'Yes, sioro, danko.'

Pos singla televizion-aparo di la prezidanto, Leo Fazi publikigis interviuvo, di Karl Mitek, o di la ambasadisto Jak Vlaamstad, o postulis itere ke la prezidanto esez akuzata. Pos protesto, pos atako da Zanni-i, Fazi publikigis artiklo fanfaronanta la suceso di Onesti, la mikreso dil audantaro che diskursi di Canale, o la duranta skandalo di la Stanko-proceso, qua nun fineskis.

'Ta damninda *Voco*!' Zanni furiegis. 'Ka tu vidis lia karikatur-skisuro hodie? Ni devas klozar ol.'

Pucci dicis, 'Li ne agas nelegale.'

'Devas esar ulo utila. Pro quo tu ne trovas ulo, Pucci? Pro quo me salarias tu? Tu facas nulo recente, nulo. Me mustas facar omno, omno! Komprenez, sen me tu esas nulo! Nun irez, meritez tua salario, o me engajos ta qua ya meritos ol!'

Dum la sequanta nokto, la kontoro di *La*

Voco di Populo esis atakita. Nekonocati frakasis la fenestri, ruptis la mobli e mashini, skribachis minaci sur la muri: 'Trahizanti!' 'Pregez indulgo!' 'Retroirez a ROIJNA!'

Fazi stacis inter la fragmenti e fricionis sua kalva kapo. Anna ploris apud il.

'Ne plorez,' Fazi dicis. 'Quon vu expektis?'

'Ne co.'

'Me esas nur surprizita, ke co ne eventis plu balde.'

Anna squatis por prenar du klavi de sua olda Adler skribmashino, la literi D ed O. 'To eventas hike,' el dicis nelaute.

'Irgube,' Fazi dicis. 'Se homi permisas.' Lu klakis sua manui. 'Nu, ni laboreskez.'

El regardis lu. 'Quale?'

'Quale?' Lua voco pluforteskis. 'Irge quale! Ni publikigas jurnalo. Nun, plue kam antee, *La Voco di Populo* mustas klamar.'

La Festivalo dil Arti klaudikis a sua komenco. Plusa triadek-e-kin artisti negis lia kontrati kom protesto kontre la prezidanto di Serenno. Nur dek-e-du artisti adportis kulturo a Fricchi.

Siorino Zanni ne agnoskis la skandalo en sua komencanta diskurso. 'Mea amiki internaciona, ica Festivalo dil Arti, l'unesma en la historio di nia lando, klare demonstras, ke diversa landi e populi povas kunvenar, povas obliviar disputi, deskonkordi, prejudiki, hike en la sino dil arti, l'arti qui unionigas ni omna. Ica unesma

Festivalo di Arti Internaciona en Serenno venigas … multa artisti e grupi de la tota mondo: Albania, Bulgaria, Chinia, Finlando, Francia, Germania, Roijna—'

Kriegi interruptis la diskurso. 'Forjetez li!' 'Abasez Roijna!' e, kontree, 'Vivez Roijna!' 'Ma Bang rokas!'

'—Kanada,' siorino Zanni duris deklamar, 'ed Usa. Mea amiki—' la krii plulauteskis '—en la deala sino dil arti ni obliviez trivialaji, ignorez sensignifika plendaji, meditez pri eterna beleso, harmonio, vereso—'

'Parolez vere, siorino Zanni!' ulu aboyis.

'—yusteso—'

'Yusteso!' homi kantis. 'Yusteso por Roijna!' od 'Yusteso por Serenno!'

'—ed amo.'

Siorino Zanni livis la ceneyo. El trepidis pro timo e furio. La plu-multo del audantaro aplaudis jentile.

La Festivalo avaniris quale tala omna festivali: expozeyo de pikturi e skulturi quin nulu prizis ma quin omnu fingis aprobar; koncerto orkestral havanta plu multa bruiso kam melodio; poemo-prizento duranta tri hori en linguo nekomprenebla dal audantaro; teatraji da marioneti, mimisti, surdi, blindi; e baleto da preske nuda dansisti qui konvulsis e movis spasmatre segun mixuro di muziko da Händel, Louis Armstrong, e Guerilla Poubelle.

La prezidanto ne asistis multa spektakli. Il esis tro okupata pri kunveni, interviuvi, diskursi, televizion-apari. Ministri mankis a lu,

il devis dependar de Pucci; ma il nun komplotis sen Pucci, ordinis sua propra kalendario, mem kompozis sua propra diskursi. Zanni grandege juis sua nova nedependeso e gloriizis su pri sua povo. Por pruvar la vulgara mieno qua olime popularizis su, il ofte montris violentoza kamaradeso, mem ad Italo Grop. Hastante a limuzino, il frapetis la shultro di Grop. 'Itere a la rempari, ka ne, Grot?' Riveninte al kontoro pos longa dio di politikala komploto, il forsendis la korpo-gardisto per varma rideto. 'Forirez, Gurk, repozez. Por me, nula laborfino.'

Dum la duesma dio dil Festivalo, Zanni fine kunvenis kun la Roijnan ambasadisto, Jak Vlaamstad. Quo eventis dum ta kunveno? Nulu dicis: la pordo restis klozita ed Angelica Bosco skribis nula noti. Ma sro Vlaamstad ekiris la palaco havante abomininda mieno, e Zanni riaparis ridetante.

Jurnalisti kriis, 'Sinioro Prezidanto! Quo eventis? Sinioro Prezidanto!'

Zanni susuris a Grop, 'La hundi aboyas, Grip. Ma li ne sizos l'old ucelo.'

Tanokte protestanti amasigis su exter la teatro, la Koncert-teatro, e la expozeyo. 'Arto trompas Yusteso!' li kantis. Sur lia afishi esis, '*Falsa Arto = Falsa Politiko*' '*Tribunalo, ne Teatraji!'* Zanni-i anke aparis, jetis boteli, briki. Li atakis, batis, pedfrapis. La protestanti fugis. Triumfante la Zanni-i ululis e levis pugni. Esis to quon la televizion-brodkasti fanfaronis.

Siorino Zanni iracoze deskriptis la ceno a sua

spozulo. 'Tante humiliganta! La tota mondo regardas ni, Bobo, e ni aparas kom barbari.'

Zanni spektis televizion-spektaklo de Roijna. La autoro Sholz repetis, ke la prezidanto di Serenno esas dementulo. 'Zanni celas su dop la jupo di Arto, ma Arto ne shirmas lu de vereso. La populo postulas, Forprenez la maskilo! La populo postulas, Forprenez mentii! Abasez la maskili! Abasez mentii! Ed anke abasez Prezidanto Zanni!'

'Regardez!' siorino Zanni dicis. 'Ni esas mokajo. Quon tu facos?'

Ye la sequanta nokto, la Zanni-i aparis, quankam esis nula protestanti atakesar. Esis plu kam kinadek Zanni-i, ne omni pagita da Pucci; la bandacho populareskis. Li portis afishi: '*Abasez Stranjeri!*' '*Serenno por Serennani!*' '*MOdeRna arTO es Feko*', '*Irez adube vi devenis!*'

Zanni en sua kontoro tenis la telefonilo for sua orelo dum ke la akra voco di sua spozino resonis ek ol. 'Ma mea karino,' il dicis, 'quon me povas facar? ... No, certe no, ni ne permisis. Ma quon tu expektas me facar?... Yes, mea karino, yes, me savas ... me savas! Me ne povas parolar nun, me havas grava kunveno.... Yes, yes, me facos ulo.... Me ne savas quo, ulo!'

Il akrochis la telefonilo. Nulu esis en la chambro ecepte lu e Grop, qua sidis en mikra sidilo apud la pordo. Zanni facis febla rideto. 'Homini. Li ne komprenas quale la mondo jiras, ka ne, Grup?'

Anke en Borgo omnadie esis protesti, mikra ma persistanta. Avan la Domo Provincala

marchis plura socialisti portanta afishi: '*Guvernerio por la Populo, Guvernerio per la Populo*', '*Purgez koruptado*', '*Me ne povas afordar politikisto, do me facis ca afisho*'. Ico lasta esis da Vito, qua tenis ol alte, fiera pro sua espritajo. Kande la protestanti kantis, 'Nul Zanni! Nul Zanni! No, no, no!' il kantis plu laute kam irgu altra.

Ula preterpasanti ridetis, uli desafable regardis, uli aplaudis, la plu-multo abasis sua kapi e forhastis.

Subite sono di fora tamburi, *ratata ratata,* quale segilo tranchis la jentila kantado dil socialisti. Vito vidis serio de homi portanta nigra vesti e drola maskili. Li havis suflili ek stano, sukusis mi-tamburi, surdigis omnu per granda bruisego. Li anke havis afishi: '*Nul Zanni! Nul Elekti! Nul Guvernerio!'* ed '*Guvernerio = Koruptado!'* ed '*Abasez politiko! Levez la homaro!'*

Vito ridetis. Anarkiisti.

Li dansis ed ululis preterpasante la socialisti. Un de li reverencis a Vito. 'Nun sur la stradi, he?' dicis Sergio en maskilo reprezentanta Darth Vadar. 'Tu progresas, puer'. Ma ka socialisti? Plu bone marchez kun dementi. Omnakaze, tu ya avancas, puer'. Me gratulas tu.'

Maskitino shovis Sergio. 'Marchez, frato, marchez, ne disipez tempo kun infanti.'

Vito rikonocis la voco di Gisela.

'Me ne konkordas,' respondis Sergio. 'Per parolado on propagas—'

'Forigez tua parolado. Marchez!'

La anarkiisti marchis avane. La socialisti itere kantis, 'Nul Zanni! Nul Zanni! No, no, no!'

La lasta dio dil Festivalo dil Arti esis anke la dio ante la specal elekto. Kom la finala koncerto la Festivalo prizentis Ma Bang, Roijnana rok-kantisto. Policisti pozesis exter la halo. Grandega turbo sen mem un afisho aparis avan la Koncert-teatro, e quankam plura Zanni-i aparis e kantis 'Serenno por Serennani!', la turbo klamis kontre li e forigis li.

La koncerto komencis paceme. La muzikisti eniris la ceneyo, la audantaro voco-salutis li, klamis 'Brave!', e kande Ma Bang komencis sua unesma kansono, 'Esez Bona,' li klamegis, 'Yo!'

Fine, pensis siorino Zanni en sua lojio. Fine, suceso.

Ma Bang quik pos ta kansono kantis 'Sen Tu.' La audantaro aplaudis til ke la muri kliktigis. Ma Bang klamis, 'Hola, Serenno!'

'Hola, Ma Bang!' li omna respondis.

Ma Bang dicis rauke, 'Me joyas saveskar, ke es ankore kelka sana menti en Fricchi.'

La plu-multo ridis ed aplaudis.

'Do, por vi qui ne es kuli, ni rokez!'

Un 'Ba!' flotacis super la chambro, ma ol dronesis en granda krio, 'Yes!' Siorino Zanni staceskis e livis sua lojio; nulu remarkis.

Ma Bang kantas simile a kamiono plena de gravio qua glitas flanke sur choseo glaciizita,

ma el esis virtuozo pri gitaro. El pleis elektrala violino dum la kansono 'Donez a me omno,' e la audantaro preske esvanis. El dansis quale baletistino dum 'Arto por Arto,' e la audantaro anke dansis en la pasvoyeti e sur la sidili. El kantis la balado 'Dronita Maria,' e la audantaro ploreskis.

Dum la koncerto plura homi eniris la audeyo. Ti ne aplaudis. Ti ne dansis. Ti ne movis sua kapi segun la ritmo nerezistebla. Ti portis blua kamizi.

Ma Bang kantis la rapida kansono 'Pueruli.' Ye la lasta harmonio la audantaro dementeskis. El levis manuo, vartis por silenco. 'Per Deo,' el dicis, 'vi omna ya hungregas por bon amuzo.'

Li ridegis ed aplaudis.

'Nul bon muziko en Fricchi catempe, ka yes? Vi sufras pro tro multa kulturo, ka ne?'

Rori.

'Nu, bone, bone. Me joyas, ke me venis.' Aplaudo. 'Vi saveskez,' el murmurachis aden mikrofono, 'plura homi dicis a me, "Ne irez a Serenno." Vi recente ne es tro amikal a ni Roijnani.'

'Ma Bang! Ma Bang!' kantis la turbo.

'Uli dicis, "He, Ma, ne irez adibe. Mala tempo. Ta Serennani frenezieskas."'

Aplaudo taceskis.

'Me respondis, "Yes, li ya frenezieskas."'

Taco.

El cirkume regardis la audeyo, ridetis. 'Frenezieskas por rok-muziko!'

Viv-klami.

El marchegis cirkum la ceneyo, frapis harmonii hazarde per sua gitaro til ke la klamado minlauteskis. 'Yes, yes. Me ne blamas vi bona homi por to quo eventas. Es tua dementa chefo qua fekizas omno.'

La plu-multo aklamis. Multi ne aklamis.

'Yes, fekizas ni omna. Ka lua bona spozino ankore asistas?' El regardis la obskura audeyo. 'Semblas, ke el deskurajeskis. Bonege. Nun ni povas parolar libere inter ni. Oke, 'miki. Serioze. Vi mustas gardar vi kontre ta kuli qui regnas. Ne permisez li agar talmaniere. Tal feko ne bonodoras. Ne atakez via vicini. Es nebona, homi.'

Kelki aplaudis necerte.

'Ma, nu, es via lando, ne la mea. Vi devas forigar ta feko. Do, komencez.'

Ulu kriis del dopa parto dil audeyo, 'Se tu ne prizas ol, forirez a Roijna!'

Ma Bang respondis, 'Ho yes? En tua boko, anuso.'

'Tacez!' uli kriis.

'Shut!' altri sisis.

'Nu, oke, oke, me regretas,' dicis Ma Bang. 'Me iraceskis. Esis nebona. Me deziris esar jentila canokte. Me es gasto hike.'

'Ekpulsez el!' kriis la sama voco.

Elua okuli streteskis. 'Se ta kulo klozos sua feko-boko, me kantos nova kansono. Me recente kompozis ol por homi quale tu, yes. Nova balado. Ka vi deziras audar ol?'

Multi aplaudis. Pluri klamis, 'Ba!'

Ma Bang iris al fronto dil ceneyo e sidis, la

gambi pendanta de la bordo. La muzikisti regardis l'una l'altra e levis sua shultri.

'Oke, yen balado por ta desagreabla picho-kapo.' El kantis simple.

En la tre felica landeto Serenno,
Omnu esas bona, yust, aminda,
Savante nul trubleto,
Li vivas en reveto
E fiere restas surda, muta, blinda.

La audantaro ridis. Nun la bas-gitaristo akompaneskis Ma Bang.

En la tre felica landeto Serenno,
On jame audas vorto grosiera.
De puero, de sioro,
On ne audas 'diktatoro.'
Tal jokaji omnu trovas tro severa.

Nun la plu-multo perdis lia rideti. Ridado faliis. Multi kriis, 'Ba!' La tamburisto batis nelauta ritmo.

En la tre felica landeto Serenno,
Kande prezidanto agas kontre legi,
Quankam altra landi grondas,
'Quo importas?' vi respondas.
'Atencez vi pri via propra negi.'

Multi, ne nur homi portanta blua kamizi, nun klamegis, 'Abasez Bang!'

Ma Bang pauzis kurtatempe. El modulacis e kantis la lasta strofo.

En la tre felica landeto Serenno,
Tu es teroristo se tu nur dubitas.
On arestas tu jentile,
Bastonbatas tu habile,
E facile kontre tot Europa militas.

La audantaro staceskis.

Ma Bang anke staceskis e lente retropazis al dopajo dil ceneyo. La muzikisti cirkondis el.

El levis sua manui. 'He, homi, kalmigez vi—'

Botelo frapis la ceneyo ye elua pedi e ruptis en vitro-sprico. El saltis adsinistre.

La tamburisto falis adsur sua cimbali.

'Fi,' Ma Bang murmuris al muzikisti. 'Me evidente fushis ol.'

'Serenno por Serennani! Abasez Ma Bang! Serenno por Serennani! Abasez Roijna!'

Ulu arachis sidilo del pavimento e lansis ol al ceneyo. Altru jetis shultro-sako.

Exter la Koncert-teatro, siorino Zanni sidis en sua limuzino. El spektis la teatro til ke la unesma homi ekkuris. Uli frapis l'una l'altra. Plura homi klimeskis la muri dil teatro. Pluri jetis roketi vers strado-lampo; fine un atingis ol e la lampo-globo explozis.

Siorino Zanni dicis kalme a la motoristo. 'Matteo, ni irez adheme.'

En la audeyo, ulu portanta blua kamizo acendis serio de petardeti. La homi panikis pro la explozi ed ekhastis aden la stradi. Ma Bang e

sua muzikisti celis su en Volkswagen-furgono ed eskapis a la limito. Stranje, nula policisti asistis, quankam dekedui de policisti ya gardabis la enireyo ante la koncerto. La hom-amaso destruktis strado-lampi, renversis automobili, frakasis fenestri.

Por komprenar la sequanta eventi dum ta eceso di patriotismo, on devas subisar kurta leciono pri urbal administrado.

Fricchi, kom chefurbo di Serenno, esas hemo di multa politikisti. La kapitalo rezervata por la manteno dil infrastrukturo ofte vakuigesas da irga elektita oficisto qua povas konvinkar altra politikisti pri sua kaprici. Do esas sempre poka kapitalo por importanta projeti.

L'anciena kloaki di Fricchi esis rikonstruktita dum la frua yari di la lasta yarcento. La entraprezisto qua fine ganabis ta komisiono (hazarde bofratulo dil urbestro), por kompletigar la komisiono segun la permisata budjeto ma ankore juar apta profito, uzis chipa materii e senexperienca laboranti. La kloaki funcionis sat bone, ma ne perfekte, dum longa tempo, ma recente la aperturi, per qui eskapis nociva gasi fermentacanta sub la stradi, krulabis od esis stopita da forjetaji. Konseque, la gaso-preso gradope kreskabis, til ke la habitanti flaris gasi ek dreni e tualeti. Li ignoris ol kom triviala desagreablajo dil urbala vivo. La direktisto di aferi publika plurfoye avertis pri la danjeroza situeso; ma sempre esis plu urjanta bezoni, or, la direktisto esis Progresemo, do la Konservema guvernerio ne atencis la problemo.

Ergo, kande Zanni-o jetis petardeto aden kloako-aperturo, la legi kemial e fizikal neeviteble agis: serio de explozi kuris tra la Placo Centrala. La stradi krumplis, la bordo-petri peceteskis, edifici shancelis. Strado-lampi falis e la centro dil urbo obskureskis. Homi kriachis en edifici ed ekkuris aden la shancelanta stradi.

Ye la sequanta matino, per solena mieno ed apene celata joyo, Prezidanto Bobo Zanni preparis deklarar krizo nacional en Serenno.

17

Ye jornesko la voteyi en Caprio Provinco apertesis por la specal elekto. Multa homi ja avide vartis avan la voteyi; pose, inquesto di ti qui votabis montris, ke Ugo Onesti facile devancas Dario Canale. Yolanda Nova, la kandidato Progresema, anke devancas Canale. Mem la nekonocita kandidati Socialista e Komunista devancas Canale. Ma Ugo Onesti devancas omnu.

Televizion-jurnalisto dicis, 'Ica specal elekto esas advere refer-voto pri la koruptado di la Zanni-administrado. Quale iras la provinco, tale iras la lando.'

Onesti e Galli surveyis la rezultaji per televiziono en la provizora stabeyo dil kampanio, plu agreabla loko kam la kontoro di la lokala Verda Partiso, pro ke ol ne esas en kelero ed havas fenestri. Onesti esis sorcita da la nombri rulanta trans la televizion-skreno;

mixuro de astoneso e fiereso e nauzeo piktis lua vizajo. Galli sidis quale roko en rivereto de noti e mesaji quin sua stabani adportis.

'Unesma rezultaji de Lindoro, ni devancas de plu kam cent voti. Val de Maggiore, ni devancas de duadek procent. Princi, Nova devancas.'

'Ho.' Onesti glutegis.

'El naskis en Princi.'

'Ho yes.'

Ye non kloki, la elekto-novaji che-televiziona esis interruptita; omna radio- e televiziono-stacioni samtempe brodkastis la deklarajo dil prezidanto.

'Mea amiki,' Prezidanto Zanni dicis solene, 'hiere nokte abomininda atako lansesis kontre nia bela lando. La Roijnana kantisto, Ma Bang, incitis sedicio en la Koncert-teatro, sedicio qua inundis la tota centro di nia chefurbo. Ma Bang e sua komplici desaparis pos explozo-serio. Ni ne ja determinas la kauzi, ma proprietajo-domajo esas severa. Ni dankez nia Deo, ke nula vivo perdesis. Til inquesto facesas pri ta terorinda eventi, ni ne povas evitar deklarar krizo nacional. Me ja komandis, ke la militistaro gardez kontre revolto. Omna kontori guvernial nun esas e restos klozita, ecepte ti qui servas la publika sekureso.

'Mea amiki, me pregas, ne panikez. Esas nula nemediata danjero. Nia policistaro e militistaro shirmas ni kontre la perfida enemiki di nia lando. Kurajez! Atencez! Quik informez l'autoritati pri agado suspektinda. Kune ni montrez, ke ni restas forta e loyala, kurajoza e

stoikal. Ni Serennani ne cedos ni a teroro. Me dankas vi.'

La kamero movis al fluktuanta standardo di Serenno.

'Me esperas, ke tu atencis, Pucci,' dicis Zanni pos ke la kameri esis extingita. 'Yen genio politikal. Du per un frapo. Advera diversiono!'

Pucci restis prudente tacema.

Onesti beis a la televiziono. 'Quo? Sedicio en Fricchi?'

Galli murmuris, 'Il komencas danjeroza ludo. Marcus!' Yunulo adkuris. 'Telefonez a Paolo e Stefano, saveskez pri to quo eventas che lia posteni.' La yunulo forkuris. 'Quon Zanni probas?'

Onesti susuris, 'Krizo?'

'Omno malodoras de paniko. Pro quo nun, kande ni certe ganus?... Marcus! Qua informo del voteyi?'

La yunulo kovris la telefonilo. 'Es vera, oli es klozita.'

Galli lente afirmis per kap-signo.

'Stefano esas an strado Camerra. La voteyo-laboristi ekpulsis votanti e klefagis la pordi. Ti qui vartis nun stacas extere.'

'Ka Paolo?'

'Ne ja telefonas.'

Altra homo vokis de apuda skrib-tablo. 'Me havas Paolo telefone.'

'Quon il dicas? Me parolos.' Galli sizis la telefonilo. 'Paolo, hike Galli, parolez. Yes?' Il kovris la telefonilo e dicis ad altri, 'Li anke klozis l'Urbo-domo. Procedez,' il dicis. 'Mmm.

Katenizis la pordi! Ed? Ka la baloti? Saveskez. Ka policisti omnaloke? Nu, retrovenez adhike. No, ne defiez la policisti, ni mustas semblar kooperar. Yes.'

Onesti ne movis. 'Kad on klozis la voteyi?'

Galli jiris a sua propra skrib-tablo, sizis telefono. 'Ta bastardo ne darfus … Damnez omni, la linei esas okupata. Marcus, telefonez a Russo en Fricchi. Hastez.'

'Kad on advere klozis la voteyi?' Onesti repetis. Il sentis su koldeskar. Lua fingri tamburagis sur la skrib-tablo, ma lua pedi semblis esar petra bloki. Il vidis la chambro quaze tra nebulizita lenso. La subalterni qui hastis adhike ed adibe esis nur skisuri di homi. Il komprenis, ke il enirabis la unesma etapo di shoko. Quaze me havis acidento, perdis membro, il pensis. Quon me devas facar? Ka pozar mea kapo inter mea genui?

'Russo, hike Galli. Quo en Fricchi? Yes, ni jus saveskis. Pro quo vu ne telefonis? Yes, yes, ma— Ka vu esas certa? Pruvi? Neracional … pro quo? No, ne agez, ne parolez til ke ni havas ula pruvi. Ho, se il ya—!' Il ripozis la telefonilo. 'Zanni ya dementeskas, tote dementeskas. Se Russo esas justa … '

Onesti sidis taceme meze dil jiranta turbo. Il kompreneskis. Depos ta posdimezo kande Mitek sonigis ilua pordo-klosho, il ne havis un instanto repozema. Il desengajesis. Il sufris interviuvi. Galli aparis, inspiris il, il prizentis su kom kandidato. Pose la sencesa diskursi, kunveni, rideti, partii, rideti, presado di manui,

rideti, sempre rideti. Nula minuto tranquila. E Giuliana anke presis tro multa manui, renkontris tro multa nekonocati, ridetis e ridetis sen plendar. Pose la skandali, un, du, tri shoki qui shanceligis il. Il nultempe, nultempe oblivios, ke sua filiulo vizitis anarkiisti, o plu male, ke sua bomatro volis votar kontre il. Ma ne esis tempo por rekuperar, quik venis la furto di Mitek. La prezidanto — por qua il votabis, il forte rimemoris sua satisfaco skribante ta voto — la prezidanto ipsa kriminis. E pose la kampanio quik rikomencis, itere la sencesa diskursi, kunveni, rideti, partii, rideti, presado di manui, rideti, rideti. Ma nun … la voteyi esis klozita. Policisti. Militisti.

Fakte, Onesti pensis, es tro multo. Simple e pure tro multo.

La grava voco di Galli ne cesis. 'Obtenez raporto de Kačni, hastez. Marcus, telefonez a Vijnul, ta Mitek, saveskez kad il es sekura, me suspektas la bravachi di Zanni. Paolo, bonege,' il dicis a homo evanta cirkum kinadek yari qua jus enirabis la chambro, 'venez. Telefonez a Vlaamstad, ni mustas saveskar la reakto diplomacal. Ta dementulo Zanni militeskos se ni ne agas.'

Onesti staceskis. Il pauzis til ke la chambro cesis ocilar. Il movis sorgeme al pordo.

Galli regardetis il. 'Onesti, me ne— Adube vu iras?'

'Adheme.'

'Ka vu maladeskas?'

Ugo afirmis per kap-signo ed apertis la pordo.

'Bon ideo,' dicis Galli. 'Irez. Repozez. Ne povas facar bone hike. Vu mustas esar sana e pronta kande omno kalmeskas.'

Onesti ekiris.

An la strado il remarkis la suno brilanta, la vento suflanta freshe. Kelka homi marchis o stacis parolante. Automobili pasis. Onesti vagis preter butiki, parki. Pos poka tempo il marchis aden la kolineti exter la urbeto. Hike es kelka domi. Agri extensis su ultre ta domi. Fore esis bosketi de olivieri griza. Infre il vidis Borgo, beleta Borgo, mixuro de blanka e flava e griza muri e reda tekti. Supre il regardis la verda kolineti nun oreskanta. Ucelo-kanti flotacis ad ilua oreli. Il ne rimemoris kande il laste audis kanti di uceli, o bramado di mutono, vice bramado di politikisti. Onesti esis sempre homo urbal; segun il, naturo esas nur to quon on vizitas dufoye yarale. Ma nun, ca-instante, il regardis naturo kom miraklo. Imaginez! Ankore esas mondo plena de vivanta enti qui nultempe pensas pri politiko, o kalumnias, o mem disipas instanto per pensar pri homi ecepte por evitar li e lia sencesa agitado. Mondo qua felice existis dum yarcenti, mili de yarcenti ante ke homi reptis ek la polvo, e probable existos pos ke ta experimento pri su-koncio finabos. Mondo qua ne sucias, sive on ganus elekto sive prezidanto militeskus.

Il retroiris aden la urbeto e ne remarkis la nervoza mieni dil homi preterpasanta. Il atingis

strado Calvino e gestis jentile ad Oberto, garsono del Café Ris, qua stacis en la enireyo, sigareto en la boko. Il ne remarkis la tri militala veturi qui pasis rorante. Il flotacis adsupre per la eskalero, apertis la pordo di sua apartamento, e vokis joyoze, 'Papa rivenas!'

Nulu respondis. Il audis voci en la libraro-chambro.

Giuliana e sro Sette sidis avan la televiziono. Giuliana tordis naztuko en sua manui. Sro Sette sidis, la brakii ferme krucumita sur la pektoro.

'Papa rivenas,' Onesti itere dicis.

Giuliana regardis il. 'Ho, Ugo, danko al Deo, tu es sekura!'

'Drola frazo. Pro quo me ne esus sekura?'

'La tota lando dementeskas,' dicis sro Sette. 'Me sempre amis la populo, ma nun, nu, la diablo sizez li omna.'

La felica nebulo di Onesti quik desaparis kun sono rauka e suganta. 'Ka vi parolas pri ta sedicio en Fricchi? Ol esis nur—'

'Ho, forigez ta sedicio, qua sucias sedicio? Ma ta Zanni, il deklaras ke ol esas krizo.'

'Me savas lo.'

'E volas militeskar!' La bomatro staceskis ed ekiris.

'Ka milito?' Onesti dicis. 'To esus dementa.'

Giuliana esis furioza. 'Milito, Ugo! Quon ni facez? Ni havas du filiuli, du yuna filiuli. Se esus milito, li certe konskriptesus. Li esas nur pueri, Ugo!'

Onesti proximeskis e tushis elua brakio. 'Ne esos milito, Giuli'. Es nur komploto da Zanni.

Galli explikis. Zanni deklaris krizo por haltigar l'elekto.'

Sro Sette retrovenabis. 'Kad lo es vera?'

Giuliana dicis, 'Ho, neposibla. Kad esas posibla? Nulu es tante maligna!'

'Me ne surprizesus,' dicis sro Sette. 'Me ne surprizesus, se il ipsa komencis ta sedicio e jetis la bombi. Il facus irgo por sucesar. Ma klozir la landlimiti—'

'Quo!' kriis Onesti.

'Ube esas mea pueri?' subite questionis Giuliana.

'Yes,' dicis sro Sette, 'il jus klozis la landlimiti. "Por ke ni protektez nia sakra naciono," il deklaris. La tota mondo dementeskas.'

Onesti sentis, ke la kolda torporo rivenas e reptas alonge ilua membri. 'Quo?'

'Me ne vidis Pietro o Vito depos dejuno,' dicis Giuliana. 'Ugo, ube li esas?'

La pueri stacis sur la promeneyo super la fluvio. Li spektis dum ke tri soldati senentuziasme pozis barili trans la Norda Ponto.

'Quon li facas?' questionis Pietro. Lua fingri nervoze skrapis la stoni. 'Quon tu pensas?'

Vito pozis sua kudi adsur la muro e sua mentono aden sua manui. 'Li klozas la landlimiti.'

'Yes, ma pro quo?' Pietro dicis nepaciente.

‘Altra Zann-ideo.’

‘Es stupida!’

‘Komprenende. Esas Zann-ideo.’

Pietro presis sua brovo an la petra muro. ‘Kad il ya deziras militeskar?’

‘Forsan yes, forsan no. Ma il certe volas haltigar l’elekto. Pro quo li ne tale raportas ca novaji? Omni savas, ke Zanni facus irgo por retenar povo, mem riskus milito. Ma nulu dicas lo laute. Tre interesiva psikologiale.’

Pietro jemis. ‘Tua psikologio ne interesas me.’

‘Ol devas, Piet’. Ca eventi es historiala. Ni spektas historio, frato.’

‘Me ne sucias historio!’

‘Tacez.’

‘Tacez tu! Elena esas en Vijnul kun la genitori. Me esas hike. E nun ta filii di hundi klozas la ponto! Quale el retrovenos?’

‘El ne retrovenos, nulu retrovenos. Esas to quo signifikas klozar landlimiti.’

Pietro grunis.

‘Oli nur klozesos dum du-tri dii, forsan semano,’ Vito dicis. ‘Ecepte ke il ya militeskos.’

Pietro formarchis. Vito kuris dop il e kaptis il per shultro. ‘Adube tu iras, puero?’

‘A Vijnul, evidente, ad Elena.’

‘Ho, no! Kad itere me restos heme inter plorado e jemado? Fek’, no! Omnafoye malajo eventas, tu forkuras ed agas stupide e me mustas audar sencesa plorado. Ne nun! Me ne plus konsolacos la familio pro tu. Ni irez adheme!’ Il sizis Pietro per kudo.

Pietro forfrapis la manuo. ‘Mea tota vivo krulas e tu nur plendas!’

‘Itere tua vivo krulas, hu hu hu! Idiota romantikulo! Tu evas dek-e-ok yari, tua vivo ne krulas, e se ol ya krulis, ne esis tante multa vivo. Do haltez! Pliz,’ il pledis, ‘esforcez pensar unfoye. Uzez ta klasik edukado pri quo tu olime fanfaronis. Quale Platon agus? Il pensus, tale il agus. Do, ni pensez. Se tu probus transirar la ponto, quo eventus? Ta soldati komandus, ke tu tranez tua kulo adheme. Tu sendubite iraceskus ed probus pasar, e konseque ili batus od arestus tu, forsan pafus tu. E pose? Mama ploros, papa blamos su. Tua filio matureskos sen patro, Elena ululos e fine mariajeskos kun altra stupidulo. Tu divenos nur rakonto romantika por tedar elua nepoti. *To omna* eventus.’

Pietro pedfrapis la strado. ‘Tu havas nul anmo, Vit’.’

‘Danko, me preferas cerebro.’

‘Damnez omno. Quon me devas facar?’

‘Agez quale racionozo. Vartez.’

‘Ho!’ Pietro kriis. ‘Qua facis tala mondo?’

‘Ni,’ respondis Vito. ‘Homi. Omni. Pro ke ni single agas segun nia deziri, o per to quon ni supozas esar nia deziri. E dume altri agas segun lia supozata deziri. Ed omna agado e dezirado mixesas aden granda, sordida, sensenca raguto, e yen: socio homal. Se ni omna sideskus e parpensus klare, ni forsan agus racionoze. Ma pensar klare es desfacila laborego, do ni simple vivas e dicas, ‘Oke, bone,’ a to quo eventas, e ni blamas altri od historio o Deo por la feko quan

ni ipse facas.' Il levis sua brovi. 'He, lo es advere bona. Me devas skribar lo.'

Bruiso di motoro kaptis la atenco di Pietro. La soldati klimabis aden lia militala veturo e forveturiris. Sur la ponto restis la barili sola e senefika e frajila.

Lumo brilis en la okuli di Pietro.

Vito sizis lua brakio. 'Ho no, no!'

Pietro forsukusis il ed hastis al ponto.

'Damnez tu, Piet', retrovenez!'

Pietro atingis la ponto. Vito adkuris.

'Vit', dicez nulo. Me mustas.'

'No, tu *ne* mustas!' Vito preske jetis su adsur sua fratulo.

'Uldie tu komprenos. Uldie tu amoreskos ed agos stupide. Tua filozofio e politiko ne haltigos tu, ne plu kam la Greka e Latina haltigis me.' Il ridetis. 'Vit', ni forsan ne rividos l'una l'altra dum longa tempo. Ne esez iracoza.'

'Me volas strangular tu!'

Pietro ridis.

'Ka tu havas pekunio?'

Anxio subite sizis Pietro. 'Me ne savas. Yes, me havas duadek. Duadek-e-kin.'

Vito sospiris. 'Ne savas mem quanta pekunio.' Il ektiris sua burso ed ofris kelka bank-bilieti.

Pietro aceptis oli. Il presis la manuo di Vito e dicis, 'Me dankas tu, Vit'.'

'Nu, irez. Hastez, ante ke ta soldati retrovenas e mortigas tu.'

Pietro afirmis per kap-signo e kuris trans la ponto. Kande il atingabis la fora rivo, il

retroturnis su e manusignifis a Vito. Vito anke manusignifis, triste sukusis sua kapo, ed marchis adheme.

18

Pos la elekto abortinta, Galli retrovenis a sua kontoro en Fricchi e kunvenis sua Verdo-stabo. ‘Ni mustas quik saveskar to quon la prezidanto komplotas. Me ne pensas, ke il advere deziras militeskar. To esus dizastroza sensencajo, quankam dizastroza sensencaji semblas esar la *modus operandi* de ca guvernerio. Kad il inventis ta krizo nur por ajornar la specal elekto? To esus anke dizastroza sensencajo, minacar milito nur por fortenar Verdo de parlamento. No, esas tro ridinda, mem de Zanni. Ni mustas obtenar fakti. Quon vi deskovris pri la sedicio ed explozi?’

Belega muliero tre chike vestizita respondis. ‘Mea amikino asistis la koncerto. El raportas, ke la sedicio ya incitesis da Ma Bang, qua facis anti-Serennana komenturi e kantis kansono male konceptita, quankam ol nun juas granda suceso en Roijna. Ma mea amikino anke dicas,

ke plura Zanni-i enirabis l'audeyo malgre la policisti — on povas imaginar quale to eventis — ed esis ti qui atakis la muzikisti.'

'Ha. El esas certa pri la Zanni-i?'

'El sidis en la dopajo dil audeyo, vidis li enirar, mem rikonocis un de li.'

'Bone. Me dankas vu, Elisa. E ta explozi?'

Viro havanta blanka hararo respondis. 'L'explozi venis de la kloaki. Zanni implikas Roijnana teroristi, ma urbo-laboristi konfirmas private, ke la kloako-sistemo es tante kaduka, ke exploziva gasi freque kolektesas. Fakte, li surprizesas, ke la kloaki ne explozis ante nun. Do l'explozi esas probable acidental.'

'Acidental! Marcello, ka vu sugestas koincido? Nekredeble.'

'Ne koincido. Acidento,' Marcello dicis. 'La Zanni-i acendis petardeti, segun raporti. Se petardeto falabus aden kloako ... '

'Od esis jetita,' Elisa sugestis.

Galli rapide pensis. 'Ka ni povas pruvar lo?'

Elisa levis sua shultri. 'Probable no. Mea amikino vidis la Zanni-i, ma kad el atestus publike? Me dubitas.'

'Pro quo?'

'Tro danjeroza. Vu savas pri l'eventi che *La Voco di Populo*. Nulu opozanta Zanni restas sekura dum ke lua bravachi marchas e la policisti komplezas.'

'E ni bezonus tempo por kolektar oficala raporti pri la kloako-sistemo, se raporti existas, probable anke pekunio por subornar burokrati,' dicis Marcello.

Galli sospiris. ‘Nu, ni pripensos to. L’unesma paniko nun diminutas, komuna raciono forsan rivenos.’

Grosa yunulo portanta orel-binoklo snortis. ‘E me forsan brandisos mea brakii e flugos al luno.’

‘Russo, quon vu saveskis pri la recent agadi dil prezidanto?’

‘Nur to quon ni ja savas per televiziono. Zanni laboras nokte e jorne, livas la palaco nur por dormar, ofte ne mem por dormar. Il recevas serio de Europan ambasadisti, unesme la Cheka, pose ti di Polando, Hungaria, Germania, ed hodie il kunvenis kun l’ambasadisto Austrian. Stranje, il ne serchas reklamado pri ta viziti. Nula jurnalar-konferi, nula fotografuri.’

Galli meditis. ‘Nebona, nebona. Od il penas semblar preparar milito, od il ya preparas milito.’

‘Precize.’

‘Sato pri Zanni. Renata, pri Pucci.’

Yunino lektis de noti. ‘Ni ne povis ganar informo pri sro Pucci dum la lasta du dii.’

Galli levis sua brovi. ‘Quo? Pro quo ne?’

‘Pucci sempre agas dop la kuliso,’ dicis Renata, ‘ma dum la lasta du dii il esas preske nevidebla. Maxim recenta informaji: sundie, il kurte videsis an strado Libicocco eniranta automobilo. Yes,’ Renata respondizis la nedicita questiono sur la vizajo di Galli, ‘proxim la domo dil ex-ministro Vaghi. Lundie il videsis marchante en strado Cesaro. Vi savas, ke strado

Cesaro es dop la Placo di Ganimedo, ube lojas Umberto Fedoro.’

La okuli di Galli obskureskis. ‘Kad il renkontras altra ministri?’

Renata negis per kap-signo. ‘Ti es nia nura raporti. Sro Frusoni restas en Frankfurt e ne povas retrovenar, komprenende, pro ke la limiti esas klozita.’

‘Me deziregas saveskar, pro quo el subite iris a Frankfurt.’ Galli pensis. La subalterni vartis paciente. Il staceskis e pazis adhike ed adibe. ‘Zanni restas en la palaco. Pucci sekrete renkontras l’ex-ministri. Per la diablo, quon li facas? Marcello, kad informaji ek la militistaro?’

Marcello tusis. ‘L’armeo prontigas su. Hiere nokte Generalo Franchi anuncis, ke il deziras pre-atakar kontre … nu, kontre irgu qua minacas. Pro ke nulu minacas, ca anunco atraktis poka kritiko en la jurnali. Franchi es Konservemo ed avida por milito, do nulu surprizesis, ma tal insinuajo danjeroze altigas la krizo.’

‘Esas nur intrigo,’ Galli dicis. ‘Franchi es marioneto di Zanni, do di Pucci. Ha, me es tro longe enkarcerigita en Borgo, me ne atencabis la reala mondo. Quale l’exterlanda jurnali raportas pri to omna?’

Elisa adportis amaso de jurnali al tablo e pulsis li unope a Galli. ‘*Freitag* questionas, ke Usa intervenez, e blamas ol, pro ke ol ne agas plu rapide. *Wiener Zeitung* exploras la posibla konsequi ekonomial di sancioni kontre Serenno. *Le Monde* publikigis artiklo explikanta

la tota historio di Balkana politiko, militi, ras-agiteso, edc. To konfuzigas omni, pro ke nek Serenno nek Roijna esas Balkana. *Corriere della Sera* blamas nia sistemo di plura partisi e postulas, ke ni havez nur du partisi, Konservema e Komunistal. *La Vanguardia* questionas, ka Serenno o Roijna ganos la Mondo-Taso? Tote nula menciono en l'Amerikana jurnali.'

'Nulo nova. Nu, bone.' Galli frunsis sua brovi. 'Do. Un: Ni mustas saveskar to quon Pucci facas. Du: Ni bezonas konvinkar la jurnali, ke li inquestez l'origino dil explozi. Kolektez irga raporti ed atestanti, anonime se li insistas. Mem anonima pruvi esas plu bona kam nulo. Esforcez parolar kun ta laboranti urbal. Ni probable ne konvinkos nun, ma ni esez pronta kande pasioni koldeskos. Tri: Ni devas kontaktar l'ex-ministri. Ni forsan saveskos ulo, se nur per lia maniero refuzanta. Dume me solicitos parlamentani, determinos lia pensi. Me ne kredas, ke irgu esas felica pri ta eventi. Se ni juntus ni al Progresemi, ni forsan povus forsar inquesto parlamental. La plaso di Stanko ankore restas vakua, to helpas.' Il regardis la dubitema vizaji avan il. 'Ne probable, me savas, ma ni esforcez. Renata, telefonez a l'ambasadisti de Hungaria, Chekia, omni. E skribez ta historio di vua amikino, sendez ol al jurnali, un forsan atencos.'

Renata gestis per kap-signo e skribachis noti.

'E duopligez la homi qui atencas Pucci, ni bezonas saveskar lua agadi tam rapide posible.'

‘Ma—’

‘Yes, ni ne savas nun ube il esas, ma per sat multa homi en la stradi, ni trovos lu. Lu ne es facile celata.’

Li ridetis. ‘Yes.’

‘Vu, Marcello, kolektez ta raporti pri kloaki, facez oli komprenebla, koordinez la atesti di Elisa, telefonez a vua kolegi che la *Voco*, la *Standardo*, irgu qua interesesos.’

‘La *Posto*?’

‘La *Posto* ne esas utila. Ne obliviez la radio- e televizion-stacioni. Mustas esar adminime un yuna jurnalisto avida por famo.’

Marcello afirmis per kap-signo.

‘Russo, parolez kun vua amiko en la palaco. Saveskez to quon Zanni facas dum omna horo, omna minuto. Ni bezonas informo.’

Li staceskis ed hastis a lia taski.

Galli turnis su al fenestro, a la brilanta sunlumo e la homi preterpasanta sur la strado qui ne suciis politiko. Ho, il pensis, se me esus muso an la muro dil palaco nun….

La posdimeza sunlumo reflektante de la skrib-tablo dil prezidanto preske blindigis Angelica. El palpebragis ma ne pauzis stenografar la prezidantala zumado. Elua paneo en la kunveno-chambro esis taceme obliviita. La prezidanto ne plus furieskis, ne plus blasfemis. Il divenabis nefatigebla, neperturbebla. Ilua okuli cintilifis. Il marchis per granda pazi, omna

vorto esis deklamajo, omna kaprico esis urjanta necesajo. Evidente krizo konvenis.

Italo Grop sidis en sua sidilo apud la pordo, manui en sua gremio. Lua larja vizajo expresis nulo. Nur okazionala regardeto a la lumo fluanta tra la fenestri revelis dezirego esar altraloke.

Angelica nun vivis en kontinua tranco. Ma el savis, ke el laboris plu kompetente kam antee. Kande la prezidanto deziris ulo, bezonis ulo, nula posibleso por eroro toleresis. El laboris bone, astonive bone, ma elua laboro hororigis el. Singla jorno ofris nova ofenso ad elua mento yusta e decoza. El sempre kredabis, ke prezidanto ne povas agar neyuste o nedecante. Ta kredo nun esis mortinta. Elua kordio e ventro insistis, ke klozar la landlimiti, ignorar la legi, desengajar la ministri, skribar sekreta imperi — ti omna esas nejusta. Danko al Deo, el esis tro okupata por nova paneo.

'E do me regretinde ne havos la plezuro di vua vizito,' Zanni diktis. 'Vua sincera kolego, edc., edc. Certigez, ke ta letro livresos morge ne plu frue kam dek kloki.'

Angelica klozis la not-libreto. 'L'ambasadisto Norvegiana ankore vartas.'

Zanni gestis per manuo. 'Forsendez lu, me havas nula tempo.'

'Lu ja vartis plu kam horo.'

'Do lu disipis sua tempo.' Zanni ridetis. 'Norvegia ne importas, Angel'. Komprenez, ni devas sucieme selektar ti kun qui ni traktas.'

'Yes, Sinioro Prezidanto.'

‘Kande es la telefon-voko a Britania?’

‘Li ne respondis. Ne ja.’

Zanni pulsis su de la skrib-tablo, grunachis, ‘Yen superbeso! Ne respondis? Telefonez quik a ta chef-ministro e dicez, ke la prezidanto di Serenno volas parolar nun!’

‘Yes, Sinioro Prezidanto.’ El staceskis.

‘Ma jentile, Angel’, jentile. Tu savas bone quale kondutar.’

‘Yes, Sinioro Prezidanto.’

‘E trovez Pucci. Me ne renkontris lu depos hiere. Ube lu esas?’

Angelica, ye la pordo, respondis, ‘Lu asistas kunveni.’

‘Qua kunvenin lu asistas sen me?’

‘Me regretas, Sinioro Prezidanto, lu ne dicis.’

Il sniflis. ‘Telefonez a Britania. E forsendez ta damninda Norvegiano.’

Angelica ekiris.

La prezidanto murmuris, ‘Damnez Britania!’ Il ridetis regardante Grop. ‘La kompatinda yunino ne komprenas. Kelki komprenas. Nur tu e me, Grup. Me, pro ke me direktas omno, e tu, pro ke tu restas sempre apud me. Generalo e sua loyala lietnanto. Es milito, tu savas, mea amiko. Yes, milito. Nedeklarita, ne ja, ma to es nur detalo. E pro ke ni militeskas, Serenno, mikra Serenno, senimporta Serenno, es nun la centro di Europa. Omna landi spektas e vartas, vartas to quon ni facos. E pro quo ni subite importas? Pro ke me igis ni importar, Grump. Me dicis, “No, la Roijnani ne trompos ni. No, la Konservemi ne perdos majoritato.” Do ni nun

importas en la mondo. Mem Pucci ne tote komprenas. Homi nomas il mea cerebro, me ya savas, me lektas la jurnali. Ma nun me facas omno. Il ne plus vidas la granda ceneyo, ne plus savas mea pensaji. Nulu antee suciis Serenno, ni facabis nulo importanta. Ma nun li timas. Omnu timas.'

Grop regardis la prezidanto.

La prezidanto gaye supozis, ke to signifikis profund admiro. 'Nun, ube es ta Pucci? Antee lu ne lasis me esar sola, nun lu nultempe asistas. Me deziras … nu, inter ni, Grips, me deziras pokete fanfaronar. Yes, me esas homal. E me deziras fanfaronar, pokete.' Il ridis.

Pucci, qua nultempe fanfaronis, sidis en la gardeno di Mauro Luca. La olima ministro vagis inter sua flori. 'Fakte, il esas dementa. Tote dementa.' Il arachis insektacho de floro. 'Regardez to — quo esas? Pro quo sur mea anemoni? Me nultempe vidis tala bestio. E me partikulare imperis, ke la gardenisto mortigez omna paraziti. Lu nultempe obedias.'

'Do,' dicis Pucci, 'ka ni konkordas?'

'Hm? Ho, yes. Regretinde, yes, ma restas nul altra solvuro.' Il prenis ulo de altra floro. 'Altro! Me devas desengajar ta gardenisto.' Il regardis Pucci. 'Ed Eufemia?'

'Me parolis kun sro Frusoni camatine.'

'Kaptita en Frankfurt!' Luca ridis. 'Probable klimas la muri.'

‘Naturale ni ne povis parolar libere. Me ankore juas la fido dil prezidanto, e quankam me supozas, ke il ne askoltas telefon-voki … ’

‘Yes, plu bone gardar vu. Nulo quon il agus nun surprizus me. Me ya povas imaginar Zanni squatanta en obskur kabineto, bavanta pro ke lu sekrete askoltas konversado inter servistino ed amoranto. Kad Eufemia konkordas?’

‘Segun mea kompreno.’

Luca triste gestis per kap-signo. ‘Tre mala.’

Pucci ne esis certa, ka ta vorti relatis o la situeso politikal o la invado di sua anemoni.

‘Tre desagreabla. Pro quo la parlamentani ne haltigas lu? Nu, li es neutila, tote senvalora. Yen la bazala defekto di demokratio, Pucci — la *demos*, la populo. Demokratio esas nur longa, tedanta, nedrola komedio.’ Luca lente aplastis la insekto per sua fingri. Il acide studiis la reliquii, vishis sua manuo per naztuko. ‘Nu. Omno esas nun ordinata. Me dankas vu por vua vizito, Pucci.’

Pucci komprenis, ke la interviuvo esis finita. ‘Me dankas vu por vua tempo, sinioro Luca.’

‘Vu deziras livar per la dopa pordo, ka ne?’

‘Esas plu prudenta, danko.’

Luca duktis lu ad pordeto en la gardeno-muro ed frapetis cifri aden la seruro. La pordeto apertesis.

‘Me ne savas, quale ni agus sen vu, Pucci. Ni bone savas, ke vu sucias nur la honoro e sekureso dil stato.’

‘Danko. Adio, sinioro.’

La pordeto klozesis dop il. Il regardis la strado, vidis nulu, rapide marchis a sua automobilo distanta del domo per du stradi.

En Toyota proxim la pordeto, yunino dicis aden smartfono, 'Sro Galli, quik. Hike Adrienne. Importanta.' El vartis. 'Yes, sro Galli. Il jus livis.… Adminime triadek minuti. … Tra la dopa pordeto dil domeno di Luca, me konocas ol, me laboris ibe dum partio ante sis monati.… Yes, me avertos Jakob, il vartas proxim l'automobilo di Pucci.… Danko, sioro.'

El frapetis butoni, dicis rapide, 'Jakob! Hike Adrienne. Il venas, ne faliez.'

Galli akrochis la telefonilo dum ke subalterni kuris cirkume. Pro quo ta sekreta renkontri? Ka Zanni esperas kalmigar l'ex-ministri, rinominar li? Esus stroko teatral, ma kad ol sucesus? Li es, sume, politikisti ed facus irgo profitebla. Se la parlamento nur … ma la partisi equilibras perfekte, Konservemi unlatere, Progresemi, Socialisti, Komunisti, Verdi, e l'altri altralatere. Utinam il ganabus la plaso por Onesti! Ma nun, se la ministraro itere kunvenus …

La prezidanto ne longe povas ajornar la specal elekto. La provinco tandem postulos reprezentanto, plu avide nun, pro ke li afrontas Roijna. Ma se Zanni durus pavorigar la populo, plulongigar la krizo … Me mustas finigar ca pato.

Il sizis la telefonilo. 'Onesti, hike Galli.' Il parolis tam gaye kam sua voco permisis.

'Ho,' respondis Onesti.

‘Bona novajo. La sedicio esas certe incitita da Zanni ipsa, per lua bravachi. Me dicis lo, ka ne?’

‘Hm. Interesiva.’

‘E ta explozi esis probable hazardal, ta sama idioti qua sediciis facis li neintence. Do Zanni mustas balde finigar ta krizo, pos du, tri dii admaxime. Ni postulos ke l’elekto quik rikomencos. Ni preparos—’

Onesti interruptis. ‘Me ne … me ne duras.’

‘… Me ne audis—’

‘Me ne povas,’ Onesti dicis. ‘Me ne povas durar.’ Ilua voco stridis. ‘Ne povas.’

Galli profunde respiris e dicis, forsan pro reala kompato, ‘Ugo, mea amiko, me tote komprenas. Ica lasta dii esis terorinda, hororinda. Ma kredez me, la mondo ne krulas. Omna politikisto experiencas tal eventi.’

‘Me ne duras.’

‘Vu bezonas repozo. E nun es bona tempo, ni ne povas agar til ke ta folo Zanni cesas. Do repozez, dormez … ’

‘Me ne duras.’

‘Du o tri dii sen diskursi, kun vua kara familio, e vu—’

Onesti dicis, sen emoco, ‘Mea kara familio ne plus esas.’

‘Pardonez?’

‘Mea familio ne plus esas,’ Onesti dicis. ‘Mea filiulo fugis a Roijna, a Vijnul, a sua spozino. Giuliana ne ekiris la lito depos hiere. Me ne renkontris Vito depos hiere, ne savas ube il esas, quon il facas.’ Ilua voco akuteskis. ‘La tota forco dil prezidanto di mea lando batas me. Me,

Ugo Onesti. Homo qua deziris nulo ecepte laborar, edukar du bona pueri, oldeskar kun sua bela spozo, e sidar en bistro vesperale kun glaso de vino e kuketo.' Il ridis, sono kordio-laceranta. 'Drola, ka ne?'

'Onesti—'

'Me esis nulu, nun me incitas milito. Omno falias, Galli. Mea laborado, mea familio.' Il jemis. 'Nu, me ne havas irgo nun, ma per Deo me povas facar un bonajo ante ke me velkas. Me povas dicar no. No, Galli. Esas finita. La komedio quan vu skribis por me esas finita.'

Il finis la telefon-voko.

Dum plura sekundi Galli askoltis la telefon-tono. Il kalme akrochis la telefonilo. Il sidis taceme til ke Russo proximeskis.

'Sioro.'

Galli regardis lu. 'Yes?'

'Me havas la kalendario dil prezidanto.'

Galli regardis lu.

Il gestis per kap-signo. 'Bonege. Donez ol a me. Telefonez a Soavi, ni mustas presar por inquesto.'

19

En la kontoro, Prezidanto Bobo Zanni jacis sur la nova divano (sur qua il ofte dormis, il esis tante okupata nuntempe), revuis sua dio, e vidis, ke ol esis bona.

Il vekabis a sunlumo saltanta de la tekti di Fricchi por plunjar tra sua fenestro. La spozino ankore dormis ed il juis preske tota horo di silenco. Il forpozis omna pensaji pri raporti od aferi urjanta, e lektis chapitro di biografio di Periklês. Il ne tote komprenis la longa vorti quin la autoro dispersis tra la pagini quale pipro, ed il konfundis la nomi Greka; ma la alta ideali, vana heroismo, e prodaji intelektal plezis ad il. Il imaginis su kom kulmino-pinto di lineo de Periklês a Iulius Kaesar a Charlemagne a Louis XVI a Bismarck a … nu, a Zanni. Pro quo ne? La mondo stacas an kruco-voyo. Omnube partiseti kombatas: fanatiki religial e fanatiki politikal, revanti e monstri, perfidi e kredemi.

Homo bezonesas qua komandos e dicos, 'Yen nia voyo, adibe ni irez.' Tala homi sempre aparas de neprobabla loki, e Serenno esas certe la maxim neprobabla loko. Se homo kurajeskus e dicus, 'Tavoye ni irez, tavoye e ne altre,' qua savas to quo eventus? Bobo Zanni sentis la pezoza manuo di fato sur sua shultro. Omna instanto duktis il a nemortiva famo.

Il dejunabis bone. Lauretta dicis nulo perturbanta. El jus komencabis plendar pri insulto imaginita di servisto kande la juniora filiino vizitis kun la infanto e la konversado quik transmutesis ad infanto-babilado. Italo Grop frapetis la pordo en bona tempo; lua eniro produktis infanto-paroxismi. Zanni kisis la infanto, kisis sua filiino, kisis Lauretta, ed ekiris per saltetanta pasi. Miraklatre, jurnalisti ne vartis exter la pordo kun impertinenta questioni e suspektema mieni. La limuzino rapide veturiris al Palaco Federala ed ibe anke esis nula jurnalisti, nula protestanti. Nul afishi, nula krii, 'Zanni exhortas, qua mortas?'

La prezidanto eniris la palaco e Grop sequis lu. La pordo-gardisto salutis per manuo. 'Bona matino, Sinioro Prezidanto.'

'Yes, yes, esas bona, danko,' respondis Zanni. Il kustumale ne atencis gardi, ma esis ya bona matino.

Angelica renkontris il en koridoro. 'Bona jorno, sinioro!' El semblis esar felica. El ne semblabis esar felica dum longa tempo. Elua rideto radiis joyo.

Il dicis, 'Esas ya tre bona matino, Angel'. E quale tu standas hodie? Tu aspektas belege.'

El redeskis. 'Me standas tre bone, danko, sinioro. Ka vu?'

Il esis kurioza pri ta redesko. Forsan viro fine enirabis elua vivo; evidente nur amoro produktas ta koloro. Il ridetis patratre. 'Bonege, mea karino. Kad ol duros? Qua savas? Nun, agendo.'

'Ambasadisto Serbiana ye non kloki duimo,' Angelica recitis. 'Pose barbisto. Repasto kun asociuro di komercisti lokal, pose jurnalar-konfero.'

Zanni sospiris kontente. 'Realeso invadas nia felica jorno. Ho ve. Ube es mea noti por l'ambasadisto?'

'Hike.' El donis paperi.

'Ka Pucci?'

'Il venos instante.'

Tainstante eniris Pucci eleganta en nova bruna vestaro.

'Hola, nekonocito!' la prezidanto dicis. 'Ante longa tempo ni ne havis la plezuro vidar tua rozea vangi. Quante eleganta! Ka fotografisti venos?'

Pucci regardetis Grop, donis al prezidanto faxuro. 'La Nacioni Unionita ne sucesis sancionar kontre ni. Usa vetis la propozo.'

La vizajo di Zanni brilis plu lumoze kam la suno. 'Ha! Ka me ne dicis? La tota mondo suportas ni!' Il han-kriis. 'Triumfo! Venez! Serbia vartas!'

La ambasadisto Serbiana esis homo solena qua portis ombro qua poke obskuris la sunlumo, ma ne obskuris la mieno di Zanni. La ambasadisto staceskis e reverencis kande la prezidanto e Pucci eniris la konfero-chambro. Grop restis extere.

'Saluto, Ecelenco,' dicis Zanni. 'Qua novajo de vua belega lando?'

La novajo esis bona. La ambasadisto solene informis li, ke Serbia ne kontreagus se Serenno bezonus uzar solvuro milital pro la nuna trubli; nu, ne kontreagus, se Serenno ne mencionus la komplezeso di Serbia. Serbia serchis landi amikal por esar invitita aden la Europana Uniono. Kolego dil ambasadisto samtempe konferis kun chef-ministro Kecal en Kačni e promisis, ke Serbia ne kontreagus se Roijna bezonus uzar solvuro milital pro la nuna trubli; nu, ne kontreagus, se ...

'Lu ne povis esar plu afabla,' Zanni dicis pos la ekiro dil ambasadisto. 'Nu, Pucci? Me esis justa. La mondo agnoskas nia yuro protektar ni e mem ofras helpo. Ed Usa vetis la sanciono! Ha!'

Barbisto eniris akurate ye dek-e-un kloki. Grop sequis lu aden la ofico.

Zanni ridetis. 'Ha, sro Parilo, sempre akurata. Esas belega jorno!'

La barbisto ligis tuko sub la mentono prezidantal. 'Tam bela posible,' lu murmuris.

'Por perfektigar ca jorno, me nur bezonas ke tu bone tondez me. Nu, Parilo, quan tu pensas pri la recent agadi?'

‘Qua agadi?’ Lu tranchis loklo de la kapo dil prezidanto.

‘La kombato por nia Serenno.’

‘Ho, politiko. Me ne atencas tala kozi.’

‘He?’

La barbisto movis la kapo dil prezidanto addextre. ‘Quale politiko profitas me? Ol esas ludo por la richi e la povri. Me es borgezano, ol ne tushas me.’

‘Me timas, Parilo, ke tu ne esas serioza homo.’

‘Me traktas serioze serioz aferi, ma me ne tedas me pro tala tripo, pardonez me. Suficas laborar, alimentar la familio, e suciar nur mea propra aferi. Ne pozez vua nazo aden la furno di altru. Lo mea patro sempre dicis, ed experienco pruvas, ke il esis justa. Ni omna vivus plu bone, se ni omna retenus nia nazi. Ne movez, sinioro.’

‘Tu deskontentigas me, Parilo. Me konocas tu quante longe, plu kam dek yari? E nun me trovas, ke tu ne esas bona civitano.’ Ma il pensis, Forsan esus plu bona se omna civitani kondutis talmaniere.

‘Vu nultempe questionis. Voluntez regardar adinfre. Danko.’

Zanni subite kriis, ‘Angel’!’

Angelica quik aparis ye la pordo.

‘Yes, sinioro.’

‘Ube la komercisti repastos? Ka me mustas veturirar?’

‘No, Sinioro Prezidanto, en la blua chambro.’

‘Bone. Quanta homi?’

‘Duadek-e-du.’

‘Kad en la blua chambro? Tro mikra por tante multa. Pro quo ne la halo?’

‘La halo preparesas por la granda partio canokte.’

‘Ha, yes. Qua manjaji por repasteto?’

‘Fisho.’

Il frunsis sua brovo. ‘To esos tro—’

‘Sen osti.’

Il ridetis. ‘Tu sorgas omno.’

Angelica ridetis.

‘Me prizas fisho, ma on desfacile manjas ol jentile,’ la prezidanto explikis al barbisto, qua ne atencis. ‘Aparo es omno, Parilo. Prezidanto ne devas lacerar manjajo quale sovaja hundo.’

La barbisto ofris spegulo.

La prezidanto kontente studiis sua imajo. ‘Tre bona.’

‘Es mea mestiero.’

La barbisto brosis e pudrizis la prezidanto. Grop apertis la pordo e la barbisto ekiris. Pose Pucci quik eniris.

‘Me ya prizas fisho,’ dicis Zanni a su. ‘Ha, yen Pucci. Ni irez.’ Il marchis aden la koridoro. La du granda homi pozis su dop il. ‘Ka tu prizas fisho, Grip? Ma tu ne povas manjar inter ni, komprenende. Oportas ne pavorigar la bona komercisti. Pucci, igez on preparar plado por nia Grip.’

Pucci dicis, ‘Yes, sinioro,’ e gestis a Grop per kap-signo.

‘Ka l’omna homi esas bona Konservemi?’

‘Komprenende. Suportanti qui donis al partiso. Vu dicos, ke vu ne agos neprudente. Vu dicos, ke lia kolokaji restos sekura.’

‘Me ja savas.’ Il haltis avan pordo, ordinis sua vesto. ‘Anuncez me.’

Pucci apertis la pordo, eniris, deklaris, ‘Siori, la Prezidanto di Serenno.’

La komercisti di Serenno turnis su al pordo e staceskis. Zanni preterpasis Pucci, Grop pozis su exter la chambro, la pordo klozesis susurante.

La komercisti aplaudis. Zanni brilis sub ta bela sono.

‘Bona jorno, mea amiki. Bonvenez al Palaco Federala.’

Ulu klamis, ‘Brave!’

Zanni modeste reverencis; to incitis plusa ‘Brave!’ ed ulu kriis, ‘Hura!’

Zanni metis rideto tenera e sakra, rideto di santo en ikono; tale ridetante, il sentis su esar santa. Pro ico me tante laboregas, il pensis, pro ico me tante sufras. Por mea populo. La bona homi, la saja homi, la homi qui estimas mea laborego.

Il invitis li sideskar. Pucci anke sideskis, Zanni restis stacanta. Omna vizaji regardis il. Duadek-e-tri ronda, grosa, kontenta vizaji.

‘Mea amiki, me repetas, bonvenez al Palaco Federala. Tamen, me esas prezuntoza. La Palaco Federala ne esas la mea. No. Ol apartenas a vi, ad omna Serennani. Me es tempal okupanto. Ni politikisti esas nur efemera insekti, hike dum un dio, pose obliviata. Esas vi, la komercisti, vi

qui esas la stabila bazo di nia lando e la fonto di omna prospero. Konservemi o Progresemi,' quankam li omna esis evidente Konservemi, 'vi esas la spino di nia naciono, per qua ni stacas fiere. Me venas koram vi por—'

Aplaudo ne permisis il durar. Il vartis dum ica expresuro di lia estimo.

'Danko, amiki, danko. Dum ica obskura dii, dum ke forsi abominindа minacas ni omnube, dum ke la maxim pasionoza patrioto ne savas ube serchar helpo, ulfoye, me konfesas, ulfoye me dubitas mem mea maxim profunda konvinki. Yes. Me ne sufras iluziono di omnopovo, irge quon la jurnali raportas.' La komercisti pasionoze ululis. 'Via aprobo montras, ke me agas juste, ke me ne devas vagar de la streta voyo quan me elektis.'

Aplaudo. Ula komercisti staceskis.

Pos la repasto, la prezidanto konfidencis a Grop, 'La sekreto esas, agnoskar la problemi e pose ignorar oli. Tale on montras forteso.' Il frapis la shultro di Grop, o tam proxim la shultro kam il povis atingar. 'Nu, mea bonulo, ni havas la komercisti en nia manui. Nun ta damnita jurnalisti.'

La turbo en la audeyo ne esis tam densa kam olime: plura jurnalisti ne plus trublis su per asistar, ma kompozis artikli de la buletini guvernerial; e multa altri nekooperanta perdabis lia pas-permisi. Do la prezidanto ne plus shamigesos pro questioni nekonvenanta o pro neapta opozado. Ta altri ne protestis; li ne audacis.

Zanni acensis la estradeto e regardis la obediema jurnalisti, gardisti di lo vera e kurateri di la yuri dil naciono. Yen bona jurnalar-konfero, il pensis, omni respektema e jentila. Irge quon il dicis esas aceptita sen objeciono.

Nulu questionas, 'Kande parlamento akuzos vu pri la furto di Karl Mitek?' Vice on questionas, 'Quale la guvernerio di Roijna respondis a vua postulo por l'extrado di Karl Mitek?' Nulu questionas, 'Pro quo vu incitis la *Posto Nacionala* atakar Onesti?' Vice on questionas, 'Ka vu ja selektas ulu por la vako parlamental dum ta krizo?' Nulu questionas, 'Pro quo vu mentiis per dicar, ke Roijnani sediciis ed explozis bombi en la stradi, kande advere esis vua propra bravachi?' Vice on questionas, 'Quale vu shirmas nia landlimiti e sekurigas la populo?' E komprenende nulu questionas, 'Ka vu serioze komplotas militor kontre Roijna?' Vice on questionas, 'Ka diplomaco evitos milito, o kad esas ja tro tarda por paco?'

La konfero procedis tre bone. La jurnalisti mem laute ridis pro jokaji dil prezidanto.

Yes, il pensis dum ke lu jacis sur la divano, esis bona dio.

Il destensis su, sospiris e regardis la krepuskulo exter la fenestro. Omno procedas segun mea volo. La Stanko-afero esas tote obliviita. Parlamento equilibras perfekte inter nia partiso e ta damnita liberali. Ta Verda bastardo es nihiligita, la specal elekto ajornesas

permanante. Europa e la mondo vartas, vartas me, timas me. E me ipsa facis omno! Pucci tote ne helpis, nu, mea nepoto esus plu helpema. Me ne kredabus, ma il esas ya preske senvalora. Tam senvalora kam l'altri. *Me* facis omno. Me ipse. Sole.

Nelauta bruiseto luris il de ta felica meditado. 'Ho, Grep. Me obliviis, ke tu asistas. Evidente me dormetis.'

Grop staceskis.

'Me ne intencis retenar tu tante longe. Omnakaze, nun esas la tempo por ta damnita dineo statal.'

Grop movis vers la prezidanto.

'Me es fatigita, Grimp. Me ne agnoskis quante fatigita. Esis longa dio, e me ne plus esas puero. Ta sencesa jirado energiizas me, certe, ma … mea eroro esis kushar me dum instanto.'

Grop stacis apud la divano, grandega turmo super la prezidanto.

Zanni regardis lu kurioze.

'Pardonez me, sinioro,' Grop dicis. Lua voco esis tre alta por tante granda homo, tenera kam voco di flegistino. Lu extensis manuo ed ektiris kuseno de sub la kapo dil prezidanto.

'He?' dicis Zanni.

'Me regretas. Plu saja kapi opinionas, ke co esos maxim bona.'

"He?"

Grop levis la kuseno. 'Ne pro insulto, Sinioro Prezidanto. Es nur politiko.'

'Ma … Grop … '

Grop pozis la kuseno adsur la vizajo di la prezidanto e presis, presis. La lukto ne duris tam longe kam lu expektabis. Certiginte ke la rezultajo esas nerevokebla, lu fortiris la kuseno. La vizajo di Zanni montris konfuzeso. Grop levis la kapo e ripozis la kuseno sub ol, aranjis la brakii decante sur la pektoro. Lu forbrosis kelka hari de la brovo. Un okulo esis apertita. Grop delikate klozis ol.

Lu pasis retroe, regardis la ceno, ed iris al telefono.

'Yes, sro Pucci. Me regretas, sioro, ma la prezidanto ulmaniere jus mortis.... Yes, me regretas. Forsan la kordio.... No, nul doloro. Il mortis dormante.... Yes.... Tre bone, sioro, me vartos. Chao.'

Lu regardis itere la prezidanto, sospiris, ed iris a sua sidilo apud la pordo por vartar la neevitebla agitado.

20

En la felica e tranquila lando Serenno, ube la vetero sempre plezas e la homi sempre sorgas nur lia propra aferi, Vice-Prezidanto Salo veturiris hastoze de sua rurala dometo e rapide e sen ceremonio esis jurigita kom Prezidanto di la Republiko. To eventis en la mikra kontoro di Angelica, pro ke la kadavro dil olima prezidanto ankore jacis sur la divano. Pucci, Grop, ed Angelica atestis la rituo. Judiciisto recitis la formulo anciena, Salo repetis ol. Pucci esis solena. Angelica nelaute ploretis. Grop stacis neremarkite.

La publik inauguro eventis tri dii plu tarde, quik pos la funero statala. Parado trifoye portis la sarko cirkum la Palaco Federala. Turbo havanta portebla telefoni e kameri plenigis la trotuari e fotografis respektoze. Siorino Zanni e la filiini pede sequis la sarko. Li portis shika nigra robi sen juveli, sen veli, por ke omnu

videz lia vizaji. Uli dicis, ke siorino Zanni kurajoze retenis la lakrimi, altri ke el semblis iracoza. Irge qua pensaji movis en elua mento, el retenis oli private; quankam elua spozo nultempe lernabis ta leciono, el savis bone la valoro di tacar.

La kadavro esis portita al tombeyo ed enterigita. La politikisti e jurnalisti retrokuris al palaco por la publik inauguro. Ceneyo esabis konstruktita sur la larja gradi dil perono. Siorino Zanni ne asistis. El iris adheme kun sua filiini e samdie departis por Paris, ube el juis bone meritita anonimeso. Ibe el restis dum la restajo di sua longa vivo, ed ibe ni livas el.

Televizion-kameri aranjesis sur la gazono dil palaco. Sidili, ja okupata, esis rangizita avan la ceneyo. Sur la ceneyo esis sidili neokupata. Pucci stacis ye un latero dil ceneyo kun la olda judiciisto. Italo Grop stacis preske celate dop lu.

La inauguro ipsa duris nur du minuti. La judiciisto itere recitis la juro, Salo itere repetis ol laute aden la mikrofoni. Pose Pucci pasis adavane ed anuncis, 'Gesiori, la Prezidanto di la Republiko, Nessuno Salo.'

La audantaro staceskis ed aplaudis. La nova Prezidanto Salo, perfekte nememorebla homo, reverencis a Pucci, reverencis al judiciisto, reverencis al kameri. Febla krio, 'Brave,' esis audita. Il levis sua manui, e la audantaro sideskis.

'Mea kara samlandani,' Salo dicis per voco sen emoco, 'ni triste kunvenas hodie, triste pro la tro frua paso di granda viro, granda homo,

granda chefo di nia lando. Nur unfoye dum generaciono on povas expektar tala homo. Me savas tro bone, ke me nultempe eklipsos la memorajo di Bobo Zanni. Ma me facos omna esforco por proximeskar ilua brilant exemplo.'

La cielo interdiktez lo! pensis Galli. Il sidis en la kinesma rango dil audantaro. Salo esas marchanta deserto, vivanta vakueso. Nur per multa peni il forsan proximeskus tal absurda nadiro. Spektez e vartez.

Anna Fadena stacis kun Leo Fazi apud arboro dop la sidilo-rangi. El levis sua brovi. Elua pensado ne esis tam jentila kam ta di Galli, ma similesis.

Ugo Onesti sidis en la Café Ris kun sua amiko Aldo Tretta ed olima kolego Emilio Stasi. La tri drinkis ek botelo de brandio olquan Onesti, per jeneroza gesto, komprabis po sua lasta moneti.

'Ka vi audas?' Tretta dicis. La radiofono bramis la inauguro de la drinkajo-tablo, ube garsono askoltis avide. 'Kustumala komerco.'

'Me ne atencas,' Onesti murmuris.

'Onesti ne plus prizas politiko,' Stasi dicis. 'Me ne surprizesas. Sordid afero, sendubite.'

Onesti dicis nelaute, 'Me ne deziras diskutar ol.'

'Komprenende ne. Ni chanjez la temo. Ka vu audis pri la recent eventi che l' kontoro?'

'Quo?' questionis Tretta.

'La chefo anuncis, ke il retretas.'

Onesti esis shokita. 'Ka vere?'

'Yes ya. E pro quo?'

Onesti levis sua brovi.

'Me ne prizas babilacho, ma on dicas, pro ke— Ka vu rimemoras ta rumori pri suborno?'

'No!'

La garsono an la drinkajo-tablo subite sisis, 'Me pregas, siori, ni deziras audar!' Il despitante augmentigis la lauteso.

'Hm. Lu perdas granda gratifikuro,' Tretta murmuris.

'Por realigar la grand ideali di Prezidanto Zanni,' dicis Prezidanto Salo, 'me ne povas restar sola. Pro to me invitis la olima ministri rivenar a lia ofici, e me joyoze anuncas, ke li konsentis. Morge la gesiniori Eufemia Frusoni, Mauro Luca, Dionisios Vaghi, ed Umberto Fedoro itere sidos apud la prezidanto por guidar la stato.'

La audantaro aplaudis. La ex-ministri unope acensis al ceneyo, unope presis la manuo dil prezidanto, e sideskis en la vakua sidili. Singlu havis mieno serioza e respektinde trista, ma singlu anke radiis sana lumo di justifiko.

Nu, pensis Galli, Pucci tushas la deserto e verdigas ol.

Anna Fadena regardegis.

Fazi kud-pulsis el. 'Quon me dicis?'

'On povas faligar me per sternuto,' dicis Anna. 'Ni inquestez.'

'Komprenende. Quik pos la inauguro.'

En La Verda Kakatuo, Vito sidis an la drinkajo-tablo sub la televiziono e glutegis sua triesma biro. Sergio apud il frapis la tablo per la du manui. 'La kulpozi retrovenas al ceno dil

krimino!' Du olduli severe regardis il. 'Nun omno rikomencos.'

Vito, ja poke ebria, dicis, 'No, nulo rikomencos. Ne povas. Zanni es mortinta.'

'E ni meditez pri to,' dicis Sergio, fingro apud ilua nazo. 'Ka kordiiko? Ha! Ta bastardo ne havis kordio. Il esis plu forta kam tu e me. Maligneso nultempe mortas. Ulo malodoras en Serenno.'

'Tu ne opinionas, ke ...?'

'Me dicas nulo. Nun. Ma vartez, puer', nur vartez.'

Che-televizione Prezidanto Salo duris. 'Ica publika servisti helpos nia guvernerio riganar nia kustumala paco ed efikiveso, tro multe perturbita dum ca lasta semani.'

'Ha!' snortis Sergio.

'Hm,' grunis Galli.

Anna dicis, 'Ho ... '

'Nia lando recente multe sufras. Nia unesma koncerno esas pri la vako parlamental qua haltigas nia procedo legifanta. Por remediar ta vako, me nominas, segun nia konstituco, sro Yolanda Nova dil Progresema Partiso al plaso provincal di Caprio til l'elekto general eventonta pos du yari. Sro Nova ja donis multa yari a sua provinco ... '

La audantaro murmuris. Anna sizis la brakio di Fazi. 'Ka me juste audis?' el susuris. Fazi ridetis.

Galli klozis sua okuli. Do, Nova ja traktis la nov administrado dum ke me esis altre okupata. Me devas vizitar la kara damo, balde.

Aldo Tretta ed Emilio Stasi regardetis Onesti. Il ne movis. Pos instanto, il permisis su exhalo longa e nelauta. Tretta e Stasi destensis su.

'Ma,' dicis la prezidanto, 'la maxim grava trublo qua nun afrontas ni esas la trista fenduro inter ni e nia vicini en la bela lando Roijna. Tala miskompreno inter du anciena kunfederiti esas shaminda. Plu kam shaminda. Me deziras forigar ta shamo. Mea unesma kunveno ofical kom prezidanto esos kun la chef-ministro di Roijna, facio kontre facio, en la Roijnana chefurbo Kačni ipsa.'

Nun la murmurado kreskis a tempesto. Prezidanto Salo levis sua manui por pregar silenco; la tempesto diminutis a venteto.

'Dum ta kunveno me anuncos la rezultaji di nia inquesto pri la sedicio qua perturbis nia bela chefurbo e la Festivalo dil Arti.' Salo regardis rekte la televizion-kameri, sua mikra okuli tam larja posible. 'La frua rezultaji di ta inquesto demonstras konkluze, ke nula Roijnano incitis la sedicio. Nula bombi explozesis.'

La audantaro vartis anhelante.

Galli pensis, Fine.

'Ni saveskis,' dicis la prezidanto, 'ke fakte plura de nia propra civitani incitis ta tumulto.'

Anna susuris, 'Kad il konfesos?'

La prezidanto dicis, 'Segun inquesti, la kulpanti esas membri di anarkiisto-grupi quin ni tro longe toleris en nia lando liberal.'

'Certe no.' Fazi rulis sua okuli.

En La Verda Kakatuo, Sergio falis de sua tabureto. Vito regardis lu.

‘Nun komencas!’ Sergio jemis del pavimento. ‘Persekutado! Pogromi! Aresti e farso-korti! Ni es sempre la peko-kapri. Fek’!’

‘Drinkez tua biro,’ dicis Vito.

‘Me fugos quik!’

‘On ne serchos anarkiisti hike en Borgo. On serchos en Fricchi. Irgakaze, ka tu timas karcero?’

‘Se me facus irgo, me fiere esus enkarcerigita. Ma me ne sufros por nulo.’

Vito pensis. ‘Racionoza. Me joyas, ke tu ne es romantika folo.’ Il aspektis triste. ‘Do tu iros. Me preske deziras irar kun tu.’

‘Ne timigez me, Vit’. Juez esar puero poke plu longe. Adulteskar ne konvenas.’

‘Quale tu savus?’

Sergio palpebragis ed arufis lua hararo, turnis su e kuris al pordo.

‘Fortuno a tu, Sergio,’ Vito vokis. ‘Ni itere renkontros, pos ica kaoso.’

Sergio ridetis feble. ‘Kaoso jame finas. Ma se yes, en La Verda Kakatuo!’ Il ekkuris.

Vito levis sua biro e tostis nulo. ‘En La Verda Kakatuo.’ Il glutegis. ‘Hu! Me irez adheme.’ Il faligis moneti adsur la drinkajo-tablo e shancelis al pordo dum ke la voco monotona dil nova prezidanto duris.

‘… nia agadi, quankam naturala dum tal eventi, esis male konceptita e domajas komerco. Do me ja imperas, ke la barili ye nia limiti quik esez levita. Talmaniere ni rieniras la socio di nacioni ed itere aceptas bonvolunte nia vicini aden nia lando.’

La garsono e klienti dil Café Ris voco-salutis. Onesti klozis sua okuli e susuris, 'Danko a Deo.'

Stasi dicis, 'Bona tempo ke ni riapertas la ponti. Me deziregas mea dinei che Chez Kibul en Vijnul. Ol ofras la maxim bona gulasho exter Budapest.'

Salo foliumis a nova pagino. 'Ni reparos interrelati maxim rapide posible. Ni joyoze anuncas … '

La pordo dil Café Ris apertesis bruisoze e sro Sette enhastis. Onesti vokis, 'Matro! Quo esas? Me esas hike.'

El kuris a lu. 'Ugo, Ugo, advenez quik!' El sizis lua brakio e tiris lu.

'Ho Deo,' il dicis, 'quo nun?'

'No, no, es bonega! Pietro telefonis. Giuliana parolas kun lu nun, venez!

'Pietro?'

'Lu regardas la televiziono, komprenende. Li vizitos morge.'

'Quo? Morge?'

'Morge matine. Lu habitas che Mitek. Ed imaginez, Mitek engajis lu por laborar en sua fabrikerio. No, ne en la fabrikerio ipsa, en la kontoro. Kom helpanto. Ho, me ne savas precize, venez adheme, lu informos tu. Kad me ne dicis, ke omno esos fine bona? Venez!

Tretta saltis a sua pedi ed embracis Onesti. 'Gratuli, Ugo! Bonega novajo!'

Stasi afirmis per kap-signo. 'Yes, bonega.'

'Ni irez,' Onesti dicis. Sro Sette tiris lu al pordo.

'Fortuno!' Tretta kriis. Il sideskis. 'Danko al

cielo! Fine aferi normaleskas.'

Stasi ekvarsis la lasta brandio aden sua glaso e tostis. 'A normaleso.'

Li tushigis lia glasi.

'Fine,' deklaris Prezidanto Salo, 'ni honoros nia kara olima chefo per komisiono por skulturo dal famoza Roijnana skultisto, Borislav Makman. La skulturo di nia kara Prezidanto Bobo Zanni esos erektita hike ube ni stacas, sur la perono dil Palaco Federala, kom eterna simbolo dil amikeso inter nia du landi, e por honorizar la maxim neegoista, maxim jeneroza, maxim inteligenta prezidanto en la glorioza historio di nia lando.

'Kar amiki, hodie me eniras grava e desfacila etapo di mea kariero politikal. Ma,' il levis sua voco ad preske heroatra tono, 'per via bon deziri, e per l'exemplo di mea pre-iranto, me intencas exekutar mea devi honoroze ed honeste. Kune ni prosperos, e nia fiera lando, l'origino di libereso e yusteso, stacos kom brileganta lumo por la tota mondo.'

Galli restis sidante dum ke la audantaro zumis. Me esas kurioza, il pensis, ka me povas staceskar? Ka mea gambi sustenos me? Il regardis la cielo, cielo vasta e blua, la infiniteso qua extensis su super Fricchi e la mikra lando Serenno. Pro quo staceskar? Quon facar? Qua importas? La cielo restos ibe, se me staceskus o ne. Ta nubi movos avan la suno sen mea

suflado. Me povus krular nun al polvo e la mondo ulmaniere duros.

Il regardis la grupi diskutanta ico od ito. Lia granda vorti esas nur vibradi en la aero, lia granda idei nur fola nocioni quin li aceptis de hike, de ibe, de omnaloke, sen exploro, sen meditado. Nur vakua vestari e robi inflatita per varmega aero. Nepensema kustumi en fantaziala kostumi.

Nu, il pensis, nova epoko komencas. Forsan plu bona kam la olda, ma probable same. Nu, posibleso existas. Chanjo sempre posiblesas.

Il sukusis la kapo. Esas agin facar, kunveni asistar, nova komedii redaktar. Il mustas quik telefonar a sro Nova.

Anna e Fazi vagis trans la gazono. 'Me ne komprenas,' Anna dicis. 'Quo povus previdar to?'

Fazi ridetis. 'Pos preske quaradek yari en ta afero, la nura surprizo esas, ke me ankore ulfoye surprizesas.'

'Regardez, yen Delsano, la prostitucato del *Posto.*'

'Lu ne aspektas felica. Komprenende. Nova rejo rare engajas la jokisto dil olima rejo. Irez, salutez lu.'

'Me ya ne … damnez omno. Lu vidas ni.'

Delsano proximeskis portanta rideto fatigita. 'Saluto, kolegi. Nekredebla dio, ka ne?' Lua

okuli sidis en nigra kavaji, il havis kelka griza hari. 'Kad vi promenas?'

'Ni laboras, Davide,' Anna dicis. 'Ni nomas ol jurnalismo.'

'Ha yes, me audis pri la nova kontoro. Ube?'

'An avenuo Tito, dop la *Posto*. Ni esos vicini.'

Delsano ridetachis. 'Bonege! Ni repastetos kune.'

La tri kunmarchis. 'Quon vu nun facas, Delsano?' questionis Fazi. 'Kad la *Posto* traktas vu bone?'

Delsano levis sua shultri. 'Es sempre krizo. Maxim ofte sensenca. Ka vu savas, ke li forjetis Nazario?'

'No!' Fazi komprenende savis. Il palpebragis ad Anna.

'Evidente politiko, ma nulu komprenas quala politiko. Il esis la maxim bona redaktisto en nia historio. Il vivis, respiris ta jurnalo. La nova redaktisto, Bice, nu, il ne bone impresas me. Ca inauguro esas l'unesma bona tasko asignit a me. Forsan me venos a vi. Me sempre deziris raportar por la *Voco*.'

Fazi ridis. 'Ni joyoze engajus vu.'

Anna facis mieno hororigita.

'Ma ni ne povas ofrar vua kustumala salario.'

Delsano fingis meditar. 'La nobla lukto ne ofte pagas bone, ka ne? Nu, me supozas, ke me restos che la *Posto*. Loyaleso ankore esas prizita da uli. Ol ne helpis Nazario, kompatindo.' Il sospiris. 'La bonulo qua laboras bone e prizas sua laboro sempre sufras.'

‘E Zanni ganos skulturo,’ Anna dicis. ‘Sempre la maxim granda kriminanti.’

‘Qua deziras skulturi di mikra kriminanti?’ Fazi questionis.

Delsano ridetis. ‘Ka vi konocas l’arto di ta Makman? Ta skulturo esos amaso de tordita kubi e pintoza metal-fili, e pos un semano esos kovrita per kolombo-exkremento.’

Li ridegis.

Giuliana jus ekiris la koqueyo kande Onesti e la matro rivenis. ‘Ho, Ugo, tu es tro tarda! Me regretas. Pietro laboras, Ugo, tro multe, me opinionas. Mitek donas a lu multa devi.’

Ugo anhelis pro klimir la eskalero. ‘Ka Mitek advere engajis lu?’

‘Kom helpanto, yes, imaginez! Pietro dicis, ke Mitek dicis, “Se me ne mortigos vu, vu ne darfas vivar sen laborar.” Pietro opinionas, ke Mitek preparas lu administrar la fabrikerio pos ke Mitek retretabos. Ma lu ed Elena venos morge matine, li ipsa dicos omno. Li anke adduktos le Mitek, es bona tempo konoceskar li. Me iras a sro Bassano por komendar kuko.’

Onesti sideskis. ‘Nekredeble!’

Giuliana apertis fenestro. ‘Quala jorno! Regardez ta suno! Me ne rimemoras nia lasta belega dio. Nu, Ugo, metez tua blua vestaro morge. Tu recente aspektas desnete. E razez tu!’

‘Certe, komprenende.’

La pordo apertesis e Vito eniris shancelante. 'Hola, vi omna!' il kriis.

'Ho, Vit'!' Giuliana dicis. 'Quon tu supozas? Tua fratulo telefonis! Li vizitos morge.'

'Hu!'

'E tu helpos me netigar la— Vito!' El flaris. 'Tu itere malodoras de biro!'

'Yes!' lu dicis fiere.

La telefono sonis.

'Ka tu itere esis kun ta terorinda homi? Ka tu ne audis la nova prezidanto? Ka tu ne savas, quante danjeroza li esas? Kande tu adulteskos?'

'Ho, Ma ... '

Ugo eniris la koqueyo e levis la telefonilo. 'Hola, hike Onesti.'

'Ha, sro Onesti,' dicis nekonocata voco.

'Yes?'

'Hike Kancelero Utero, quale vu standas?'

'Kancelero ... ' Onesti automate metis respektoza tono. 'Nu, yes, ha, saluto, sinioro! Danko, me standas bone. Quale me helpos vu?'

'Ka helpas me? Mea kar Onesti, me telefonas por exkuzar me, pro ke me ne komunikis dum tante longa tempo.'

Onesti regardegis la telefonilo. 'He?'

'Ma vu komprenas, sencesa aferi, ed omno esas tante konfuza nuntempe. Nu, Onesti, me esis kurioza, ka vu saveskis pri recenta eventi en la departmento?'

'He?'

'Ha, vu ne savas, ke la chefo decidis retretar.'

'Nu ... yes, me audis lo.'

‘Me joyas. Vu ne tote obliviis vua old amiki dum vua aventuri politikal.’

Onesti sentis varma ondo reptanta adsupre alonge sua dorso.

Dicis la kancelero, ‘Vu bone savas quante importis la chefo al departmento. Lu esis un de nia reprezentanti al guvernerio federala, lu konocis multa homi ye ta rango. Nun lu livas e ni mustas trovar … nu, me pensis, qua povas remplasar lu? E me esis frapita: Ube esas nia bon Ugo Onesti?’

‘Ube esas nia bon Ugo Onesti,’ Onesti repetis.

‘Yes, exakte, ube esas Onesti? E me pensis, pos ta inauguro … ka vu regardis la inauguro?’

‘Me askoltis.’

‘Do, me pensis, ube esas Onesti? La justa homo por l’ofico. Ica lasta monati certe montris, ke vu posedas la qualeso di direktisto, ke vu bone traktas krizi, komprenende vua honesteso ed etiko esas nekontestebla. E vu nun havas bona konocati politikal … vu esas perfekta por l’ofico. E pro ke vu ne iros a Fricchi, adminime dum kelka yari … ’

‘No,’ Onesti dicis.

‘… me pensis, ka ne esus maxim bone por omnu — por ni, me intencis dicar, ma forsan anke por vu — ka ne esus maxim bone, ke vu retrovenez a ni e direktez la departmento?’

Onesti ne respiris.

‘Pos tante multa yari en la—’

‘Yes,’ Onesti interruptis.

‘Pardonez me?’

'Yes, Sinioro Kancelero, me respondas yes. Me aceptas vua afabla ofro.'

'Bonege! Ni kunvenez morge matine e diskutos—'

'No, ne morge matine,' Onesti dicis rapide. 'Me regretas, Sinioro Kancelero, ma me ... nun ke la limiti riapertesas, me konferos morge matine kun plura homi de Roijna.'

'Roijna!' La Kancelero questionis per nelauta voco, 'Kad importanta?'

Onesti ridetis. 'Tre importanta, sinioro.'

'Nu, do, komprenende.'

'Me esos libera morge vesperale.'

'He? Yes, to esos bona. Venez ye duadek kloki.' Il quik anke dicis, 'Se to konvenas.'

'To maxime konvenas, Sinioro Kancelero. Me tre multe dankas vu pro ta oportunajo.'

'No, Onesti, *me* es gratitudoza. Me avide anticipos vu morge vesperale.'

Onesti ripozis la telefonilo ed iris aden la salono. Giuliana ankore reprochis Vito, Vito ignoris el, sro Sette lektis jurnalo.

Onesti iris a sua sidilo. Giuliana remarkis il e dicis, 'Ugo? Ka tu standas bone, karo?'

Il regardis li solene. 'Giuliana, Matro, Vit' ... me deziras dicar ulo tre grava.'

Li vartis expektante.

'Me dicas lo: Uli kredas, ke la mondo es facita segun motivo. Ke homi vivas sur la mondo por granda skopo. Ma yen la simpla vereso: Ne esas irga logiko od raciono en ol. Ne kredez, ke la mondo havas signifiko. Ni esas jetita adhike sen reguli, sen indiki, e ni stumblas til ke nia kurta

vivi finas. Merkez mea vorti: La mondo esas dementerio. Dementerio! Ma — nun askoltez bone, Vito, tua generaciono konkluze mustas komprenar — ulfoye, ulfoye, se on ne deziras multo, se on ne pensas tro multe, la mondo povas esar stranje komfortoza.'

E la felica e tranquila lando Serenno itere sinkis aden sua kustumala dormado.

FINO